

הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021

פרק א': מטרת החוק

1. מטרה
חוק זה בא לתקן חוקים שונים ולקבוע הוראות נוספות כדי לשמור על מדיניות פיסקלית אחראית, לעמוד בתקרת הגירעון ובמגבלת ההוצאה הממשלתית, להגדיל את הכנסות המדינה ואת תקבוליה ולייעל את ההוצאה הממשלתית, זאת תוך חיזוק הצמיחה במשק, שינוי סדרי העדיפויות הלאומיים וצמצום הפערים, והכול בהתאם ליעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022.

פרק ב': התחשבות בין בתי חולים לקופות חולים

2. השם
פרק זה יהיה "חוק התחשבות בין בתי חולים לקופות חולים לשנים 2021 עד 2025 (התחשבות בעד שירותי בריאות בבתי חולים ציבוריים כלליים)", התשפ"א-2021.
3. סעיפי החוק
ואלה סעיפי חוק התחשבות בין בתי חולים לקופות חולים לשנים 2021 עד 2025 (התחשבות בעד שירותי בריאות בבתי חולים ציבוריים כלליים), התשפ"א-2021:

דבריו הסבר

המשולמת בעד כל שירות ושירות הנרכש, גם מעבר לתקרת הצריכה.

ההסדר האחרון לעניין זה, כפי שנקבע בפרק ו' לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016 (בפרק זה – חוק ההתייעלות 2016), חל על שירותי בריאות ושירותי אשפוז פסיכיאטריים שרכשה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי או בבית חולים פסיכיאטרי, לפי העניין, עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020).

מאחר שקיומו של הסדר כאמור הכרחי לתפקוד יעיל ואיכותי של המערכת, יש צורך בקביעת הסדר בעניין זה גם לשנים הבאות. לשם כך מינו המנהל הכללי של משרד הבריאות וסגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ביום כ"ג בניסן התשע"ט (28 באפריל 2019), צוות בין-משרדי שבו חברים נציגי משרדי הבריאות והאוצר לצורך קביעת כללי התחשבות בין קופות החולים לבתי החולים לשנים הבאות (בפרק זה – הצוות הבין-משרדי).

ההסדר המוצע בפרק זה מבוסס על עקרונות הסדר ההתחשבות הקודם, בשינויים מסוימים תוך שמירה על העקרונות שלשמן נקבע ההסדר, וזאת במטרה לקבוע הסדר שיתאים להיקף הפעילות שרכשו קופות החולים מבתי החולים כיום והתשלום בעדם בפועל.

סעיף 2 מוצע כי פרק זה יהיה "חוק התחשבות בין בתי חולים לקופות חולים לשנים 2021 עד 2025 (התחשבות בעד שירותי בריאות בבתי חולים ציבוריים כלליים)", התשפ"א-2021.

סעיף 3 מוצע כי סעיפי חוק התחשבות בין בתי חולים לקופות חולים לשנים 2021 עד 2025 (התחשבות בעד שירותי בריאות בבתי חולים ציבוריים כלליים), התשפ"א-2021 (בפרק זה – החוק המוצע), יהיו כמפורט בסעיף זה, והכול כפי שיפורט להלן.

פרק ב' – ההתחשבות של קופות החולים עם בתי החולים כללי נערכת, בבסיסה, לפי פרמטרים של היקף שירותי הבריאות הנצרכים על ידי הקופה בכל בית חולים ומחירו של כל שירות כפי שמפורסם בתעריפון של משרד הבריאות, המתפרסם באתר האינטרנט של המשרד. במצב זה, קיים תמריץ לבית חולים להגדיל את הכמויות של ימי האשפוז ושל הפעולות המבוצעות בו, ואילו לקופות החולים יכולת מועטה לשלוט בכמויות של השירותים הניתנים למבוטחים שלהן בבתי החולים. מכאן, שבהעדר הסדר חקיקתי, עלולה להיות נטייה לגידול מתמיד בכמויות, וממילא לגידול מתמיד בהוצאות הקופות לשירותי בריאות הנרכשים בבתי חולים.

כדי למנוע גידול בלתי מבוקר במתן שירותי בריאות בבתי חולים למבוטחי הקופות ובהוצאות הקופות לשירותים הנרכשים בבתי החולים, הוחל במסגרת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1997), התשנ"ז-1996, הסדר התחשבות בין קופות החולים ובין בתי החולים הכלליים, המבוסס על תקרת צריכה.

עיקרו של הסדר זה היה בקביעתן של תקרות צריכה של כל קופת חולים בכל בית חולים ציבורי כללי, בהתבסס על היקף הרכישה בפועל של אותה קופה באותו בית חולים ערב קביעת ההסדר. במסגרת ההסדרים שבאו לאחר מכן ונקבעו אף הם בחקיקה ראשית, נוסף רכיב רצפות הצריכה, שמטרתו הבטחת יציבות פיננסית לבתי החולים וכן הסדרים נוספים שנועדו לסייע ליעילות ולאיטנות המערכת.

על פי ההסדרים שנקבעו לעניין זה במהלך השנים, רכישה של שירותי בריאות בבית החולים מעבר לתקרת הצריכה שנקבעה בחוק – נעשת במחיר מופחת. כך נוצר תמריץ לבית החולים להימנע מהארכת משך האשפוז בו, ובמקביל לקופת החולים נוצר תמריץ שלא לעשות שימוש יתר ברכישת שירותים בבית החולים, בשל העלות

”בית חולים ציבורי כללי” – כל אחד מאלה:

- (1) בית חולים ממשלתי כללי, לרבות תאגיד בריאות הפועל במסגרתו (בחוק זה – בית חולים ממשלתי כללי);
 - (2) בית חולים כללי שבבעלות קופת חולים;
 - (3) בית חולים כללי שבבעלות רשות מקומית, לרבות תאגיד בריאות הפועל במסגרתו (בחוק זה – בית חולים כללי שבבעלות רשות מקומית);
 - (4) בית חולים כללי שהוא תאגיד שהוא מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה¹;
 - (5) בית חולים כללי שאינו בית חולים כאמור בפסקאות (1) עד (4), שבתעודת רישומו לפי פקודת בריאות העם, כלולות עמדות לרפואה דחופה (מיון);
- ”בסיס ההתחשבות” – אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין בית חולים ציבורי כללי, למעט בית החולים אסותא אשדוד – ממוצע של סך העלויות של שירותי בריאות שצרכה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2018 בניכוי המחיר ברוטו של השירותים הנתמכים שצרכה קופת החולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2018, בתוספת שיעור של 1.7%, ושל סך העלויות של שירותי בריאות שצרכה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2019 בניכוי המחיר ברוטו של השירותים הנתמכים שצרכה קופת החולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2019, והכול במחיר ברוטו לאותן שנים, כשהן מעודכנות למחירי שנת 2021 לפי שיעורי העדכון לאותן שנים, בתוספת שיעור הקידום לשנת 2021;

(2) לעניין בית החולים אסותא אשדוד – סך העלויות של שירותי בריאות שצרכה קופת חולים בבית החולים אסותא אשדוד בשנת 2019 בניכוי המחיר ברוטו של השירותים הנתמכים שצרכה קופת החולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2019, והכול במחיר ברוטו לאותה שנה, כשהן מעודכנות למחירי שנת 2021 לפי שיעור העדכון לאותה שנה בתוספת שיעור הקידום לשנת 2021;

”הוראת מינהל” – הוראת מינהל שקבע המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין זה מבין עובדי משרדו;

”הנחת מחזור” – הנחה בעבור שירותי בריאות שקופות החולים רוכשות בבתי החולים הממשלתיים הכלליים או בבתי החולים הכלליים שבבעלות רשות מקומית, שנקבעה בהוראת מינהל;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 1 לחוק המוצע

מוצע לקבוע הגדרות הנחוצות לחוק המוצע.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

"הנחת תעריף" – הנחה בעבור שירות בריאות מסוים שקופת חולים רוכשת בבית חולים ציבורי כללי, מעבר להנחת מחזור ולכל הנחה אחרת שאינה בעבור שירות בריאות מסוים;

"הפרש 2017" – היחס בין סך צריכת שירותי הבריאות של קופות החולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2017 לבין תקרת הצריכה ברוטו לשנת 2017;

"הפרש 2019" – היחס בין סך צריכת שירותי הבריאות של קופות החולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2019 לבין תקרת הצריכה ברוטו לשנת 2019;

"חוק ביטוח בריאות ממלכתי" – חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994²;

"חוק הפיקוח" – חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996³;

"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁴;

"מבחן התמיכה לקיצור תורים" – מבחנים לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, שפרסם משרד הבריאות, לצורך תמיכה בהוצאות הניתוחים של קופות החולים המבצעות תכנית לקיצור תורים לשנות התקציב 2017 עד 2019;

"מחיר ברוטו" – מחיר מלא בניכוי הנחת מחזור והנחת תעריף שניתנו בעבור אותו שירות בשנים 2017 עד 2019;

"מחיר מלא" – מחירו המרבי של שירות בריאות, כפי שמופיע בתעריפון משרד הבריאות, ולעניין בית חולים ממשלתי כללי ובית חולים כללי שבבעלות רשות מקומית – מחיר כאמור בניכוי הנחת מחזור;

"מטופל המיועד להעברה" – אחד מאלה:

(1) מי שמאושפז בבית חולים ציבורי כללי ומתקיימים בו כל אלה:

(א) הוא בהנשמה ממושכת ומאושפז בבית חולים ציבורי כללי יותר מ-30 ימים ברציפות, או שהוא מוגדר בהתאם להוראת מינהל כחולה סיעודי מורכב או תת-אקוטי או כחולה שיקומי גריאטרי;

(ב) הוחלט כי ניתן להעבירו מחוץ לבית החולים הציבורי הכללי בהתאם להוראת מינהל ובהתחשב בצורך בשמירה על הרצף הטיפולי;

(ג) קופת החולים לא הציעה מקום אחר להעברתו אליו, העומד בהוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ובכלל זה בדרישות סעיף 3(ד) לחוק האמור;

² ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

(2) מי שמאושפו בבית חולים ציבורי כללי ולא מתקיים בו האמור בפסקה (1), ואולם מתקיימים בו תנאים אחרים שקבעו השרים בצו;

"מספר המבוטחים המשוקלל" – כהגדרתו בסעיף 17(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי;

"סוגי שירות בריאות" – שירות בריאות שהוא שירות אשפוז במחלקות פנימיות, שירות דיפרנציאלי או שירות בריאות אחר;

"סכום מופחת" – סכום המשתלם בעד צריכה שהיא מעבר לתקרת צריכה ברוטו לסוג שירות בריאות כמשמעותה בסעיף 2(ג);

"פקודת בריאות העם" – פקודת בריאות העם, 1940⁵;

"צריכה" או "רכישה", של שירותי בריאות בידי קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי – למעט צריכה או רכישה של שירותי בריאות בידי קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי שבבעלותה או בבעלות חברת בת שלה, ולמעט צריכה או רכישה של שירותי בריאות המנויים בסעיף 22;

"ריבית חשב כללי" – כמשמעותה בהודעה בדבר שיעורי ריבית החשב הכללי המתפרסמת מזמן לזמן ברשומות;

"רצפת צריכה ברוטו" – היקף הצריכה המזערי של שירותי בריאות, אשר גם בעבור צריכה שתחושב במחיר מלא מתחת להיקף זה תשלם קופת חולים לבית חולים ציבורי כללי את רצפת הצריכה נטו כאמור בסעיפים 14(א) ו-15(א)(1);

"רצפת צריכה נטו" – כמשמעותה בסעיף 7;

"שיעור העדכון" – שיעור העדכון של מחיר יום אשפוז שקבעו השרים, בצו, לפי חוק הפיקוח;

"שיעור הקידום לשנת 2021" – שיעור כמפורט להלן, לפי העניין;

(1) לעניין בית חולים ציבורי כללי, למעט בית החולים אסותא אשדוד –

(א) בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות – 2%;

(ב) בעבור שירות דיפרנציאלי וכל שירות בריאות אחר – 2.72%;

(2) לעניין בית החולים אסותא אשדוד –

(א) בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות – 3.1%;

(ב) בעבור שירות דיפרנציאלי וכל שירות בריאות אחר – 3.8%;

"שיעור הקפיטציה", של קופת חולים – שיעור חלקה של קופת חולים מתוך הסכום לחלוקה שקובע המוסד לביטוח לאומי לפי הוראות סעיפים 17 ו-18 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי;

⁵ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

"שירות אשפוז במחלקות פנימיות" – שירותי אשפוז במחלקות שהקוד שלהם בתעריפון משרד הבריאות הוא: GooM1, GooM2, GooM3, GooM4, GooM5, GooM6, וכל קוד נוסף שהשרים קבעו, בהודעה ברשומות, שהוא שירות אשפוז במחלקות פנימיות;

"שירות דיפרנציאלי" – שירות בריאות שנקבע לו מחיר פרטני הכולל את ביצוע הפעולה הרפואית, ימי האשפוז, והשירותים הרפואיים האחרים הניתנים במסגרתו, כפי שמפרסם המפקח על המחירים במשרד הבריאות, כמשמעותו בסעיף 2 לחוק הפיקוח, מזמן לזמן, באתר האינטרנט של משרד הבריאות;

"שירות נתמך" – שירות בריאות שצרכה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי, בשנה מסוימת, שלגביו הגישה קופת החולים באותה שנה בקשה לקבלת כספי תמיכה במסגרת מבחן התמיכה לקיצור תורים;

"השרים" – שר הבריאות ושר האוצר;

"תאגיד בריאות" – כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;

"תוספת ריאלית" – תוספת כמפורט להלן, לפי העניין, שתחולק בין בתי חולים ציבוריים כלליים בהתאם להוראות סעיף 4:

(1) בעבור שירות דיפרנציאלי – תוספת בהתאם לשיעור הגידול באוכלוסייה בשנה הקודמת לעומת השנה שלפניה, כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

(2) בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות –

(א) נחתם בין בית החולים הציבורי הכללי לבין קופת החולים, עד יום 15 בפברואר באותה שנה, הסכם לאספקת שירות אשפוז ביתי על ידי בית החולים למבוטחי קופת החולים – 1%;

(ב) לא נחתם הסכם כאמור בפסקת משנה (א) – 0%;

(3) בעבור כל שירות בריאות אחר –

(א) נחתם בין בית החולים הציבורי הכללי לבין קופת החולים, עד יום 15 בפברואר באותה שנה, הסכם לאספקת שירות אשפוז ביתי על ידי בית החולים למבוטחי קופת החולים – 1.4%;

(ב) לא נחתם הסכם כאמור בפסקת משנה (א) – 1.55%;

(4) לתוספת הריאלית לשנת 2024 יתווסף לכל תוספת כמפורט בפסקאות (1) עד (3), לפי העניין, שיעור של 0.2%;

”תקרת צריכה ברוטו” – היקף הצריכה של שירותי בריאות בידי כל קופת חולים בכל בית חולים ציבורי כללי, אשר בעבור צריכה שתחושב במחיר מלא מעבר להיקף זה תשלם קופת החולים לבית החולים הציבורי הכללי סכום מופחת כאמור בסעיפים 14(א)(3) ו-15(א)(1)(ג), ולרבות תקרת צריכה ברוטו משותפת כאמור בסעיפים 11 ו-12;

”תקרת צריכה נטו” – כמשמעותה בסעיף 5;

”תעריפון משרד הבריאות” – רשימת תעריפי האשפוז והשירותים האמבולטוריים והדיפרנציאליים שמפרסם משרד הבריאות באתר האינטרנט שלו, המשקפת את התעריפים כפי שמתעדכנים ממזמן לזמן לפי צווים מכוח סעיף 12 לחוק הפיקוח.

2. (א) תקרת הצריכה ברוטו לכל אחת מקופות החולים בכל בית חולים ציבורי כללי, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, תהיה כמפורט להלן:

(1) בשנת 2021 –

(א) לעניין בית חולים ציבורי כללי, למעט בית החולים אסותא אשדוד – 99% מבסיס ההתחשבנות;

(ב) לעניין בית החולים אסותא אשדוד – 99.3% מבסיס ההתחשבנות;

(2) בשנים 2022 עד 2024 – תקרת הצריכה ברוטו בשנה הקודמת, בתוספת שיעור העדכון לאותה שנה ותוספת ריאלית.

(ב) (1) השרים או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, יחשבו את הפער הממוצע בין הפרש 2019 לבין הפרש 2017 לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים (בסעיף זה – שיעור הגידול הממוצע) ואת הפער בין הפרש 2019 להפרש 2017 לכל בית חולים ציבורי כללי בנפרד (בסעיף זה – שיעור הגידול הפרטי).

ד ב ר י ה ס ב ר

החולים בקשה לקבלת תמיכה במסגרת מבחני התמיכה לקיצור תורים שפרסם משרד הבריאות.

מכיוון שבית החולים אסותא אשדוד הוא בית חולים חדש שהסדר ההתחשבנות הקודם עדיין לא הוחל לגביו, והפעילות בו לא הגיעה למימוש מלא בשנות הבסיס המוצעות כפי שיפורט בהמשך, מוצע לקבוע כי בשנת 2021 תעמוד תקרת הצריכה ברוטו בעבורו על 99.3% מבסיס ההתחשבנות שנקבע לו, בהתבסס על נתוני שנת 2019 בלבד ובהתאם לעקרונות שפורטו לעיל.

כדי לקדם את תקרת הצריכה ברוטו באופן המשקף גידול באוכלוסייה והתייקרות המחירים בשנים 2022 עד 2024, מוצע לקבוע את תקרת הצריכה ברוטו לאותן שנים בהתאם לתקרת הצריכה ברוטו בשנה הקודמת, שאותה מקדמים בתוספת ריאלית ובהתייקרות המחירים למונחי אותה שנה – שיעור העדכון.

קביעת תקרת הצריכה ברוטו משמשת לצורך קביעת היקף הצריכה של שירותי הבריאות, אשר אם קופת החולים

לסעיפים 2 ו-5 לחוק המוצע

מוצע לקבוע מהו היקף הצריכה במחיר מלא של שירותי בריאות בידי קופות חולים בכל בית חולים ציבורי כללי – ”תקרת הצריכה ברוטו”, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024. לפי המוצע, בשנת 2021 תעמוד תקרת הצריכה ברוטו, בכלל בתי החולים מלבד בית החולים אסותא אשדוד, על 99% מבסיס ההתחשבנות שנקבע לבתי חולים אלו – ממוצע של סך העלויות של שירותי בריאות שצרכה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2018 בתוספת שיעור של 1.7% ושיעור העדכון ושל סך העלויות של שירותי בריאות שצרכה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי בשנת 2019, והכול במחיר ברוטו לאותן שנים כשהעלויות מעודכנות לשנת 2021 לפי שיעורי העדכון לאותן השנים ובתוספת שיעור הקידום לשנת 2021, כהגדרתם של שיעורים אלה בסעיף 1 לחוק המוצע. כמו כן, לצורך חישוב זה, מוצע כי מסך העלויות לשירותי בריאות לשנים 2018 ו-2019 ינוכה המחיר ברוטו של שירותי הבריאות שצרכה בבתי החולים הציבוריים הכלליים בכל שנה, שבעבורם הגישה קופת

(2) נוסף על האמור בסעיף קטן (א), עלה שיעור הגידול הפרטני לעניין בית חולים ציבורי כללי מסוים על שיעור הגידול הממוצע, יופחת מתקרת הצריכה ברוטו לשנת 2021 שתחושב לאותו בית החולים, ההפרש שבין שיעור הגידול הפרטני לבין שיעור הגידול הממוצע או 4.5%, לפי הנמוך מביניהם.

(ג) תקרות הצריכה ברוטו לפי סעיף זה יחושבו לכל אחד מסוגי שירותי הבריאות בנפרד (בחוק זה – תקרת צריכה ברוטו לסוג שירות בריאות).

(א) על אף האמור בהגדרות "שיעור הקידום לשנת 2021" ו"תוספת ריאליז" ובסעיף 4, השרים רשאים לחשב, לגבי קופת חולים ובית חולים ציבורי כללי מסוימים, שיעור קידום לשנת 2021 ותוספת ריאליז, השונים משיעור הקידום לשנת 2021 והתוספת הריאליז, לעניין שירות אשפוז במחלקות פנימיות, שירות דיפרנציאלי ושירות בריאות אחר, בהתחשב, בין השאר, בשיקולים המפורטים להלן:

(1) מכשירים רפואיים נוספים שאושרו לבית חולים על פי כל דין; לעניין זה, "מכשיר רפואי" – מכשיר רפואי שנקבע לגביו כי הרכישה או השימוש שלו טעון רישיון לפי סעיף 65(3) לפקודת בריאות העם;

(2) שינוי בשיעור הקפיטציה של קופות החולים;

חישוב שונה לעניין שיעור הקידום לשנת 2021 או התוספת הריאליז

ד ב ר י ה ס ב ר

ההנחה הקבוע בחוק המוצע – וזאת, ככל שיופחתו מחירי השירותים הרפואיים כפי שהם מפורסמים בתעריפון משרד הבריאות. יצוין כי בהתאם למתכונת הנוהגת לעניין זה, מחירי השירותים הרפואיים מתפרסמים בתעריפון משרד הבריאות, בהתאם להמלצת ועדת המחירים שמונתה לפי סעיף 3 לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (בפרק זה – חוק הפיקוח). צעד זה יביא לתמחור מדויק יותר של שירותי הבריאות ולכך שתעריפון משרד הבריאות יסקף בצורה טובה יותר את העלות האמיתית של שירותי הבריאות השונים.

נוסף על כך, מוצע כי יהיה ניתן לשנות את היחס שבין תקרת הצריכה ברוטו לתקרת הצריכה נטו כאמור לעיל, בתנאי שתוספת ההוצאה לקופות החולים הנוצרת בשל כך תהיה שווה לעלות שנחסכה לקופות החולים בשל הפחתת המחירים האמורה.

לבסוף, כדי שיהיה ניתן לבצע תמחור מדויק של שירותי הבריאות, מוצע כי שר הבריאות יהיה רשאי לקבוע הוראות המחייבות את בתי החולים הציבוריים הכלליים להעביר למשרד הבריאות ולמשרד האוצר, נתונים בדבר עלויות מתן שירותי הבריאות על ידם, כדוגמת עלות האבזורים, כוח האדם הנדרש לצורך פעולה מסוימת וכדומה.

לסעיפים 3 ו-4 לחוק המוצע

במסגרת חישוב תקרת הצריכה ברוטו לכל בית חולים ציבורי כללי, נועדה התוספת הריאליז לשקף את הגידול

צרכה שירותי בריאות מעבר לה, היא תשלם בעבור צריכת השירותים הנוספת תשלום מופחת לעניין אותם שירותים.

כדי שלא לתגמל בית חולים ציבורי כללי שהגדיל פעילות בשנות הסדר ההתחשבות הקודם מעבר לגידול הממוצע של שאר בתי החולים הציבוריים הכלליים, מוצע להפחית מתקרת הצריכה ברוטו לאותו בית חולים ציבורי כללי שחרג משיעור הגידול הממוצע כאמור, אחד מאלה, לפי הנמוך מביניהם: ההפרש שבין הגידול בפעילות שלו לגידול הממוצע בפעילות של כלל בתי החולים, או 4.5%.

כמו כן, מוצע לקבוע את "תקרת הצריכה נטו" בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024 ולהעמידה על שיעור של 80% מתקרת הצריכה ברוטו לאותה שנה. שיעור זה משקף הנחות הנמוכות משיעור ההנחות הממוצעות שניתנו על ידי בתי החולים לקופות החולים בשנות הבסיס, כלומר את מחיר השירותים שהוא גבוה ממחיר השירותים בפועל בשנת 2019.

כאמור, הפער בין תקרת הצריכה ברוטו המוצעת לתקרת הצריכה נטו המוצעת משקף את ההנחה הנמוכה מההנחה הממוצעת שניתנה על ידי בתי החולים הציבוריים הכלליים לקופות החולים. יחד עם זאת, ובין השאר על רקע טענות שהועלו מצד גופים מסוימים במערכת הבריאות הנוגעות לשיעור ההנחה שהחוק המוצע מבקש לחייב את בתי החולים הציבוריים הכלליים לתיתו לקופות החולים, מוצע כי שר הבריאות ושר האוצר (בפרק זה – השרים) יהיו רשאים, בצו, להקטין את היחס שבין שיעור תקרת הצריכה ברוטו לתקרת הצריכה נטו – כלומר את שיעור

(3) שינוי במספר המבוטחים המשוקלל.

(ב) החישוב כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה באופן ששך שיעור הקידום לשנת 2021 או סך התוספת הריאלית, לפי העניין, בתקרות הצריכה ברוטו לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים וקופות החולים לא ישתנה בשל השינוי האמור באותו סעיף קטן.

4. (א) לצורך חישוב תקרות הצריכה ברוטו כאמור בסעיף 2 לעניין כל בית חולים ציבורי כללי, תחולק התוספת הריאלית בעבור שירות דיפרנציאלי ובעבור שירות בריאות אחר, בין כל בתי החולים הציבוריים הכלליים, בהתאם להוראות כמפורט להלן:

חלוקת
התוספת
הריאלית

(1) מחצית מסך התוספת הריאלית לשנה מסוימת תחולק בהתאם לתכנית המיטות הרב־שנתית, כך ש־70% מאותה מחצית יחולקו בעד מיטות שהוקצו במסגרת התכנית ו־30% מאותה המחצית יחולקו בעד מיטות האשפוז שניתנו לגביהן אישור לפי פקודת בריאות העם ונפתחו בפועל; בסעיף זה, "תכנית המיטות הרב־שנתית" – התכנית לתוספת מיטות אשפוז כללי לשנים 2017 עד 2022, שפורסמה באתר האינטרנט של משרד הבריאות, וכל תכנית עתידית להקצאת מיטות שתוסכם על השרים ותפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות;

(2) מחצית מסך התוספת הריאלית לשנה מסוימת תחולק בין בתי החולים הציבוריים הכלליים בהתאם לחלקו היחסי של כל בית חולים ציבורי כללי מסך תקרות הצריכה של כלל בתי החולים הציבוריים הכלליים.

ד ב ר י ה ס ב ר

הריאלית תחולק בין בתי החולים הציבוריים הכלליים השונים בהתחשב, בין השאר, בתכנית המיטות הרב־שנתית.

כמו כן, בהתאם לסעיף 3 לחוק המוצע, מוצע לאפשר לשרים שיקול דעת בחישוב תוספת ריאלית שונה לגבי קופת חולים ובית חולים ציבורי כללי מסוימים, עקב שינויים שונים שחלו, המשפיעים בפועל על היקף הצריכה של שירותי בריאות, כדוגמת רישיונות למכשירים רפואיים שנקבעה לגביהם חובת רישוי לפי סעיף 65ב(3) לפקודת בריאות העם ושינוי בשיעור הקפיטציה או במספר המבוטחים המשוקלל של קופות החולים, ובלבד ששך התוספת הריאלית בתקרות הצריכה ברוטו לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים וקופות החולים לא ישתנה בשל השינוי האמור. עוד מוצע בהתאם לסעיף 3 לחוק המוצע כי הסמכות האמורה לחישוב שונה לגבי קופת חולים ובית חולים ציבורי כללי מסוימים, תחול גם לעניין שיעור הקידום לשנת 2021, ובלבד ששך שיעור הקידום לשנת 2021 בתקרות הצריכה ברוטו לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים וקופות החולים לא ישתנה בשל השינוי האמור.

בפעילותו של כל בית חולים ציבורי כללי במהלך שנות ההסדר, לכן, בהתאם לסעיף 4 לחוק המוצע, מוצע כי חלוקת התוספת הריאלית בעבור שירות דיפרנציאלי ושירות בריאות אחר, בין בתי החולים, תיעשה כך: לעניין מחצית מסך התוספת הריאלית כאמור לשנה מסוימת, יחולקו 70% ממחצית זו בעד מיטות שהוקצו לבתי החולים הציבוריים הכלליים השונים במסגרת תוכנית המיטות הרב־שנתית לשנים 2017 עד 2022 שתפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות וכל תוכנית עתידית להקצאת מיטות שתוסכם על השרים ותפורסם כאמור (בפרק זה – תכנית המיטות הרב־שנתית). ו־30% ממחצית זו יחולקו בעד מיטות שניתן לגביהן אישור לפי פקודת בריאות העם, 1940 (בפרק זה – פקודת בריאות העם) ונפתחו בפועל. כמו כן, מוצע כי המחצית השנייה של התוספת הריאלית תחולק בין בתי החולים הציבוריים הכלליים בהתאם לחלקו היחסי של כל בית חולים מסך תקרות הצריכה של כלל בתי החולים הציבוריים הכלליים.

בנוגע לחלוקת התוספת הריאלית בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות לשם חישוב תקרת הצריכה ברוטו של כל בתי חולים ציבורי כללי, מוצע כי התוספת

(ב) לצורך חישוב תקרות הצריכה ברוטו כאמור בסעיף 2 לעניין כל בית חולים ציבורי כללי, תחולק התוספת הריאלית בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות בין בתי החולים הציבוריים הכלליים, בהתחשב, בין השאר, בתכנית המיטות הרב-שנתית.

תקרת צריכה נטו 5. (א) תקרת הצריכה נטו לכל אחת מקופות החולים בכל אחד מבתי החולים הציבוריים הכלליים, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, תהיה 80% מתקרת הצריכה ברוטו לאותה שנה.

(ב) הופחתו מחירי שירותים רפואיים כפי שהם מפורסמים בתעריפון משרד הבריאות, רשאים השרים, בצו, להגדיל את תקרת הצריכה נטו ביחס לתקרת הצריכה ברוטו, הקבועה בסעיף קטן (א), ובלבד ששך תוספת ההוצאה לקופות החולים בשל הגדלת תקרת הצריכה נטו כאמור שווה לסך העלות שנחסכה לקופות החולים בשל הפחתת המחירים.

(ג) שר הבריאות רשאי לקבוע הוראות בדבר חובת דיווח של בתי החולים הציבוריים הכלליים, למשרד הבריאות ולמשרד האוצר, בכל עניין הנוגע לעלויות מתן שירותי הבריאות.

חישוב רצפת צריכה ברוטו 6. רצפת הצריכה ברוטו לכל אחת מקופות החולים בכל בית חולים ציבורי כללי, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, תהיה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) בעבור שירות דיפרנציאלי ושירות בריאות אחר –

(א) בשנת 2021 – 95% מתקרת הצריכה ברוטו לאותה שנה;

(ב) בשנת 2022 – רצפת הצריכה ברוטו בשנת 2021 בתוספת שיעור העדכון לאותה שנה ותוספת בשיעור של 1%;

(ג) בשנים 2023 ו-2024 – כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) אם ההיקף הממוצע של שירותי הבריאות שצרכה קופת החולים בבית החולים הציבורי הכללי בשנים 2021 ו-2022 היה עד 92% מתקרת הצריכה ברוטו הממוצעת לאותן שנים – 92% מתקרת הצריכה ברוטו לשנת 2023, ולעניין שנת 2024 – בתוספת שיעור העדכון ובתוספת שיעור של 1%;

(2) אם ההיקף הממוצע של שירותי הבריאות שצרכה קופת החולים בבית החולים הציבורי הכללי בשנים 2021 ו-2022 היה גבוה מ-92% ולא עלה על 95% מתקרת הצריכה ברוטו הממוצעת לאותן שנים – מכפלת שיעור הצריכה הממוצע בתקרת הצריכה ברוטו לשנת 2022 או רצפת הצריכה ברוטו כאמור בפסקה (3), לפי הנמוך מביניהן;

ד ב ר י ה ס ב ר

מתחת להיקף זה, תשלם קופת חולים לבית חולים ציבורי כללי תשלום כמפורט בסעיפים 14(א) ו-15(א)1(א) לחוק המוצע.

לסעיפים 6 ו-7 לחוק המוצע

בסעיף 6 לחוק המוצע, מוצע לקבוע כיצד תחושב "רצפת הצריכה ברוטו", שהיא ההיקף המזערי של שירותי בריאות אשר גם בעבור צריכה שתחושב במחיר מלא

(3) אם ההיקף הממוצע של שירותי הבריאות שצרכה קופת החולים בבית החולים הציבורי הכללי בשנים 2021 ו-2022 היה גבוה מ-95% מתקרת הצריכה ברוטו הממוצעת לאותן שנים – רצפת הצריכה ברוטו בשנת 2022 בתוספת שיעור העדכון לאותה שנה ובתוספת שיעור של 1% לכל שנה;

(2) בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות –

(א) בשנת 2021 – 95% מתקרת הצריכה ברוטו לאותה שנה;

(ב) בשנים 2022 עד 2024 – 100% מתקרת הצריכה ברוטו לאותה שנה.

רצפת צריכה 7. רצפת הצריכה נטו לכל אחת מקופות החולים בכל אחד מבתי החולים הציבוריים הכלליים, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, תהיה 80% מרצפת הצריכה ברוטו לאותה שנה.

הגדלת תקרת הצריכה ברוטו והגדלת תקרת הצריכה נטו ביחס לתקרת 8. החליטה הממשלה על הגדלת עלות סל שירותי הבריאות כמשמעותו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, רשאים השרים, בצו, לקבוע תקרת צריכה ברוטו הגבוהה מהתקרה הקבועה בסעיף 2, או להגדיל את תקרת הצריכה נטו ביחס לתקרת הצריכה ברוטו, הקבועה בסעיף 5(א), ובלבד ששך תוספת ההוצאה לקופות החולים בשל הקביעה או ההגדלה כאמור יהיה שווה לסכום שהתווסף לסל שירותי הבריאות.

ד ב ר י ה ס ב ר

של 92% מתקרת הצריכה ברוטו לשנת 2023, ולעניין שנת 2024 – בתוספת שיעור העדכון ושיעור של 1%.

בנוגע לשירות אשפוז במחלקות פנימיות, מוצע שרצפת הצריכה ברוטו בשנת 2021 תהיה 95% מתקרת הצריכה ברוטו לאותה שנה, וששנים 2022 עד 2024 – תהיה רצפת הצריכה ברוטו בכל שנה שווה לתקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לאותה השנה, וזאת כדי לייצר תמריץ כלכלי ליעיל את מערך האשפוז ולהפחית את העומס במחלקות הפנימיות.

בכל הנוגע לקביעת רצפת הצריכה נטו בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, מוצע כי היא תעמוד על 80% מרצפת הצריכה ברוטו כפי שנקבעה לאותה שנה. שיעור זה משקף הנחות הנמוכות מההנחות הממוצעות שניתנו על ידי בתי החולים הציבוריים הכלליים לקופות החולים בשנים 2018 עד 2019.

לסעיף 8 לחוק המוצע

ככלל, מערכת הבריאות מתוקצבת כך שקופות החולים, המהוות מבטחות בהתאם לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (בפרק זה – חוק ביטוח בריאות ממלכתי), מתוקצבות על ידי המדינה באמצעות סל שירותי הבריאות, והן רוכשות שירותי בריאות מבתי החולים הציבוריים הכלליים השונים. בפועל המדינה נדרשת להגדיל מפעם לפעם את הפעילות בבתי החולים באופן המצריך משאבים נוספים בשל הפעילות, שאותה יש לבצע במסגרת תקרות הצריכה שנקבעו לשם כך. נוכח האמור, מוצע לשמור על האפשרות של המדינה להעביר

בנוגע לשירותים דיפרנציאליים ושירות בריאות אחת מוצע לקבוע כי רצפת הצריכה ברוטו לשנת 2021 תעמוד על שיעור של 95% מתקרת הצריכה ברוטו לאותה שנה, וכי רצפת הצריכה ברוטו לשנת 2022 תהיה רצפת הצריכה ברוטו לשנת 2021 בתוספת שיעור העדכון לאותה שנה ובתוספת שיעור של 1%.

כדי שרצפת הצריכה תהיה מדויקת יותר ותאפשר גמישות נוספת לקופות החולים, מוצע כי היא לא תיקבע מראש לכל שנות ההסדר, אלא כי השיעור מתקרת הצריכה ברוטו ישתנה בשנים 2023 ו-2024 בהתאם לרכישה בפועל של שירותי בריאות על ידי כל קופת חולים בכל בית חולים ציבורי כללי, לפי העניין, בשנה הקודמת. כך, לפי המוצע, אם היקף הרכישה הממוצעת בפועל בשנים 2021 ו-2022 היה גבוה מ-95% מתקרת הצריכה ברוטו בשנים אלו, רצפת הצריכה ברוטו לשנים 2023 ו-2024 תהיה רצפת הצריכה בשנת 2022 בתוספת שיעור העדכון לשנים אלו ובתוספת שיעור של 1%; אם היקף הרכישה הממוצעת בפועל בשנים 2021 ו-2022 עמד על שיעור של מעל 92% ועד 95% מתקרת הצריכה ברוטו לשנים אלו, רצפת הצריכה ברוטו לשנים 2023 ו-2024 תעמוד על מכפלת שיעור הצריכה הממוצע בפועל בתקרת הצריכה ברוטו לשנת 2022, או על רצפת הצריכה בשנת 2022 בתוספת שיעור העדכון לשנים אלו ובתוספת שיעור של 1%, לפי הנמוך מביניהן; אם היקף הרכישה הממוצעת בפועל בשנים 2021 ו-2022 עמד על שיעור של עד 92% מתקרת הצריכה ברוטו לאותם השנים, רצפת הצריכה ברוטו בשנים 2023 ו-2024 תעמוד על שיעור

9. (א) החל משנת 2022 יעביר המוסד לביטוח לאומי לכל בית חולים ציבורי כללי, תשלום חודשי קבוע כפי שהודיעו לו השרים לפי סעיף קטן (ג) (בחוק זה – תשלום חודשי קבוע), ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) הממשלה החליטה על העברת סכום למוסד לביטוח לאומי כנגד הפחתה מקבילה בתקצוב הישיר לבתי החולים הממשלתיים הכלליים ובכספי התמיכה המועברים לבתי החולים הציבוריים הכלליים שאינם ממשלתיים;

(2) סכום התשלום החודשי הקבוע לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים הועבר למוסד לביטוח לאומי, בתוספת הוצאות המוסד לביטוח לאומי הכרוכות בהעברת התשלום לבתי החולים הציבוריים הכלליים;

(3) נקבעו תקנות לפי סעיף קטן (ה).

(ב) סך התשלום החודשי הקבוע שישולם בשנת 2022 על ידי המוסד לביטוח לאומי, לכל בתי החולים הציבוריים הכלליים (בסעיף זה – התשלום החודשי הכולל), יהיה שווה לסכום שהועבר למוסד לביטוח לאומי כאמור בסעיף קטן (א)(2), ויעודכן מדי שנה בהתאם לתקנות לפי סעיף קטן (ה)(1)(ג).

ד ב ר י ה ס ב ר

המקובלים. התקצוב הנוסף על ידי המדינה נעשה שלא על פי קריטריונים נורמטיביים ברורים, אלא כמענה למקרים נקודתיים, לשם כיסוי גירעונות, ובאופן המשתנה בהתאם לבתי החולים ולמבנה הבעלות שלו. מצב זה יוצר תמריץ נמוך לאחריות תקציבית מצד בתי החולים הציבוריים הכלליים וחוסר ודאות לגבי המקורות העומדים לרשותם. כך נפגעת יכולתם של בתי החולים הציבוריים הכלליים להיערך מראש לגובה התקציב שיתקבל בפועל ולנהל את תקציבם בהתאם.

חוסר הוודאות של בתי החולים הציבוריים הכלליים, ובייחוד של בתי החולים שאינם בבעלות ממשלתית או בבעלות של קופת חולים, בנוגע לתקציב ולתזרים המזומנים שלהם, הופך אותם לנסמכים על גופים עסקיים וספקים לצורכי אשראי, באופן שלעיתים מוביל לקבלת החלטות לא כלכליות בהתקשרויות של בתי החולים עם ספקים ולקוחות, אשר עלולות להעמיק את הגירעון התקציבי של בתי החולים הציבוריים הכלליים בטווח הבינוני והארוך.

כדי לספק מענה בריקיימא וארוך טווח למצוקות של בתי החולים הציבוריים הכלליים ולספק להם ודאות תקציבית שתקל על התנהלותם השוטפת, מוצע לייצר מנגנון תקצוב אחיד לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים על כל מבני הבעלות, וזאת אם הממשלה החליטה על העברת סכום למוסד לביטוח לאומי כנגד הפחתה מקבילה בתקצוב הישיר לבתי החולים הממשלתיים הכלליים ובכספי התמיכה המועברים לבתי החולים הציבוריים הכלליים שאינם ממשלתיים, ואם נקבעו תקנות לפי סעיף 9(ה) לחוק המוצע. מנגנון זה, שיתבסס על תשלום חודשי קבוע שיועבר לכל בית חולים ציבורי כללי, יהיה פרוספקטיבי, נורמטיבי ושקוף, ויחליף את ערוץ התקצוב

סכומים אלו לקופות החולים באמצעות הגדלת סל שירותי הבריאות ובמקביל להגדיל את התשלום שמקבלים בתי החולים בעבור הספקת השירותים, בדרך של הגדלת תקרות הצריכה, שינוי היחס שבין תקרת הצריכה ברוטו לתקרת הצריכה נטו.

לצורך כך מוצע לאפשר לשרים, בצו, להגדיל את תקרת הצריכה ברוטו, או להגדיל את תקרת הצריכה נטו ביחס לתקרת הצריכה ברוטו, וזאת אם תתקבל החלטת ממשלה על הגדלת עלות סל שירותי הבריאות, ובלבד שסך תוספת ההוצאה לקופות החולים כתוצאה מהגדלת תקרת הצריכה ברוטו, או שינוי היחס בין תקרת הצריכה נטו לבין תקרת הצריכה ברוטו, יהיה שווה לסכום שהתווסף לסל שירותי הבריאות.

לסעיף 9 לחוק המוצע

מערך האשפוז בישראל מורכב מבתי חולים ציבוריים כלליים בעלי מבני בעלויות שונים, כאשר כמחצית מהם נמצאים בבעלות ממשלתית, כ-30% בבעלות קופות החולים, ובעיקר קופת חולים כללית, ושאר בתי החולים נמצאים בבעלות פרטית של חברות לתועלת הציבור ועמותות. בתי החולים הינם מפעלים עסקיים, המתבססים על הכנסותיהם כדי לממן את הוצאותיהם. מרבית ההכנסות של בתי החולים מתקבלות מאספקת שירותי אשפוז, מיון וניתוחים לקופות החולים, וחלק קטן מהכנסותיהם מתקבל מאספקת שירותי בריאות לגורמים נוספים וכן מפעילות שאינה רפואית.

לצד דרכי התקצוב האמורים, כיום כלל בתי החולים הציבוריים הכלליים בישראל מתבססים באופן נרחב גם על כספים הניתנים על ידי המדינה, מעבר לערוצי התקצוב

(ג) החל משנת 2021, השרים יודיעו למוסד לביטוח לאומי ולכל בית חולים ציבורי כללי, עד יום 15 בדצמבר בכל שנה, מהו סכום התשלום החודשי הקבוע שעל המוסד לביטוח לאומי להעביר לכל בית חולים ציבורי כללי, לפי העניין, בשנה הבאה, וזאת לפי חישוב שנערך בהתאם לתקנות לפי סעיף קטן (ה)(1)(א); השרים יפרסמו, בכל שנה, הודעה ברשומות בדבר סכומי התשלום החודשי הקבוע שהודיעו עליהם כאמור.

(ד) המוסד לביטוח לאומי יעביר את התשלום החודשי הקבוע לבתי החולים הציבוריים הכלליים עד יום 15 בכל חודש, לאותו חודש.

(ה) (1) שר האוצר, בהסכמת שר הבריאות, יקבע תקנות בעניינים אלה:

(א) כללים ואמות מידה לחישוב התשלום החודשי הקבוע;

(ב) המקרים שבהם ניתן לקזז את התשלום החודשי הקבוע כנגד תשלומים המשולמים לבתי החולים הציבוריים הכלליים על ידי המדינה ואופן ביצוע הקיזוז;

(ג) הוראות בדבר עדכון התשלום החודשי הכולל בהתאם למודר שייקבע בתקנות;

(ד) כללים בעניין פיקוח ובקרה תקציביים על בתי החולים הציבוריים הכלליים ודיווחים שיידרשו בתי החולים הציבוריים הכלליים להגיש;

ד ב ר י ה ס ב ר

של המודל המוצע לתקצוב בתי החולים הציבוריים הכלליים, ובכללן כללים ואמות מידה לחישוב התשלום החודשי הקבוע.

כמו כן, כדי להבטיח שבתי החולים הציבוריים הכלליים יעמדו בתקציבם, מוצע שתקנות שיקבע שר האוצר כאמור יכללו כללים בעניין מנגנוני פיקוח ובקרה תקציביים על מצבם הפיננסי של בתי החולים הציבוריים הכלליים, וכן כללים בדבר דיווחים שיידרשו מבתי החולים הציבוריים הכלליים להגיש. כדי לוודא עמידה של בתי החולים הציבוריים הכלליים ביעדי התקציב שלהם באופן שימנע חריגה ממגבלותיו, עוד מוצע כי תקנות כאמור יכללו הגבלות שיוטלו על בתי החולים לשם שמירה על האיזון התקציבי שלהם, אשר יכול שיכללו הוראות בעניינים אלה: מינוי חשב מלווה; הגבלות על הוצאות הפיתוח של בתי החולים הציבוריים הכלליים; הגבלות על גידול בהוצאות השכר ובקליטת כוח אדם בבתי החולים הציבוריים הכלליים; פיסוי של חברי הנהלת בתי החולים הציבוריים הכלליים; וכן דרישה להעלאת התקורות שמקבל בתי החולים מחברה בת שלו או מתאגיד בריאות ומפעילות שירותי רפואה פרטית.

כמו כן, בשל מבנה הבעלות הייחודי והאינטגרציה האנכית של בתי חולים ציבוריים כלליים הנמצאים בשליטה ישירה או עקיפה של קופת חולים או חטיבת

הממשלתי הקיים כיום. נוסף על כך, המנגנון המוצע יסדיר את ההתנהלות התקציבית של כלל בתי החולים הציבוריים הכלליים כך שתהיה אחידה ותאפשר מעקב שוטף ובקרה על מצבם הפיננסי של בתי החולים הציבוריים הכלליים.

מוצע שהחל משנת 2022, יעביר המוסד לביטוח לאומי לבתי החולים הציבוריים הכלליים תשלום חודשי קבוע (בפרק זה – התשלום החודשי הקבוע) כפי שהודיעו להם השרים לפי הוראות סעיף 9(ג) לחוק המוצע, וזאת נוסף לתשלומים שיועברו לבתי החולים הציבוריים הכלליים על ידי קופות החולים לפי סעיפים 14 ו-15 לחוק המוצע.

מוצע שסך התשלום החודשי הקבוע שישולם בשנת 2022 על ידי המוסד לביטוח לאומי, לכל בתי החולים הציבוריים הכלליים, יהיה שווה לסכום שיועבר למוסד לביטוח לאומי לצורך כך, וסכום זה יתעדכן בהתאם למודר שייקבע בתקנות לפי סעיף 9(ה)(ג)(1) לחוק המוצע. בעניין זה יובהר כי המוסד לביטוח לאומי לא יידרש לערוך את חישוב סכום התשלום החודשי הקבוע לכל בית חולים ציבורי כללי, אלא יקבל רשימה המפרטת את בתי החולים הציבוריים הכלליים ואת סכום התשלום החודשי הקבוע שיש להעבירו לכל אחד מהם.

עוד מוצע לקבוע כי שר האוצר, בהסכמת שר הבריאות, יקבע תקנות אשר יסדירו את ההיבטים התפעוליים השונים

(ה) הגבלות שיטלו על בתי החולים הציבוריים הכלליים לשם שמירה על האיזון התקציבי שלהם, אשר יכול שיכללו הוראות בעניינים אלה:

(1) מינוי חשב מלווה לבית חולים ציבורי כללי;

(2) הגבלת הוצאות הפיתוח של בית חולים ציבורי כללי;

(3) בלי לגרוע מהוראות לפי חוק יסודות התקציב – הגבלת הגידול בהוצאות השכר של בית חולים ציבורי כללי;

(4) הגבלת קליטת כוח אדם בבית חולים ציבורי כללי;

(5) פיטורים של חברי הנהלת בית חולים ציבורי כללי;

(6) העלאת תקורות המשולמות לבית חולים ציבורי כללי מחברה בת שלו או מתאגיד בריאות;

(7) העלאת תקורות המשולמות לבית החולים מפעילות שירותי רפואה פרטית.

(ו) כללים והגבלות כאמור בפסקאות משנה (ד) ו-(ה) שיחולו גם על חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים במשרד הבריאות ועל קופת חולים שבבעלותה הישירה או העקיפה בית חולים ציבורי כללי.

(2) תקנות ראשונות לפי פסקה (1) יותקנו עד יום כ"ז בכסלו התשפ"ב (1 בדצמבר 2021).

10. (א) השרים, או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, יודיעו לכל בית חולים ציבורי כללי ולכל קופת חולים, עד יום כ"ז בכסלו התשפ"ב (1 בדצמבר 2021) מהי תקרת הצריכה ברוטו לשירותי הבריאות לשנת 2021.

הודעה על
תקרת צריכה
ברוטו ורצפת
צריכה ברוטו

(ב) השרים, או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, יודיעו לכל בית חולים ציבורי כללי ולכל קופת חולים, עד יום 1 במרס של כל אחת מהשנים 2022 עד 2024, מהי תקרת הצריכה ברוטו לשירותי הבריאות לאותה שנה.

ד ב ר י ה ס ב ר

התנהלותם, מוצע לקבוע כי השרים או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם יודיעו לכל בית חולים ולכל קופת חולים עד יום כ"ז בכסלו התשפ"ב (1 בדצמבר 2021), לעניין שנת 2021, ועד יום 1 במרס של כל שנה מהשנים 2022 עד 2024, מהי תקרת הצריכה ברוטו, לאותה שנה, של כל קופת חולים בכל בית חולים ציבורי כללי. אם רצפת הצריכה ברוטו לשנים 2023 ו-2024 השתנתה בשל שינוי בשיעורי הצריכה של שירותי הבריאות בשנים 2021 ו-2022, יודיעו על כך השרים או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, לבתי החולים ולקופות החולים שלגביהם השתנתה רצפת הצריכה כאמור, עד יום י"ד באב התשפ"ג (1 באוגוסט 2023).

המרכזים הרפואיים הממשלתיים במשרד הבריאות, מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע בתקנות כאמור כללים והגבלות כאמור הנוגעים גם לגופים אלו.

בשל נחיצותן של התקנות ליישומן של מודל התקצוב המוצע, מוצע לקבוע כי תקנות ראשונות לפי סעיף 9(ה) (1) לחוק המוצע יותקנו עד יום כ"ז בכסלו התשפ"ב (1 בדצמבר 2021).

לסעיף 10 לחוק המוצע

כדי להבטיח כי בתי החולים הציבוריים הכלליים וקופות החולים יקבלו את המידע הנדרש לצורך תכנון

(ג) לא הודיעו השרים על תקרת הצריכה ברוטו לשירותי הבריאות באחת מהשנים 2022 עד 2024, עד המועד האמור בסעיף קטן (ב). יחושבו תקרות הצריכה ברוטו לאותה שנה כך שכלל התוספת הריאלית תחולק בין בתי החולים הציבוריים הכלליים בהתאם לחלק היחסי של תקרת הצריכה ברוטו של כל בית חולים מסך תקרות הצריכה ברוטו.

(ד) השרים, או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, יודיעו לכל בית חולים ציבורי כללי ולכל קופת חולים, עד יום י"ד באב התשפ"ג (1 באוגוסט 2023), מהי רצפת הצריכה ברוטו המעודכנת שנקבעה להם לשנים 2023 ו-2024 בהתאם להוראות סעיף 6(1)(ג).

11. על אף האמור בסעיף 2, השרים רשאים להורות כי תחול תקרת צריכה ברוטו משותפת לשני בתי חולים ציבוריים כלליים שונים או יותר, שהמרחק הגאוגרפי ביניהם לא עולה על 20 קילומטר, ובלבד שמתקיים בהם אחד מאלה:

תקרת צריכה ברוטו משותפת לבתי חולים ציבוריים כלליים

(1) הם בתי חולים ממשלתיים כלליים;

(2) הם בתי חולים ציבוריים כלליים שבבעלות אותה קופת חולים;

(3) התקבלה הסכמת בתי החולים שתיקבע להם תקרת צריכה ברוטו משותפת.

12. (א) על אף האמור בסעיף 2, השרים רשאים להורות כי תחול תקרת צריכה ברוטו משותפת לשתי קופות חולים בבית חולים ציבורי כללי שבנפה מסוימת, ובלבד שמתקיימים בהן כל אלה:

תקרת צריכה ברוטו משותפת לקופות חולים

(1) חלקה של כל אחת מקופות החולים במספר המבוטחים המשוקלל באותה נפה אינו עולה על 12%;

ד ב ר י ה ס ב ר

כלליים שבבעלות אותה קופת חולים, או שהתקבלה הסכמה של בתי החולים לכך שתיקבע להם תקרת צריכה ברוטו משותפת. קביעת תקרת צריכה ברוטו משותפת לבתי חולים כאמור תהפוך את ההתנהלות הכלכלית שלהם למשותפת, ובכך תוכל לחזק את ניהולם הכלכלי של בתי חולים קטנים הסמוכים לבתי חולים גדולים וכאמור אף לשפר את רמת השירות הרפואי הניתן למטופלים ואת יכולת הבחירה שלהם.

לסעיף 12 לחוק המוצע

באזורים מסוימים ברחבי הארץ מתקשות קופות חולים אשר חלקן במספר המבוטחים המשוקלל קטן, לספק שירותים ברמת השירות המאפיינת את קופות החולים הגדולות. בשל כך מוצע לאפשר שיתוף פעולה בשירותי קהילה בין קופות חולים קטנות באזורים מסוימים, ולצורך כך להסמיך את השרים להורות על תקרת צריכה ברוטו משותפת לשתי קופות חולים קטנות בבית חולים ציבורי כללי שבנפה מסוימת, מה שיביא לכך שהן יוכלו ליצור שיתופי פעולה בשירותי הקהילה ולספק שירותים ברמה גבוהה יותר למבוטחים שלהן.

יובהר, כי מאחר שבהסדר המוצע תקרת הצריכה ברוטו משקפת ביצועים בפועל והסדרים מסחריים של קופות החולים בבתי החולים הציבוריים הכלליים, אין מקום לפרסם מידע זה בציבור ודי בהודעה פרטנית לכל קופת חולים ולכל בית חולים.

כדי למנוע מצב שבו עיכוב בהודעת השרים אינו מאפשר לצדדים השונים להיערך, מוצע לקבוע מנגנון ברירת מחדל ולפיו אם לא תתקבל הודעת השרים עד המועדים האמורים, יחושבו תקרות הצריכה ברוטו לכלל המערכת כך שהתוספת הריאלית תחולק באופן רוחבי, בהתאם לחלק היחסי של תקרת הצריכה ברוטו של כל בית חולים ציבורי כללי מסך תקרות הצריכה ברוטו, כך שכל הגופים יוכלו לחשב את תקרות הצריכה ברוטו שלהם.

לסעיף 11 לחוק המוצע

כדי לשפר את השירות הרפואי הניתן למטופלים, ולהרחיב את יכולתם לבחור את בית החולים שבו יבוצעו פרוצדורות רפואיות בעניינם, מוצע להסמיך את השרים להורות על החלת תקרת צריכה ברוטו משותפת לבתי חולים ציבוריים כלליים שהמרחק ביניהם אינו עולה על 20 קילומטר, ובלבד שהתקיים בהם אחד מאלה: הם בתי חולים ממשלתיים כלליים, או שהם בתי חולים ציבוריים

(2) חלקה של כל אחת מקופת החולים במספר המבוטחים המשוקלל אינו עולה על 20%.

(ב) בסעיף זה, "נפה" – כהגדרתה בפקודת בריאות העם.

13. הפחתת תקרת הצריכה ברוטו בשל הסכם לרכישת שירותי חלופת אשפוז בבית המטופל, כנגד הפחתת התשלום בעד שירות אשפוז במחלקות פנימיות, רשאים השרים לחשב להם תקרת צריכה ברוטו לשירות אשפוז במחלקות פנימיות, הנמוכה מתקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לבית החולים ולקופת החולים לפי הוראות סעיף 2; לענין זה, "שירות חלופת אשפוז בבית המטופל" – שירות טיפול רפואי בבית המטופל, כתחליף לאשפוז בבית חולים ציבורי כללי.

14. (א) קופת חולים תשלם בעבור שירות דיפרנציאלי או שירות בריאות אחר שרכשה בכל בית חולים ציבורי כללי, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, סכומים כמפורט להלן, לפי הענין:

תשלום בעד שירות דיפרנציאלי ושירות בריאות אחר

(1) אם קופת החולים רכשה שירותים דיפרנציאליים ושירותי בריאות אחרים עד לרצפת הצריכה ברוטו – רצפת הצריכה נטו לאותה שנה, אלא אם כן ראו השרים שבית החולים הציבורי הכללי לא הסכים לספק לקופת החולים, באותה שנה, על פי בקשתה, שירותי בריאות הדומים בהיקפם הכספי, בזמינותם ובתמהיל שלהם לשירותי הבריאות שסיפק בית החולים לקופת החולים בשנה הקודמת;

(2) אם קופת החולים רכשה שירותים דיפרנציאליים ושירותי בריאות אחרים מעבר לרצפת הצריכה ברוטו ועד לתקרת הצריכה ברוטו – רצפת הצריכה נטו לאותה שנה בתוספת של לא יותר מ-80% מהמחיר המלא בעבור שירותים דיפרנציאליים ושירותי בריאות אחרים שנרכשו מעבר לרצפת הצריכה ברוטו;

ד ב ר י ה ס ב ר

מסוים וקופת חולים מסוימת להסכם ביניהם בענין רכישת שירות חלופת אשפוז בבית המטופל, המהווה חלופה לאשפוז בבית החולים. אפשרות זו תביא להפחתת העומס במחלקות הפנימיות של בתי החולים הציבוריים הכלליים, ולשיפור השירות למבוטחים אשר מאושפדים כיום בבית החולים על אף שהיו יכולים להתאשפז בביתם ולקבל את כל הדרוש לצורך הטיפול בהם.

לסעיף 14 לחוק המוצע

כדי לשמור על יציבותם הפיננסית של בתי החולים הציבוריים הכלליים מצד אחד, ומן הצד השני להבטיח תשלום הוגן בעד רכישת שירותי הבריאות בבתי החולים תוך שמירה על גידול מבוקר בהיקף הרכישה בבית החולים, מוצע לקבוע תשלום מזערי – קרי, רצפת הצריכה נטו – שאותו על קופת החולים לשלם לבית החולים גם אם צרכה שירותי בריאות מתחת לרצפת הצריכה ברוטו שנקבעה לה. כמו כן מוצע לקבוע את גובה התשלום בעד צריכת שירותים מעל הרצפה ברוטו ומתחת לתקרת הצריכה ברוטו וכן לקבוע סכום מופחת בעד צריכה שמעבר לתקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לשירותים השונים.

לסעיף 13 לחוק המוצע

על פי הערכות גורמי המקצוע בממשלה ובמערכת הבריאות, רבים מהמאושפדים במחלקות הפנימיות בבתי חולים ציבוריים כלליים, יכולים לקבל שירות רפואי תחליפי באמצעות חלופת אשפוז בבית המטופל.

התמריצים הכלכליים הקיימים כיום מקשים על יצירת שיתופי פעולה בין קופות החולים לבתי החולים הציבוריים הכלליים למתן שירות רפואי תחליפי באמצעות חלופת אשפוז בבית המטופל, מכיוון שכל עוד שלא נעשה שינוי ברצפות הצריכה לענין שירות אשפוז במחלקות פנימיות, קיים חשש מצד קופות החולים שיוטל עליהן תשלום כפול – הן בשל רצפת הצריכה נטו הקבועה בחוק שמהווה תשלום מזערי והן בשל ההוצאה בעד מתן השירות בבית המטופל.

משכך מוצע להסמיק את השרים לחשב תקרת צריכה ברוטו לשירות אשפוז במחלקות פנימיות הנמוכה מתקרת הצריכה ברוטו שחושבה בהתאם להוראות סעיף 2 לחוק המוצע, וזאת במקרה שבו הגיעו בית חולים ציבורי כללי

(3) אם קופת החולים רכשה שירותים דיפרנציאליים ושירותי בריאות אחרים מעבר לתקרת הצריכה ברוטו – תקרת הצריכה נטו בתוספת סכום מופחת כמפורט להלן, לפי העניין;

(א) בעבור רכישת שירות דיפרנציאלי מעבר לתקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לשירות כאמור – לא יותר מ־55% מהמחיר המלא של השירות;

(ב) בעבור רכישת שירות בריאות אחר, מעבר לתקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לשירות כאמור – לא יותר מ־30% מהמחיר המלא של השירות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רכשה קופת חולים מבית חולים ציבורי כללי, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024 –

(1) שירותים דיפרנציאליים בסכום הנמוך מתקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לשירותים אלה, ייוסף ההפרש שבין הרכישה בפועל ובין תקרת הצריכה ברוטו, של שירותים אלה, לתקרת הצריכה ברוטו של שירות בריאות אחר;

(2) שירותי בריאות אחרים בסכום הנמוך מתקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לשירותים אלה, ייוסף ההפרש שבין הרכישה בפועל ובין תקרת הצריכה ברוטו, של שירותים אלה, לתקרת הצריכה ברוטו של שירות דיפרנציאלי.

15. (א) קופת חולים תשלם בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות בבית חולים ציבורי כללי, בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, כמפורט להלן, לפי העניין:

תשלום בעד
שירות אשפוז
במחלקות
פנימיות

(1) בשנת 2021 – סכומים כמפורט להלן, לפי העניין:

ד ב ר י ה ס ב ר

לתקרת הצריכה ברוטו של סוג השירות האחר, ההפרש שבין הצריכה בפועל של סוג השירות שבו צרכה קופת החולים מתחת לתקרת הצריכה ברוטו ובין תקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לסוג שירות זה.

הסדר זה נועד להגדיל את תקרת הצריכה ברוטו בשירותי בריאות מסוים אשר מעבר לה משלמת קופת החולים לבית החולים סכום מופחת, במידה שבשירותי הבריאות האחר היא כלל לא הגיעה לתקרת הצריכה ברוטו. יובהר כי בניגוד לקבוע בהסדרי התחשבנות קודמים, בהתאם להסדר המוצע, ההתחשבנות לעניין שירות האשפוז במחלקות הפנימיות יוסדר באופן שונה, בהתאם להוראות סעיף 15 לחוק המוצע.

לסעיף 15 לחוק המוצע

במטרה לשפר את השירות הניתן לאזרחים במחלקות הפנימיות של בתי החולים הציבוריים הכלליים, בוצע במסגרת עבודת הצוות הבין־משרדי תהליך אפיון של הכשלים הכלכליים המובילים לקשיים במתן שירות איכותי במחלקות אלו. מסקנות הוועדה היו שקיימים כמה כשלים כלכליים, ובהם אלה:

התשלום המופחת נקבע באופן שונה לרכישת שירותי בריאות דיפרנציאליים ושירותי בריאות אחרים מעבר לתקרת הצריכה ברוטו, בהתאם לעלות השולית השונה של שירותים אלה. כך, בנוגע לשירות דיפרנציאלי נקבע תשלום מופחת בשיעור של 55%, ובנוגע לשירות בריאות אחר נקבע תשלום מופחת בשיעור של 30% מהמחיר המלא של השירות בהתאם להיקף הצריכה בפועל שמעבר לתקרת הצריכה ברוטו.

קבלת סכום מופחת על פעילות מעבר לתקרת הצריכה ברוטו מפחיתה את התמריץ לבית החולים להגדיל את פעילותו ובכך מרסנת את הרכש של קופת החולים בבית החולים בהתאם למטרת ההסדר המוצע. כמו כן הסדר זה משקף את פונקציית העלות של בית החולים, מאחר שייצור פעילות נוספת מעבר לפעילות שייצר בית החולים בשנים הקודמות עולה לבית החולים פחות, שכן לפעילות זו הוצאה שולית בלבד ביחס לכלל הפעילות בבית החולים.

עוד מוצע לקבוע שבמקרה שבו צרכה קופת החולים שירות בריאות מסוג מסוים (מבין הסוגים שירות דיפרנציאלי או שירות בריאות אחר) מתחת תקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לשירות מסוג זה, יתווסף באותה שנה,

(א) אם קופת החולים רכשה שירותי אשפוז במחלקות פנימיות עד לרצפת הצריכה ברוטו – רצפת הצריכה נטו לאותה שנה, אלא אם כן ראו השרים שבית החולים הציבורי הכללי לא הסכים לספק לקופת החולים, באותה שנה, על פי בקשתה, שירותי אשפוז במחלקות פנימיות הדומים בהיקפם הכספי, בזמינותם ובתמהיל שלהם לשירותי אשפוז במחלקות פנימיות שסיפק בית החולים לקופת החולים בשנה הקודמת;

(ב) אם קופת החולים רכשה שירותי אשפוז במחלקות פנימיות מעבר לרצפת הצריכה ברוטו ועד לתקרת הצריכה ברוטו – רצפת הצריכה נטו לאותה שנה בתוספת לא יותר מ-80% מהמחיר המלא בעבור שירותי אשפוז במחלקות פנימיות שנרכשו מעבר לרצפת הצריכה ברוטו;

(ג) אם קופת החולים רכשה שירותי אשפוז במחלקות פנימיות מעבר לתקרת הצריכה ברוטו – תקרת הצריכה נטו בתוספת סכום מופחת של לא יותר מ-20% מהמחיר המלא של השירות;

(2) בשנים 2022 עד 2024 – מכפלת שיעור חלקה של קופת החולים מסך תקרת הצריכה ברוטו של כל קופות החולים באותו בית חולים ציבורי כללי בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות בשנה הקודמת בסך תקרת הצריכה ברוטו בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות באותה שנה.

(ב) (1) נוסף על הסכומים המפורטים בסעיף קטן (א), בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024 ישלמו כלל קופות החולים לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים, סכום של 90 מיליון שקלים חדשים בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות (בחוק זה – תוספת התשלום למחלקות הפנימיות).

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לפתור כשלים אלו מוצע להבטיח את תקרת התשלום לבית החולים הציבורי הכללי גם במקרה שבו התפוסה במחלקות הפנימיות תהיה נמוכה מהקבוע בתקרה, וכך לבטל את התמריץ להארכת אשפוז במחלקות אלה.

כמו כן מוצע לקבוע שהתשלום הקבוע המשולם לבית החולים הציבורי הכללי יתחלק בין קופות החולים על בסיס צריכתן בפועל בשנה הקודמת ביחס לצריכת כלל הקופות, מה שיביא לתמריץ קופות החולים לשחרר מבוטחים שיכולים להיות מטופלים במסגרת קהילתית או במוסד לאשפוז המשכי.

כדי לאפשר לבתי החולים הציבוריים הכלליים ולקופות החולים פרק זמן להיערכות לשינוי זה, מוצע להחיל החל משנת 2022, כאשר בשנת 2021 מוצע כי יחול מנגנון התשלום המופחת בשיעור של 20% מהמחיר המלא של שירות האשפוז במחלקות הפנימיות מעבר לתקרת הצריכה ברוטו, אשר היה קיים בהסדר ההתחשבות הקודם.

(1) המחיר השולי של מחלקה פנימית בבית החולים לא מייצר תמריץ לקופות החולים להוציא את מבוטחיהן הנדרשים למסגרת טיפול במוסדות אשפוז המשכי;

(2) החשש של קופת החולים, שגם כאשר תוציא מאושפז מהמחלקה הפנימית, ייוותר תמריץ כלכלי לבית החולים לאשפוז מבוטח אחר במקומו, גורם לכך שחלק מקופות החולים לא משקיעות מאמץ בפינוי מבוטחיהן מהמחלקות הפנימיות, וזאת אף על פי שאין עוד צורך באשפוזם של מבוטחים אלו בבית החולים;

(3) מחיר יום האשפוז כולל את כלל הבדיקות הנדרשות, ולכן במצבים מסוימים מוקצה למחלקות הפנימיות מספר נמוך של בדיקות יקרות, יחסית למחלקות אחרות;

(4) העלות של בית החולים בעבור מאושפז חדש, הדורש בדיקות כניסה רבות, גבוהה לעומת העלות בעבור מאושפז שכבר עבר בדיקות אלו, ולכן קיים תמריץ כלכלי שלילי להארכת אשפוזים קיימים.

(2) תוספת התשלום למחלקות הפנימיות תחולק בין בתי החולים הציבוריים הכלליים, כמפורט להלן:

(א) בשנת 2021 – באופן שוויוני בין כלל בתי החולים הציבוריים הכלליים, בהתאם למספר מיטות האשפוז במחלקות הפנימיות בכל בית חולים, שניתנו לגביהן אישור לפי פקודת בריאות העם, לשם שיפור התשתיות במחלקות אלה;

(ב) בשנים 2022 עד 2024 – בהתאם לציוני המדד לשיפור השירות במחלקות הפנימיות בבתי חולים ציבוריים כלליים כאמור בפסקת משנה (ג), שעליהם יודיע המנהל הכללי של משרד הבריאות לבתי החולים הציבוריים הכלליים, עד יום 28 בפברואר בכל שנה, לגבי השנה הקודמת; לא הודיע המנהל הכללי של משרד הבריאות לבתי החולים הציבוריים הכלליים על ציוני המדד עד המועד האמור, על אף האמור בפסקה (1) ישלמו כלל קופות החולים לכלל בתי החולים הציבוריים הכלליים, 70% מתוספת התשלום למחלקות הפנימיות, אשר יחולקו בין בתי החולים בהתאם להוראות פסקת משנה (א);

(ג) המנהל הכללי של משרד הבריאות, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, יפרסם בהוראת מינהל, באתר האינטרנט של משרד הבריאות, עד יום י"ג בשבט התשפ"ב (15 בינואר 2022), מדד לשיפור השירות במחלקות הפנימיות בבתי חולים ציבוריים כלליים, שיכלול מדדים שונים אשר לפיהם יימדדו וידורגו המחלקות הפנימיות של כלל בתי החולים הציבוריים הכלליים, ויתבסס על עקרונות אלה:

(1) מחצית מהמדד יורכב ממדדים קליניים שיוורה עליהם המנהל הכללי של משרד הבריאות;

(2) מחצית מהמדד יורכב ממדדים של איכות השירות שיוורה עליהם המנהל הכללי של משרד הבריאות והממונה על התקציבים במשרד האוצר;

(3) המנהל הכללי של משרד הבריאות והממונה על התקציבים במשרד האוצר רשאים להחליט על תמהיל אחר של מדדים מהתמהיל כמפורט בפסקאות משנה (1) ו-(2).

ד ב ר י ה ס ב ר

החולים הציבוריים הכלליים על בסיס ציוני המדד לשיפור השירות במחלקות הפנימיות שעליהם יודיע המנהל הכללי של משרד הבריאות, לבתי החולים הציבוריים הכלליים, מדי שנה; מוצע כי מדד זה ייקבע בהוראת מינהל על ידי המנהל הכללי של משרד הבריאות, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, שתפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות עד יום י"ג בשבט התשפ"ב (15 בינואר 2022).

כצעד משלים, מוצע לקבוע שבכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, ישלמו כלל קופות החולים, מעבר לסכומים שאותם הן נדרשות לשלם בעד צריכת שירותי הבריאות, סכום נוסף של 90 מיליון שקלים חדשים, אשר בשנת 2021 יחולק בין בתי החולים בהתאם למספר מיטות האשפוז במחלקות הפנימיות בכל בית חולים שניתנו לגביהן אישור לפי פקודת בריאות העם, וישמש את בתי החולים לשם שיפור התשתיות במחלקות הפנימיות. בשנים 2022 עד 2024 הסכום הנוסף האמור ישולם על ידי קופות החולים לבתי

(3) השרים או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, יודיעו לכל קופת חולים מהו סכום התשלום, מתוך תוספת התשלום למחלקות הפנימיות, שעליה להעביר לכל בית חולים ציבורי כללי, בכל שנה, בהתבסס על מספר ימי האשפוז של מבוטחי אותה קופת חולים במחלקות הפנימיות באותו בית חולים ביחס לסך ימי האשפוז של כלל מבוטחי קופות החולים במחלקות הפנימיות באותו בית חולים, בשנה הקודמת; קופת החולים תעביר לבתי החולים הציבוריים הכלליים את סכום התשלום כאמור לא יאוחר מ־60 ימים מהמועד שבו קיבלה את ההודעה האמורה.

16. (א) קופת חולים תעביר לבית חולים ציבורי כללי, לא יאוחר מ־60 ימים מיום 1 בחודש שבו קיבלה מבית החולים הודעת חיוב חודשית, את הסכום הגבוה מבין הסכומים כמפורט להלן:

מועד
התשלום
בעד צריכת
שירותי
בריאות

(1) 8.33% מרצפת הצריכה נטו לאותה שנה שנקבעה לקופת החולים באותו בית חולים ציבורי כללי, אלא אם כן קיבלה קופת החולים אישור מהשרים או מעובדי משרדיהם שהוסמכו לכך, שלא להעביר את הסכום האמור בשל כך שבית החולים לא הסכים לספק לקופת החולים שירותי בריאות הדומים לשירותי הבריאות שסיפק לה בשנה הקודמת כאמור בסעיפים 14 ו־15;

(2) הסכום שאינו שנוי במחלוקת בהודעת החיוב;

(3) 97% מהסכום נטו הנדרש על פי הודעת החיוב לעניין השירותים המובאים בחשבון בתקרת הצריכה ברוטו ושירותי רפואה דחופה (מיון), אלא אם כן ערערה קופת החולים על הודעת החיוב, בהתאם למנגנון בירור לפי הוראת מינהל שפרסם המנהל הכללי של משרד הבריאות באתר האינטרנט של משרד הבריאות, ובית החולים לא השיב לערעור זה בהתאם להוראת המינהל כאמור.

(ב) לא העבירה קופת חולים לבית חולים ציבורי כללי את סכום התשלום הנדרש לפי סעיף קטן (א), או את סכום התשלום בהתאם להוראות סעיף 15(ב)(3), יחולו הוראות אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

במועד של קופות החולים, בין השאר, בשל מחלוקות בין קופת החולים ובית החולים בנוגע להודעת החיוב שהוגשה, מוצע לקבוע כללים בנוגע לתשלומים שעל קופת החולים להעביר לבית החולים.

לפי המוצע, קופת החולים תחויב להעביר לבית החולים לא יאוחר מ־60 ימים מתום החודש שבו קיבלה הודעת חיוב מבית החולים את הסכום הגבוה מבין אלה:

(1) החלק היחסי מרצפת הצריכה נטו של אותו חודש שנקבעה לקופת החולים באותו בית חולים, אלא אם כן קיבלה אישור מהשרים או מעובדי משרדיהם שהוסמכו לכך שלא להעביר סכום זה בשל כך שבית החולים לא הסכים לספק לקופת החולים שירותי בריאות הדומים לשירותי הבריאות שסיפק לה בשנה הקודמת;

לבסוף מוצע לקבוע כי השרים או מי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, יודיעו לכל קופת חולים מהו התשלום הנוסף שעליה להעביר לכל בית חולים ציבורי כללי בכל שנה, וזאת בהתבסס על החלק היחסי של מבוטחי כל קופת חולים במספר ימי האשפוז של כלל המבוטחים של כלל קופות החולים במחלקות הפנימיות באותו בית חולים בשנה הקודמת, וכי כל קופת חולים תחויב להעביר לבתי החולים הציבוריים הכלליים את סכום התשלום כאמור לא יאוחר מ־60 ימים מהמועד שבו קיבלה את ההודעה האמורה.

לסעיף 16 לחוק המוצע

כדי להתמודד עם בעיות תזרים מזומנים הקיימות לבתי החולים הציבוריים הכלליים כתוצאה מאי־תשלום

(1) על סכום שלא הועבר כאמור תתווסף ריבית חשב כללי עד מועד העברתו בפועל לבית החולים הציבורי הכללי;

(2) השרים רשאים לבצע קיזוז של הסכום שלא הועבר כאמור ממקורות המימון של שירותי הבריאות כמשמעותם בסעיף 13(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי ומכספי התמיכה המועברים לקופת החולים, ולהעבירו לבית החולים הציבורי הכללי.

(ג) סכומים עודפים ששילמה קופת חולים לבית חולים ציבורי כללי בשל הוראות סעיף קטן (א) או סכומים שהיה על קופת חולים לשלם לבית חולים ציבורי כללי ולא שולמו בשל הוראות הסעיף הקטן האמור, יוחזרו או ישולמו, לפי העניין, בתוספת ריבית חשב כללי, בתוך 30 ימים מתום הליך הבירור לפי הוראת המינהל האמורה בסעיף קטן (א)(3).

(ד) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מחובת קופת חולים לשלם לבית חולים ציבורי כללי כל תשלום אחר שבו היא חייבת.

מטופל המיועד 17. (א) השרים רשאים לקבוע, בצו, כי קופת חולים תשלם מחיר מלא להעברה בעבור שירות אשפוז של מטופל המיועד להעברה בבית חולים ציבורי כללי, החל מהמועד שיקבעו השרים לעניין זה ובהתאם לתנאים ולכללים שיקבעו.

(ב) עד מועד תחילתו של צו לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיף 1 לצו שינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014) (תשלום מוגדל בעד אשפוז של מטופל המיועד להעברה), התשע"ד-2014⁶, ויראו אותו כאילו ניתן לפי הוראות חוק זה לגבי השנים 2021 עד 2024.

ד ב ר י ה ס ב ר

של שירותי הבריאות כמשמעותם בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי המועברים לקופת החולים, או מכספי התמיכות המועברים לקופת החולים, ולהעביר את הסכום שקיזוזו ישירות לבית החולים.

לסעיף 17 לחוק המוצע

שירותי בריאות מסוימים מסופקים בצורה יעילה ונכונה יותר מבחינה רפואית מחוץ לבתי החולים הציבוריים הכלליים, ומלבד זאת יש חשיבות למקד את בתי החולים לפעילות אקוטית ולפנות את המשאבים הנדרשים לשם כך מפעילויות אחרות. על כן מוצע לבנות מערכת תמריצים שתעודד את קופת החולים לספק שירותים אלה במסגרות אחרות. לפיכך מוצע להסמיך את השרים לקבוע, בצו, כי בשל המשך אשפוזו של חבר הקופה אשר לפי הוראות משרד הבריאות ניתן להעבירו מאשפוז כללי למסגרת אחרת, וניתנה לקופה הודעה של בית החולים כי ניתן לעשות כן והקופה לא דאגה למקום העברה לאותו מטופל, תשלם הקופה מחיר מלא.

הוראה זו משקפת את האחריות של הקופה לפתח שירותים אלה בקהילה ולהעביר את חבר הקופה, שהוא במצב בריאותי כאמור, מבית החולים הכללי למסגרת אחרת המתאימה לו.

(2) הסכום שאינו שנוי במחלוקת בהודעת החיוב;

(3) 97% מהסכום נטו הנדרש על פי הודעת החיוב, אלא אם כן הגישה קופת החולים ערעור בהתאם למנגנון בירור לפי הוראת מינהל שפרסם המנהל הכללי של משרד הבריאות באתר האינטרנט של משרד הבריאות, ובית החולים לא השיב לערעור זה בהתאם להוראת המינהל כאמור.

מכיוון שייתכן שבשל הוראות אלה ישלמו קופת החולים לבתי החולים כספים ביתר או בחסה מוצע כי אם יתברר שאכן כך אירע, הכספים ששולמו ביתר או בחסר ישולמו או יוחזרו, לפי העניין, בתוספת ריבית החשב הכללי כמשמעותה בהודעה בדבר שיעורי ריבית החשב הכללי המתפרסמת מזמן לזמן ברשומות.

כדי להבטיח שקופת החולים יעמדו בהוראות האמורות בעניין העברת התשלום בעד צריכת שירותי בריאות, מוצע לקבוע כי במקרה שבו קופת חולים לא העבירה לבית חולים את הסכומים שעליה להעביר בהתאם להוראות החוק המוצע, תיווסף על סכום שלא הועבר כאמור ריבית החשב הכללי עד מועד העברתו בפועל לבית החולים הציבורי הכללי, וכן יוסמכו השרים לקזז את הסכום שלא הועבר כאמור ממקורות המימון

⁶ "ק"ת התשע"ה, עמ' 1492.

18. (א) על אף האמור בסעיף 22(א)(7), בעד צריכת שירותי רפואה דחופה (מיון), תשלום קופת חולים לבית חולים ציבורי כללי סכום שלא יעלה על 81.5% מהמחיר המלא של שירותים אלה.

(ב) השרים רשאים, בצו, להגדיל את השיעור מהמחיר המלא, הקבוע בסעיף קטן (א).

תשלום
בעד שירותי
רפואה
דחופה (מיון)

19. השרים רשאים לקבוע, בצו, הסדר אחר מהקבוע בחוק זה להתחשבות בעד צריכת שירותי בריאות בידי קופות החולים בבתי החולים הציבוריים הכלליים במסגרת שירותי רפואה פרטית, לרבות קביעת שיעורים שונים לתקרות צריכה ברוטו, תקרות צריכה נטו, רצפות צריכה ברוטו ורצפות צריכה נטו, לתוספת הריאלית, ולסכום המופחת וכן תנאי תשלום שונים; קבעו השרים הסדר אחר בצו כאמור, תחול קביעתם החל מהשנה שלאחר השנה שבה קבעו כאמור.

תשלום בעד
שירותי רפואה
פרטית

20. (א) על אף האמור בחוק זה, רשאים כל בית חולים ציבורי כללי וכל קופת חולים לקבוע בהסכם בכתב ביניהם הסדר אחר להתחשבות בעד רכישת שירותי בריאות בבית החולים (בסעיף זה – ההסכם), ובלבד שההסכם ימלא אחר כל אלה:

הסכם בין
קופת חולים
לבית חולים
דבר שיטת
ההתחשבות
ביניהם

(1) ההסכם יקבע כי בבית החולים יינתנו לחברי קופת החולים שירותים ברמה נאותה ובאיכות וזמינות כמתחייב מהוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 19 לחוק המוצע

שירותי הרפואה הפרטית הניתנים בבתי החולים הציבוריים הכלליים כלולים כיום בהסדר ההתחשבות המוצע. יחד עם זאת, בשל השוני בשירותים אלה, מוצע לקבוע כי השרים יהיו רשאים לקבוע בצו הסדר אחר להתחשבות בעבור צריכת שירותי בריאות בידי קופות החולים בבתי חולים ציבוריים כלליים במסגרת שירותי הרפואה הפרטית. כמו כן, מוצע כי קביעה בצו כאמור תחול החל מהשנה שלאחר השנה שבה נקבע הצו.

לסעיף 20 לחוק המוצע

בהמשך להסדרי ההתחשבות שנקבעו בחקיקה בעבר, מוצע, גם הפעם, לתת לקופת חולים ובית חולים ציבורי כללי אפשרות, תחומה ומוגבלת בזמן, לקבוע בהסכם בכתב ביניהם, הסדר התחשבות השונה מהקבוע בהסדר המוצע, ובלבד שימלא אחר התנאים המפורטים בסעיף המוצע. זאת, כדי להגדיל את חופש הפעולה של בתי החולים ושל קופות החולים לקבוע מראש ובהסכמה את שיטת ההתחשבות ביניהם תוך יצירת מנגנונים של חלוקת סיכונים. עם זאת, מוצע לקבוע כמה הוראות שאותן חייבים הצדדים להטמיע בהסכם שביניהם וכמה הוראות שעליהן לא רשאים הצדדים להסכם להתנות, וזאת כדי להביא ליישום עקרונות המדיניות הקבועים בחוק המוצע. אם הסכם כאמור יכלול סעיף הנוגד את ההוראות האמורות, אותו סעיף יהיה בבחינת סעיף לא חוקי ולכן בטל.

יובהר כי במסגרת אחד מהסדרי ההתחשבות הקודמים, שנקבע בפרק ה' לחוק שינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (בפרק זה – חוק ההסדרים 2013), נקבע בצו לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014) (תשלום מוגדל בעד אשפוז של מטופל המיועד להעברה), התשע"ד-2014, הסדר דומה, ולפיו במקרה כזה על קופת החולים לשלם לבית החולים מחיר מלא. הוראות הצו האמור הוחלו, מכוח סעיף 65(ב) לחוק ההתייעלות 2016, לעניין הסדר ההתחשבות הקודם להסדר המוצע, ומוצע כי עד לקביעת צו חדש על ידי השרים לפי ההסדר המוצע, יחולו הוראות אותו צו קודם.

לסעיף 18 לחוק המוצע

בשונה ממרבית סוגי הפעילות בבית חולים ציבורי כללי, לבית החולים השפעה מצומצמת יחסית על מספר הפונים לקבלת שירותי רפואה דחופה (מיון), וממילא לא קיים חשש לשימוש יתר על ידי בית החולים בסוג פעילות זה. בהמשך לאמור, המערכת הקהילתית רוויה בפתרונות שהם תחליפיים לקבלת שירות במרכז לרפואה דחופה (מל"ד), אשר ביכולתם לצמצם את העומסים בבתי החולים ולספק שירות איכותי וזמין יותר. לפיכך מוצע להחריג תשלום בעד שירותי רפואה דחופה (מיון) מתחולת ההסדר המוצע. יחד עם זאת, מוצע לקבוע כי התשלום בעד שירותים אלה לא יעלה על 81.5% ממחירם המלא ולהסמיך את השרים להגדיל בצו שיעור זה.

(2) ההסכם יקבע כי אם יחול גידול בסך היקף צריכת השירותים של קופת החולים בבית החולים, בכל שנה משנות ההסכם, לעומת תקרת הצריכה ברוטו שנקבעה לאותה שנה, בשיעור העולה על 6%, תיערך ההתחשבנות ביניהם בשנה שלאחר מכן, לפי הוראות חוק זה;

(3) תקופת ההסכם לא תהיה מעבר ליום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024);

(4) במסגרת ההסכם יהיה רשאי בית החולים לתת לקופת החולים הנחות על תעריף של שירותי בריאות המהווים לא יותר ממחצית ממחזור ההתחשבנות בין בית החולים לקופת החולים; לעניין זה, "מחזור ההתחשבנות" – סך כל ההיקף הכספי של השירותים שמובאים בחשבון בתקרת הצריכה ברוטו, שרוכשת קופת החולים מבית החולים;

(5) ההסכם יקבע כי סך התשלום שקופת החולים תשלם לבית החולים הציבורי הכללי בעד רכישת שירותי בריאות, בכל שנה, לא יפחת מרצפת הצריכה נטו כאמור בסעיפים 14(א) ו-15(א)(1);

(6) ההסכם יכלול את הוראות סעיפים 15, 16 ו-18 ולא יתנה על ההוראות כאמור.

(ב) ההסכם ייחתם בין בית חולים ציבורי כללי וקופת חולים והעתק ממנו יועבר לשרים או למי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, לא יאוחר מתום שישה חודשים מהמועד שבו קיבלו בית החולים וקופת החולים הודעה על תקרת הצריכה ברוטו כאמור בסעיף 10(א) או (ב) לעניין השנה שבה נחתם ההסכם.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), סברו השרים כי ההסכם אינו עומד בהוראות אותו סעיף קטן, יודיעו על כך לקופת החולים ולבית החולים בתוך 60 ימים מהמועד שבו הועבר אליהם ההסכם, ורשאים השרים, לאחר שנתנו לצדדים להסכם הזדמנות לטעון את טענותיהם, לבטל את ההסכם כולו מנימוקים שיירשמו; החליטו השרים לבטל הסכם כאמור, ימסרו לצדדים את החלטתם בצירוף הנימוקים לה.

ד ב ר י ה ס ב ר

של סעיף מסוים בהסכם, אם סברו השרים שההסכם אינו עומד בהוראות סעיף קטן (א) לסעיף המוצע, יודיעו על כך לקופת החולים ולבית החולים, והשרים רשאים, לאחר שנתנו לצדדים הזדמנות לטעון את טענותיהם, לבטל את ההסכם כולו מנימוקים שיירשמו.

מוצע לקבוע כי ההסכמים יועברו לשרים או למי שהסמיכו לכך מבין עובדי משרדיהם, לא יאוחר מתום שישה חודשים מהמועד שבו קיבלו בית החולים וקופת החולים הודעה על תקרת הצריכה ברוטו לעניין השנה שבה נחתם ההסכם. בלי לגרוע מהאמור לעיל לעניין אי-חוקיותו

התחשבנות 21. בבית חולים ממשלתי כללי או בבית חולים כללי שבעלות רשות מקומית, שבו פועל תאגיד בריאות, לא יפחת היקף החשבונות שבעדם משולם סכום מופחת כאמור בסעיפים 14(א)3 ו-15(א)1ג) שיוחס לתאגיד הבריאות, מסכום השווה ל-48.67% מכלל החשבונות שבעדם משולם סכום מופחת כאמור; השרים רשאים לקבוע, בצו, ביחס לבית חולים כאמור ולתאגיד בריאות הפועל בתחומו, לכל אחת מהשנים 2021 עד 2024, שיעור אחר מכלל החשבונות שבעדם משולם סכום מופחת כאמור, לאחר שנתנו לבית החולים ולתאגיד הזדמנות לטעון את טענותיהם.

א-יתחולה
על שירותי
בריאות
מסוימים

22. (א) הוראות חוק זה לא יחולו על –

(1) שירות בריאות הניתן לנפגע, כהגדרתו בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970⁷;

(2) שירות בריאות הניתן לקטין שאינו תושב, לפי הסכם בין המדינה לבין קופת חולים או לפי כל הסדר משפטי אחר; לענין זה, "תושב" – כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי;

(3) שירות בריאות הניתן לעובד זה, כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991⁸, הכלול במסגרת סל השירותים שקבע שר הבריאות לפי החוק האמור, אך למעט שירות הניתן לעובד זר השווה בישראל לפי אשרה ורישיון לישיבת ארעי מסוג א/1, כאמור בתקנה 6(א) לתקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974⁹;

(4) שירות בריאות הניתן לחייל לפי הסכם בין קופת חולים לבין צבא הגנה לישראל; לענין זה, "חייל" – כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955¹⁰, למעט חייל בשירות חובה בתקופת שירות בלא תשלום, כאמור בסעיף 55 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי;

(5) שירות בריאות הניתן למטופל לפי הסכם בין קופת חולים ובין גוף אחר האחראי למתן השירות למטופל, על פי חוק, הסכם או חוזה ביטוח;

ד ב ר י ה ס ב ר

מהשנים 2021 עד 2024, שיעור אחר מכלל החשבונות שבעדם משולם סכום מופחת כאמור לאחר שנתנו לבית החולים ולתאגיד הזדמנות לטעון את טענותיהם.

לסעיף 22 והתוספת לחוק המוצע

בדומה להסדרי ההתחשבנות שנקבעו בחוק ההסדרים 2013 ובחוק ההתייעלות 2016, מוצע לקבוע כי הסדר ההתחשבנות לפי החוק המוצע לא יחול על השירותים המנויים בסעיף המוצע, אשר קופת החולים מספקת באמצעות רכש מבית חולים, אך אינם נמנים עם השירותים שקופת החולים מחויבת לספק מכוח חוק ביטוח בריאות ממלכתי. כך, למשל, שירות הניתן לעובד זה, או שירות הניתן לקטין שאינו תושב. בנוסף, מוצע להחריג

לסעיף 21 לחוק המוצע

במטרה להסדיר את ההתחשבנות בין בתי החולים הממשלתיים או העירוניים לתאגידי הבריאות ולמנוע העמסה מוגברת של שיעורי תשלומים מופחתים על בית חולים כאמור ובכך לגרום לו לגירעונות, מוצע לקבוע, בדומה להסדרים שנקבעו בחוק ההסדרים 2013 ובחוק ההתייעלות 2016, כי בבית חולים שבו פועל תאגיד בריאות, לא יפחת היקף החשבונות שבעדם משולם סכום מופחת שיוחס לתאגידי הבריאות, מסכום השווה ל-48.67% מכלל החשבונות שבעדם משולם סכום מופחת כאמור. כמו כן מוצע להסמיך את השרים לקבוע, בצו, ביחס לבית חולים כאמור ולתאגיד בריאות הפועל בתחומו, לגבי כל אחת

⁷ ס"ח התש"ל, עמ' 126.

⁸ ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

⁹ ק"ת התשל"ה, עמ' 112.

¹⁰ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

- (6) שירות משירותי בריאות הנפש המפורטים בפרט 22א לתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי;
- (7) שירותי רפואה דחופה (מיון), בכפוף להוראות סעיפים 16(א)(3) ו-18;
- (8) שירות בריאות נוסף שקבעו השרים בצו ההסדרים במשק המדינה (קביעת שירותים מוחרגים וקביעת הפחתות), התשע"ג-2013¹¹;
- (9) שירות בריאות המנוי בתוספת;
- (10) שירות אשפוז במחלקת קורונה שהקוד שלו בתעריפון משרד הבריאות הוא GOC19 וכל קוד נוסף שהשרים קבעו, בהודעה ברשומות, שהוא שירות אשפוז במחלקת קורונה;
- (11) שירות בדיקת נגיף קורונה שהקוד שלו בתעריפון משרד הבריאות הוא L7172 וכל קוד נוסף שהשרים קבעו, בהודעה ברשומות, שהוא שירות בדיקת נגיף קורונה;
- (12) שירות בריאות הניתן לאדם שאינו מבוטח כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי;
- (13) שירות בדיקת מעבדה המבוצעת בדגימה שנדגמה ונשלחה לבית החולים על ידי קופת החולים.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), השרים רשאים לקבוע, בצו, שיעורי תשלום הנמוכים מהמחיר המלא בעבור צריכת שירותים כאמור באותו סעיף קטן שהם פעולות ניתוחיות בעלות מאפיינים מיוחדים.
- (ג) השרים רשאים, בצו, לשנות את התוספת.

23. הוראות חוק זה יחולו על אף האמור בסעיף 9 לחוק הפיקוח. סייג לתחולת סעיף 9 לחוק הפיקוח

ד ב ר י ה ס ב ר

הפחתת ערך השירותים שהוחרגו מתקרות הצריכה ברוטו המחושבות בהתאם להסדר.

עוד מוצע להסמיך את השרים לקבוע, בצו, שיעורי תשלום הנמוכים מהמחיר המלא בעבור צריכת השירותים שהוחרגו כאמור, וזאת בדומה לסכום המופחת שנקבע לשירותי רפואה דחופה (מיון).

לסעיף 23 לחוק המוצע

סעיף 9 לחוק הפיקוח קובע שאם "הוחל חוק זה על מצרך או שירות, לא יחולו עליו הוראות כל חיקוק אחר המסדיר קביעת מחיר ושינוי מחיר; ואולם אם לפי החיקוק האחר טעונה קביעת המחיר או שינוי אישורים שנקבעו בו, תהיה הקביעה לפי חוק זה טעונה אישור גם לפי החיקוק האחר". מכיוון ששירותי הבריאות שונים בעיקרם משירותים רגילים הניתנים לצרכנים פרטיים על ידי גופים מסחריים הפועלים למטרות רווח, ואסדרתם של התשלומים והתחשבויות בעבור שירותי הבריאות במסגרת

שירותים בתחום בריאות הנפש המפורטים בפרט 22א לתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי. כמו כן, מוצע להחריג מההסדר המוצע שירותים שהוחרגו על ידי השרים בצו הסדרים במשק המדינה (קביעת שירותים מוחרגים וקביעת הפחתות), התשע"ג-2013, וכן לקבוע, במסגרת תוספת לחוק המוצע, שירותים מוחרגים נוספים שבשנים קודמות הוחרגו על ידי השרים בצו, כהוראות שעה, מכוח חוק ההתייעלות 2016. עוד מוצע להסמיך את השרים לשנות, בצו, את התוספת לחוק המוצע.

מכיוון שיש שירותי בריאות שאין רצון או צורך, בשל תמריצים שונים, להגביל את צריכתם, מוצע להחריג מההסדר המוצע גם שירותים אלו – שירותי רפואה דחופה (מיון), שירות אשפוז במחלקת קורונה ושירות בדיקת נגיף קורונה.

יובהר כי החרגתם של שירותי בריאות מהסדר ההתחשבויות המוצע, בהתאם לסעיף המוצע, משמעותה

¹¹ ק"ת התשע"ג, עמ' 1268.

24. (א) על אף הוראות סעיפים 14, 15 ו-22(א)(10) –

(1) בשנת 2021 – יופחת מהתשלום של קופת החולים לבית החולים הציבורי הכללי בעד שירות אשפוז במחלקת קורונה סכום השווה ל-80% מסכום ההפרש החיובי שבין רצפת הצריכה ברוטו בעבור כלל סוגי שירותי הבריאות ובין היקף הפעילות של שירותי הבריאות שצרכה קופת החולים בבית החולים הציבורי הכללי באותה השנה, למעט שירותי בריאות כאמור בסעיף 22(א)(7) ו-(10), ובלבד שהיקף הפעילות כאמור היה נמוך מרצפת הצריכה ברוטו כאמור;

(2) בכל אחת מהשנים 2022 עד 2024, יופחת מהתשלום של קופת החולים לבית החולים הציבורי הכללי בעד שירות אשפוז במחלקת קורונה, סכום השווה ל-80% מסכום ההפרש החיובי שבין רצפת הצריכה ברוטו בעבור שירות דיפרנציאלי ושירות בריאות אחר ותקרת הצריכה ברוטו בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות, ובין היקף הפעילות של שירותי הבריאות שצרכה קופת החולים בבית החולים הציבורי כללי באותה השנה, למעט שירותי בריאות כאמור בסעיף 22(א)(7) ו-(10), ובלבד שהיקף פעילות זה היה נמוך מסכום רצפת הצריכה ברוטו בעבור שירות דיפרנציאלי ושירות בריאות אחר ותקרת הצריכה ברוטו בעבור שירות אשפוז במחלקות פנימיות.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) וסעיפים 14 ו-15, ראו השרים כי השלכות נגיף הקורונה הביאו לירידה או לעלייה בצריכת שירותי בריאות בבתי החולים הציבוריים הכלליים על ידי קופות החולים בשנת 2021 לעומת צריכת שירותי הבריאות בשנת 2019, רשאים הם לקבוע, בצו, כי בשנת 2021 ישלמו קופות החולים לבתי החולים הציבוריים הכלליים שיעור תשלום מזערי או שיעור תשלום מרבי, כפי שיקבעו בצו.

(ג) בסעיף זה, "היקף הפעילות" – סכום השווה למכפלת שירותי הבריאות שצרכה קופת החולים בבית החולים הציבורי הכללי בשנה מסוימת, במחירים ברוטו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 24 לחוק המוצע

על רקע התפשטות נגיף הקורונה, וכדי שקופת חולים לא תידרש לשלם לבית חולים ציבורי כללי תשלום כפול הכולל את רצפת הצריכה נטו וגם את התשלום בעבור מבוטחיה המאושפדים במחלקות הקורונה, מוצע לקבוע כי במקרה שבו קופת חולים צרכה בבית חולים ציבורי כללי שירותי בריאות מתחת לרצפת הצריכה ברוטו, יקוּזו אותו ההפרש שבין סך הצריכה של אותה הקופה ובין רצפת הרכש, מהתשלום של קופת החולים לבית החולים בעד שירותי אשפוז במחלקות קורונה.

נוסף על כך, בשל התפשטות נגיף הקורונה חל שינוי משמעותי בצריכת שירותי הבריאות בבתי החולים הציבוריים הכלליים, הכולל ירידה בפעילות האלקטיבית

החוק המוצע ובמסגרת חוק הפיקוח היא נדבך משמעותי בתכנון מערכת הבריאות הציבורית, מוצע לקבוע שהוראות החוק המוצע, ובכלל זה הוראות הנוגעות לקביעת תשלום מופחת כדוגמת הוראות סעיפים 14, 15, 18 ו-22(ב) לחוק המוצע, יחולו על אף הוראות סעיף 9 לחוק הפיקוח, וזאת אף על פי שחוק הפיקוח הוחל על שירותי הבריאות.

יחד עם זאת וכאמור לעיל, מוצע בהקשר זה במסגרת סעיף 5(ב) לחוק המוצע לקבוע מנגנון ולפיו במקרה שבו הופחתו מחירי השירותים הרפואיים כפי שהם מפורסמים בתעריפון משרד הבריאות, רשאים השרים להגדיל את תקרת הצריכה נטו ביחס לתקרת הצריכה ברוטו, מה שיביא לכך שההנחות הקבועות בהסדר המוצע ומשקפות את ההנחות שניתנו בפועל, יצטמצמו.

תיקון חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב הכלכלית (תיקוני חקיקה, להשגת יעדי התקציב לשנות 2017 ו-2018), התשע"ז-2016¹² –

(1) בסעיף 73 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "עד 2020" יבוא "עד 2024";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם בשנים 2021 עד 2024, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) בשנים 2021 ו-2022 – שנת 2019 תהיה שנת הבסיס;

(2) בשנים 2023 ו-2024 – שנת 2021 תהיה שנת הבסיס";

(2) בסעיף 74 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "בכל אחת מהשנים 2017 עד 2019" יבוא "והשנים 2021 עד 2024";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א2) על אף הוראות סעיף קטן (א), ראו השרים כי השלכות נגיף הקורונה הביאו לירידה או לעלייה בצריכת שירותי אשפוז פסיכיאטריים בבתי החולים הפסיכיאטריים על ידי קופות החולים בשנת 2021 לעומת צריכת שירותי האשפוז הפסיכיאטריים בשנת 2019, רשאים הם לקבוע, בצו, כי בשנת 2021 ישלמו קופות החולים לבתי החולים הפסיכיאטריים שיעור תשלום מזערי או שיעור תשלום מרבי, כפי שיקבעו בצו";

(3) בסעיף 76(א)4, במקום "ליום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020)" יבוא "ליום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024)";

(4) במקום סעיף 78 יבוא:

"פרק ו' – 78. (א) הוראות סימן א' יחולו על שירותי בריאות שרכשה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020).

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 25 לחוק המוצע

הסדר ההתחשבות המוצע מותאם לרכש שירותי בריאות הגוף בבתי חולים ציבוריים כלליים ואינו כולל את נושא רכש השירותים בתחום בריאות הנפש. נוכח האפיונים הייחודיים של אספקה וצריכה של שירותים בתחום זה, שבו בדרך כלל, תקופת האשפוז ממושכת יותר והעלות השולית של האשפוז נמוכה, נקבעו, במסגרת הסדרי התחשבות קודמים בחוק ההסדרים 2013 ובחוק ההתייעלות 2016, סימן נפרד ובו הסדר מפורט נפרד לכללי התחשבות בין קופות החולים לבין בתי החולים הציבוריים הפסיכיאטריים והכלליים שבהם יש מחלקה פסיכיאטרית

של בתי החולים לצד ירידה בפעילות רפואה דחופה (מיון) ופעילויות נוספות, ועלייה באשפוז מטופלים חולי קורונה. שינוי זה גורם לחוסר ודאות במערכת הבריאות אשר נמשך גם בשנת 2021. בשל כך וכדי שניתן יהיה לתת מענה במקרה של המשך מגמת השינוי המשמעותי בצריכת השירותים, מוצע להסמיך את השרים לקבוע, בצו, לעניין שנה זו, שיעור תשלום מזערי או מרבי שאותו ישלמו קופות החולים לבתי החולים הציבוריים הכלליים, וזאת אם ראו השרים כי השלכות נגיף הקורונה הביאו לירידה או לעלייה בצריכת שירותי בריאות בבתי החולים הציבוריים הכלליים על ידי קופות החולים, לעומת צריכת שירותי הבריאות בשנת 2019.

¹² ס"ח התשע"ז, עמ' 217; התשפ"א, עמ' 20.

(ב) (1) הוראות סימן ב' יחולו על שירותי אשפוז פסיכיאטריים שרכשה קופת חולים בבית חולים פסיכיאטרי עד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024).

(2) השרים רשאים להאריך, בצו, את המועד האמור בפסקה (1) בשנה נוספת.

(3) האריכו השרים את המועד בצו לפי פסקה (2), יחולו הוראות סימן זה, לעניין שנת 2025, בשינויים המחויבים ושינויים אלה:

(א) בשנת 2025, שנת הבסיס כמשמעותה בסעיף 73 תהיה שנת 2021;

(ב) תקופת ההסכם כמשמעותה בסעיף 76(א) לא תהיה מעבר ליום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025).

26. השרים ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

ביצוע
ותקנות

27. (א) תחילתו של חוק זה ביום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) והוראותיו יחולו על שירותי בריאות שרכשה קופת חולים בבית חולים ציבורי כללי עד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024), ואולם הוראות סעיף 9 ימשיכו לחול גם לאחר המועד האמור.

תחילה
ותחולה

(ב) השרים רשאים להאריך, בצו, את המועד האמור בסעיף קטן (א) בשנה נוספת.

(ג) האריכו השרים את המועד, בצו, לפי סעיף קטן (ב), יחולו הוראות חוק זה, לעניין שנת 2025, בשינויים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע להסמיך את השרים להאריך בצו את הסדר ההתחשבות האמור לעניין רכש שירותי אשפוז פסיכיאטריים, בשנה נוספת, כך שיחול על שירותי אשפוז פסיכיאטריים שרכשה קופת חולים בבית חולים פסיכיאטרי עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025). לעניין זה, מוצע כי בשנת 2025 יחול ההסדר בשינויים המחויבים. ובשינויים כמפורט בסעיף 78(ב)(3) המוצע לחוק ההתייעלות 2016, כפי שמובא בסעיף 25(4) לחוק המוצע.

לסעיף 26 לחוק המוצע

מוצע לקבוע כי השרים ממונים על ביצוע החוק המוצע והם רשאים להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

לסעיף 27 לחוק המוצע

מוצע לקבוע את מועד תחילתו של החוק המוצע ליום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021), ואת תחולת ההוראות הקבועות בו, למעט הוראות סעיף 9 לחוק המוצע, על שירותי בריאות שנרכשו על ידי קופת חולים בבית

וכן בין קופות החולים לבין המרפאות לבריאות הנפש, לעניין רכש שירותי אשפוז פסיכיאטרי. מוצע כי הסדר ההתחשבות הקודם שנקבע בחוק ההתייעלות 2016 יחול בנוגע לשירותי בריאות הנפש גם בשנים 2021 עד 2024, בכמה שינויים והתאמות, ולצורך כך מוצעים כמה תיקונים עקיפים בחוק ההתייעלות 2016.

בכלל זה מוצע לקבוע ששנת הבסיס לעניין ההתחשבות בשנים 2021 ו-2022 תהיה שנת 2019 ושנת הבסיס לעניין ההתחשבות בשנים 2023 ו-2024 תהיה שנת 2021, ובדומה להסדר המוצע בסעיף 24(ב) לחוק המוצע לעניין שירותי בריאות הגוף – מוצע להסמיך את השרים לקבוע, בצו, לעניין שנת 2021, שיעור תשלום מזערי או מרבי שאותו ישלמו קופות החולים לבתי החולים הפסיכיאטריים, וזאת אם ראו השרים כי השלכות נגיה הקורונה הביאו לירידה או לעלייה בצריכת שירותי אשפוז פסיכיאטריים בבתי החולים הפסיכיאטריים על ידי קופות החולים, לעומת צריכת שירותי האשפוז הפסיכיאטריים בשנת 2019.

- (1) בסעיף 1, בהגדרה "תוספת ריאלית", בפסקה (4), במקום "לשנת 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2024 ו-2025";
- (2) בסעיף 2(א) –

(א) ברישה, במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";

(ב) אחרי פסקה (2) יקראו:

"(3) בשנת 2025 – תקרת הצריכה ברוטו בשנת 2024, בתוספת שיעור העדכון לאותה שנה, תוספת ריאלית ותוספת בשיעור של 0.2% מסך תקרות הצריכה ברוטו לשנת 2024";

- (3) בסעיף 5(א), במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";
- (4) בסעיף 6 –

(א) ברישה, במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";

(ב) בפסקה (1)(ג) –

(1) ברישה, במקום "בשנים 2023 ו-2024" יקראו "בשנים 2023 עד 2025";

(2) בפסקת משנה (1), במקום "ולעניין שנת 2024" יקראו "ולעניין השנים 2024 ו-2025";

(ג) בפסקה (2)(ב), במקום "בשנים 2022 עד 2024" יקראו "בשנים 2022 עד 2025";

- (5) בסעיף 7, במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";
- (6) בסעיף 10 –

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "כל אחת מהשנים 2022 עד 2024" יקראו "כל אחת מהשנים 2022 עד 2025";

ד ב ר י ה ס ב ר

אשפוז במחלקה פנימית בבית חולים ציבורי כללי יהיה בהתאם להוראות סעיף 15(א)(2) לחוק המוצע, ותוספת התשלום למחלקות הפנימיות כמשמעותה בסעיף 15(ב)(1) לחוק המוצע תשולם בהתאם להוראות סעיף 15(ב)(2)(ב) לחוק המוצע.

מוצע שההסדר לפי סעיף 9 לחוק המוצע, בעניין התשלום החודשי הקבוע שיעביר המוסד לביטוח לאומי לבתי החולים הציבוריים הכלליים, יהיה הסדר קבוע שיוחרג מהוראת התחולה המוגבלת, וזאת בשל הרצון ליצור יציבות פיננסית וודאות תקציבית לבתי החולים הציבוריים הכלליים.

חולים ציבורי כללי, עד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024). בנוסף מוצע שהשרים יהיו רשאים להאריך בצו את תקופת הסדר ההתחשבות המוצע בשנה נוספת, כך שיחול על שירותי בריאות שצרכו קופות החולים בבתי החולים הציבוריים הכלליים עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025), בשינויים כמפורט בסעיף המוצע, ובכללם אלה: תקרת הצריכה ברוטו לשנת 2025 תהא תקרת הצריכה ברוטו לשנת 2024 בתוספת שיעור עדכון לאותה שנה, תוספת ריאלית ותוספת בשיעור של 0.2% מסך תקרות הצריכה ברוטו לשנת 2024; רצפות הצריכה ברוטו בעבור שירות דיפרנציאלי ושירותי בריאות אחר יהיו בהתאם להוראות סעיף 6(1)(ג) לחוק המוצע; התשלום בעבור שירות

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "באחת מהשנים 2022 עד 2024" יקראו "באחת מהשנים 2022 עד 2025";

(ג) בסעיף קטן (ד), במקום "לשנים 2023 ו-2024" יקראו "לשנים 2023 עד 2025";

(7) בסעיף 14 –

(א) בסעיף קטן (א), ברישדה, במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";

(ב) בסעיף קטן (ב), ברישדה, במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024", יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";

(8) בסעיף 15 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישדה, במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";

(2) בפסקה (2), במקום "בשנים 2022 עד 2024" יקראו "בשנים 2022 עד 2025";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (1), במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";

(2) בפסקה (2)(ב), במקום "בשנים 2022 עד 2024" יקראו "בשנים 2022 עד 2025";

(9) בסעיף 17(ב), במקום "לגבי השנים 2021 עד 2024" יקראו "לגבי השנים 2021 עד 2025";

(10) בסעיף 20(א)(3), במקום "ליום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024)" יקראו "ליום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025)";

(11) בסעיף 21, במקום "לכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "לכל אחת מהשנים 2021 עד 2025";

(12) בסעיף 24(א)(2), במקום "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2024" יקראו "בכל אחת מהשנים 2021 עד 2025".

ד ב ר י ה ס ב ר

תוספת

(סעיף 22(א)(9))

שירותי בריאות מוחרגים

שם השירות	קוד השירות
1 תוספת בעד האבזר להשתלת סוגר אוזניות עלייה שמאלי	L0167
2 תוספת בעד האבזר להשתלת קוצב סרעפתי לנפגעי חוט שדרה	L0168
3 תוספת בעד האבזר להשתלת קוצב סרעפתי לחולי ALS	L0169
4 תוספת בעד Y90 לטיפול קרניתי פנימי, Sitr, בגידולי כבד באמצעות Y90	L0280
5 תוספת בעד האבזר לתיקון מלעורי של המסתם הדו-צניפי	L0300
6 תוספת בעד משאבה להזרקה תת-עורית של אפומורפין	L0797
7 תוספת בעד האבזר להשתלת קוצב לגירוי עצב שדרתי/שורשי/היקפי	L4583
8 תוספת בעד דפיברוטייד, מבוגר, תעריף למחזור טיפול	L9638
9 תוספת בעד דפיברוטייד, דפיטליו, ילד, תעריף למחזור טיפול	L9639
10 צילום שיניים – סטטוס מלא	D0210
11 צילום פריאפיקלי	D0220
12 צילום פריאפיקלי, כל שן נוספת	D0230
13 צילום אוקולוזלי	D0240
14 צילום פנורמי	D0330
15 סילוק אבנית, מבוגר, לכל הפה, כולל הדרכה	D1110
16 סילוק אבנית, ילד, לכל הפה, כולל הדרכה	D1120
17 טיפול מקומי בלכת פלואוריד, תעריף לכל הפה	D1206
18 טיפול מקומי בג'ל פלואוריד, תעריף לכל הפה	D1208
19 איטום חריצים, לשן	D1351
20 שומר מקום קבוע – התקנה	D1510
21 שחזור אמלגם – משטח 1, משנן ראשוני/קבוע	D2140
22 שחזור אמלגם – 2 משטחים, משנן ראשוני/קבוע	D2150
23 שחזור אמלגם – 3 משטחים, משנן ראשוני/קבוע	D2160
24 שחזור אמלגם – 4 משטחים או יותר, משנן ראשוני/קבוע	D2161
25 שחזור מחומר מרוכב – משטח 1, שן קדמית	D2330
26 שחזור מחומר מרוכב – 2 משטחים, שן קדמית	D2331

קוד השירות	שם השירות	
D2332	שחזור מחומר מרוכב – 3 משטחים, שן קדמית	27
D2335	שחזור מחומר מרוכב – 4 משטחים או יותר, שן קדמית	28
D2390	שחזור מחומר מרוכב, כותרת שן קדמית	29
D2391	שחזור מחומר מרוכב – משטח 1, שן אחורית	30
D2392	שחזור מחומר מרוכב – 2 משטחים, שן אחורית	31
D2393	שחזור מחומר מרוכב – 3 משטחים, שן אחורית	32
D2394	שחזור מחומר מרוכב – 4 משטחים או יותר, שן אחורית	33
D2710	כתר על בסיס שרף, מוכן בצורה לא ישירה, מבושל	34
D2752	כתר חרסינה מאוחה למתכת חצי אצילה, הכנה והתקנה	35
D2920	הדבקה חוזרת של כתר משחזר	36
D2950	בניית תווך, כולל פינים לסוגיהם	37
D2952	מבנה יצוק בתוספת לכתר	38
D2975	כיפת שורש, הכנה והתקנה	39
D2980	כתר – תיקון והתקנה	40
D3220	קיטוע מוך שן נשירה או קבועה	41
D3230	טיפול שורש – שן נשירה, מילוי בחומר נספג, לא כולל שחזור סופי	42
D3310	טיפול שורש – שן קדמית, לא כולל שחזור סופי	43
D3320	טיפול שורש – שן מלתעה, לא כולל שחזור סופי	44
D3330	טיפול שורש – שן טוחנת, לא כולל שחזור סופי	45
D3346	טיפול שורש חוזר – שן קדמית	46
D3347	טיפול שורש חוזר – שן מלתעה	47
D3348	טיפול שורש חוזר – שן טוחנת	48
D3351	אפקסיפיקציה	49
D3410	כריתת חוד השורש, אפיקואקטומי – שן קדמית, כולל סתימה רטרוגרדית	50
D3421	כריתת חוד השורש, אפיקואקטומי – שן מלתעה, שורש ראשון, כולל סתימה רטרוגרדית	51
D3425	כריתת חוד השורש, אפיקואקטומי – שן טוחנת, שורש ראשון, כולל סתימה רטרוגרדית	52
D3450	כריתת שורש	53
D3920	פיצול שורשים, המיסקציה, לא כולל טיפול שורש	54

שם השירות	קוד השירות
55 ג'ינג'יבקטומיה/ג'ינג'יבופלסטיה – 4 שיניים או יותר צמודות ברבע פה	D4210
56 ג'ינג'יבקטומיה/ג'ינג'יבופלסטיה – 1-3 שיניים צמודות ברבע פה	D4211
57 הרמת מתלה עם החלקת שורשים, רבע פה	D4240
58 הארכת כותרת	D4249
59 הקצעת שורשים, 4 שיניים או יותר ברבע פה	D4341
60 תותבת שלמה עליונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5110
61 תותבת שלמה תחתונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5120
62 תותבת מיידית שלמה עליונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5130
63 תותבת מיידית שלמה תחתונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5140
64 תותבת חלקית עליונה נשלפת – בסיס שרף, הכנה והתאמה	D5211
65 תותבת חלקית תחתונה נשלפת – בסיס שרף, הכנה והתאמה	D5212
66 תותבת חלקית עליונה נשלפת – יציקת מתכת, הכנה והתאמה	D5213
67 תותבת חלקית תחתונה נשלפת – יציקת מתכת, הכנה והתאמה	D5214
68 תותבת חלקית עליונה נשלפת – בסיס גמיש, הכנה והתאמה	D5225
69 תותבת חלקית תחתונה נשלפת – בסיס גמיש, הכנה והתאמה	D5226
70 תותבת חלקית חד-צדדית נשלפת – יציקת מתכת, הכנה והתאמה	D5281
71 התאמת תותבת שלמה עליונה נשלפת	D5410
72 התאמת תותבת שלמה תחתונה נשלפת	D5411
73 התאמת תותבת חלקית עליונה נשלפת	D5421
74 התאמת תותבת חלקית תחתונה נשלפת	D5422
75 תיקון שבר בבסיס תותבת שלמה עליונה נשלפת	D5511
76 תיקון שבר בבסיס תותבת שלמה תחתונה נשלפת	D5512
77 החלפת שן שבורה/חסרה בתותבת שלמה נשלפת, תעריף לשן	D5520
78 תיקון בסיס תותבת חלקית תחתונה נשלפת משרף	D5611
79 תיקון בסיס תותבת חלקית עליונה נשלפת משרף	D5612
80 תיקון שלד יצוק של תותבת חלקית תחתונה נשלפת	D5621
81 תיקון שלד יצוק של תותבת חלקית עליונה נשלפת	D5622
82 תיקון/החלפת וו בתותבת חלקית נשלפת, תעריף לוו	D5630
83 החלפת שן שבורה בתותבת חלקית נשלפת, תעריף לשן	D5640
84 הוספת שן לתותבת חלקית נשלפת	D5650
85 הוספת וו לתותבת חלקית נשלפת	D5660

שם השירות	קוד השירות
86 הוספת שן/וו לתותבת חלקית נשלפת, שן/וו שני ומעלה באותה ישיבה	D5699
87 חידוש בסיס תותבת שלמה עליונה נשלפת	D5710
88 חידוש בסיס תותבת שלמה תחתונה נשלפת	D5711
89 חידוש בסיס תותבת חלקית עליונה נשלפת	D5720
90 חידוש בסיס תותבת חלקית תחתונה נשלפת	D5721
91 ריפוד תותבת שלמה עליונה נשלפת, במרפאה	D5730
92 ריפוד תותבת שלמה תחתונה נשלפת, במרפאה	D5731
93 ריפוד תותבת חלקית עליונה נשלפת, במרפאה	D5740
94 ריפוד תותבת חלקית תחתונה נשלפת, במרפאה	D5741
95 ריפוד תותבת שלמה עליונה נשלפת, במעבדה	D5750
96 ריפוד תותבת שלמה תחתונה נשלפת, במעבדה	D5751
97 ריפוד תותבת חלקית עליונה נשלפת, במעבדה	D5760
98 ריפוד תותבת חלקית תחתונה נשלפת, במעבדה	D5761
99 תותבת ביניים שלמה עליונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5810
100 תותבת ביניים שלמה תחתונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5811
101 תותבת ביניים חלקית עליונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5820
102 תותבת ביניים חלקית תחתונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5821
103 תותבת על שורשים שלמה עליונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5863
104 תותבת על שורשים חלקית עליונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5864
105 תותבת על שורשים שלמה תחתונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5865
106 תותבת על שורשים חלקית תחתונה נשלפת, הכנה והתאמה	D5866
107 החלפת חלק שניתן להחלפה במחבר חצי מדויק או מדויק, רכיב זכרי/נקבי, על שן לתותבת נשלפת	D5867
108 התאמת תותבת נשלפת לחיבור רכיבי מחבר לאחר החדרה כירורגית של שתל דנטלי	D5875
109 שתל דנטלי, שלב א': החדרה כירורגית של גוף השתל	D6010
110 שתל דנטלי, שלב ב': חשיפת השתל לחיבור כיפת ריפוי/מבנה	D6011
111 מבנה מחבר חצי מדויק על שתל לתותבת נשלפת, הכנה והתקנה, כולל התקנת רכיבי המחבר	D6052
112 מבנה טרומי לשתל דנטלי	D6056
113 החלפת חלק במחבר חצי מדויק או מדויק, רכיב זכרי/נקבי, על שתל/מבנה לשתל התומך בתותבת	D6091
114 הדבקה חוזרת של כתר נתמך שתל/שן שנפל	D6092

שם השירות	קוד השירות
115 הוצאה כירורגית של שתל דנטלי	D6100
116 תותבת שלמה עליונה נשלפת נתמכת שתלים/מבנים על שתלים, הכנה והתאמה	D6110
117 תותבת שלמה תחתונה נשלפת נתמכת שתלים/מבנים על שתלים, הכנה והתאמה	D6111
118 תותבת חלקית עליונה נשלפת נתמכת שתלים/מבנים על שתלים, הכנה והתאמה	D6112
119 תותבת חלקית תחתונה נשלפת נתמכת שתלים/מבנים על שתלים, הכנה והתאמה	D6113
120 עקירה, שארית כותרתית – שן נשירה, תעריף לשן	D7111
121 עקירה, שן שבקעה או שורש חשוף, תעריף לשן	D7140
122 עקירה כירורגית – שן שבקעה לחלל הפה, הדורשת הרמת מתלה, תעריף לשן	D7210
123 עקירה כירורגית – שן כלואה ברקמה רכה, תעריף לשן	D7220
124 עקירה כירורגית – שן כלואה חלקית ברקמה קשה, תעריף לשן	D7230
125 עקירה כירורגית – שן כלואה במלואה ברקמה קשה, תעריף לשן	D7240
126 קיבוע שיניים או החזרה למכתשית לאחר חבלה	D7270
127 חשיפת שן כלואה מסיבות אורתודונטיות, כולל הדבקת סמכים	D7280
128 אלבאולופלסטיקה עם עקירות, 4 שיניים או יותר ברבע פה	D7310
129 אלבאולופלסטיקה עם עקירות, 1-3 שיניים ברבע פה	D7311
130 אלבאולופלסטיקה בלא עקירות, 4 שיניים או יותר ברבע פה	D7320
131 אלבאולופלסטיקה בלא עקירות, 1-3 שיניים ברבע פה	D7321
132 העמקת הוסיבולום, וסיבולופלסטי, ריפוי שניוני	D7340
133 כריתת ציסטה בלסת	D7450
134 פרנולקטומי	D7960
135 טיפול אורתודונטי מניעת, כולל על ידי סנטרון	D8050
136 יישור שיניים מלא למשנן עלומים, גילאי 12-18, עלות לשנת טיפולים, עד 3 שנים	D8080
137 קוד דיווח במהלך השימוש בקוד D8080	D8089
138 טיפול בהתקן דנטלי נשלף	D8210
139 עזרה ראשונה – טיפול בכאב שיניים	D9110
140 הרדמה כללית לטיפול שיניים, בנוכחות מרדים – עד שעה	D9220
141 הרדמה כללית לטיפול שיניים מורכב, בנוכחות מרדים – מעל שעה	D9221
142 אנלגזיה, כולל ניטרוס, לא כולל טיפול דנטלי	"D9230

פרק ג': הלוואות לדיוור

תיקון חוק
הלוואות לדיוור

4.

בחוק הלוואות לדיוור, התשנ"ב-1992¹³ (בפרק זה – חוק הלוואות לדיוור) –

(1) בסעיף 4, בסופו יבוא "ובתנאי שמחיר הדירה שבעדה ניתנת ההלוואה לא יעלה על 2 מיליון שקלים חדשים";

(2) בסעיף 4א(ד), בסופו יבוא "ובתנאי שמחיר הדירה שבעדה ניתנת ההלוואה לא יעלה על 2 מיליון שקלים חדשים".

5.

פרק ג' – תחילה
הוראת מעבר

(א) תחילתם של סעיפים 4 ו-4א(ד) לחוק הלוואות לדיוור כנוסחם בסעיף 4 לחוק זה, ביום כ"ח באדר א' התשפ"ב (1 במרס 2022) (בסעיף זה – יום התחילה).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הוראות סעיפים 4 ו-4א(ד) לחוק הלוואות לדיוור כנוסחם ערב יום התחילה, ימשיכו לחול על זכאי שיש בידו ביום התחילה אישור עקרוני בתוקף, ביחס להלוואה שלגביה ניתן האישור העקרוני, עד למועד פקיעת האישור העקרוני האחרון שניתן לו לפני יום התחילה; בסעיף קטן זה, "אישור עקרוני" – כמשמעותו בהוראות ניהול בנקאי תקין לעניין מתן הלוואות לדיוור לפי חוק הלוואות לדיוור שנתן המפקח על הבנקים לפי סעיף 5(ג) לפקודת הבנקאות, 1941¹⁴.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 לפסקאות (1) ו-(2)

לסעיף קטן (ב)

בשל הצורך לתת מענה לקבוצת הזכאים שהגיעו לשלב מתקדם בהליך הטיפול בהעמדת ההלוואה בהתאם לכללים הנהוגים היום, מוצע לקבוע הוראת מעבר ולפיה זכאי שיש בידו ביום התחילה אישור עקרוני בתוקף לקבלת ההלוואה, ימשיכו לחול עליו הוראות סעיפים 4 ו-4א(ד) לחוק הלוואות לדיוור כנוסחם ערב יום התחילה, ביחס להלוואה שלגביה ניתן האישור העקרוני.

מוצע להגדיר את האישור העקרוני, שמי שמחזיק בו כאמור ביום התחילה ימשיכו לחול עליו הוראות סעיפים 4 ו-4א(ד) לחוק הלוואות לדיוור כנוסחם ערב יום התחילה, כמשמעותו של אישור זה בהוראות ניהול בנקאי תקין שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים לפי סעיף 5(ג) לפקודת הבנקאות, 1941, לעניין מתן הלוואות לדיוור לפי חוק הלוואות לדיוור.

סעיפים 4 ו-4א לחוק הלוואות לדיוור, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק הלוואות לדיוור), קובעים שיעורי ריבית מיוחדים שיחולו על הלוואה שניתנת בהתאם לסעיפים אלה (להלן – שיעורי הריבית המיוחדים). כמו כן, נקבע בהוראות הסעיפים כי הלוואה כאמור עם שיעורי ריבית מיוחדים תינתן רק לזכאי שסך הנקודות שלו הוא 599 נקודות לפחות. כחלק מביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות לשנים 2021 ואילך ובמטרה למקד את מתן הסיוע בהלוואות לדיוור לאוכלוסיות הנזקקות לו, מוצע להוסיף תנאי לזכאות להלוואה כאמור, כך שהיא לא תינתן בעד דירה שמחירה עולה על 2 מיליון שקלים חדשים.

סעיף 5 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי תחילתן של הוראות סעיפים 4 ו-4א(ד) לחוק הלוואות לדיוור כנוסחם בתיקון המוצע תהיה ביום כ"ח באדר א' התשפ"ב (1 במרס 2022).

¹³ ס"ח התשנ"ב, עמ' 246; התשע"ו, עמ' 237.

¹⁴ ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' 69.

פרק ד': מסים

סימן א': העברת חובות לתשלום מס ערך מוסף ביבוא שירותים דיגיטליים

תיקון חוק מס ערך
מוסף

6. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹⁵ –

(1) בסעיף 16, בסוף פסקה (3) יבוא "למעט לעניין יבוא שירות דיגיטלי שהוראות סעיף 16 חלות בעניינו";

(2) אחרי סעיף 16 יבוא:

"החייב בתשלום
המס במתן שירות
דיגיטלי

"זירה דיגיטלית" – מערכת מקוונת המשמשת לביצוע
עסקאות בין נותני שירות דיגיטלי לבין מקבלי
שירות דיגיטלי;

"מפעיל חנות מקוונת" – מפעיל זירה דיגיטלית, ולגבי
שירות דיגיטלי הניתן שלא באמצעות זירה
דיגיטלית – נותן השירות;
"שירות דיגיטלי" – כל אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

למוע המצב של כפל מס, או לחלופין – העדר חבות במס.
התיקון המוצע להלן תואם את האסדרה הנהוגה במדינות
ה־OECD ומשכך, ככלל, מתיישב עם עיקרון מנחה זה.
יובהר כי התיקון המוצע בפרק זה אינו בא לגרוע מסמכותה
של רשות המסים מכוח סעיף 60 לחוק מע"מ לדרוש ממנו
שיש לו עסקים בישראל להירשם בישראל כעוסק.

סעיף 6 לפסקה (1)

סעיף 16 לחוק מע"מ קובע על מי תחול חבות המס
במקרים המפורטים בסעיף. בין השאר, בפסקה (3) נקבע כי
ביבוא, לרבות יבוא טובין בלתי מוחשיים, החייב במס הוא
בעל הטובין. לנוכח ההסדר המוצע בעניין חבות המס במתן
שירותים דיגיטליים על ידי תושב חוץ לתושב ישראל, מוצע
להחריג עניין זה מהוראת הפסקה האמורה.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע, בסעיף 16 לחוק מע"מ, את ההסדר
בעניין חבות המס בעד מתן שירותים דיגיטליים לתושב
ישראל מאת תושב חוץ. לצורך כך מוצע להגדיר "שירות
דיגיטלי" כשירות הכולל, בין השאר, שירותי טלפונים,
פקס, גישה לאינטרנט, שידורי רדיו וטלוויזיה, שירות
המאפשר פעילות מקוונת, שירות תיווך בין מוכר טובין או
נותן שירותים לקונה, שירות הניתן באופן ממוכן על ידי
מחשב, אספקת תכנים קוליים או חזותיים, הוראה מרחוק,
אספקת תוכנות ויישומונים, ספרים, מוזיקה, משחקים,
לרבות משחקי מזל והימורים, תכניות טלוויזיה, סרטים
ומכירת טובין בלתי מוחשיים. נוסף על כך מוצע להגדיר
"מפעיל חנות מקוונת" כמפעיל זירה דיגיטלית (שהיא, על
פי הגדרתה המוצעת, מערכת מקוונת לביצוע עסקאות בין
נותני ומקבלי שירותים דיגיטליים), ואם השירות הדיגיטלי
לא ניתן באמצעות פלטפורמה כזו – יהיה המפעיל מי שנתן
את השירות הדיגיטלי.

סימן א': העברת חובות לתשלום מס ערך מוסף ביבוא שירותים דיגיטליים

כללי מוצע תיקון לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975
(בפרק זה – חוק מע"מ), אשר נועד לאפשר גבייה
יעילה של המס החל בשל רכישה של שירותים דיגיטליים
(כפי שיפורט בהמשך) מספקים בין-לאומיים אשר מושבם
אינו בישראל. גביית המס החל על מתן שירותים אלה
חיונית, הן לשם אכיפת תשלום מס אמת והגדלת הכנסות
המדינה ממסים והן לצורך מניעת אפליה לרעה של עסקים
ישראליים המספקים ללקוחותיהם שירותים דומים, תחת
נטל מס מלא.

הקושי בגביית מסים בעד שירותים הניתנים על
ידי ספקים אשר מיקומם אינו במדינת מושבם של צרכני
השירותים, זוכה לדיון בינלאומי נרחב בשנים האחרונות.
הצעדים המוצעים בפרק זה יושמו במדינות רבות ואף נכללו
בהמלצות פרויקט Base Erosion and Profit Shifting
(BEPS) של ארגון ה־OECD, אשר פורסמו בחודש אוקטובר
2015 (להלן – המלצות BEPS).

בהתאם למצב החוקי החל כיום, תשלום המע"מ בשל
קבלת שירותים מאת תושב חוץ אשר אינו חייב ברישום לפי
סעיף 60 לחוק מע"מ, חל על מקבל השירות – בין שמקבל
השירות מסווג כחייב במס ובין שמדובר באדם פרטי. ואולם,
כפי שנדרן בהרחבה בסקירות ה־OECD, קיים קושי רב
בגביית מע"מ מאנשים פרטיים, להבדיל מבתי עסק. לנוכח
האמור, ובהתאם להמלצות BEPS, מוצע לחייב תושבי
חוץ המספקים שירותים אלה ברישום בישראל ובתשלום
המע"מ הנובע מהשירותים הניתנים על ידם.

כאמור בסקירות ה־OECD, אחת המטרות המרכזיות
בהסדרת חיובי המע"מ במקרים שבהם מושבם של כל
אחד מהצדדים לעסקה הוא בשתי מדינות שונות, היא

¹⁵ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ח, עמ' 956.

(1) שירות הניתן באופן ממוכן באמצעות האינטרנט או באמצעות רשת אלקטרונית אחרת, אשר מאפשר, בין השאר, פעילות מקוונת, תיווך בין מוכר טובין או נותן שירותים לקונה וכן מכירת טובין בלתי מוחשיים או מוצרים דיגיטליים, ובכלל זה אספקת תכנים קוליים או חזותיים, הוראה מרחוק, אספקת תוכנות ויישומונים ושדרוגם, אספקת ספרים, מוזיקה, משחקים, לרבות משחקי מזל והימורים, תכניות טלוויזיה וסרטים;

(2) שירות בקשר להעברה או לקבלה של אותות, מילים, צלילים, תמונות או כל מידע אחר, באמצעות סיב אופטי, רדיו או מערכת אלקטרומגנטית אחרת, ובכלל זה שירותי טלפניה, פקס ושירותי גישה לאינטרנט;

(3) שירותי שידור טלוויזיה או רדיו;

“תושב חוץ” – תושב חוץ כהגדרתו בסעיף 1, כשהוא נמצא מחוץ לישראל ואין לו עסקים או פעילות בישראל;

“תושב ישראל” – מי שזוהה על ידי מפעיל חנות מקוונת כמקבל שירות דיגיטלי מישראל לפי אחד או יותר מאלה: מקום מושבו; אמצעי התשלום שלו; הציוד או התשתית הנייחת שבאמצעותם קיבל את השירות, או באופן אחר בהתאם לכללים שקבע המנהל לעניין זה.

(ב) תושב חוץ הנותן שירות דיגיטלי לתושב ישראל ידרוש, במועד התשלום בעד השירות האמור, כי חייב במס ימלא הצהרה בדבר היותו חייב במס.

(ג) במתן שירות דיגיטלי מאת תושב חוץ לתושב ישראל, יהיה החייב בתשלום המס –

(1) מפעיל החנות המקוונת – אם מקבל השירות הדיגיטלי הוא תושב ישראל שאינו חייב במס;

(2) מקבל השירות הדיגיטלי – אם הוא תושב ישראל החייב במס.”;

ד ב ר י ה ס ב ר

מקום מושבו; אמצעי התשלום שלו; הציוד או התשתית הנייחת שבאמצעותם קיבל את השירות, או באופן אחר בהתאם לכללים שקבע המנהל לעניין זה.

בהתאם להגדרות האמורות, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג) כי חובת תשלום המס במתן שירות דיגיטלי מתושב חוץ לתושב ישראל שאינו עוסק, מלכ”ר או מוסד כספי, תחול על מפעיל החנות המקוונת (מפעיל הזירה או נותן השירות הדיגיטלי, לפי העניין). ניתן השירות לעוסק,

כמו כן מוצע להגדיר לצורכי הסדר המוצע מיהו “תושב חוץ” ו”תושב ישראל”, באופן המזהה את תושב החוץ כיחיד שיושב דרך קבע מחוץ לישראל, ואם זה תאגיד – נרשם או התאגד רק מחוץ לישראל, ואשר נמצא מחוץ לישראל ואין לו עסקים או פעילות בישראל; מוצע להגדיר “תושב ישראל” באופן שמאפשר זיהוי של מקבל השירות הדיגיטלי ככזה, ולפיכך ההגדרה המוצעת מתבססת על סממנים מקומיים שמפעיל החנות המקוונת יכול לזהות:

(3) בסעיף 29, אחרי פסקה (ב1) יבוא:

"(ג1) בעסקה שסעיף 16א חל עליה, יחול החיוב במס עם קבלת התמורה ועל הסכום שהתקבל";

(4) אחרי סעיף 92 יבוא:

"פרק י"ג: תושב חוץ הנותן שירות דיגיטלי

הגדרות 92א. בפרק זה –

"חייב ברישום" – כמשמעותו בסעיף 92ב;

"מפעיל חנות מקוונת", "שירות דיגיטלי" ו"תושב ישראל" – כהגדרתם בסעיף 16א.

92ב. תושב חוץ המפעיל חנות מקוונת שבאמצעותה ניתן שירות דיגיטלי לתושב ישראל, חייב ברישום, במרשם שיקבע שר האוצר לצורך ביצוע פרק זה, במועד ובדרך שיקבע.

92ג. חובת דיווח תקופתי וחובת תשלום מס בעד מתן שירות דיגיטלי חייב ברישום יגיש דוח תקופתי למנהל, לתקופה שקבע שר האוצר (בפרק זה – תקופת הדיווח), באופן ובמועדים שקבע (בפרק זה – הדוח התקופתי); בדוח התקופתי יפרט את סך התקבולים שקיבל בעד כל השירותים הדיגיטליים שניתנו על ידו לתושב ישראל בתקופת הדיווח, ואת סכום המס הנובע מהם; כמו כן ישלם את המס המגיע לתקופת הדיווח, עם הגשת הדוח התקופתי.

92ד. חייב ברישום ישמור את המידע, את הנתונים ואת המסמכים המתייחסים למתן השירותים הדיגיטליים שניתנו על ידו לתושב ישראל בתקופת הדיווח, לתקופה של 7 שנים החל ממועד הגשת הדוח התקופתי, באופן שיאפשר גיבוי והפקה זמינה שלהם, לפי דרישת המנהל בהתאם לסמכותו לפי סעיף 108(א), בתוך 30 ימים ממועד דרישתו כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף 92א מוצע לקבוע את ההגדרות הרלוונטיות להוראות הפרק, בהפניה להגדרות כפי שנקבעו בסעיף 16א; כמו כן מוצע להגדיר "חייב ברישום", בדרך של הפניה לסעיף 92ב, אשר עליו יחולו הוראות הפרק כפי שיפורט להלן;

בסעיף 92ב, מוצע לקבוע כי תושב חוץ המפעיל חנות מקוונת שבאמצעותה ניתן שירות דיגיטלי, יהיה חייב ברישום בישראל. תושב החוץ לא יירשם כעוסק, אלא במרשם ייעודי נפרד, במועד ובדרך כפי שיקבע שר האוצר;

בסעיף 92ג, מוצע לקבוע כי תושב חוץ יגיש דוח תקופתי למנהל בדרך שקבע שר האוצר לתקופה שקבע, בצירוף התשלום הנובע ממנו. הדוח יכלול את סך התקבולים שקיבל בעד כל השירותים הדיגיטליים שניתנו על ידו לתושב ישראל בתקופת הדיווח, ואת סכום המס הנובע מהם;

בסעיף 92ד מוצע לקבוע הוראות בעניין שמירת מידע, נתונים ומסמכים, לפרק זמן של 7 שנים ממועד הדוח באופן

למלכ"ר או למוסד כספי, יהיה החייב בתשלום המס – מקבל השירות, זאת בהתאם למצב הקיים היום. עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ב), כי תושב חוץ הנותן שירות דיגיטלי לתושב ישראל ידרוש כי עוסק, מלכ"ר או מוסד כספי יצהירו על היותם חייבים במס במועד התשלום.

לפסקה (3)

מוצע להתאים את הוראות סעיף 29 לחוק מע"מ, לעניין מועד החיוב במס במקרים מיוחדים, כך שהסעיף יכלול התייחסות למועד החיוב במס במקרה של מתן שירות דיגיטלי, שיחול עם קבלת התמורה ועל הסכום שיתקבל.

לפסקה (4)

מוצע להוסיף לחוק מע"מ את פרק י"ג שעניינו "תושב חוץ הנותן שירות דיגיטלי", ולרכז בפרק זה, בסעיפים 92א עד 92ד הוראות המסדירות את חובת הרישום, הדיווח, התשלום ושמירת המידע שיחולו על תושב חוץ, כמפורט להלן:

- דרישת תשלום 92ה. (א) סבר המנהל כי הדוח התקופתי שהגיש חייב ברישום אינו מלא או אינו נכון, או כי תשלום המס חסר, רשאי הוא לשלם לפי מיטב שפיטתו את המס המגיע ולדרוש מהחייב ברישום את תשלום המס החסר (להלן – דרישת תשלום), ובלבד שדרישת התשלום תימסר לחייב ברישום בתוך תקופה שלא תעלה על 7 שנים מהמועד שבו הגיש את הדוח התקופתי האמור; מסירת דרישת תשלום יכול שתיעשה באופן מקוון.
- (ב) נמסרה לחייב ברישום דרישת תשלום, ישלם את הסכום האמור בדרישת התשלום בתוך 30 ימים ממועד מסירתה כאמור.
- (ג) על דרישת תשלום יחולו סעיפים 82 ו-83, בשינויים המחויבים.

סימן ב': תשלום מס עם קבלת שומה סופית

7. בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]¹⁶, בסעיף 184 –

תיקון פקודת מס הכנסה

ד ב ר י ה ס ב ר

היכולים להימשך גם שנים. מצב דברים זה אף עלול לעוות את התמריצים של הנישומים לנקוט ערעורי מס ובין השאר לתמרץ אותם לנהל הליכים מתוך שיקולים כלכליים אסטרטגיים שיכול שלא היו ננקטים בחלק מהמקרים אלמלא התמריץ הכלכלי.

עקב האמור ולצורך ייעול גביית המס והקצאת המשאבים ברשויות האכיפה, מוצע לתקן את חוקי המס כך שבמקרים שיפורטו להלן הגשת ערעור מס לבית המשפט או לוועדת הערר לא תדחה את מלוא חובת תשלום המס השנוי במחלוקת. חלק זאת, מוצע לקבוע כי עם הגשת ערעור מס לבית המשפט המחוזי או לוועדת הערר ישלם החייב 30% מסכום המס השנוי במחלוקת שנקבע בהחלטה, וזאת במקרים שבהם מדובר בנישומים בעלי אורך נשימה כלכלי, אשר הינם בעלי יכולת משמעותית יותר להביא את טענותיהם כבר בשלב המנהלי. לפיכך מוצע כי חובת תשלום המס כאמור תחול על חייבים שמתקיים לגביהם אחד מהתנאים כפי שיפורטו להלן בהתייחס לסעיף הפרק המוצע. בצד האמור יצוין, למען הסר ספק, כי אם יתברר על פי הכרעת בית המשפט כי נגבה סכום ביתר, הוא יושב לנישום בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מלאים.

הסדר זה צפוי להביא לצמצום משמעותי בהליכי סרק שבהם העברת סכומי המסים לקופת המדינה מעוכבת או מופחתת.

אין בתיקון המוצע כדי לגרוע מיכולתו של נישום לפנות לבית המשפט לצורך קבלת סעדים במסגרת הדין הכללי הקיים אם ימצא לנכון.

סעיף 7 לעניין שומה לפי פקודת מס הכנסה, מוצע כי חובת תשלום 30% מהמס השנוי במחלוקת תחול על חייבים שמחזור העסקאות שלהם לפי פקודת מס הכנסה עומד על 30 מיליון שקלים חדשים לפחות. לאחת משנות המס שבעניין ניתן הצג, ולחלופין, חייבים שיתרת המס השנויה במחלוקת שנקבעה בצו שנמסר להם עומדת

שיאפשר גיבוי והפקת המסמכים ככל שתידרש על ידי מנהל רשות המסים.

בסעיף 92ה מוצע לקבוע כי מנהל רשות המסים יהיה רשאי להוציא לתושב החוץ דרישות תשלום אם יתברר כי דוח שהוגש אינו מלא או אינו נכון, ולעניין זה יחולו הוראות החוק העיקרי בנושא השגה וערעור, בשינויים המחויבים. מוצע לקבוע כי את דרישת התשלום יכול המנהל להוציא עד 7 שנים לאחר הגשת הדוח, ומשניתנה יהיה על החייב ברישום לשאת בתשלום על פיה בתוך 30 ימים.

סימן ב': תשלום מס עם קבלת שומה סופית

כללי פקודת מס הכנסה, חוק מע"מ וחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (בסימן זה – חוק מיסוי מקרקעין) (כולם יחד בסימן זה – חוקי המס). קובעים כי הליך בירור שומה במסגרת רשות המסים הוא הליך דו-שלבי, אשר נקודת המוצא שלו היא דיווח עצמי של הנישום על הכנסותיו לרשות המסים, כלומר: שומה עצמית. כאשר קיימת מחלוקת בעניין השומה העצמית, ניתנת החלטה של פקיד השומה המתקנת את השומה העצמית שדווחה לו ("שומה" – שלב א'), ואם חולק הנישום על השומה, הוא רשאי להגיש השגה ובמסגרתה תיבחן ההחלטה מחדש ("השגה" – שלב ב'). לאחר קבלת החלטה בהשגה רשאי החייב במס לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי (בערעורים לפי פקודת מס הכנסה ולפי חוק מע"מ) או לפני ועדת ערר לענייני מיסוי מקרקעין בראשות שופט מחוזי (בערעורים לפי חוק מיסוי מקרקעין) (בסימן זה – ערעור מס).

ככלל, חייב הנישום לשלם את סכום המס שנקבע בהחלטה בהשגה, בסמוך לאחר קבלתה. עם זאת, על פי חוקי המס, בעת הגשת ערעור לבית המשפט נדחית החובה לשלם את סכום המס שבמחלוקת עד למתן ההחלטה בערעור. המשמעות היא כי תשלום סכום המס השנוי במחלוקת מעוכב עד לאחר תום ההליכים המשפטיים,

¹⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(1) האמור בו יסומן "א)", ובו, במקום הסיפה החל במילים "ואם הגיש ערעור" יבוא "הגיש ערעור לפי סעיף 153 – ישלם את יתרת המס שאינה שנויה במחלוקת, ואם התקיים תנאי מהתנאים שלהלן, ישלם גם שיעור של 30% מיתרת המס השנויה במחלוקת:

(1) סכום מחזור העסקאות של האדם בשנת המס שלגביה נמסר לו צו כאמור, ואם נמסרו כמה צווים באותו מועד – באחת לפחות משנות המס שלגביהן נמסרו, עולה על 30 מיליון שקלים חדשים; בפסקה זו, "מחזור עסקאות" – כהגדרתו בסעיף 175;

(2) יתרת המס השנויה במחלוקת בהתייחס לשנת המס שלגביה נמסר לו צו כאמור, ואם נמסרו כמה צווים באותו מועד – בהתייחס לכל שנות המס שלגביהן נמסרו, יחד, עולה על סכום של 30 מיליון שקלים חדשים";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) לעניין סעיף קטן (א), יראו צווים שנמסרו לאדם לפי סעיף 152(ב) בתוך תקופה שאינה עולה על 30 ימים, החל ממועד מסירת הצו הראשון מביניהם, כצווים שנמסרו באותו מועד"

8. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹⁷, בסעיף 91 –

(1) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "המשיג או המערער" יבוא "המשיג, או המערער – בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(2)";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) הוגש ערעור על החלטה בהשגה, ישלם המערער, אם התקיים לגבי תנאי מהתנאים המפורטים בסעיף קטן (א2), שיעור של 30% מהמס השנוי במחלוקת (בסעיף זה – חובת התשלום); ואולם, חובת התשלום לא תחול אם הורה המנהל שלא להחזיר עודף מס או עודף מס תשומות או לעכב סכום המגיע למערער, בשיעור העולה על 30% מהמס השנוי במחלוקת, ואם הורה כאמור בשיעור שאינו עולה על 30% מהמס השנוי במחלוקת – ישלם המערער את ההפרש שבין חובת התשלום לבין הסכום שלא הוחזר או שעוכב כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

הימים שלאחר מסירתו נמסרו לחייב השלמות, יש לראותם יחד לצורך בחינת עמידה בתנאים כאמור עוד יובהר כי אין בהסדר המוצע כדי לשנות מהמצב הקיים ולפיו אם לא הוגש ערעור על ידי הנישום בתוך פרק הזמן הקבוע בחוק, חלה עליו החובה לשלם את מלוא יתרת המס השנויה במחלוקת.

סעיף 8 לעניין שומה לפי חוק מע"מ, מוצע כי חובת תשלום 30% מהמס השנוי במחלוקת תחול על חייבים שמחזור העסקאות שלהם לפי חוק מע"מ עולה על 30 מיליון שקלים חדשים בהתייחס לאחת לפחות משנות המס שלגביהן ניתנה ההחלטה בהשגה, ולחלופין – אם סכום המס השנוי במחלוקת שנקבע בהחלטה בהשגה עולה על 30 מיליון שקלים חדשים. גם בהקשר הזה מוצע כי התנאים ייבחנו לפי מספר שנות המס שבהן נכללו תקופות הדיווח המהוות בסיס להחלטה בהשגה, כך שאם נכללו כמה תקופות דיווח על פני יותר משנת מס אחת, ייבחנו התנאים בהתאם: התנאי הראשון, המתייחס למחזור עסקאות, ייבחן על סמך אחת מבין השנים שלגביהן

על 30 מיליון שקלים חדשים לפחות. בהקשר הזה יובהר כי את התקיימות התנאים בוחנים בהתייחס לכל השנים שלגביהן נמסרו לחייב צווים באותו מועד, וזאת לשם שיקוף הפרקטיקה הנוהגת ולפיה שומות, החלטות בהשגות וצווים ניתנים בעת ובעונה אחת בהתייחס למספר שנים ועל פי רוב נדונים יחד. משכך מוצע לקבוע כי לעניין בחינת מחזור העסקאות השנתי, מספיק שיתקיים התנאי באחת מהשנים שלגביהן ניתנו הצווים יחדיו ובעניין הוגש הערעור באופן דומה, לגבי התנאי השני יובהר כי יתרת המס השנויה במחלוקת שלגביה חלה חובת התשלום מתייחסת באופן מצרפי לכל שנות המס שלגביהן ניתנו הצווים כאמור והוגש הערעור, ובכלל זה צווים נוספים שניתנו לגבי שנים נוספות, אם ניתנו באותו מועד.

מוצע לקבוע בנוסח סעיף 184(ב) המוצע כי לעניין בחינת התנאים לחיוב התשלום במס השנוי במחלוקת, יראו צווים כאילו ניתנו באותו מועד גם אם נמסרו בפרק זמן שאינו עולה על 30 ימים ממועד מסירת הצו הראשון מביניהם. בכך, גם אם צו נמסר בחלקים או שבמהלך 30

¹⁷ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ח, עמ' 956.

(2א) חובת התשלום לפי סעיף קטן (א1) תחול על מערער שמתקיים לגביו תנאי מתנאים אלה:

- (1) מחזור העסקאות בשנת המס שבה נכללה תקופת הדיווח שלגביה ניתנה ההחלטה בהשגה, ואם נכללו תקופות דיווח ביותר משנת מס אחת – מחזור העסקאות בשנת מס אחת מהן לפחות, עולה על 30 מיליון שקלים חדשים; בפסקת משנה זו, "מחזור עסקאות" – מחזור עסקאות של עוסק;
- (2) המס השנתי במחלוקת בהתייחס לכל תקופות הדיווח הכלולות בהחלטה בהשגה עולה על 30 מיליון שקלים חדשים.

בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963¹⁸, בסעיף 91(ב), בסופו יבוא "ואם התקיים תנאי מהתנאים שלהלן, ישלם במועד האמור גם שיעור של 30% מסכום המס השנתי במחלוקת:

9. תיקון חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה)

- (1) שווי המכירה במכירת הזכות במקרקעין או בפעולה באיגוד מקרקעין, לפי העניין, עולה על 30 מיליון שקלים חדשים;
- (2) סכום המס השנתי במחלוקת עולה על 30 מיליון שקלים חדשים.

סימן ב' – תחולה 10. הוראות סימן זה יחולו על מי שמבקש לערער על צו לפי סעיף 152(ב) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]¹⁹, או על החלטה בהשגה לפי סעיף 82(ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975²⁰, או על המבקש לערור על החלטה בהשגה לפי סעיף 87(ד) ו-87(ה) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, שניתנו אחרי יום התחילה של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021²¹, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 9 לעניין שומה לפי חוק מיסוי מקרקעין, מוצע כי חובת תשלום 30% מהמס השנתי במחלוקת תחול על חייבים שביצעו עסקה או פעולה באיגוד מקרקעין בשווי העולה על 30 מיליון שקלים חדשים, ולחילופין, סכום המס השנתי במחלוקת שנקבע בהחלטה בהשגה בעניינם עומד על 30 מיליון שקלים חדשים לפחות. יצוין כי לעומת ההוראות המקבילות בפקודת מס הכנסה ובחוק מע"מ כמפורט לעיל, בחוק מיסוי מקרקעין מחושב המס לפי עסקה או פעולה באיגוד מקרקעין ולא על פני תקופה, ומשכך בחינת התנאים שבהתקיימם יחוב הנישום בתשלום 30% מסכום המס השנתי במחלוקת תיעשה על בסיס העסקה או הפעולה האמורות.

סעיף 10 מוצע לקבוע כי ההוראות האמורות בעניין תשלום מס עם הגשת ערעור או ערר, יחולו לגבי חייבים אשר ניתנו להם החלטות בהשגה מכוח חוקי המס לאחר יום תחילת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021.

יובהר כי תחילתו של פרק זה ביום תחילתו המוצע של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, 1 בינואר 2022.

מתייחסת ההחלטה בהשגה, לפחות, ואילו התנאי השני שעניינו סכום המס השנתי במחלוקת, ייבחן על סמך הסכום המצרפי של תקופות הדיווח הרלוונטיות הכלולות בהחלטה.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו הפעיל מנהל מע"מ את סמכותו לעכב או שלא להחזיר סכומים המגיעים לנישום לפי סעיף 91 לחוק מע"מ, ומתקיים לגבי אותו עוסק תנאי מהתנאים שפורטו לעיל, אזי תחול החובה לשלם את סכום המס השנתי במחלוקת ("חובת התשלום") באופן זה: אם לא הוחזר או עוכב סכום בשיעור נמוך מ-30% מסכום המס השנתי במחלוקת, ישלם העוסק את הפרש המס השנתי במחלוקת עד גובה 30% ממנו; אם לא הוחזר או שעוכב סכום בשיעור העולה על 30%, אזי לא תחול חובת התשלום בנוסף, כלומר לא יהיה על הנישום לשלם סכום נוסף טרם הערעור. למען הסר ספק, יובהר כי אם לא עשה מנהל מע"מ שימוש בסמכות שלא להחזיר סכום המגיע לנישום או לעכבו, תחול חובת התשלום. יצוין עוד כי אין בתיקון המוצע כדי לשנות מהמצב הקיים ולפיו במקרה שבו הוגש ערעור רשאי המנהל שלא להחזיר או לעכב סכומים המגיעים לעוסק עד מלוא הסכום השנתי במחלוקת, לפי סעיף 91 לחוק מע"מ.

¹⁸ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התש"ף, עמ' 331.

¹⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

²⁰ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ח, עמ' 956.

²¹ ס"ח התשפ"א, עמ' (יוסף כשיפורסם).

פרק ה': הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה

11. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005²², אחרי סעיף 34 יבוא: תיקון חוק קופות גמל

ד ב ר י ה ס ב ר

המנגנון החדש נועד להבטיח את המשך ההגנה על יציבות התשואות בקרנות הפנסיה הזכאיות, באופן שאינו פוגע בעמית קרנות אלה. אותם 30% מנכסי קרן הפנסיה שהוגבלו במנגנון הישן בתשואה שנתית של 4.86% (צמודה למודר), יושקעו מעתה בשוק ההון וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5% (צמודה למודר) על פני כל תקופה של 60 חודשים. לפי המנגנון החדש, אם התשואה השנתית שהושגה בתקופה של 60 חודשים תהיה נמוכה מ-5% (תשואה שנתית צמודה למודר), המדינה תשלם לקרנות הפנסיה את ההפרש. מנגד, אם התשואה שהושגה תהיה גבוהה מ-5% (תשואה שנתית צמודה למודר) הקרנות יעבירו לקרן הייעודית להשלמת תשואה את שווי ההפרש. מנגנון זה מביא לכך שחלק הנכסים הפנסיוניים שהיה מובטח במנגנון הישן באמצעות איגרות חוב בתשואה שנתית צמודה של 4.86% ייהנה כעת מהבטחת תשואה שנתית צמודה של 5%, וממילא העמיתים בקרנות אלה יקבלו על חלק זה של נכסי הקרן שיעור תשואה כאמור, לא פחות ולא יותר.

המנגנון החדש יאפשר להפחית את הגידול המשמעותי הצפוי בהוצאות הריבית על איגרות החוב המיועדות. כמו כן, המנגנון החדש ישפר את הוודאות בניהול החוב הממשלתי, יפחית את דחיקת החוב הסחיר ועשוי לתרום לשיפור הסחירות והניזילות של איגרות החוב הממשלתיות הסחירות.

מעבר לחיסכון הצפוי לתקציב המדינה, ולטיוב הליכי ניהול החוב של הממשלה, המנגנון החדש יתרום לשכלול שוק ההון הישראלי באמצעות הגברת הסחירות והניזילות בבורסה.

כהשלמה לאמור, ולצורך יישום המנגנון החדש, החליטה הממשלה (בהחלטה מס' 247 מיום 1 באוגוסט 2021) להטיל על שר האוצר לתקן את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, ואת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, וכן לתקן את תקנות מילווה המדינה (סדרות מסוג "ערד"), התשנ"ה-1995, כך שהחל מהמועד הקובע תופסק הנפקת איגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" לקרנות הפנסיה.

סעיף 11 מוצע להוסיף לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן – חוק קופות גמל), את סימן ה': השלמת תשואה לקרנות הפנסיה, ובמסגרתו ייקבע המנגנון שלפיו תינתן לקרנות הפנסיה הוותיקות וקרנות הפנסיה החדשות המקיפות (לעיל ולהלן – הקרנות הזכאיות) הבטחת תשואה על חלק מנכסיהן, כמפורט להלן.

פרק ה' במטרה לספק יציבות וודאות בתשואות החיסכון כללי הפנסיוני בקרנות הפנסיה, מדינת ישראל מנפיקה כיום לקרנות הפנסיה החדשות המקיפות ולקרנות הפנסיה הוותיקות, איגרות חוב ממשלתיות מיועדות, לא סחירות, בהיקף של 30% מנכסי כל אחת מהקרנות. איגרות החוב המיועדות מונפקות מכוח תקנות מילווה המדינה (סדרות מסוג "ערד"), התשנ"ה-1995, ועל פי תנאיהן הן צמודות מדר, נושאות ריבית שנתית אפקטיבית קבועה בגובה 4.86%, מונפקות לתקופה של 15 שנים, ומשלמות ריבית תקופתית (קופון) חצי שנתית. עם פדיון כל איגרת חוב, משולמת לקרן הפנסיה קרן איגרת החוב בתוספת הפרשי הצמדה. כיום עומד היקף איגרות החוב המיועדות שהונפקו לקרנות הפנסיה על כ-230 מיליארד שקלים חדשים.

כאמור, היקף הנפקות איגרות החוב המיועדות נקבע כשיעור קבוע מסך נכסי קרנות הפנסיה. היקף נכסים זה צפוי לגדול במהלך העשורים הבאים, בין השאר, בשל מגמות דמוגרפיות ותשואות בשוק ההון. מכאן, שלפי ההסדר הקיים סך ההנפקות והיקף המלאי של איגרות החוב המיועדות צפוי לגדול אף הוא בעשורים הבאים.

כאמור, איגרות החוב המיועדות מספקות תשואה ריאלית שנתית בגובה 4.86%. בעשור האחרון, תשואה זו מהווה תשואה עודפת ביחס לתשואת איגרת חוב ממשלתית צמודה סחירה לתקופה זוהי. התשואה העודפת שמשיאות איגרות החוב המיועדות משיטה עלות עודפת בתקציב הריבית של מדינת ישראל בסך של כ-7.4 מיליארד שקלים חדשים בשנת 2020 וכ-8.9 מיליארד שקלים חדשים בשנת 2021. לנוכח הגידול הצפוי בהיקף הנפקות איגרות החוב המיועדות בעשורים הבאים, עלות עודפת זו צפויה לגדול בתוך עשור ולהגיע לכ-20 מיליארד שקלים חדשים בשנה.

מלבד ההשלכה האדירה של הגידול הצפוי כאמור על תקציב המדינה, המצב הנזכר מעמיד אתגרים משמעותיים גם מבחינת ניהול החוב הממשלתי. כך, היקף הגיוס של איגרות החוב המיועדות מקטינים את הצורך של המדינה לגייס איגרות חוב סחירות בשוק המקומי. בכך, דוחקות איגרות החוב המיועדות את הגיוס באפיק הסחיר המקומי וממילא גורמות לייקור איגרות החוב הממשלתיות שההיצע שלהן קטן. הקיטון בגמישות של הממשלה בקביעת היקף הגיוס באמצעות הנפקה יזומה של איגרות חוב סחירות מייצר אי-ודאות רבה בניהול החוב הממשלתי ובתכנון מקורות המימון.

נוכח אתגרים אלה, כדי להפחית את הגידול המשמעותי הצפוי בהוצאות הריבית על איגרות החוב המיועדות ולטייב את יכולת ניהול גיוס החוב הממשלתי, מוצע להחליף את המנגנון הקיים של איגרות החוב המיועדות (להלן – המנגנון הישן), במנגנון חדש של הבטחת השלמת תשואה, כפי שפורט להלן.

²² ס"ח התשס"ה, עמ' 889; התש"ק, עמ' 321.

"סימן ה'1: הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה"

מטרה 34א. מטרתו של סימן זה להבטיח השלמת תשואה לקרנות פנסיה זכאיות, כדי להפחית את ההשפעה על זכויות העמיתים בהן הנובעת משינויים בתשואות על נכסיהן.

הגדרות 34ב. בסימן זה –

"איגרות חוב מיועדות" – איגרות חוב מסוג ערד ואיגרות חוב מסוג מירון;

"איגרת חוב מסוג מירון" – איגרת חוב בלתי סחירה שהונפקה לקרנות ותיקות לפי תקנות מילווה המדינה (סדרות מסוג "מירון"), התש"ם-1980²³;

"זכאים קיימים" – מי שהיה זכאי לקבל קצבה מקרן חדשה מקיפה לפני יום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004);

"החודש הקובע" – החודש שבו חל המועד הקובע;

"המועד הקובע" – יום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022), או מועד נדחה שקבע השר בהתאם לסעיף 34ה(ג);

"נכסי קרן זכאית" – נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים ונכסי הקרן הזכאית האחרים;

"נכסי הקרן הזכאית האחרים" – נכסי קרן זכאית שאינם עומדים כנגד התחייבויותיה לזכאים קיימים;

"נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים" – נכסי קרן זכאית העומדים כנגד התחייבויותיה לזכאים קיימים;

"נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה" – כאמור בסעיף 34ג(ב);

"קרן זכאית" – קרן ותיקה או קרן חדשה מקיפה;

"קרן ייעודית להשלמת תשואה" – כאמור בסעיף 34ד;

"השווי המשוער של נכסי קרן זכאית" במועד מסוים – השווי המשוער נטו של נכסי הקרן הזכאית באותו מועד בהתאם לסעיף 33 ולהוראות מכוחו, ולעניין סימן זה ישוערכו גם נכסי קרן ותיקה בהתאם להוראות כאמור;

"השווי המתואם" של נכסי קרן זכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה – השווי של נכסי קרן זכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, ביום שהחל ממנו זכאים נכסים אלה להבטחת השלמת תשואה לפי סעיף 34ג(ב), בתוספת תשואת היעד מהמועד האמור, ועד לכל יום חישוב לפי סעיף 34ג(ג);

"שיעור הנכסים להבטחת השלמת תשואה" – 30%, ולעניין זכאים קיימים – 70%;

"תשואת היעד" – 5%, צמוד למדד לשנה;

²³ ק"ת התש"ם, עמ' 1764; התשנ"ז, עמ' 79.

”תשואת היעד המצטברת” – תשואת היעד לתקופה של 60 חודשים;

”התשואה הכוללת” של קרן זכאית – התשואה המצטברת הנומינלית, שהשיאה קרן זכאית לכלל נכסיה במשך 60 חודשים, ואם קבע השר לפי סעיף 26(א) הוראות לעניין השקעת נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה – התשואה המצטברת הנומינלית, שהשיאה הקרן הזכאית במשך 60 חודשים על הנכסים שהושקעו כאמור.

134. (א) הממשלה תעביר לקרן זכאית, מהקרן הייעודית להשלמת תשואה או מתקציב המדינה, השלמת תשואה במועדים ובתנאים כמפורט בסימן זה.

השלמת תשואה לקרנות הזכאיות

(ב) ביום העסקים הראשון של כל חודש החל מהחודש הקובע, נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, יהיו הסכום של אלה:

(1) בעד מי שאינם זכאים קיימים – מכפלת שיעור הנכסים להשלמת תשואה בשווי המשוערך של נכסי הקרן הזכאית האחרים, ביום העסקים הראשון של החודש, בהפחתה של סכום שני אלה:

(א) השווי המשוערך של איגרות החוב המיועדות שהונפקו לקרן הזכאית בעד מי שאינם זכאים קיימים וטרם נפרדו נכון ליום העסקים הראשון של החודש;

(ב) השווי המתואם של נכסי הקרן הזכאית האחרים שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, ואשר טרם בוצעה בעדם התחשבנות לפי סעיף קטן (ג), נכון ליום העסקים הראשון של החודש;

(2) בעד הזכאים הקיימים – מכפלת שיעור הנכסים להשלמת תשואה לעניין זכאים קיימים בשווי המשוערך של נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים, ביום העסקים הראשון של החודש, בהפחתה של סכום שני אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 134 המוצע

להשלמת תשואה (30%), ולעניין זכאים קיימים, שהיו זכאים לקבל קצבה מקרן פנסיה חדשה מקיפה לפני 1 בינואר 2004 – (70%) בשווי המשוערך של כלל נכסי הקרן הזכאית ביום האחרון של החודש שקדם לאותו יום, בניכוי היחס שבין השווי המשוערך של נכסי הקרן באיגרות החוב המיועדות שהונפקו לה וטרם נפרדו נכון ליום העסקים הראשון של החודש, ובניכוי השווי המתואם של סך נכסי קרן הפנסיה הזכאית, שבשלהם הקרן זכאית להשלמת תשואה נכון ליום העסקים הראשון של החודש, ושטרם בוצעה בעדם התחשבנות לפי סעיף 134ג(ג), היינו: טרם חלפו חמש שנים

מוצע לקבוע כי במקום המנגנון הישן (של הנפקת איגרות חוב מיועדות), המדינה תעביר לקרנות הזכאיות כספים לשם השלמת תשואת הקרנות, בדרך זו:

ביום העסקים הראשון של כל חודש קלנדרי, החל מהחודש הקובע, יחושב היקף הנכסים של קרן פנסיה זכאית שבשלהם תהיה הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה למשך חמש שנים. הנכסים שעליהם יחול המנגנון החדש יהיו הנכסים שמתקבלים מהכפלת שיעור הנכסים

(א) השווי המשוער של איגרות החוב המיועדות שהונפקו לקרן הזכאית בעד זכאים קיימים וטרם נפרדו נכון ליום העסקים הראשון של החודש;

(ב) השווי המתואם של נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, ואשר טרם בוצעה בעדם התחשבנות לפי סעיף קטן (ג), נכון ליום העסקים הראשון של החודש.

(ג) בחלוף 60 חודשים מכל חודש שלאחר החודש הקובע, תמסור כל קרן זכאית לממשלה הודעה מפורטת בדבר התשואה הכוללת שהשיאה בתקופה האמורה, ויחולו הוראות אלה:

(1) עלתה התשואה הכוללת של הקרן הזכאית בתקופה האמורה על תשואת היעד המצטברת, תעביר הקרן הזכאית לקרן הייעודית להשלמת תשואה את שווי ההפרש שבין התשואה הכוללת לבין תשואת היעד המצטברת, בעד נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה;

(2) עלתה תשואת היעד המצטברת על התשואה הכוללת של הקרן הזכאית בתקופה האמורה, תעביר הממשלה לקרן הזכאית את שווי ההפרש שבין תשואת היעד המצטברת לבין התשואה הכוללת, בעד נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה.

ד ב ר י ה ס ב ר

המצטברת – שהיא תשואת היעד השנתית, 5% צמודה למדד, מצטברת במשך חמש שנים, קרי בריבית דריבית, שמשקפת את התשואה האפקטיבית המצטברת שהיו משיאות קרנות הפנסיה על איגרות החוב המיועדות במשך חמש שנים – הממשלה תעביר לקרן הזכאית את ההפרש בין תשואת היעד המצטברת לבין התשואה הכוללת. לעומת זאת, אם התשואה הכוללת תהיה גבוהה מתשואת היעד המצטברת, הקרן הזכאית תעביר את היתרה שמעבר לתשואת היעד המצטברת לקרן שתיועד לתשלום ההפרש האמור (לעיל ולהלן – הקרן הייעודית להשלמת תשואה). כך, כאמור, יקבלו העמיתים בעד חלק זה של החיסכון שלהם את תשואת היעד – לא פחות ולא יותר. כך גם, הסיכון שנוטלת המדינה יהיה הסיכון להשלמת ההפרש שבין תשואת היעד לבין התשואה שהשיאו קרנות הפנסיה על תיק הנכסים שלהם, לאורך זמן, בפועל.

התחשבנות זו תיערך במחזוריות כל 60 חודשים, ובכך תבטיח את תשואת החיסכון הפנסיוני לטובת העמיתים לאורך שנים.

מיום שניתנה בעדם הבטחה להשלמת תשואה, והכול בתנאי שהתוצאה המתקבלת מחישוב זה היא חיובית.

יובהר כי בסך הכול, בכל חודש, שיעור הנכסים שעליהם יחול המנגנון החדש, בתוספת שיעור הנכסים שעליהם חל המנגנון הישן (איגרות חוב מיועדות), יעמוד על 30% מנכסי כל קרן פנסיה (ולעניין זכאים קיימים – 70%).

עוד מוצע כי בחלוף 60 חודשים (שהם חמש שנים) מיום שניתנה הבטחה להשלמת תשואה לנכסי קרן פנסיה זכאית בחודש קלנדרי מסוים, תמסור כל קרן זכאית לממשלה הודעה מפורטת לגבי התשואה הכוללת – שהיא התשואה המצטברת, צמודה למדד – שהשיאה קרן זכאית לכלל נכסיה במשך אותם 60 חודשים, ואם קבע השר הוראות לעניין השקעת החלק המובטח של נכסי קרן זכאית לפי סעיף 26(א) – התשואה המצטברת, צמודה למדד, שהשיאה הקרן הזכאית במשך 60 חודשים על הנכסים שהושקעו כאמור. לדוגמה, בשל הבטחת תשואה שניתנה ביום 1 בינואר 2024, התשואה הכוללת תחושב ביום 1 בינואר 2029. אם התשואה הכוללת נמוכה מתשואת היעד

(ד) השלמת התשואה כאמור בסעיף קטן (ג) תשולם מתוך הכספים שנצברו בקרן הייעודית להשלמת תשואה; לא נותרו כספים בקרן הייעודית להשלמת תשואה, תשלם הממשלה את השלמת התשואה מתקציב המדינה.

334. (א) החשב הכללי יקים קרן ייעודית להשלמת תשואה בחשבון נפרד בבנק ישראל שינוהל במטבעי ישראל.

קרן ייעודית להשלמת תשואה

(ב) הכספים שיועברו לקרן הייעודית להשלמת תשואה כאמור בסעיף קטן 334(ג)(1) יישאו ריבית בהתאם להסכם שבין ממשלת ישראל לבין בנק ישראל מכוח סעיף 48 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010.²⁴

(ג) הממשלה רשאית להעביר לקרן הייעודית להשלמת תשואה או לקרן ייעודית אחרת סכומים מתקציב המדינה לשם השלמת התשואה כאמור בסעיף 334, אף לפני המועד שבו עליה להעביר סכומים אלה לקרנות הזכאיות.

(ד) כספי הקרן הייעודית להשלמת תשואה לא יהיו ניתנים לעיקול, להמחאה או לשעבוד.

(ה) כספי הקרן הייעודית להשלמת תשואה ישמשו להשלמת תשואה לקרנות הזכאיות, על פי סימן זה, בלבד.

334. השר רשאי –

תקנות

(א) לקבוע הוראות בדבר זקיפת תשואה לעמית הקרן הזכאית ומקבלי קצבה בשל השלמת התשואה כאמור בסעיף זה, לרבות בשל משיכת כספים בקרן הזכאית, קבלת קצבה, העברת כספים מקרן זכאית לקופת גמל אחרת או העברת כספים ממסלול השקעה אחד למסלול השקעה אחר באותה קרן זכאית;

ד ב ר י ה ס ב ר

הכספים שיועברו לקרן הייעודית להשלמת תשואה יישאו ריבית בהתאם להסכם בין ממשלת ישראל לבין בנק ישראל מכוח סעיף 48 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, אשר מסדיר את פעילות חשבונות הממשלה בבנק ישראל וקובע, בין השאר, את שיעורי הריבית שישלם בנק ישראל לממשלה על יתרות זכות של הממשלה. נכון להיום, תנאי חשבונות הממשלה בבנק ישראל, לרבות הריביות שנושאים חשבונות אלה, מעוגנים בהסכם שבין ממשלת ישראל לבנק ישראל מיום 24 בנובמבר 2016, וייתכן שבעתיד ייקבע הסכם אחר לעניין זה.

הסעיף המוצע מבהיר כי הכספים שבקרן הייעודית להשלמת תשואה לא יהיו ניתנים לעיקול, להמחאה או לשעבוד.

עוד מוצע לקבוע כי הממשלה תהיה רשאית, במטרה לפרוס את ההוצאה מתקציב המדינה למימון הבטחת השלמת התשואה, להעביר כספים מתקציב המדינה, לקרן הייעודית להבטחת תשואה או לקרן ייעודית אחרת, אף

מוצע כי תשלומי המדינה לקרנות הפנסיה בהתאם יבוצעו מהכספים שנצברו בקרן הייעודית להשלמת תשואה. אם לא נותרו כספים בקרן הייעודית להשלמת תשואה, ההשלמה תמומן מתקציב המדינה.

מוצע כי היום הקובע יהיה כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022), וכי השר יהיה רשאי לדחות את היום הקובע לתקופה של עד שישה חודשים, ככל שהדבר נדרש לצורך יישום המנגנון החדש (סעיף 334(ג) להלן).

לסעיף 334 המוצע

מוצע כי לצורך העברת הכספים לקרנות הפנסיה להשלמת תשואה כאמור בסימן זה, יקים החשב הכללי במשרד האוצר קרן ייעודית להשלמת תשואה. מאחר שכספי הקרן הייעודית להשלמת תשואה ישמשו להשלמת תשואה לפי סימן זה בלבד, היא תנוהל בחשבון בנק ייעודי ונפרד בבנק ישראל, במטבעי ישראלי (שקל ישראלי חדש), בנפרד משאר החשבונות של הממשלה בבנק ישראל.

²⁴ ס"ח התש"ע, עמ' 452; התשע"ט, עמ' 58.

(ב) לקבוע הוראות בדבר התחשבות בין הקרנות הזכאיות באשר להשלמת תשואה על נכסים שהועברו בין קרן זכאית אחת לאחרת.

(ג) לדחות את המועד הקובע לתקופה או לתקופות שלא יעלו במצטבר על שישה חודשים.

134. השר ימסור לממשלה ולכנסת אחת לשנה דיווח מפורט על אודות יישום האמור בסימן זה, לרבות פרטים לעניין הקרן הייעודית להשלמת תשואה לפי סעיף 34, ויפרסם את הדיווח האמור באתר האינטרנט של משרד האוצר.

פרק ו': מיסוי הכנסות צבורות

12. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959²⁵ (בפרק זה – חוק לעידוד השקעות הון) – תיקון חוק לעידוד השקעות הון

ד ב ר י ה ס ב ר

לפני המועד שבו עליה להעביר סכומים אלה לקרנות הזכאיות.

לסעיפים 34 ו-134 המוצעים

עם זאת, סעיף 47(א2) לחוק לעידוד השקעות הון קובע כי אם חולק דיבידנד מתוך הכנסה של מפעל שהושגה בתקופה שבה הייתה החברה פטורה ממס חברות לפי סעיפים 47(א5) או (א1) לחוק לעידוד השקעות הון, תהיה חייבת החברה, בשנת המס שבה חולק הדיבידנד, במס חברות על סכום הדיבידנד המחולק, בשיעור מס החברות שהייתה חייבת בו אילו לא הייתה פטורה ממס חברות בשנה שבה הופקה ההכנסה.

סעיף 51א לחוק לעידוד השקעות הון, שעניינו "הטבות מס", קובע את שיעורי המס החלים על חברה מוטבת (בעלת מפעל מוטב), במסלול החל לעניין זה טרם תחילתו של תיקון מס' 68. סעיף קטן (א) של הסעיף האמור קובע, בפסקאות (1) עד (3) שבו, תקופות פטור מתשלום מס חברות, בהתאם לאזור הפיתוח שבו נמצא המפעל (בין שנתיים לעשר שנים).

עם זאת, בדומה לסעיף 47(א2) לחוק לעידוד השקעות הון, ובדומה לסעיפים 51(ג) ו-51(ח) לחוק לעידוד השקעות הון טרם תיקונם בתיקון מס' 60 לחוק במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2005 (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005 ("ס"ח התשס"ה", עמ' 346) (בפרק זה – תיקון מס' 60), קובע סעיף 51א לחוק לעידוד השקעות הון כי בעת חלוקת דיבידנד מתוך הכנסה של מפעל שהושגה בתקופה שבה הייתה החברה פטורה ממס לפי סעיף 51א(א) לחוק לעידוד השקעות הון, תהיה חייבת החברה, בשנת המס שבה חולק הדיבידנד, במס חברות על סכום הדיבידנד המחולק, בשיעור מס החברות שהייתה חייבת בו לפי הוראות סעיף 47 לחוק לעידוד השקעות הון, אילו לא הייתה פטורה ממס חברות בשנה שבה הופקה ההכנסה.

במשך שנים רבות נמנעו חברות מלחלק דיבידנד ולהתחייב בשל כך במס על ההכנסות הפטורות. על הרקע הזה נחקק חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 69) והוראת שעה, התשע"ג-2012 ("ס"ח התשע"ג", עמ' 12) (בפרק זה –

מוצע כי השר יהיה רשאי לקבוע הוראות בעניין זקיפת התשואה לעמית קרן זכאית ולמקבלי קצבה על הנכסים שבשלהם ניתנה השלמת תשואה כאמור בסעיף זה, לרבות במקרים של משיכת כספים מקרן הפנסיה הזכאית, קבלת קצבה, העברת כספים בין קרנות פנסיה זכאיות או בין מסלולי השקעה באותה קרן. זאת ועוד מוצע כי השר יהיה רשאי לקבוע הוראות בעניין התחשבות בין קרנות הפנסיה הזכאיות ביחס להשלמת תשואה על הנכסים שהועברו בין הקרנות, וזאת כדי להבטיח ייחוס הוגן של ההטבה שגלומה בהבטחת השלמת התשואה, וכדי למנוע מצב שבו הבטחת תשואה ניתנת על אותם נכסים יותר מפעם אחת.

עוד מוצע, כאמור להסמיך את שר האוצר לדחות את המועד הקובע לתקופה או לתקופות שלא יעלו במצטבר על שישה חודשים.

כמו כן, מוצע לקבוע כי אחת לשנה ימסור שר האוצר דיווח לממשלה ולכנסת על יישום המנגנון החדש. הדיווח יפורסם גם באתר האינטרנט של משרד האוצר.

פרק ו' חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (בפרק כללי זה – חוק לעידוד השקעות הון), קובע, בסעיף 47, שעניינו "המס על הכנסה ממפעל מאושר בתקופת ההטבות", את שיעורי המס החלים על חברה בעלת מפעל מאושר, במסלול החל לעניין זה טרם תחילתו של תיקון מס' 68 לחוק לעידוד השקעות הון, במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2012 ("ס"ח התשע"א", עמ' 138) (בפרק זה – תיקון מס' 68). סעיף 47(א5) לחוק לעידוד השקעות הון קובע תקופת פטור של שנתיים מתשלום מס חברות, לחברה בעלת מפעל מאושר באזור פיתוח א', בהתאם לתנאי הסעיף. סעיף 47(א1) לחוק לעידוד השקעות הון קובע תקופת פטור דומה

²⁵ "ס"ח התשי"ט", עמ' 234; התשע"ז, עמ' 261.

- (1) בכותרת של סימן ד' לפרק שביעי, אחרי "הוראת שעה" יבוא "לעניין הכנסה שנצברה עד תום שנת 2011";
- (2) אחרי סעיף 52ג יבוא:

"סימן ה': מס חברות על הכנסה צבורה נבחרת – הוראת שעה לעניין הכנסה שנצברה עד תום שנת 2020

מס חברות על הכנסה צבורה נבחרת (א) בסימן זה, "הכנסה צבורה" – סך הכנסתה של חברה שהצטברה עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020), שמתקיימים לגביה כל אלה:

(1) היא הכנסה, לרבות הכנסה שהוונה, שהייתה פטורה ממס חברות בשנת המס שבה הופקה, לפי סעיף 47(א)(5) או (א)(1), לפי סעיף 51(ב) כנוסחו לפני תחילתו של פרק י' לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2005 (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005²⁶ (בהגדרה זו – תיקון מס' 60) או לפי סעיף 51א(א)(1)(א), (2) או (3);

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי הערכת גורמי המקצוע ברשות המסים, בשנים הבאות ימשיכו 40 עד 50 חברות להיות זכאיות לפטור ממס חברות מכוח הסעיפים המפורטים בסעיף 52ד(א)(1) המוצע לחוק לעידוד השקעות הון. סכומי ההכנסות הפטורות שיופיקו בשנות המס הבאות מוערכים ב־2 עד 3 מיליארד שקלים חדשים.

לפסקאות (א) ו־(2)

מוצע להוסיף לפרק שביעי של חוק לעידוד השקעות הון, העוסק בהטבות במס הכנסה, סימן ה', שעניינו הוראת שעה לגבי מס חברות על הכנסה צבורה נבחרת שנצברה עד תום שנת 2020.

לסעיף 52ד המוצע

לסעיף קטן (א) המוצע

מוצע להגדיר מהי "הכנסה צבורה" שבשלה ניתן לבקש לשלם שיעור מס חברות מופחת בהתאם לחוק המוצע. לעניין זה, מוצע לקבוע כי הכנסה אשר תזכה חברה לשיעור מס חברות מופחת בהתאם לחוק המוצע היא הכנסה שהייתה פטורה ממס לפי סעיף 47(א)(5) או (א)(1) לחוק לעידוד השקעות הון, לפי סעיף 51(ב) לחוק לעידוד השקעות הון כנוסחו לפני תחילתו של תיקון מס' 60, או לפי סעיף 51א(א)(1)(א), (2) או (3) לחוק לעידוד השקעות הון, שנצברה עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020), זאת מכיוון שרוב הדוחות לשנת 2020 כבר הוגשו לרשות המסים על ידי החברות וניתן לברר את ההכנסה הצבורה עד למועד זה.

כמו כן, מוצע לדרוש לגבי אותה הכנסה כי החברה טרם חויבה במס חברות בשלה בעקבות חלוקת דיבידנד, לרבות במקרים שרואה החוק לעידוד השקעות הון כחלוקת דיבידנד. לעניין זה יובהר, כי אם החברה חילקה כבר דיבידנד, לרבות בהתאם לחוקות הקבועות בסעיף 51ב(ב)

תיקון מס' 69, שהעניק שיעור מס מוטב לחברה המחלקת רווחים פטורים, למשך שנה, בהתאם ליחס החלוקה, שהגיע עד 40% ממס החברות שהייתה אמורה החברה להתחייב בו בלא ההטבה החדשה, ובלבד ששולם מס חברות בשיעור של לא פחות מ־6%. בהתאם להערכות גורמי המקצוע ברשות המסים, היקף ההכנסות הפטורות אשר נצברו עד תחילתו של תיקון מס' 69 ולא חויבו במס מגיע לכ־50 מיליארד שקלים חדשים, ולהם יש להוסיף הכנסות של כ־50 מיליארד שקלים חדשים נוספים שנצברו לאחר תחילתו של תיקון מס' 69.

עוד יצוין כי בהתאם לנתוני רשות המסים היקף גביית המסים בשל ההטבה שניתנה במסגרת תיקון מס' 69 עמד על סכום של כ־4.3 מיליארד שקלים חדשים, אשר שולמו על ידי 204 חברות מתוך 738 חברות אשר הייתה בידיהן הכנסה צבורה. היקף ההכנסות הצבורות שלגביהן שולם המס עמד על 60 מיליארד שקלים חדשים מתוך סך כולל של כ־110 מיליארד שקלים חדשים.

כדי להגדיל את הכנסות המדינה ממסים על הכנסות צבורות, מוצע לתקן את החוק לעידוד השקעות הון ולקבוע מתווה הטבות דומה לזה שנקבע בתיקון מס' 69, למשך שנה, ובהתאם לתנאים שנקבעו גם בו, לרבות התנאי שלפיו חברה שבחרה לשלם מס חברות על הכנסה צבורה נבחרת, תשקיע במפעל תעשייתי סכומים בתקופה של חמש שנים לשם רכישת נכסים יצרניים, למעט בניינים, ולשם השקעה במחקר ופיתוח בישראל, או תשלום שכר עבודה לעובדים חדשים שנוספו למפעל, ביחס למספר העובדים שהועסקו במפעל בתום שנת המס 2021.

היקף גביית המסים הצפוי ממתן התמריץ לפי התיקון המוצע מוערך בחצי מיליארד עד מיליארד שקלים חדשים. מספר החברות שלהן יש הכנסות צבורות משנים קודמות מוערך בכמה מאות.

²⁶ ס"ח התשס"ה, עמ' 346.

(2) החברה טרם חבה בשלה במס חברות לפי סעיף 47(א2), סעיף 51(ג) או (ח) כנוסחו לפני תחילתו של תיקון מס' 60, סעיף 51ב, או סעיף 52א, למעט חבות במס בשל סכום שנתנה לחבר בני אדם המוחזק על ידה או שזקפה אותו לחובתו, בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות רכישתו מצד שלישי; לעניין זה, "החזקה" – כהגדרתה בפסקה (3) להגדרה "קרוב" בסעיף 88 לפקודה.

(ב) על אף ההוראות לפי חוק זה, חברה תהיה זכאית לשלם בשל הכנסתה הצבורה, כולה או חלקה, בהתאם לבחירתה לפי סעיף קטן (ד) (בסימן זה – הכנסה צבורה נבחרת) מס חברות בשיעור כאמור בסעיף קטן (ג).

(ג) מס החברות שתשלם חברה על ההכנסה הצבורה הנבחרת יהיה בשיעור מס החברות שהיה חל על אותה הכנסה לפי הוראות סעיף 47, בשנה שבה הופקה, אילולא הייתה פטורה ממס חברות בשנה זו, כשהוא מוכפל במקדם המס, ולא פחות מ־6% (בסימן זה – שיעור המס המזערי), לעניין זה –

"מקדם המס" – אחד פחות יחס ההטבה;

"יחס ההטבה" – יחס ההפשרה כשהוא מוכפל ב־0.3, בתוספת 0.3;

"יחס ההפשרה" – ההכנסה הצבורה הנבחרת כשהיא מחולקת בסך ההכנסה הצבורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק מוצע כי ישולם מס חברות מופחת על הכנסתה הפטורה של החברה, שעליה היא בוחרת לשלם מס חברות לפי החוק המוצע. מס החברות המופחת ייקבע בהתאם ליחס ההפשרה השווה לחלק ההכנסה שאותה מבקשת החברה להפשיר (הכנסה צבורה נבחרת). ביחס לכלל ההכנסה הפטורה של החברה (הכנסה צבורה). מס החברות המופחת ייקבע באופן ליניארי, כך שככל שהחברה תבקש להפשיר חלק גדול יותר מהכנסתה, כך תגדל הטבת המס שלה תזכה. שיעור ההטבה המזערי שלו תזכה החברה הוא 30% (כך שהחברה תשלם מס חברות בשיעור של 70% ממס החברות שהייתה נדרשת לשלם לולא החוק המוצע), ואילו השיעור המרבי יהיה 60% (כך שהחברה תשלם מס חברות בשיעור 40% ממס החברות שהייתה נדרשת לשלם לולא החוק המוצע).

כמו כן מוצע כי בכל מקרה שיעור המס המוטב לא יפחת מ־6%. כפי שהוסבר בחלק הכללי של דברי ההסבר לפרק זה, זהו שיעור המס הנמוך ביותר החל על מפעל מועדף רגיל לאחר תיקון מס' 68.

לחוק לעידוד השקעות הון, הרי שהיא לא תוכל לחסות תחת החוק המוצע מכיוון שהחוק המוצע בא לעודד חלוקת רווחים צבורים שטרם חולקו וטרם חויבו במס כאמור.

לסעיף קטן (ב) המוצע

מוצע לקבוע כי חברה שהייתה לה בשנת המס הכנסה צבורה, תשלם עליה, כולה או חלקה, מס חברות לפי החוק המוצע, על פי בחירתה שעליה תודיע למנהל רשות המסים ("הכנסה צבורה נבחרת").

לסעיף קטן (ג) המוצע

מוצע לקבוע כי מס החברות שתשלם חברה על ההכנסה הצבורה הנבחרת יהיה בשיעור מס החברות שהיה חל על אותה הכנסה בשנה שבה הופקה אילולא הייתה פטורה ממס, כמפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר לפרק זה, כשהוא מוכפל במקדם המס ולא פחות מ־6%. לעניין זה מוצע להגדיר את המונחים האלה:

"מקדם המס" – מקדם השווה לאחד פחות יחס ההטבה. תוצאה זו תוכפל בשיעור המס המקורי של החברה ותניב את שיעור המס הסופי של החברה בהתאם לחוק המוצע.

"יחס ההטבה" ו"יחס ההפשרה" – יחס ההטבה מוגדר כיחס ההפשרה כשהוא מוכפל ב־3.0, בתוספת 3.0. בהצעת

(ד) חברה רשאית לבחור לשלם מס חברות לפי הוראות סעיף זה, בתוך שנה מיום פרסומו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, בהודעה שתגיש למנהל רשות המסים לעניין זה (בסימן זה – מועד הבחירה); מנהל רשות המסים רשאי לקבוע הוראות לעניין אופן מתן ההודעה על בחירה כאמור, לרבות מסמכים ואישורים שיש לצרף להודעה.

(ה) בחרה החברה לשלם מס חברות על הכנסה צבורה נבחרת, לפי הוראות סעיף זה, לא תוכל לחזור בה מבחירתה; החברה תשלם את מס החברות כאמור בתוך 30 ימים ממועד הבחירה.

(ו) לא יותרו ניכוי, זיכוי, קיזוז, מקדמה, או פטור כלשהם כנגד מס חברות המתחייב לפי סימן זה.

52ד. (א) חברה שבחרה לשלם מס חברות על הכנסה צבורה נבחרת, לפי הוראות סעיף 52ד, תשקיע במפעל תעשייתי שבבעלותה סכום כאמור בסעיף קטן (ב) או (ג), לפי העניין, בחמש השנים שתחילתן בשנת המס שבה חל מועד הבחירה, לשם אחד או יותר מאלה (בסעיף זה – השקעה מיועדת):

(1) רכישת נכסים יצרניים כהגדרתם בסעיף 51, למעט בניינים;

(2) השקעה במחקר ופיתוח בישראל;

(3) תשלום שכר עבודה לעובדים חדשים שנוספו למפעל, ביחס למספר העובדים שהועסקו במפעל בתום שנת 2020, למעט שכר עבודה לנושא משרה בחברה; לעניין זה –

חובת השקעה
מיועדת

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 52ד המוצע

מוצע לקבוע כי חברה שבחרה לשלם מס חברות על הכנסה צבורה נבחרת, לפי הוראות סעיף 52ד המוצע לחוק לעידוד השקעות הון, תשקיע במפעל תעשייתי שבבעלותה סכום כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ג) לסעיף 52ד המוצע, לפי העניין, בחמש השנים שתחילתן בשנת המס שבה חל מועד הבחירה, לשם אחד מאלה: רכישת נכסים יצרניים במפעל, השקעה במחקר ופיתוח בישראל או תשלום שכר לעובדים חדשים שנוספו למפעל. מוצע כי סכום ההשקעה הנדרש יהיה בגובה הטבת המס המועזרת שלה זכאית חברה על פי החוק המוצע. עוד יצוין כי לגבי חברה אשר הטבת המס שלה על פי הנוסחה המוצעת מוגבלת בשל כך שחל עליה שיעור מס מועזר, יופחת מסכום ההשקעה המתחייב, סכום השווה לסכום הנגרע מהטבת המס בשל ההגבלה האמורה.

לסעיף קטן (ד) המוצע

מוצע לקבוע כי חברה רשאית לבחור לשלם מס חברות לפי הוראות החוק המוצע, בתוך שנה מיום פרסומו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, בהודעה שתגיש למנהל רשות המסים לעניין זה.

לסעיף קטן (ה) המוצע

מוצע לקבוע כי חברה שבחרה לשלם מס חברות לפי החוק המוצע, לא תוכל לחזור בה מבחירתה. כמו כן מוצע לקבוע כי החברה תשלם את מס החברות בתוך 30 ימים מיום הבחירה.

לסעיף קטן (ו) המוצע

לנוכח כך שמדובר בהטבת מס חריגה, מוצע לקבוע כי לא יותרו ניכוי, זיכוי, קיזוז, מקדמה, או פטור כלשהם כנגד מס חברות המתחייב לפי הסימן המוצע.

"נושא משרה" – כהגדרתו בחוק החברות,
התשנ"ט-1999;²⁷

"שכר עבודה" – הכנסה מעבודה כאמור בסעיף
(2) לפקודה.

(ב) סכום ההשקעה המיועדת יהיה 30% מההכנסה הצבורה הנבחרת כשהוא מוכפל ביחס ההפשרה כהגדרתו בסעיף 152(ג) ובשיעור מס החברות שהיה חל על אותה הכנסה לפי הוראות סעיף 47, בשנה שבה הופקה, אילולא הייתה החברה פטורה ממס חברות בשנה זו.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לגבי חברה שחל עליה שיעור המס המזערי, סכום ההשקעה המיועדת יהיה ההפרש שבין סכום הטבת המס שקיבלה החברה בשל שיעור המס המזערי ובין הסכום המתקבל ממכפלה של 30% במס החברות שהיה חל על ההכנסה לפי הוראות סעיף 47, ובהכנסה הצבורה הנבחרת; לעניין זה, "סכום הטבת המס" – ההפרש שבין שיעור מס החברות שהיה חל על ההכנסה לפי הוראות סעיף 47 ובין שיעור המס המזערי, כשהוא מוכפל בהכנסה הצבורה הנבחרת.

(ד) לא השקיעה החברה את מלוא ההשקעה המיועדת עד תום התקופה הקבועה בסעיף קטן (א), תחויב במועד זה על ההכנסה הצבורה הנבחרת במס חברות נוסף על המס לפי סעיף 152(ג), בגובה ההפרש שבין ההשקעה המיועדת ובין ההשקעה שהשקיעה בפועל; מס החברות הנוסף ישולם בתוך 30 ימים מתום התקופה האמורה בסעיף קטן (א), בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום ההודעה למנהל רשות המסים ועד יום התשלום.

152. (א) קיבל אדם דיבידנד ששולם מתוך הכנסה צבורה נבחרת, יהיה חייב עליו במס הכנסה בשיעור של 15%, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 47(ב)(2), בשינויים המחויבים.

חלוקת דיבידנד
מתוך הכנסה
צבורה נבחרת

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו בחלוקת דיבידנד שחל עליה סעיף 39(ה)(2)(ג) לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.²⁸

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב) המוצע

מוצע לקבוע כי שיעור המס של 15% האמור בסעיף קטן (א) יחול בכפוף להוראות סעיף 39(ה)(2)(ג) לתיקון מס' 68 לעניין חלוקת דיבידנד לבעל מניות שהוא חברה, ולפיהן חברות שעמדו בתנאי הסעיף יהיו פטורות ממס בקבלת דיבידנד מחברה מוחזקת, בהתאם לסעיף 126(ב) לפקודת מס הכנסה.

לסעיף 152 המוצע

לסעיף קטן (א) המוצע

מוצע לקבוע הוראה דומה להוראה הקבועה בסעיף 47(ב) לחוק לעידוד השקעות הון, ולפיה על דיבידנד ששולם בניכוי מס החברות לפי החוק המוצע, ישולם מס בשיעור של 15%, ומוצע כי יחולו לעניין זה הוראות סעיף 47(ב)(2) לחוק לעידוד השקעות הון ומנגנון הזיכוי שבו, בשינויים המחויבים.

²⁷ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

²⁸ ס"ח התשע"א, עמ' 138.

(ג) חברה המחלקת דיבידנד מתוך הכנסה צבורה נבחרת תנכה במקור את מס ההכנסה ממקבל הדיבידנד, ויחולו על מס זה כל ההוראות המתייחסות לניכוי במקור;

(3) בסעיף 74 –

(א) בסעיף קטן (ד)(4), פסקת משנה (ב) – תימחק;

(ב) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

”(ד1) (1) בחלוקת דיבידנד של חברה אשר הייתה לה הכנסה צבורה כהגדרתה בסעיף 152(א), יראו לעניין סעיף 47(2א), סעיף 51(ג) או (ח), כנוסחו לפני תחילתו של תיקון מס’ 60, או סעיף 51, כאילו חלק הדיבידנד השווה למנה המתקבלת מחלוקת הכנסתה הצבורה של החברה ברווחי החברה, חלק מתוך הכנסה שהושגה בתקופה שבה הייתה החברה פטורה ממס.

(2) בסעיף זה –

”רווחי החברה” – כלל ההכנסה החייבת של החברה, בתוספת ההכנסות הפטורות ממס, לרבות שבח כמשמעותו בסעיף 6 לחוק מיסוי מקרקעין, שנצברו מיום התאגדותה, בניכוי המס המתחייב ששולם עליה ובניכוי דיבידנד שחולק;

”תיקון מס’ 60” – פרק י’ לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2005 (תיקוני חקיקה), התשס”ה–2005.

13. סעיף 74 לחוק לעידוד השקעות הון כנוסחו לפי סעיף 12(3) לחוק זה, יחול על דיבידנד שחולק מיום ז’ באלול התשפ”א (15 באוגוסט 2021) ואילך, מתוך רווחי החברה כהגדרתם בסעיף 74(ד1)(2) לחוק לעידוד השקעות הון כנוסחו בסעיף 12(3) לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ג) המוצע

מוצע לקבוע כי יחולו הוראות ניכוי במקור על חברה המחלקת דיבידנד לפי הוראות החוק המוצע.

לפסקה (3)

מוצע למחוק את פסקת משנה (ב) שבסעיף 74(ד)(4) לחוק לעידוד השקעות הון, שלפיה חברות רשאיות לחלק רווחים אשר לא מיוחסים להכנסות פטורות, וזאת בשל כך שהוראה זו הביאה למחלוקות רבות בין פקידי השומה לבין חברות, על אודות ייחוס מקור לחלוקת רווחים. בהמשך לכך מוצע להבהיר כי בחלוקת דיבידנד שבוצעה על ידי חברה שיש לה הכנסה צבורה, יראו חלק מהדיבידנד כאילו חולק בתקופה שבה הייתה החברה פטורה ממס. כתוצאה מכך יחויב במס חברות חלק הדיבידנד האמור.

לצורך כך מוצע להגדיר חלק זה כמנה המתקבלת מחלוקת הכנסתה הצבורה של החברה ברווחי החברה. לעניין זה, מוצע כי ”רווחי החברה” יהיו כלל ההכנסה החייבת של החברה, בתוספת ההכנסות הפטורות ממס, לרבות שבח כמשמעותו בסעיף 6 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ”ג–1963, שנצברו מיום התאגדותה, בניכוי המס המתחייב ששולם עליה ובניכוי דיבידנד שחולק.

סעיף 13 מוצע לקבוע כי התיקונים המוצעים לסעיף 74 לחוק לעידוד השקעות הון, כאמור לעיל, יחולו לגבי דיבידנד שחולק מיום ז’ באלול התשפ”א (15 באוגוסט 2021) ואילך, וזאת כדי למנוע ניצול לרעה של המצב החוקי טרם כניסת החוק המוצע לתוקף, באמצעות חלוקת דיבידנדים.

פרק ז': פריסת המועדים להמשך עבודת ההנגשה

14. תיקון חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998²⁹ (בפרק זה – חוק השוויון) – בסעיף 101, בסעיף קטן (ה), אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) רשות מקומית תתקשר עם בעלים של מקום ציבורי, מחזיק במקום כאמור או מפעיל מקום כאמור לצורך מתן שירות ציבורי, רק אם בוצעו באותו מקום התאמות הנגישות בהתאם להוראות לפי סימן זה או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבנייה, לפי העניין;"

(2) בסעיף 101 –

(א) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(א1ג) (1) על אף ההוראות לפי סעיף קטן (ג)1, המועד לביצוע התאמות הנגישות לעניין רשות ציבורית המנויה בטור א' בתוספת השלישית (בסעיף קטן זה – רשות מקומית), בכל הנוגע לבניינים קיימים ומקומות ציבוריים שאינם בניינים, אשר חייבים בהנגשה לפי סעיף זה, ושביום כ"ו בחשוון התשפ"ב (1 בנובמבר 2021) טרם הושלם ביצוע התאמות הנגישות בהם, יוארך עד יום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022).

(2) על אף הוראות פסקה (1), רשות מקומית שפרסמה ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות, והגישה למשרד הפנים ולנציבות עד יום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022) את כל אלה, תחול לגביה חובת הנגישות במלואה, לעניין בניינים ומקומות שהמועד להשלמת ביצוע התאמות הנגישות בהם הוארך לפי הוראות אותה פסקה, ושביום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022) טרם הושלם ביצוע התאמות הנגישות בהם (בסעיף קטן זה – מקומות שטרם הונגשו), ביום ט' בניסן התשפ"ג (31 במרס 2023):

(א) רשימה של כל הבניינים הקיימים או המקומות הציבוריים שאינם בניינים, שחלה לגביהם חובת ביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, ובכלל זה בניינים או מקומות כאמור שחובת הנגישות לגביהם לפי סימן זה הושלמה במלואה (בסעיף קטן זה – מקומות שחובת הנגישות חלה עליהם); הרשימה תכלול, לגבי כל מקום כאמור, את הפרטים שיש לכלול בצו כאמור בסעיף קטן (ג)2, ונוסף על כך את הייעוד הכללי של כל מקום כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

עומד בהוראות הנגישות הנדרשות, וזאת כדי שלא להרחיב את היקף הבניינים שאינם מונגשים ברשויות המקומיות. על פי המוצע יתכנס הוראה זו לתוקף ביום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022), ותחול על התקשרויות של הרשות המקומית שיבוצעו מאותו מועד ואילך.

סעיף 14(2)(א)

בתוספת השלישית לחוק השוויון נקבע כי חובת ההנגשה תחול במלואה ברשויות מקומיות החל מיום כ"ו בחשוון התשפ"ב (1 בנובמבר 2021). בשל הצורך

פרק ז' מוצעים כמה תיקונים בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק השוויון), שעניינם דחיית המועדים שבהם תחול חובת הנגישות במלואה ביחס לרשויות מקומיות, משרדי הממשלה ויחידותיה וגופים שמשרד הבריאות ממונה עליהם.

סעיפים 14(1) ו-15

מוצע לקבוע כי רשות מקומית תתקשר עם מקום ציבורי לצורך מתן שירות ציבורי רק אם מצאה כי המקום

²⁹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152; התשע"ח, עמ' 734.

(ב) תכנית להשלמת ביצוע התאמות הנגישות, שלפיה בכל שנה יונגשו 25% מהמקומות שטרם הונגשו, ובכל שביצוע התאמות הנגישות במקומות כאמור שניתן בהם שירות קהילה, תרבות וספורט, ובכלל זה: בניין העירייה או המועצה, מחלקות לשירותים חברתיים, אגף חינוך, חוף ים, אולם תרבות, בריכה עירונית או בית עלמין, יושלם עד יום כ"א באדר ב' התשפ"ד (31 במרס 2024);

(ג) הצהרה מאת ראש הרשות המקומית על כך שהרשות הקצתה לביצוע התאמות הנגישות הנדרשות לפי סעיף זה תקציב שמאפשר את ביצוען.

ד ב ר י ה ס ב ר

צו כאמור לעיל, שלפיו הוארך המועד שבו תחול חובת הנגישות במלואה באופן מדורג לאורך שנת 2020, נחתם בידי שר המשפטים בסוף שנת 2019, והועבר לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת. מאז שהועבר הצו כאמור ועד סוף חודש מאי 2020, ולנוכח הנסיבות הפוליטיות החריגות ששררו במהלך שנת 2020, לא כונסה הוועדה האמורה והצו לא הובא לאישורה ומשך התקנתו לא הושלמה.

במהלך החודשים מאי-יוני 2020 עודכן נוסחו של צו שר המשפטים, בשיתוף עם נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, כדי להביא לפני ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת את הנתונים העדכניים, לצורך אישור הצו כנדרש בדיון. ואולם, בשל עיכובים בלתי צפויים שחלו למן הרבעון השני של שנת 2020, כתוצאה מהתמודדות המשק עם התפשטות נגיף הקורונה, ולנוכח הנסיבות הפוליטיות החריגות ששררו באותה תקופה ועד הקמת הממשלה ה-36 בחודש יוני 2021, מאז שחתם שר המשפטים על הצו בסוף שנת 2019, טרם אושר צו שר המשפטים כאמור בוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת.

לצד זאת, בשל קשיים משפטיים, תכנוניים, קנייניים והנדסיים שהתעוררו במהלך ביצוע עבודות הנגישות, דרוש למינהל הדיוור הממשלתי פרק זמן נוסף לצורך השלמת כלל התאמות הנגישות הנדרשות. מתוך 1,330 בניינים המחויבים בהנגשה, הונגשו נכון למועד פרסומה של הצעת חוק זו 910 בניינים, ועד סוף שנת 2021 צפויים להיות מוגשים 154 בניינים נוספים. כך, עם סיום שנת 2021 ייוותרו 266 בניינים (הממוקמים ב-88 מתחמים) שטרם הונגשו. כדי להשלים את התאמות הנגישות הנחוצות להנגשת הבניינים האמורים נדרש פרק זמן נוסף כמוצא בסעיף 19ט(ג3א) לחוק השוויון כנוסחו המוצע.

לבצע התאמות תכנוניות וכן התאמות בינוי משמעותיות ברשויות המקומיות, מוצע להאריך את המועדים להשלמת ההנגשה של מבנים קיימים ומקומות שאינם בניינים, החייבים בהנגשה לפי סעיף 19ט לחוק השוויון, לתקופה שלא תעלה על 4 שנים החל מיום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022) (ראו סעיף 19ט(ג1א) לחוק השוויון כנוסחו המוצע). הארכה זו תינתן באופן מדורג, כאשר בכל שנה תידרש הרשות המקומית לעמוד בכמה תנאים, ובהם חובה לפרסם רשימה של המקומות החייבים בהנגשה, השלמת ההנגשה של 25% מהמקומות החייבים בהנגשה במהלך השנה שחלפה, והקצאת תקציב לביצוע התאמות הנגישות במהלך השנה שלגביה מבוקשת דחיית המועדים.

סעיף 14(ב2)

בשנים האחרונות השקיע מינהל הדיוור הממשלתי מאמצים ומשאבים רבים להשלמת חובת הנגישות בכלל הבניינים הקיימים של משרדי הממשלה, לרבות יחידותיהן ויחידות הסמך שלהן, וכן בבניינים הקיימים של משרת ישראל ושירות בתי הסוהר, כנדרש על פי חוק השוויון.

לנוכח קשיים וחסימים שונים בביצוע התאמות הנגישות הנדרשות, תוקן בשנת 2018 חוק השוויון, במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 (ראו ס"ח התשע"ח, עמ' 454), והוארך המועד האחרון להנגשת כלל הבניינים האמורים. במסגרת התיקון האמור לחוק השוויון, נקבע כי 473 מבין 1,309 הבניינים המחויבים בהנגשה לפי סעיף 19ט לחוק האמור יונגשו עד יום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018), וכי כלל הבניינים כאמור יונגשו עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019). נוסף על כך, ניתנה במסגרת התיקון האמור סמכות לשר המשפטים להאריך בצו (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – צו שר המשפטים), באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, את המועד שבו תחול חובת הנגישות במלואה בשנה אחת נוספת, עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020).

(3) על אף הוראות פסקה (2), רשות מקומית שפרסמה והגישה, באופן האמור ברישאה של אותה פסקה, עד יום ט' בניסן התשפ"ג (31 במרס 2023), את שני אלה, תחול לגביה חובת הנגישות במלואה, לעניין מקומות שחובת הנגישות חלה עליהם ושבמועד האמור טרם הושלם ביצוע התאמות הנגישות בהם, ביום כ"א באדר ב' התשפ"ד (31 במרס 2024):

(א) רשימה כאמור בפסקה (2)(א), שלפיה בתקופה של שנה שהסתיימה ביום ט' בניסן התשפ"ג (31 במרס 2023), הושלם ביצוע התאמות הנגישות ב-25% לפחות מהמקומות שטרם הונגשו;

(ב) הצהרה כאמור בפסקה (2)(ג).

(4) על אף הוראות פסקה (3), רשות מקומית שפרסמה והגישה, באופן האמור בפסקה (2) רישאה, עד יום כ"א באדר ב' התשפ"ד (31 במרס 2024), את שני אלה, תחול לגביה חובת הנגישות במלואה, לעניין מקומות שחובת הנגישות חלה עליהם ושבמועד האמור טרם הושלם ביצוע התאמות הנגישות בהם, ביום ב' בניסן התשפ"ה (31 במרס 2025):

(א) רשימה כאמור בפסקה (2)(א), שלפיה בתקופה של שנה שהסתיימה ביום כ"א באדר ב' התשפ"ד (31 במרס 2024), הושלם ביצוע התאמות הנגישות ב-25% לפחות מהמקומות שטרם הונגשו, וכן הושלם ביצוע ההתאמות האמורות במקומות שבהם ניתן שירות קהילה, תרבות וספורט כאמור בפסקה (2)(ב);

(ב) הצהרה כאמור בפסקה (2)(ג).

(5) על אף הוראות פסקה (4), רשות מקומית שפרסמה והגישה, באופן האמור בפסקה (2) רישאה, עד יום ב' בניסן התשפ"ה (31 במרס 2025), את שני אלה, תחול לגביה חובת הנגישות במלואה לעניין מקומות שחובת הנגישות חלה עליהם ושבמועד האמור טרם הושלם ביצוע התאמות הנגישות בהם, ביום י"ג בניסן התשפ"ו (31 במרס 2026):

(א) רשימה כאמור בפסקה (2)(א), שלפיה בתקופה של שנה שהסתיימה ביום ב' בניסן התשפ"ה (31 במרס 2025), הושלם ביצוע התאמות הנגישות ב-25% לפחות מהמקומות שטרם הונגשו;

(ב) הצהרה כאמור בפסקה (2)(ג);

(ב) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(א31) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ג) סיפה, חובת הנגישות לעניין רשות ציבורית כאמור באותו סעיף קטן (בסעיף קטן זה – משרדי הממשלה ויחידותיה), לגבי בניינים קיימים המנויים ברשימה שיגיש שר האוצר לפי הוראות סעיף 37(ב) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018³⁰, ברבעון האחרון של שנת 2021, תחול במלואה במועדים שלהלן, לפי העניין:

³⁰ ס"ח התשע"ח, עמ' 454.

(א) לגבי בניינים קיימים שביצוע התאמות הנגישות הנדרשות בהם לפי סימן זה לא הושלם עד יום ג' בטבת התשפ"ף (31 בדצמבר 2019) – ביום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020);

(ב) לגבי בניינים קיימים שביצוע התאמות הנגישות הנדרשות בהם לפי סימן זה לא הושלם עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020) – ביום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021);

(ג) לגבי בניינים קיימים שביצוע התאמות הנגישות הנדרשות בהם לפי סימן זה לא הושלם עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021) – ביום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022); שיעור הבניינים כאמור בפסקת משנה זו, שייכלל ברשימה כאמור בפסקה זו, לא יעלה על 25% מסך הבניינים הקיימים של משרדי הממשלה ויחידותיה שחלה לגביהם חובת ביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה.

(2) רשימה כאמור בפסקה (1) תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד האוצר, ותכלול את הייעוד הכללי של כל בניין, אלא אם כן גילוי אסור על פי כל דין;

(ג) בסעיף קטן (4ג), במקום "ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020)" יבוא "י"א בתמוז התשפ"ג (30 ביוני 2023)";

(ד) אחרי סעיף קטן (4ג) יבוא:

"(5ג) פרוסום לפי סעיפים קטנים (ג1א) או (ג3א), או בהתאם להוראות לפי סעיף 19כ(ה), יראו אותו לענין חוק זה כהתאמת נגישות.";

(3) בסעיף 19כ, אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ה), חובת הנגישות לענין מקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות כאמור בסעיף קטן (א), תחול במלואה על גוף החייב בביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, שלוש שנים לאחר המועד שקבע שר הבריאות בצו לפי סעיף קטן (ה) לענין אותו מקום, ויחולו לענין זה ההוראות שקבע השר בצו כאמור."

15. תחילתו של סעיף 19ח(ה)1א לחוק השוויון, כנוסחו בסעיף 14(1) לחוק זה, ביום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022), והוא יחול לענין התקשרות שבוצעה החל מהמועד האמור או לאחריו.

פרק ז' – תחילה ותחולה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 14(3)

לאפשר את ביצוען של התאמות כאמור, מוצע לפרוס את יישום המועדים שנקבעו על ידי שר הבריאות כאמור על פני שלוש השנים הבאות, כך שחובת הנגישות לענין החייבים בביצוע התאמות נגישות כאמור בצו תחול במלואה ביום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024), וזאת באופן מדורג בהתאם למנגנון פריסת המועדים והדיווח כפי שנקבעו בצו האמור.

יישום צו שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הארכת מועד תחולת חובת הנגישות למוסדות בריאות קיימים), התשע"ט-2019 (ק"ת התשע"ט, עמ' 2310), שהתקין שר הבריאות מכוח סעיף 19כ(ה) לחוק השוויון, לענין השלמת התאמות הנגישות הנדרשות למקומות שבהם ניתנים שירותי בריאות, כרוך בהתאמות תכנוניות ובהתאמות בינוי משמעותיות אשר השלמתן דורשת זמן רב. כדי

פרק ח': מיסוי שותפויות וקרנות השקעה

תיקון פקודת מס הכנסה 16. בפקודת מס הכנסה³¹ (בפרק זה – פקודת מס הכנסה) –

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "חוק השקעות משותפות" יבוא:

"פקודת השותפויות" – פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975³²;

(ב) אחרי ההגדרה "שוק מוסדר" יבוא:

"שותפות" – כהגדרתה בסעיף 63א³³;

(2) בסעיף 3(ט5), המילים "או חברה שקופה כהגדרתה בסעיף 64א1" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

(בפרק זה – עניין שדות), נהגה בישראל שיטת מיסוי המשקפת את הגישה המצרפית למיסוי שותפויות. לפי גישה זו, אין להכיר בשותפות כישות לעניין דיני המס ויש למסות ישירות את השותפים בגין חלקם היחסי בנכסי השותפות ופעילותה. פסק הדין בעניין שדות נקט שיטת מיסוי המשקפת גישה מעורבת – גישה שבמרכזה תפיסת השותפות כישות סגורה לעניין סיווג ההכנסה, אשר תוצאת המס הסופית של פעילותה תיקבע בהתאם לתכונותיהם של שותפיה. השותפות אומנם לא מחויבת ישירות בתשלום המס על הכנסתה לפקיד השומה, אך הבסיס לשומתה מחושב בנפרד כישות עצמאית, ומבחינת כללי המיסוי, מכירת זכויות בה תהיה דומה למכירת מניות בחברה. כאמור לעיל, לנוכח ההסדר הצר הקיים בפקודה כיום, וכן לנוכח שינוי הגישה שביטא פסק הדין בעניין שדות, קביעות רבות לגבי מיסוי שותפויות הוסדרו באמצעות חוזרים ונהלים של רשות המסים ולא באמצעות חקיקה, דבר אשר הביא לחלק מהאירודאות בתחום מיסוי שותפויות שצוינה לעיל.

החוק המוצע ממשיך את הגישה המעורבת שהובעה בפסק הדין בעניין שדות, תוך פיתוח המודל, בין השאר, כדי לצמצם את האפשרות לנצל את מבנה השותפות לצורך התחמקות מתשלום מס. יצוין כי רבים מהכללים המוצעים בחוק המוצע נועדו למעשה להבהיר את המצב המשפטי הקיים ערב תחילתו של החוק המוצע.

סעיף 16 לפסקה (1)

מוצע לתקן את סעיף ההגדרות בפקודה, ולהגדיר את המונחים "פקודת השותפויות" ו"שותפות".

לפסקה (2)

כחלק מהתיקון המוצע בפסקה (7) כפי שיפורט להלן, שעניינו ביטול ההסדר החל של חברה שקופה בסעיף 64א לפקודה, מוצע למחוק הפניות לסעיף האמור בפקודה. בכלל כך, מוצע למחוק את ההפניה לסעיף האמור בסעיף 3(ט5) לפקודה, שעניינו הכללת הלוואה שקיבל בעל מניות מהותי שהוא חברה שקופה מחברה שבשליטתה, כהכנסה לפי סעיף 42(4) לפקודה.

פרק ח' מטרת התיקון המוצע בפרק זה היא עדכון כללי כללי המיסוי החלים על שותפויות בישראל והתאמתם לאמות המידה החלות על גופים הדומים לשותפויות, בשיטת המיסוי, כגון חברות בית וחברות משפחתיות, וכן למבנה הייחודי שבו מאורגנת שותפות. הבהרת הכללים בהתאם לחוק המוצע לפי פרק זה גם תסייע במתן ודאות רבה יותר בקרב נישומים ומשקיעים המעוניינים להשקיע בשותפות או באמצעותה, וכן במניעת הפחתות בלתי נאותות בתשלום המס. בהקשר זה יצוין כי מיסוי שותפויות נחשב אחד התחומים הסבוכים במס הכנסה, אשר מורכבותו עלולה לאפשר את הפחתת תשלום המס. על רקע כל אלה יש חשיבות להסדרת התחום והבהרת הדין החל עליה. יצוין כי עדכון הדין צפוי גם ליעיל את עבודת הביקורת ומתן השירות בתחום זה, מכיוון שעד כה הטיפול בסוגיות הקשורות למיסוי שותפות היה מבוזר, בין בתוך רשות המסים ובין מצד הנישומים.

החוק המוצע כולל גם הצעה להסדרת אופן המיסוי של שותפים המשקיעים בנכסים פיננסיים באמצעות קרנות השקעה וכן להסדרת הטבות המס הניתנות על השקעת תושב חוץ בקרן הון סיכון. לעניין אחרון זה, יצוין כי הטבות מן הסוג האמור ניתנו עד כה מכוח אישורים פרטניים שהוציא מנהל רשות המסים לפי סעיף 16א לפקודת מס הכנסה (בפרק זה – הפקודה), על פי סמכות שנאצלה לו על ידי שר האוצר. לפיכך, מוצע עתה לעגן בחקיקה ראשית מתווה להטבות מס, הכולל קריטריונים אחידים, תחת הטבות שניתנו עד כה באופן פרטני.

שותפות היא חברה של שתי ישויות, או יותר, המעוניינות לשתף הון, נכסים ומשאבים שונים שבבעלותן, כדי ליצור ערך מוסף כלכלי. כללי המיסוי החלים על שותפות כיום מרוכזים בכמה סעיפים אשר נקבעו בסעיף 63 לפקודה ומתמצים בהדגשת חבותם של השותפים במס על הכנסת השותפות, ואת חובתם לדווח עליה. הסדר צר זה חייב למעשה השלמות בחוזרים ונהלים פנימיים של רשות המסים.

עד לשנת 2001, שבה ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 2026/92 פקיד שומה פתח תקווה נגד שדות חברה להובלה (1982) ואחרים (פורסם בנבו 20.5.2001)

³¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשפ"א, עמ' 96.

³² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 28, עמ' 549.

(3) סעיף 16א – בטל;

(4) בסעיף 28(ב)(3), במקום "מחברה שקופה כהגדרתה בסעיף 16א(א)" יבוא "משותפות";

(5) בסעיף 62, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) שר האוצר, בהסכמת שר הכלכלה והתעשייה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות תיאומים לעניין סוגי מקרים כפי שייקבעו בתקנות, שבהם יראו הכנסת אגודה שיתופית חקלאית אשר דינה כדין שותפות, או הכנסת שותפות אשר שותפה בה אגודה שיתופית חקלאית אשר דינה כדין שותפות, המיוחסת לחבר אגודה שיתופית חקלאית, כהכנסה מיגיעה אישית לפי סעיף 63ב(ג), או כהכנסה שאינה מיגיעה אישית לפי הסעיף האמור";

(6) בכותרת סימן ג' לפרק השני, בחלק ד', המילים "וחברות בית" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)

בידי השותפים אל מול הכנסות ממשכורת. כמו כן מוצע למחוק מסעיף זה את ההפניה לחברה שקופה כהגדרתה בסעיף 16א לפקודה, לנוכח ההצעה לבטל את ההסדר החל של חברה שקופה בסעיף 16א לפקודה, כפי שיפורט בפסקה (7) להלן.

לפסקה (5)

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 63 המוצע לפקודה, הכנסה מיגיעה אישית תוכר ברמת השותף, רק אם ההכנסה הופקה מיגיעתו האישית של השותף, וזאת בהתאם למצב הדין הקיים גם לפני התיקון המוצע. עם זאת, באגודה שיתופית חקלאית, אשר בהתאם לסעיף 62 לפקודה, דינה כדין שותפות, יש מקום לבחון התאמות לכלל זה לגבי סוגי מקרים הרלוונטיים ליחסי הגומלין המתקיימים בין החברים בחלק מאגודות אלה. בהתאם לכך, בעוד שבסעיף 63ב(ג) לפקודה נקבע כי נדרש קשר ישיר בין יגיעתו האישית של השותף בהפקת הכנסה מסוימת, לשיעור המס המיוחס לו לגביה, יש מקום לבחון התאמות באופן ייחוס הכנסה שהפיק חבר אגודה ביגיעה אישית לחבר אגודה אחר. כך מוצע לתקן את סעיף 62 לפקודה ולהסמיך את שר האוצר, בהסכמת שר הכלכלה והתעשייה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע תיאומים כאמור לעניין סוגי מקרים כפי שייקבעו בתקנות. עם זאת, יודגש כי ההתאמות והתיאומים האמורים יתאפשרו במקרים שבהם הופקה הכנסה מיגיעה אישית באגודה ולא במקרים שבהם מפיקה האגודה הכנסה שכלל אינה מיגיעה אישית. יודגש כי ההתאמות נועדו לתת מענה לאגודות אשר חבריהן מקיימים רמה גבוהה של שיתוף כלכלי. כאמור, ההתאמות והתיאומים האמורים ייקבעו בתקנות, וכפי שיובהר בדברי ההסבר להוראת התחילה שבסעיף 17א(א) להצעת החוק, עד להתקנתן ימשיך לחול המצב המשפטי הקיים לגבי שותפויות אלה.

לפסקאות (6) ו-(7)

סימן ג' לפרק השני בחלק ד' לפקודה (בפרק זה – סימן ג') עוסק היום בשותפויות וחברות בית. מוצע להפריד בין הסימנים לפרק האמור, כך שסימן ג' בהתאם לנוסח המוצע בפרק זה ייוחד למיטות שותפויות, סימן ג' לפרק השני

סעיף 16א לפקודה קובע כי שר האוצר רשאי להורות על החזרת מס, כולו או מקצתו, לתושב חוץ, אם סכום המס שהוא שילם בישראל עולה על הסכום שהותר לו, בגלל תשלום זה, בארץ מושבו הקבוע, כזיכוי מן המס שחל באותה ארץ על הכנסתו שהושגה או שנקבעה בישראל. סמכות זו נאצלה למנהל רשות המסים, וכיום סמכות זו משמשת כדי לתת הטבות מס למשקיעים זרים בקרנות השקעה באמצעות אישורים פורטניים.

כאמור בהרחבה בדברי ההסבר לסימן ג' המוצע לפרק השני בחלק ד' לפקודה (בפרק זה – סימן ג'1), אחת המטרות של החוק המוצע היא הסדרה חקיקתית של הטבות המס הניתנות למשקיעי חוץ באמצעות קרנות השקעה, ועל כן סמכות זו אינה נצרכת, ומוצע לבטלה.

וזה נוסחו של סעיף 16א לפקודה אשר מוצע לבטלו:

"סמכות להחזיר מס לתושב חוץ"

16א. שר האוצר רשאי להורות על החזרת מס, כולו או מקצתו, לאדם שאינו תושב ישראל אם סכום המס שאותו אדם שילם בישראל עולה על הסכום שהותר לו, בגלל תשלום זה, בארץ מושבו הקבוע כזיכוי מן המס שחל באותה ארץ על הכנסתו שהושגה או שנקבעה בישראל גם אם הסכום לא הותר לו או לא ניתן לו כזיכוי בארץ מושבו, בשל הוראות קיזוז הפסדים באותה ארץ."

לפסקה (4)

כפי שיפורט בהמשך בדברי ההסבר לסעיף 63 המוצע לפקודה, הפסדי שותפות המיוחסים לאחד השותפים ניתנים לקיזוז אל מול הכנסתו האישית של השותף. סעיף 28(ב) לפקודה מאפשר לקזז הפסדים מעסק או משלח יד אל מול הכנסות ממשכורת אם לא היה ניתן לקזז את כל ההפסד אל מול הכנסה אחרת מעסק או משלח יד, ובהתאם לתנאי הסעיף האמור. בדומה להפסדים אחרים שנוצרים כתוצאה מהחזקה בתאגיד שקוף המוחרגים בסעיף זה, מוצע לקבוע כי גם הפסדי שותפות לא יהיו ניתנים לקיזוז

"הכנסה חייבת" – לרבות שבח כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין ורווח הון;

"הקצאת זכות בשותפות" – הקניית זכות בשותפות באמצעות הצטרפות של אדם לשותפות או הגדלת חלקו של אדם בשותפות, בהתאם לתנאים שנקבעו לעניין זה בהסכמה בין השותפים, למעט הקנייה כאמור אשר תמורתה שולמה למי מהשותפים;

ד ב ר י ה ס ב ר

אשר פקיד השומה יבחר בו, והשומה תיערך בהתאם לכך; נערכה השומה כאמור לא יראו את השותפות כחבר בני אדם לענין סעיף 162.

(ג) שום דבר האמור בסעיף זה אינו מונע מהשיג, בערעור בהתאם לסעיפים 153–158, על החלטת פקיד השומה בהשתמשו בשיקול הדעת שניתן לו בסעיף זה.

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע בצו סוגי שותפויות שיראו אותן לענין פקודה זו כחברה; קבע כאמור, יראו את השותפות לענין פקודה זו כאילו היא חברה, וסכום שחילקה השותפות לשותפים יראוהו כדיבידנד; לענין זה, "שותפות" – שותפות שיחידותיה הוצאו לפי תשקיף והן רשומות למסחר בבורסה כהגדרתה בחוק ניירות ערך או בבורסה אחרת שקבע שר האוצר לענין זה.

(ה) (1) המנהל רשאי להורות לענין שותפויות מוגבלות מסוימות שקבע, שיש להן הכנסה מעסק לפי סעיף 12(1). כי יראו את הכנסתו החייבת של שותף מוגבל, שהתקיימו לגביו התנאים שקבע המנהל, כולה או חלקה, כרווח הון לפי חלק ה'; למשך תקופה שאינה עולה על 183 ימים, והכל בתנאים ובתיאומים שהורה; לענין זה, "שותפות מוגבלת" ו"שותף מוגבל" – כמשמעותם בפקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975.

(2) שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת רשאי, בתקנות, להאריך את תקופת תוקפה של הוראה שנתן המנהל לפי פסקה (1) לתקופה, בתנאים ובתיאומים שקבע.

לסעיף 63א המוצע

מוצעות כמה הגדרות אשר ישמשו לצורך סימן ג': שותפויות:

להגדרה "הקצאת זכות בשותפות" – הקצאת זכות בשותפות היא הקניית זכות בשותפות לאדם על ידי השותפות, כלומר, מקרה שבו אדם מקבל זכות בשותפות מהשותפות בתמורה לכסף, שירות, נכס או פעולה אחרת שהעניק לשותפות. בהגדרה המוצעת מובהר שאם תמורת הזכות בשותפות אדם נתן תמורה לאחד השותפים האחרים, במישרין או

בחלק ד' לפקודה, בהתאם לנוסח המוצע בפרק זה (בפרק זה – סימן ג'1) יקבע את הסדרי המיסוי של קרנות השקעה, וסימן ג'2 לפרק השני בחלק ד' לפקודה יעסוק בחברות בית.

מוצע לבטל את סעיף 63 לפקודה, ולהוסיף לסימן ג' את סעיפים 63א עד 63ב, אשר עוסקים בהסדרת אופן המיסוי של שותפויות, כמפורט לעיל.

וזה נוסחו של סעיף 63 לפקודה אשר מוצע לבטלו:

"שותפויות"

63. (א) הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בעסק פלוני או במשלח-יד פלוני עוסקים שני בני-אדם או יותר יחד –

(1) יראו את החלק שכל שותף זכאי לו בשנת המס מהכנסת השותפות – והיא תתברר בהתאם להוראות פקודה זו – כהכנסתו של אותו שותף, והיא תיכלל בדו"ח על הכנסתו שעליו להגיש לפי הוראות פקודה זו;

(2) ראש השותפים, היינו אותו שותף מן השותפים תושבי ישראל ששמו נקוב ראשונה בהסכם על השותפות, – ואם אותו ראש השותפים אינו פועל, ראש השותפים הפועל – יערוך וימסור לפי דרישת פקיד השומה, דו"ח על הכנסת השותפות בכל שנה, כפי שתתברר בהתאם להוראות פקודה זו, ויפרש בה שמם ומענם של השותפים האחרים שבפירמה ואת החלק שכל שותף זכאי לו בהכנסת אותה שנה; אם אין איש מן השותפים תושב ישראל, יערוך וימסור את הדו"ח מיופה כח, סוכן, מנהל או עמיל של הפירמה היושב בישראל;

(3) על דו"ח כאמור יחולו הוראות פקודה זו בדבר אי-מסירת דו"ח או פרטים הנדרשים בהודעת פקיד השומה.

(ב) לא הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה שעסק פלוני או משלח-יד פלוני מתנהל על ידי שני בני-אדם או יותר יחד, יראו את ההשתכרות או הרווחים של אותו עסק או משלח-יד כאילו הגיעו לאחד הזכאים לקבל חלק מהם,

“זכות בשותפות” – זכות לקבלת חלק מנכסי השותפות או מהרווחים המתקבלים מהשותפות;

“חלוקה משותפות” – העברת סכומים, נכסים, או טובות הנאה לשותף מכוח היותו בעל זכות בשותפות, לרבות סכומים אשר השותפות התחייבה בתשלוםם לצורך פירעון חובותיו של השותף, בין במישרין ובין בדרך של ניכוי במקור או תשלום מקדמה שיוחס לו, בלא תמורה שוות ערך, על ידי השותפות, במהלך שנות ההחזקה בזכות בשותפות, והכול לרבות בדרך של רכישת חלק מהזכות;

“כלל ההפסדים” – סכום השווה להכנסה החייבת שיוחסה לשותף, בתוספת הכנסה פטורה ממס שיוחסה לו, בניכוי הפסדים שיוחסו לו, ובניכוי סכומים שחולקו לו מתוך רווחי השותפות אשר השותף התחייב במס לגביהם לפי סעיף 63ב בשנות ההחזקה, ובלבד שהוא סכום שלילי;

“רווחי השותפות” – רווחים שמקורם בהכנסה החייבת של השותפות, בתוספת הכנסתה הפטורה ממס, ובניכוי הפסדים שנוצרו בשותפות, ובלבד שהתוצאה המתקבלת לא תהיה בסכום שלילי;

“רוכש” – לרבות מי שרכש זכויות בשותפות מהשותפות, או מי שהשותפות הקצתה לו זכויות כאמור;

“שותף” – מי שמחזיק בזכות בשותפות;

“שותף כללי” – שותף שאינו שותף מוגבל;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפקודה, כפי שיפורט להלן.

להגדרות “כלל ההפסדים” ו“רווחי השותפות” – רווחי השותפות הם החלק מהכנסות השותפות כפי שחושבו לצורכי מס, שהם בסכום חיובי. כלומר, רווחי השותפות הם הכנסות השותפות לצורכי מס (לרבות הכנסות פטורות, רווח הון ושבח מקרקעין). בהפחתת הפסדי השותפות לצורכי מס, בתוך התקופה הכוללת הנבחנת, וכל זאת אם התוצאה המתקבלת אינה בסכום שלילי. לעומת זאת, אם התוצאה המתקבלת ממשוואה זו היא בסכום שלילי, התוצאה לא תוגדר “כרווחי השותפות” אלא כ“כלל הפסדי השותפות”.

להגדרות “שותף”, “שותף כללי” ו“שותף מוגבל” – לפי המוצע, שותף יוגדר כמי שמחזיק בזכות בשותפות. עוד מוצע כי שותף מוגבל יוגדר כמי שאינו אחראי לחיוביה של השותפות למעלה מסכום מפורש, כאשר הסכום שבו הוא חב יכול להיקבע בהתאם להסכם השותפות ויכול שייקבע לפי דין אחר, ובכלל זה פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל”ה-1975 (בפרק זה – פקודת השותפויות). כך לדוגמה, מי שרוכש זכות בשותפות משותף מוגבל קיים, ייחשב כשותף מוגבל לצורך סימן ג, אף על פי שלא הכניס לתוך השותפות הון בשעת ההתקשרות (אלא העביר הון לשותף המוגבל היוצא). מוצע כי שותף כללי יוגדר כשותף בשותפות שאינו שותף מוגבל (בדומה להגדרה שבפקודת

בעקיפין, באופן שלא הגדיל את ערך השותפות עצמה, חלק זה ייחשב כתמורה בעבור רכישת זכות בשותפות מהשותף שקיבל את התמורה.

להגדרות “זכות בשותפות” ו“שותף” – מוצע כי המונח “זכות בשותפות” יוגדר כזכות של המחזיק בה לקבלת חלק מנכסי השותפות או מהרווחים המתקבלים מהשותפות (שמהווים את הבסיס הכלכלי של קשרי השותפות לצורך דיני המס). בהתאם, מוצע כי גם המונח “שותף” יוגדר בהתאם לזכותו לקבלת חלק מנכסי השותפות או מהרווחים של השותפות.

להגדרה “חלוקה משותפות” – מוצע להגדיר חלוקה משותפות כאירוע שבו השותפות מעבירה דבר מה לאחד השותפים בה בשל זכותו כשותף בה, וזאת בדומה לדיבידנד אשר מקבל בעל מניות מחברה. כפי שעולה מההגדרה המוצעת “חלוקה משותפות”, ייחשבו כחלוקה משותפות גם מתן תמורה לשותף תמורת הקטנת חלקו בשותפות (רכישה עצמית), וגם תשלום מס על ידי השותפות בשם אחד השותפים. כמו כן יובהר, כי ההגדרה “חלוקה משותפות” אינה אמורה לכלול מקרים שבהם השותפות מעבירה לאחד השותפים בה סכום, במסגרת הלוואה אשר השותף מתחייב להחזיר. מקרים כאמור של הלוואות, נכללים בהגדרה “משיכה משותפות” שבסעיף 163 המוצע

“שותף מדווח” – כמשמעותו בסעיף 63א;

“שותף מוגבל” – שותף שאינו אחראי לחיוביה של השותפות למעלה מסכום מפורש לפי הסכם או לפי כל דין;

“שותפות” – שני בני אדם או יותר, העוסקים יחד בעסק או במשלח יד, או בפעילות אחרת למטרות רווח, למעט אלה:

(1) קשרים שבין שני בני אדם או יותר אשר ייסודם מוסדר לפי כל דין החל בישראל או במדינת חוץ, למעט לפי פקודת השותפויות, או לפי דין החל במדינת חוץ שמסדיר שותפויות;

(2) חמישה יחידים לכל היותר שהתקשרו בפעילות משותפת שאינה בעלת אופי מסחרי, כפי שקבע שר האוצר בצו;

“שותפות מדווחת” – שותפות החייבת בדיווח לפי סעיף 131(א)(5);

“שותפות מוגבלת ציבורית” – כהגדרתה בסעיף 65א(א) לפקודת השותפויות.

שומה וחייב במס 63ב. (א) הכנסה חייבת שנצמחה בידי שותפות והפסדים שנצברו בה – בת השומה עליהם תהיה השותפות ובני החיוב עליהם יהיו השותפים, והכול בהתאם להוראות סימן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

(השותפויות).

יש פעילות בהיקף קטן יחסית, שאינה בעלת אופי מסחרי, אשר יש לגביה הצדקה להחלת כללי מיסוי פשוטים יותר. במקרים אלה יראו את ההכנסה וההפסדים מהפעילות המשותפת כאילו הופקו או נצמחו ישירות בידי כל אחד המשתתפים, בנפרד מהפעילות המשותפת, בהתאם למוצע בסעיף 63ט המוצע לפקודה.

להגדרה “שותפות מדווחת” – מוצע כי שותפות מדווחת תהיה שותפות החייבת בדיווח לפי סעיף 131(א)(5) לפקודה כתיקונו המוצע בפסקה (19). לפי ההצעה, שותפות החייבת בדיווח היא שותפות שמחצית מהשותפים בה או יותר הם תושבי ישראל וכן שותפות שהייתה לה בשנת המס הכנסה אשר הופקה בישראל. על שותפויות כאמור יחולו ההוראות לעניין דיווחים המצויות בסימן ג’.

להגדרה “שותפות מוגבלת ציבורית” – מוצע לעניין זה להפנות להגדרה “שותפות מוגבלת ציבורית” שבסעיף 65א(א) לפקודת השותפויות. למעשה, ההגדרה המוצעת מחליפה את ההגדרה “שותפות” שבסעיף 63ד לפקודה אשר מוצע לבטלו במסגרת החוק המוצע.

לסעיף 63 המוצע

בסעיף זה, מוצע להניח את התשתית הבסיסית למיסוי של הכנסות שותפויות, ולפיה הכנסה ורווח הון שנצמחו בידי שותפות – בת השומה עליהם תהיה השותפות ובני החיוב עליהם יהיו השותפים. על פי המתווה המוצע,

להגדרה “שותפות” – מוצע לקבוע כי שותפות היא שני בני אדם או יותר, העוסקים יחד בעסק או במשלח יד, או בפעילות אחרת למטרות רווח, למעט חריגים מסוימים כמפורט בהגדרה, ובהם קשרים שבין שני בני אדם או יותר שייסודם הוסדר לפי כל דין החל בישראל או במדינת חוץ, למעט לפי פקודת השותפויות או לפי דין החל במדינת חוץ שמסדיר שותפויות. מטרת החריג האמור היא להבהיר כי חברה או תאגיד אחר החייב ברישום, בישראל או בחוץ לארץ, לא יוכל להיכלל בהגדרת שותפות. כך לדוגמה, Limited Liability Company (LLC) בארה”ב הוא תאגיד ועל כן לא יוכל להתמסות כשותפות בישראל.

נוסף על כך, מובהר בהגדרה כי שותפות רשומה (או Limited Liability Partnership (LLP זרה), תיחשב כשותפות לצורך ההגדרה אף על פי שהיא מבחינה רשמית תאגיד רשום.

עוד יובהר כי בהגדרה המוצעת של שותפות לצורכי מס, תיכלל גם פעילות שאינה מגיעה לכדי עסק, ובלבד שהיא נועדה לשם השאת רווחים. מכיוון שהגדרה זו רחבה מאוד וכוללת כל סוג של פעילות משותפת, מוצע להסמך את שר האוצר לקבוע בצו כי סוגים מסוימים של פעילות אשר משתתפים בה חמישה לכל היותר, אשר כולם יחידים, לא ייחשבו כשותפות, וזאת כדי לתת מענה למקרים שבהם

(ב) הכנסתה החייבת של השותפות תחושב בנפרד מהכנסתו החייבת של השותף.

(ג) הכנסתה החייבת והפסדיה של שותפות, לאחר חישובם כאמור בסעיף קטן (ב), ייחשבו כהכנסתו החייבת והפסדיו של מי שהיה שותף בה בשנת המס, על פי חלקו היחסי של השותף בהכנסתה או בהפסדיה של השותפות לפי סיווגם של ההכנסה או ההפסד בידי השותפות למקור הכנסה, ואולם הכנסה זו לא תיחשב כהכנסה מיגיעה אישית, אלא אם כן הופקה מיגיעתו האישית של השותף.

(ד) זיכויים אשר ניתן להתיר לשותפות לפי פקודה זו, ייוחסו לשותפים, בהתאם לחלקו היחסי של כל שותף בהכנסתה או בהפסדיה של השותפות.

(ה) לעניין סעיף זה, חלקם של השותפים בהכנסתה או בהפסדיה של השותפות, ייקבע בהתאם להסכמה ביניהם, ובלבד שקביעה כאמור תואמת את זכותו של כל שותף בהכנסתה ובהפסדיה של השותפות, ואת זכותו לקבלת נכסי השותפות בעת פירוקה.

(א) לעניין פקודה זו יראו זכות בשותפות, כמניה כהגדרתה בחוק החברות, אך שר האוצר רשאי לקבוע עניינים שבהם לא יראו זכות כאמור כמניה.

זכות בשותפות
וחישוב מחיר
מקורי של זכות
בשותפות

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן, זיכויים אשר ניתן להתיר לשותפות לפי הפקודה, כלומר, שאינם ניתנים רק ליחיד, ייוחסו גם הם לשותפים. היום, הזיכוי העיקרי הרלוונטי בהקשר זה הוא זיכוי בשל מסי חוץ כהגדרתם בסעיף 199 לפקודה.

לסעיף 163 המוצע

לסעיף קטן (א) המוצע

מוצע לקבוע כי, ככלל, יראו זכות לקבלת רווחי השותפות או נכסיה, כמניה בחברה, בהתאם לגישה שרואה בשותפות ישות נפרדת. כתוצאה מכך, לדוגמה, בעת רכישת זכות בשותפות, יראו את הרוכש כאילו רכש מניה לצורך ניכוי פחת, או שהעברת נכס לשותפות תיחשב כהעברת נכס לישות נפרדת, יראו מכירת זכות בשותפות כמכירת נכס נפרד (ולא כל נכס ונכס שבתוך השותפות) וחישוב רווח ההון ייעשה בהתאם, והכול לפי ההתאמות המופיעות בסימן ג'.

על אף האמור, מכיוון שייתכן שיהיו חריגים לכלל הקבוע בסעיף המוצע, שבהם יהיה נכון יותר לראות את החזקת הזכות בשותפות כהחזקה ישירה בנכסים, מעבר לחריגים שמוצע לקבועם בסימן ג', מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע עניינים שבהם לא יראו זכות בשותפות כמניה.

בשלב ראשון – מובאים סך כל הכנסותיה והוצאותיה של השותפות לשנת המס. בשלב השני – התוצאה המתקבלת ברמת השותפות, בין אם הכנסה חייבת ובין אם הפסד, מיוחסת לשותפים בהתאם לחלקם בשותפות ובהתאם למקור ההכנסה על ידי השותפות.

כך הסיווג בין הכנסה פירותית לרווח הון וקביעת מקור ההכנסה ייעשו ברמת השותפות ויחייבו את השותפים כולם, בלא קשר למידת מעורבותם בפעילות השותפות. לדוגמה, שותפות אשר נקבע כי יש לה הכנסה מעסק – יראו את ההכנסה המיוחסת לכל אחד מהשותפים בה, כהכנסה מעסק שהם עסקו בו, בלא קשר למידת מעורבותם בשותפות. לעומת זאת, הכרה בהכנסה כהכנסה מיגיעה אישית תיעשה ברמת השותף, ורק אם ההכנסה הופקה מיגיעתו האישית של השותף, וזאת בהתאם למצב הדין גם כיום.

חיובו של השותף בתשלום המס על ההכנסה החייבת המיוחסת לו תלוי בתכונותיו של השותף עצמו, לרבות נקודות זיכוי העומדות לרשותו, פטורים שונים שלהם הוא זכאי, וכן הפסדים אשר הוא זכאי לקזז נגד חלקו בהכנסות השותפות, ואלה יובאו בחשבון בהתאם לסיווג ההכנסה או ההפסד ברמת השותפות.

(ב) לצורך חישוב המחיר המקורי של זכות בשותפות יופחתו מהמחיר המקורי כהגדרתו בסעיף 88, סכומים שחולקו לשותף או שווי נכס שחולק לו כפי שהיה במועד החלוקה, למעט סכומים שחולקו לו מתוך רווחי השותפות אשר השותף התחייב במס לגביהם לפי סעיף 63 וטרם חולקו, ובלבד שהתוצאה המתקבלת לא תהיה בסכום שלילי.

הקצאת זכות בשותפות 663. (א) הקצאת זכות בשותפות לאדם מסוים, לא תחויב במס אצל יתר השותפים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הקצאה אחת או יותר של זכות בשותפות, לשותף כמפורט להלן, בהיקף מצטבר העולה על 10% מכלל הזכויות בשותפות לרווחים או 10% מכלל הזכויות בשותפות לנכסים, בתקופה של שנים-עשר חודשים, יחויבו במס אצל שאר השותפים, ויראו לענין זה את ההקצאה כמכירת החלק היחסי בידי שאר השותפות של זכויותיהם בשותפות:

(1) שותף הפטור ממס לפי סעיף 9(2);

(2) שותף שחלים עליו סעיפים 49 עד 52;

(3) שותף שהוא תושב חוץ.

(ג) בהקצאת זכות בשותפות לשותף תמורת שירות אשר נתן לשותפות, לא יחויב השותף במס במועד ההקצאה, ויראו את חלקו בהכנסתה החייבת של השותפות וברווח ההון שלה, כהכנסה לפי סעיף 2(1).

ד ב ר י ה ס ב ר

לפקודה מתייחס לשותפים הקיימים שחלקם בשותפות קטן בעקבות ההקצאה, ואין הכוונה לפטור את הרוכש ממס הרכישה אשר יכול ויהיה חייב בו לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963.

על אף האמור, מוצע לקבוע שאם במהלך הקצאה אחת או סדרה של הקצאות של זכויות, מוקצות לשותף הפטור ממס לפי סעיף 9(2) לפקודה, לתושב חוץ או לחברת ביטוח (בפרק זה – נישום מיוחד), בתקופה של 12 חודשים, זכויות בשותפות בהיקף מצטבר העולה על 10% מכלל הזכויות בשותפות לרווחים או 10% מכלל הזכויות בשותפות לנכסים, יראו בהקצאה כאירוע של מימוש בעבור שאר השותפים. במקרה כזה, שאר השותפים יחויבו במס כאילו מכרו חלק מזכותם בשותפות. סעיף זה נועד להתגבר על בעיה של אובדן מס על רווח שנצמצם כרווח חייב במס, אך בעת המכירה היה פטור בשל כניסתו לשותפות של נישום פטור כגון תושב חוץ, לפני מועד המכירה.

עוד מוצע לקבוע שבהקצאת זכות בשותפות לשותף תמורת שירות אשר נתן לשותפות, לא יחויב השותף במס במועד ההקצאה, ויראו את חלקו בהכנסתה החייבת של השותפות וברווח ההון שלה, כהכנסה שלו מעסק או משלח יד, לפי העניין. יובהר, כי הוראה זו תחול רק במקרה שבו מוקצות לשותף זכויות בשותפות תמורת השירות, ולא במקרה שבו השותף מקבל תמורה כספית אחרת מהשותפות בשל שירות שהעניק לשותפות.

לסעיף קטן (ב) המוצע

המחיר המקורי של זכות בשותפות ייקבע בהתאם להוראות סעיף 88 לפקודה, אך בהתאמה הזו: יופחתו ממנו סכומים בשווי נכסים או סכומים שחולקו לשותף, ובלבד שחלוקת עד גובה רווחי השותפות שהשותף התחייב במס לגביהם (לרבות הכנסות שיוחסו לו אבל היו פטורות ממס), לא יפחיתו את המחיר המקורי. לפי המוצע, הפחתת המחיר המקורי בשל חלוקת מהשותפות לא יביא לידי כך שהמחיר המקורי המיוחס לשותף יהיה שלילי. כלל זה נדרש כדי לוודא שחלוקת שהשותף שילם מס בגינן בהתאם להוראות סעיף 63 המוצע לפקודה, לא יביאו לידי מיסוי בשנית בעת המכירה. ויובהר, כי רווחי השותפות שחויבו במס ולא נמשכו, והפסדי השותפות שיוחסו לשותף, אומנם לא יביאו להגדלה או להקטנה של המחיר המקורי, אבל ישפיעו על רווח ההון כמכירת הזכות באמצעות הגדלה או הקטנה של התמורה, לפי העניין, ובהתאם להוראות סעיף 63 המוצע לפקודה.

לסעיף 663 המוצע

מוצע לקבוע שהקצאת זכות בשותפות לשותף חדש או הגדלת חלקו של שותף קיים בשותפות, לא תיחשב כאירוע של מימוש על ידי השותפים הקיימים, והם לא יתחייבו בשל אירוע זה במס. ויובהר, שסעיף 63 המוצע

(1) לעניין חישוב רווח ההון של מוכר הזכות –

(א) יופחתו מהתמורה של מוכר הזכות סכומים מתוך רווחי השותפות אשר המוכר התחייב במס לגביהם לפי סעיף 63 וטרם חולקו;

(ב) ייווסף לתמורה של מוכר הזכות סכום בגובה כלל ההפסדים שיוחסו למוכר בשנים שבהן החזיק בזכות בשותפות (בסימן זה – שנות ההחזקה);

(2) נוסף סכום בגובה כלל ההפסדים לתמורה כאמור בפסקה (1)(ב), וההפסדים ניתנים לקיזוז לפי סעיפים 28 או 92, לפי העניין, וטרם קיזוזו על ידי המוכר לפני מועד המכירה – רשאי המוכר לקזום כנגד רווח ההון הריאלי או השבח הריאלי כהגדרתו בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין, בשל המכירה.

חלוקה משותפות 163.

בוצעה חלוקה לשותף בשווי העולה על סכום המתקבל כתוצאה מחיבור המחיר המקורי של זכותו בשותפות וסכומים מתוך רווחי השותפות אשר המוכר התחייב במס לגביהם לפי סעיף 63 בשנות ההחזקה וטרם חולקו, והפחתת סכום כלל ההפסדים שהותר בקיזוזו אצלו בשנות ההחזקה – יחויב ההפרש החיובי ביניהם בשיעור המס הקבוע בסעיף 91(א) או (ב), לפי העניין; חישוב לפי סעיף זה ייעשה בהתאם למחיר המקורי ולסכומים כפי שהיו בתום שנת המס שבה התבצעה החלוקה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 63ה המוצע

מוצע לקבוע הוראות לעניין מכירת זכות בשותפות. לפי הסעיף המוצע, במכירה של זכות בשותפות, יחולו כמה הוראות, כפי שיפורט להלן.

כך, בפסקה (1) לסעיף המוצע, מוצע לקבוע כי אם סכום הכנסות השותפות שהשותף התחייב עליהם במס במועד הפקתם, בניכוי סכומי הפסדים שיוחסו לו, גבוה יותר מסכום הרווחים שחולקו לו, יופחתו מהתמורה הסכומים כאמור שעוד לא חולקו, כך שרווח ההון שלו יהיה נמוך יותר. זאת, כיוון שחלק מרווח ההון שנצמח במכירה משקף את הרווחים בתוך השותפות, אשר השותף כבר שילם את המס בגינם, במועד הפקת ההכנסה על ידי השותפות.

עוד מוצע לקבוע כי אם סכום ההפסדים שיוחסו לשותף המוכר במהלך תקופת ההחזקה, גבוה יותר מסכום הרווחים ששילם עליהם מס אשר לא חולקו לו – תוגדל התמורה שלו בסכום ההפרש. הסיבה לכך היא שההפסדים האמורים הפחיתו לו את החבות במס ממקורות אחרים, וגם הפחיתו לו את רווח ההון במכירה (כיוון שיש פחות נכסים בתוך השותפות, שווי הזכות קטן בגובה ההפסד והרווח שלו קטן בהתאם). על כן, כדי שלא ייהנה מניכוי כפל, יש צורך להגדיל את התמורה בסכום ההפסדים.

הסדרים אלה דומים במהותם להוראות שנקבעו במסגרת תיקונים קודמים לפקודה בנושא חברה משפחתית וחברת בית, לרבות הגדלת רווח ההון במכירת הזכות בסכומי הפסדי שותפות שהיה רשאי שותף לקזו, והקטנת רווח הון לשותף שמכר את זכויותיו בשותפות בעת שהיו בה רווחים צבורים שחויבו במס.

בפסקה (2) לסעיף המוצע, מוצע להבהיר כי אם היו בשותפויות הפסדים אשר יוחסו לשותף, והוא לא השתמש בהם לקיזוז הכנסותיו החייבות ממקורות אחרים עד מועד מכירת הזכות בשותפות, הוא יוכל לקזו את ההפסדים גם מהרווח שנצמח לו ממכירת זכותו בשותפות.

לסעיף 163 המוצע

סעיף זה נועד להסדיר כללי מיסוי במקרה של חלוקה מאת השותפות. הסעיף קובע שאם בוצעה חלוקה לשותף, כהגדרת מונח זה בסעיף 63א המוצע לפקודה, בסכום העולה על סכום השקעתו הישירה בשותפות, יראו את הסכום שהתקבל העולה על סכום ההשקעה, כרווח הון. כדי לחשב את סכום ההשקעה של השותף, יש לבחון מהו הסכום המתקבל כתוצאה מחיבור המחיר המקורי של זכותו של השותף בשותפות (כפי שהיה לאחר שהופחת בשל חלוקות קודמות לפי סעיף 63 המוצע לפקודה). וסכום חלקו של השותף ברווחי השותפות, אשר לא משך אותם

משיכה משותפות 163. ביצע שותף משיכה משותפת אשר אילו הייתה מתבצעת על ידי יחיד בעל מניות מהותי בחברה, היה חייב היחיד במס לפי סעיף 3(1ט)(2)(א) או (ג) ובהתאם להוראות סעיף 3(1ט), בשינויים המחויבים, יראו במשיכה חלוקה משותפת; לעניין זה, "משיכה משותפת" – משיכה של כספים משותפות על ידי שותף, או העמדת נכס של שותפות לשימוש, והכול במישרין או בעקיפין, למעט משיכה או העמדה לשימוש כאמור המהווה חלוקה משותפת.

הגבלה על קיזוז 163. (א) שותף לא יהיה רשאי לקזז הפסד של השותפות שנחשב כהפסדו לפי סעיף 63(ג), בשנת מס פלונית, בסכום העולה על הסכום המתקבל כתוצאה מחיבור המחיר המקורי של זכותו בשותפות, סכומים מתוך רווחי השותפות אשר המוכר התחייב במס לגביהם לפי סעיף 63 בשנות ההחזקה וטרם חולקו, וסכום חוב השותפות המיוחס לו, והפחתת סכום כלל ההפסדים שהותרו בקיזוז אצלו בשנות ההחזקה; לעניין זה, "חוב השותפות המיוחס לשותף" – החלק של החוב של השותפות שהשותף אחראי לו כלפי השותפות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לעניין זה בסעיף 3(1ט) לפקודה, בשינויים המחויבים, יראו את המשיכה כחלוקה. ככלל, התנאים שבסעיף 3(1ט) לפקודה קובעים שהוא יחול על משיכה, שנמצא שבתום שנת מס, הייתה אצל השותף במשך תקופה העולה על שנה. יובהר, כי הסיווג של המשיכה כחלוקה לא יביא לידי כך שהיא תחויב במס בהכרח. אם גובה המשיכה נמוך מהסכום הקובע לחלוקה, היא לא תחויב במס, אלא תפחית את המחיר המקורי של השותף בזכותו בשותפות.

לסעיף 63 המוצע

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע הגבלות מסוימות על יכולתו של שותף לקזז את חלקו בהפסדי השותפות אל מול הכנסותיו האישיות, או לקזז הפסדיו האישיים כנגד הכנסותיו מחלקו בשותפות.

ראשית, מוצע לקבוע כי שותף לא יהיה רשאי לקזז את חלקו בהפסדי השותפות בסכום העולה על חלקו בהפסדי השותפות. הפסדיה של השותפות, בחלק העולה על הסכום האמור, אינם הפסדיו, אלא הפסדים של שותפים אחרים או של נושים של השותפות. הוראה דומה נקבעה לגבי מיסוי שותפויות גז ונפט במסגרת תקנה 4 לתקנות מס הכנסה (כללים לחישוב המס בשל החזקה ומכירה של יחידות השתתפות בשותפות לחיפוש נפט). התשמ"ט-1988 (בפרק זה – תקנות כללי החישוב בשותפות לחיפוש נפט).

הסעיף המוצע קובע כיצד יחושב סכום זה לצורך קיזוז הפסדים. מוצע שהסכום המרבי לקיזוז בכל שנה, יהיה הסכום שמתקבל כתוצאה מחיבור המחיר המקורי של זכותו בשותפות (הסכום שבו רכש את הזכות בשותפות בהפחתת סכומים אשר חולקו לו בהפחתת הון), וסכום חלקו ברווחי השותפות בתקופת ההחזקה אשר לא חולקו,

(אם, בסך הכול, סכום הרווחים שיוחסו לו בתקופת ההחזקה גבוה מסכום ההפסדים שיוחסו לו), והפחתת סכום כלל ההפסדים שהותרו בקיזוז אצל השותף בתקופת ההחזקה (אם, בסך הכול, סכום ההפסדים שיוחסו לו בתקופת ההחזקה גבוה מסכום הרווחים שיוחסו לו). כאמור, אם התוצאה של החישוב האמור (בפרק זה – סכום ההשקעה בשותפות), נמוך מסכום החלוקה, סכום ההפרש ימוסה בשיעור המס החל על רווח הון.

בסעיף המוצע מובהר כי חישוב סכום ההשקעה בשותפות ייעשה בהתאם לסכום המחיר המקורי, הרווחים וההפסדים, בסוף שנת המס שבה מתבצעת החלוקה. כך לדוגמה, אם חולק לשותף סכום בשווי העולה על סכום השקעתו במועד החלוקה, והשותפות הרוויחה רווחים נוספים בהמשך אותה שנת מס, יראו את החלוקה כאילו התבצעה גם מהרווחים שנצברו בהמשך, והשותף לא יחויב במס אם הרווחים האלה הגדילו את סכום ההשקעה בשותפות מעבר לסכום החלוקה. כמו כן, אם החלוקה היא של נכס (שנחשבת כמכירת הנכס על ידי השותפות כפי שמובהר בסעיף 63 המוצע), ההכנסה החייבת של השותפות ממכירת הנכס אשר יוחסה לשותף, תתווסף לסכום ההשקעה בשותפות, לצורך הקביעה אם סכום החלוקה גבוה מסכום ההשקעה בשותפות.

לסעיף 163 המוצע

כדי לתת כלים לרשות המסים למנוע תכנוני מס שבהם מסווגת חלוקה כהלוואה לצורך הימנעות מתשלום המס כאמור בסעיף 163 המוצע, מוצע לקבוע שאם שותף מושך כספים מהשותפות או משתמש בנכסים של השותפות, במשיכה שאינה מוגדרת כחלוקה לפי הסכם השותפות (אלא כמשהו אחר), והמשיכה עומדת בתנאים שנקבעו

(ב) מקום שלא ניתן לקזז את כל ההפסד בשנת מס כאמור בסעיף קטן (א), יועבר סכום ההפסד שלא קוזז בשנים הבאות בזו אחר זו ויקוזז כנגד החלק מהכנסתה החייבת של השותפות הנחשב כהכנסתו לפי סעיף 63ב(ג).

(ג) מי שרוכש או מוכר זכות בשותפות לא יהיה רשאי לקזז הפסד של השותפות, בשנת המס שבה נרכשה או נמכרה הזכות, בסכום העולה על אחד מאלה, והכול לפי העניין:

(1) לעניין הפסד מעסק או משלח יד – סכום אשר יחסו לכל הפסדי השותפות בשנת המס האמורה הוא כיחס שבין התקופה שבה החזיק בזכות בשותפות לתקופה שבה פעלה השותפות בשנת המס, בהתאם לחלקו היחסי בזכויות בשותפות;

(2) לעניין הפסד שאינו מעסק או משלח יד – סכום ההפסד כאמור שנוצר בתקופה שבה החזיק בזכות בשותפות.

(ד) מי שרוכש זכות בשותפות לא יהיה רשאי לקזז הפסדים אשר נצברו עד תום שנת המס שבה נרכשה הזכות בשותפות ומקורם אינו בשותפות, נגד החלק מהכנסתה החייבת של השותפות הנחשב כהכנסתו לפי סעיף 63ב(ג).

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (א) המוצע, ההפסד יישמר למשקיע ויהיה ניתן לקזזו אל מול הכנסתה החייבת של השותפות שיוחסה לשותף בשנים שלאחר מכן. כמו כן, במקרה שלא היה ניתן לקזז הפסד בשל הוראות סעיף קטן זה, יהיה ניתן לקזז את ההפסד מרווח ההון הנצמח ממכירת הזכות בשותפות לפי הוראות סעיף 63ה(3) המוצע לפקודה.

לסעיפים קטנים (ג) ו-(ד)

מוצע להטיל הגבלות שיצמצמו את האפשרות לסחור בהפסדי שותפות, כלומר לרכוש זכויות בשותפות לצורך ניצול של הפסדים שנצמחו טרם רכישת הזכויות.

על כן, בסעיף קטן (ג), מוצע לקבוע שהפסדי השותפות בשנת המס שבה הועברה זכות בשותפות, ייוחסו בין השותף המוכר והשותף הרוכש, בהתאם למי שהחזיק בזכות בשותפות במועד שבו מומש הנכס על ידי השותפות. בהמשך לכך, לגבי הפסדים עסקיים, אשר לא ניתן לייחס את מועד היווצרותם למועד מדויק במהלך השנה, מוצע לקבוע כי אלה ייוחסו בין המוכר והרוכש בצורה ליניארית לפי החלק בשנה שבו החזיקו בזכויות. מוצע שלא לקבוע הסדר דומה בנוגע לרווחים העסקיים של השותפות, כדי לאפשר גמישות רבה יותר לשותפות אשר מבקשת לתגמל שותף חדש בתגמול רב יותר בשל התועלת שהוא מביא לשותפות.

בסעיף קטן (ד), מוצע לקבוע שמי שרוכש זכות בשותפות לא יהיה רשאי לקזז את הפסדיו האישיים אשר נצברו עד תום שנת המס שבה נרכשה הזכות בשותפות, כנגד הכנסתו מהשותפות. מטרת הוראה זו לוודא שהזכות

ומהפחתת סכום כלל ההפסדים שהותרו בקיזוזו אצל השותף בשנות ההחזקה.

לעניין זה, מוצע להתחשב גם בחובות של השותפות שהשותף אחראי להם, כך שהפסדי השותפות שנובעים כתוצאה מניכוי הוצאות אשר מומנו על ידי החוב, יהיו ניתנים לקיזוז על ידי השותף שנשא בנטל המימון כאמור לפי המוצע, הסכום המרבי לקיזוזו של השותף, ויגדל בגובה החוב של השותפות שמיוחס לשותף, ויגדיל את סכום ההפסדים שהשותף יהיה רשאי לקזז.

ההגדרה "חוב השותפות המיוחס לשותף" באה להבהיר שחוב של השותפות ייוחס בין השותפים השונים, כך שלכל שותף ייוחס חלק מחוב השותפות עד גובה החוב שהוא אחראי לו כלפי השותפים האחרים בשותפות, ובהתאם להסכמה בין השותפים. כך לדוגמה, בשותפויות כלליות, שבהן אין לשותפים אחריות מוגבלת, כל שותף יוכל לקזז את חלקו בחוב השותפות, ובלבד שאם השותפות לא מחזירה את החוב, והנושה מבקש לגבות את החוב מאותו שותף, אותו שותף לא יהיה זכאי לקבלת החזר מאחד השותפים האחרים. ככל שהשותפות מחזירה את ההלוואה, החוב שמיוחס לשותף יקטן, או ככל שאחד השותפים האחרים לוקח על עצמו את החוב של השותף, חלקו של השותף בחוב יקטן, והדבר ייחשב כמחילת הלוואה.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי במקרים שבהם אי-אפשר לקזז את כל ההפסד בשנת מס מסוימת בשל המגבלה הקבועה

עסקה בין שותף 63.ט. (א) הכנסה שנצמחה בידי שותף בשל שירות אשר נתן לשותפות, יראו אותה כהכנסה אשר נצמחה בידי אדם אשר אינו שותף בשותפות בשל מתן השירות האמור.

(ב) הוצאת השותפות בשל קבלת שירות משותף – יראו אותה כהוצאה בשל קבלת שירות מאדם אשר אינו שותף בשותפות.

רכישת זכות 63.י. (א) לא יראו סכומים ששולמו מאת שותפות לשותף במסגרת רכישה של זכויותיו בשותפות או פרישתו ממנה כהוצאה של השותפות המותרת בניכוי לפי סעיף 17.

(ב) יראו שותף אשר פדה את כל זכויותיו בשותפות בעת פרישתו מהשותפות, כמי שמכר את זכויותיו ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 63.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בתשלום סכומים לפי אותם סעיפים קטנים משותפות לשותף, תותר ההוצאה בניכוי לפי סעיף 17 וכהכנסה החייבת במס בשיעורים האמורים בסעיפים 121 או 126(א), לפי העניין, אם התקיימו שני אלה:

(1) הסכומים ששולמו לשותף בשותפות שעיסוקה ועיסוק השותפים בה, במשלה יד;

ד ב ר י ה ס ב ר

בשותפות אינה נרכשת לצורך יצירת רווחים מעסק ומשלה יד שמוולם יהיה ניתן לקזז הפסדים צבורים. הוראות דומות נקבעו בסעיפים 64 ו-64א לפקודה בנוגע לחברת בית וחברה משפחתית.

לסעיף 63 המוצע

הסעיף המוצע נועד להסדיר מקרים שבהם שותף מקבל תגמול מהשותפות בעבור שירות אשר נתן לשותפות שלא במסגרת תפקידו כשותף. סעיף זה מבהיר כי עסקאות כאמור הן עסקאות אפשריות במסגרת הגישה הרואה בשותפות ישות נפרדת, ומוציאות מכלל אפשרות את התפיסה שלפיה מכיוון שהשותף הוא חלק מהשותפות, ואדם לא יכול לעשות עסקאות עם עצמו, שותף אינו יכול לבצע עסקה עם השותפות.

נוסף על כך, הסעיף המוצע מבהיר כי אופן המיסוי של עסקה שכו תהיה בדומה לאופן המיסוי של עסקאות אחרות, כלומר, השותף ימוסה על הכנסתו כפי שהיה ממוסה לו היה מספק את השירות לאדם זה, והשותפות תהיה זכאית לנכות את ההוצאה באותו האופן שבו הייתה זכאית לנכות הוצאה דומה בשל שירות שנתן לה אדם זה, והכול בכפוף להוראות הפקודה בדבר עסקאות בין צדדים קשורים.

לבסוף, יובהר כי בהתאם לעקרונות הכלליים של דיני המס, הבחינה של קיום עסקה בין שותף לשותפות היא בחינה מהותית שבה יש לבחון את מהות העסקה, ולא בהכרח את הדרך שבה השותפות המשיגה את העסקה. כך לדוגמה, אם בהסכם השותפות נקבע שאחד השותפים

לסעיף 63 המוצע

הסעיף המוצע נועד להסדיר מקרים שבהם שותף פורש מהשותפות ופודה את כלל זכויות בשותפות. במועד הפרישה הסופי של השותף מהשותפות, כאשר השותפות תשלם לו את הסכום הסופי שהיא נדרשת לשלם לו בעבור זכויותיו, יחול סעיף זה ויראו את התשלום כמכירה הונית החייבת במס. במקביל, השותפות לא תוכל לנכות תשלומים כאמור כהוצאה המותרת בניכוי. יובהר, כי עד שהשותף לא פורש באופן סופי מהשותפות, יחולו שאר הוראות סימן ג', כלומר יראו כסף שמועבר לו כחלוקה, והכנסה חייבת שתיוחס לו מהכנסותיה החייבות של השותפות ימוסו בהתאם למקור ההכנסה בידי השותפות.

על אף האמור, מוצע לקבוע דין מיוחד לשותף בשותפות משלה יד שאין לה נכסים הוניים שאינם משמשים לפעילות השותפות. ההכנסות של שותפויות

(2) נכסי השותפות משמשים לפעילותה השוטפת ואינם כוללים מניות או זכויות במקרקעין.

העברת נכסים בין שותף לשותפות 63א. (א) בהעברת נכס לשותף מאת שותפות או בהעברת נכס לשותפות מאת שותף, יראו את העברת הנכס כמכירה החייבת במס במועד ההעברה, אלא אם כן חלו לעניין ההעברה הוראות חלק ה'2.

(ב) אדם אשר העביר לשותפות נכס, למעט מזומן, בתמורה לזכויות בשותפות, כמכירה אשר אינה חייבת במס לפי חלק ה'2, ובמהלך תקופה של שבע שנים שתחילתה ביום העברת הנכס האמור, קיבל מהשותפות נכס או מזומן, למעט מזומן הנובע מרווחי שותפות שלגביהם חויב במס, יראו את העברת הנכס לשותפות כמכירה של חלק מהנכס לעניין חלק ה', או לעניין חוק מיסוי מקרקעין, לפי העניין.

(ג) קיבל שותף מהשותפות נכס או מזומן, כאמור בסעיף קטן (ב), ידווח על כך לפקיד השומה בתוך 30 ימים ממועד קבלת הנכס או המזומן.

(ד) פקיד שומה רשאי לדרוש את תשלום המס המתחייב בשל העברת נכסים אשר התקיים לגביה האמור בסעיף קטן (ב), בתוך 4 שנים מתום שנת המס שבה נמסר לפקיד השומה דיווח לפי סעיף קטן (ג), או מתום שנת המס שבה הועבר הנכס או המזומן לשותף כאמור בסעיף קטן (ב), לפי המאוחר.

התאמה בין עיתוי הכנסה לעיתוי הוצאה 63ב. (א) כלל דוח שותפות לשנת מס ניכוי הוצאה לשותף, יכול השותף את ההכנסה בשל אותו תשלום בדוח שלו לאותה שנת מס.

ד ב ר י ה ס ב ר

יש פוטנציאל גדול לניצול לרעה של דחיית המס הניתנת מכוח הוראות חלק ה'2 לפקודה, בעת העברת נכס משותף לשותפות, בשל העובדה שבמכירת הנכס על ידי השותפות אין מיסוי דר-שלבי. על כן, מוצע לקבוע כלל ולפיו אם בתוך 7 שנים לאחר העברת נכס הפטורה ממס לפי חלק ה'2 לפקודה, השותפות העבירה נכס או מזומן לשותף שהעביר את הנכס, למעט מזומן הנובע מרווחי השותפות שלגביהם חויב במס, המכירה אשר הייתה פטורה ממס תסווג מחדש כמכירה חייבת, והשותף יידרש לשלם את המס אשר נחסך ממנו בשל מתן הפטור.

יובהר, שהסעיף המוצע לא נועד להגביל את האפשרות של פקיד השומה להתעלם מפעולות אשר בוצעו על ידי שותף או שותפות, במסגרת קשרי השותפות, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 86 לפקודה.

לסעיף 63ב המוצע

מוצע לקבוע כי בעסקאות בין שותף לשותפות, ההכנסות וההוצאות ידווחו באותה שנת מס, ולפי השנה שבה נוכתה ההוצאה או נכללה ההכנסה בדוח השותפות.

אלה, כדוגמת שותפויות עורכי דין, רואי חשבון ואדריכלים, נובעות ממשלח היד של השותפים בה, וכאשר שותף, אשר עסק במשלח יד כאמור, פורש, הסכומים משולמים לו כתגמול בעבור עבודתו בשותפות, ועל כן מוצע לקבוע שסכומים אלה יסווגו כהכנסה פירותית לשותף וכהוצאה פירותית לשותפות (ואפילו מקבל אותם חליפו של השותף, במקרה, לדוגמה, של פטירת השותף).

לסעיף 63א המוצע

בדומה לדין הקיים, מוצע לקבוע שהעברות נכסים בין השותפות לשותפים בה, ייבחנו לפי שיטת היישות הנפרדת. כלומר, יראו בהעברה כמכירה החייבת המס, ואולם אם המכירה עומדת בתנאים הקבועים לפי סעיף 103א(א) לחלק ה'2 לפקודה, יחול הפטור ממס במכירה כאמור באותו החלק. הוראות החלק האמור פוטרות במקרים מסוימים עסקאות שבהן מועברים נכסים במסגרת שינויי מבנה, והן חלות גם לגבי שינויי מבנה של שותפויות רשומות, ובלבד שהמנהל כהגדרתו בפקודה (בפרק זה – המנהל) אישר להם את תחולת הוראת הפרק על שינוי המבנה לפני ההעברה בשינויים אשר הורה עליהם בהתאם לסעיף 103א(א) האמור.

(ב) כלל דוח שותפות לשנת המס הכנסה בגין תשלום שהתקבל משותף, יכלול השותף את ניכוי ההוצאה בשל אותו תשלום, בדוח שלו לאותה שנת מס.

שותף מדווח 63ג.יג. (א) השותפים בשותפות מדווחת יודיעו לפקיד השומה על בקשתם להכיר באחד מהשותפים הכלליים כשותף המדווח לעניין סימן זה, בהודעה בכתב שתוגש לפקיד השומה לפי סעיף 134; כללה השותפות שותף תושב ישראל, יהיה השותף המדווח כאמור תושב ישראל.

(ב) לא הודיעו השותפים על שותף מדווח כאמור בסעיף קטן (א), רשאי פקיד השומה לראות באחד מהשותפים הכלליים בשותפות כשותף המדווח, ופקיד השומה ישלח לשותף כאמור הודעה על כך בכתב.

(ג) בדיווחיו של השותף המדווח, בהשגתו על השומה או בערעור שיגיש, לפי העניין, יראו כאילו היו דיווחיה, השגתה או ערעורה של השותפות.

דוח של השותפות ואישור לשותף 63ד.יג. (א) השותף המדווח יהיה חייב בהגשת דוח על הכנסתה של השותפות לפי סעיף 131(א)(5).

(ב) דוח כאמור בסעיף קטן (א) יכלול, נוסף על האמור בסעיף 131(ב), פירוט בעניינים אלה:

(1) שמם ומענם של מי שהיו שותפים בשותפות במהלך שנת המס;

(2) חלקן של כל שותף בהכנסתה או בהפסדיה של השותפות בשנת מס;

(3) חלקן של כל שותף בנכסי השותפות בתום שנת המס;

(4) היותם של השותפים שותפים מוגבלים או שותפים כלליים.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע כי השותף המדווח ירשום את השותפות אצל פקיד השומה מיום תחילת פעילותה, ייפתח לה תיק, והיא תחויב בהגשת דוח שנתי על הכנסותיה. הדוח יכלול, נוסף על המידע הנדרש לפי סעיף 131(ב) לפקודה, את שמם ומענם של השותפים בשותפות, את החלק שכל שותף זכאי לו בהכנסתה, בהפסדיה או בנכסיה של השותפות באותה שנת מס, ופרטים על אודות היותם של השותפים שותפים מוגבלים או שותפים כלליים.

נוסף על הגשת דוח על ידי השותפות, מוצע כי הכנסות השותפות ידווחו גם בדוח השנתי של כל שותף בשותפות, והוא ייחשב את חבות המס הנובעת מצירוף הכנסות אלה להכנסותיו החייבות בהתאם לנתוניו האישיים, וישלם את המס המתחייב מכך. מכיוון שהמידע הרלוונטי לגבי הכנסתה החייבת של השותפות נמצא בידי השותפות, מוצע לקבוע הוראה ולפיה השותף המדווח, כנציג

לסעיפים 63ג עד 63טו המוצעים

מוצעות כמה הוראות הנוגעות לאופן הדיווח על הכנסות והוצאות שותפות לצורכי מס. לפי המתווה המוצע, כל שותפות שיש לה הכנסות בישראל או שהזכויות בה מוחזקות ברובן על ידי תושבי ישראל, תמנה שותף מדווח שיהיה נציג השותפות מול רשות המסים. השותף המדווח יהיה תושב ישראל, אם יש תושב ישראל בשותפות, ואם לא מינתה השותפות שותף מדווח באופן אקטיבי, יהיה רשאי פקיד השומה לבחור באחד השותפים הכלליים כשותף מדווח. מובן כי השותפות תהיה רשאית להחליף את השותף המדווח באחד השותפים הכלליים האחרים לפי שיקול דעתה ובהתאם למנגנונים שנקבעו לעניין זה בהסכם השותפות, שכן תפקידו של השותף המדווח לייצג את השותפות מול רשות המסים.

(ג) (1) שותף מדווח ייתן לכל שותף בשותפות אישור על כל ההכנסה, הוצאה וזיכוי שיוחסו לו בשנת המס ובדבר כל פרט אחר הנדרש לשותף בשותפות לצורך הגשת הדוח שלו לפי סעיף 131; האישור יינתן לא יאוחר מיום 31 במרס של כל שנה לגבי שנת המס הקודמת, או בתוך 30 ימים מהיום שבו חדל השותף להיות שותף בשותפות, לפי העניין.

(2) אישור כאמור בפסקה (1) יצורף לדוח של כל שותף, המוגש לפי סעיף 131.

63טו. יחיד תושב ישראל, יחיד תושב חוץ, חבר בני אדם תושב ישראל, או חבר בני אדם תושב חוץ, שהיו שותפים בשותפות בשנת המס או חלק ממנה – יראו את חלקם בהכנסת השותפות כאילו הייתה הכנסתם האישית, לעניין חובת הגשת דוח לפי סעיף 131.

הכללת הכנסת שותפות בדוח של שותף

63טז. (א) לעניין מקדמות של שותף, כאמור בסעיף 175, יצורף חלקן היחסי בהכנסה של השותפות למחזור המהווה בסיס למקדמות.

גבייה

(ב) בהעברת כספים משותפות מדווחת לשותף שהוא תושב חוץ, ינכה השותף המדווח מס בשיעור של 30%, ויחולו על ניכוי כאמור ההוראות החלות על ניכוי לפי סעיף 170.

(ג) נקבעה לשותפות מדווחת שומה בהתאם לסעיף 63ז(1), רשאי פקיד השומה לגבות את יתרת המס הנובע ממנה, מהשותפות או מהשותף ששומתו תוקנה לפי אותו סעיף.

63ז. על אף הוראות פקודה זו, לעניין שומה, השגה וערעור של שותפות מדווחת, יחולו הוראות אלה:

הוראות לעניין שומה, השגה וערעור

(1) נקבעה לשותפות שומה, רשאי פקיד השומה לקבוע את שומתו של שותף או לתקנה בהתאם לשומת השותפות, בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת השותפות, או במועד שבו הוא רשאי לשום את הכנסתו של השותף, לפי המאוחר;

ד ב ר י ה ס ב ר

שומת השותפות לשומת בעל הזכויות בה. הסדר דומה נקבע בפקודה גם בהוראות מיסוי לעניין חברת בית וחברה משפחתית.

השותפות, ייתן לכל שותף בשותפות אישור בדבר פרטי המס הנדרשים לו לשם חישוב הכנסתו החייבת ותשלום המס. אישור כאמור יצורף לדוח השנתי של השותף, כדי לטייב את הליך הביקורת על הכנסות אלה.

לסעיפים 63טז ו-63ז המוצעים

כמו כן, מוצע לקבוע כי השותפות תהיה רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיפים 150 או 153 לפקודה, לפי העניין, ואילו השותף יהיה רשאי להשיג או לערער על ייחוס הכנסתה החייבת או הפסדיה של השותפות ועל השפעת השומה שנקבעה לשותפות על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה לשותפות, וזאת במטרה למנוע סרבול הליכים (בשל ריבוי השותפים) וכן למנוע כפל הליכים.

בדומה לקבוע לגבי חברות בית ולגבי חברות משפחתיות, בסעיף 63ז המוצע לפקודה, מוצע לקבוע כי על אף הוראות הפקודה לעניין שומה, השגה וערעור, אם נקבעה לשותפות שומה, רשאי פקיד השומה לקבוע את שומתו של מי שהיה שותף בה בשנה לגביה נעשתה השומה או לתקנה בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת השותפות או במועד שבו הוא רשאי לשום את השותף, לפי המאוחר. זאת, הואיל ויש קשר ישיר בין

לעניין גביית המס, ככלל, אף על פי שהדיווח, וחישוב המס נעשה בראש ובראשונה על ידי השותפות,

(2) השותפות רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיפים 150 או 153, לפי העניין; שותף רשאי להשיג או לערער על ייחוס הכנסתה החייבת או הפסדיה של השותפות ועל השפעת השומה שנקבעה לשותפות על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה לשותפות.

63יח. (א) הוראות סימן זה לא יחולו על שותפות שבמהלך שנת מס מסוימת או חלק ממנה, הייתה שותפות מוגבלת ציבורית, ויראו אותה לעניין פקודה זו, החל מאותה שנת מס, כחברה.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בדבר תיאומים לעניין מיסוי שותפות שהפכה לשותפות מוגבלת ציבורית.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות תנאים שבהתקיימם יחולו על שותפות מוגבלת ציבורית הוראות סימן זה, ואת התיאומים הנדרשים לעניין זה.

שותפות מוגבלת
ציבורית

ד ב ר י ה ס ב ר

יחול על שותפות מוגבלת ציבורית ממועד תחילת המסחר בה בבורסה וכל עוד היא ממשיכה לפעול, גם אם הפסיקה להיסחר בבורסה בשלב כלשהו. הסיבה לכך היא שאת מתווה המימון המוצע לא ניתן להחיל על שותפויות הנסחרות בבורסה, בשל מספרים הרב של השותפים בקרב הציבור. יצוין כי סוג זה של שותפויות ממוסדה בחלקו כחברה גם כיום מכוח צוים של שר אוצר לפי סעיף 63(ד) לפקודה שמוצע לבטל, וההסמכה לפי סעיף 63יח המוצע לפקודה מחליפה את ההסמכה אשר ניתנה לשר האוצר בסעיף 63(ד) האמור (אם כי הופכת את ברירת המחדל).

בסעיף קטן (ב) לסעיף המוצע, מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע הוראות ותיאומים הנדרשים כאשר שותפות אשר החלה את פעילותה מחוץ לבורסה מתחילה להיסחר בבורסה. כך לדוגמה, יש צורך לקבוע כיצד יחושב המחיר המקורי של המחזיקים ביחידות, כיצד יחושבו רווחי השותפות וכלל הפסדי השותפות, כיצד תיקבע כמות הרווחים הראויים לחלוקה כאמור בסעיף 94 לפקודה, כיצד תדווח השותפות על תחילת המסחר בה, והוראות נוספות כיוצא בזה.

לבסוף, בסעיף קטן (ג) לסעיף המוצע, מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע כי שותפויות מוגבלות ציבוריות מסוימות ימשיכו להתמסות כשותפות לפי הוראות סימן ג'. סמכות זו רלוונטית כאשר יש רצון לאפשר למחזיקים של יחידות השתתפות בשותפות מוגבלת לקזז את הפסדי השותפות אל מול הכנסתם האישית, כפי שקורה לדוגמה היום, בשותפויות הגו והנפט בהתאם לתקנות כללי החישוב בשותפות לחיפוש נפט.

המס המתחייב בהתאם לרוח ייגבה מהשותפים עצמם. ואולם, כחריג לכלל הזה, מוצע, בהתאם לסעיף 63יח המוצע לפקודה, לקבוע שאם השותפות הגישה דוח שנתי שבו דיווחה על הכנסותיה בחסר, ובעקבות הליכי שומה נקבע כי נדרשת תוספת מס, נוסף על אפשרות פקיד השומה לגבות את המס מהשותפים אשר החזיקו בשותפות במועד הפקת ההכנסה, יהיה רשאי פקיד השומה לגבות את המס גם מהשותפות עצמה (חלק הגבייה מהשותף). בכך, המס הנוסף יהפוך להיות חוב של השותפות, וזאת בדומה לחובות אחרים שחבה בהם השותפות כלפי צדדים שלישיים.

נוסף על האמור, מוצע לקבוע כי לעניין מקדמות של שותף בשותפות, ייוסף חלקו היחסי בהכנסות השותפות לצורך קביעת גובה המקדמות. כמו כן, מוצע לקבוע שמכל תשלום לתושב חוץ ינכה השותף המדווח מס, וזאת בדומה לקבוע בסעיף 170 לפקודה לגבי ניכוי במקור מהכנסה של תושב חוץ, ולשם אכיפת הגבייה. עוד מוצע לקבוע כי ההוראות החלות על ניכוי המס לפי סעיף 170 לפקודה, כדוגמת סמכות המנהל להקטין את גובה הניכוי במקור וקיוויו הניכוי, לצורכי גבייה, כנגד המס אשר חייב לשלם תושב החוץ, יחולו גם על ניכוי לפי סעיף 63(ב)טז.

לסעיף 63יח המוצע

לפי סעיף קטן (א) לסעיף המוצע, על שותפות מוגבלת ציבורית לא יחולו הוראות סימן ג' ויראו אותה, לצורכי מס, כחברה. כך, הכנסתה החייבת תחויב במס חברות, חלוקות ממנה ימוסו באותו האופן שבו ממוסים דיבידנדים מחברה, השותפות המוגבלת הציבורית תחויב בניכוי במקור מסכום החלוקות שלה, והשותפות תחויב בדיווחים למס הכנסה כפי שחברה חייבת. יובהר, כי הסעיף 63יח המוצע לפקודה

עסקה משותפת 63יט. (א) נישומים שהתקשרו בעסקה משותפת, מיזם או פעילות, שאינם שותפות, יהיו בני השומה בעסקה, במיזם או בפעילות, לפי העניין.

(ב) לצורך חישוב הכנסתם החייבת, ריוח ההון, שבח המקרקעין והפסדיהם של נישומים שמשותפים בעסקה משותפת – יראו את ההכנסה וההפסדים האמורים כאילו הופקו או נצמחו בידי המשותפים בנפרד מהפעילות המשותפת, ולא יראו אותם כחבר בני אדם.

63כ. בלי לגרוע מהוראות סעיף 86, פקיד השומה רשאי להתעלם מפעולה אשר בוצעה על ידי שותף או שותפות, במסגרת קשרי השותפות, אם היה סבור שאחת ממטרותיה העיקריות היא הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה, לרבות אם סבר זאת בשל מאפייני חלוקת הזכויות לפי הסכם השותפות או בשל אופיין של עסקאות בין שותפים בשותפות ומחוצה לה.

סמכות פקיד השומה לסיווג פעולות

סימן ג'1: קרנות השקעה

63כא. בסימן זה –

הגדרות

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 63יט המוצע

יובהר, למען הסר ספק, כי הסמכות הניתנת לפקיד השומה אינה גורעת מסמכותו הכללית של פקיד השומה לפי סעיף 86 לפקודה, אלא נועדה להאיר אזורי סיכון נקודתיים בתחום מיסוי השותפויות. יצוין שהסמכות להתעלם משותפויות במקרים נקודתיים הייתה נתונה לפקיד השומה גם לפי סעיף 63(ב) לפקודה, בנוסחו הקיים.

לסימן ג'1 המוצע – כללי

בהמשך לאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר לפרק זה, מאז שנות ה-90 של המאה הקודמת, ניתנות הטבות מס למשקיעים זרים השותפים בקרנות השקעה במסגרת אישורים פרטניים מכוח סמכות שר האוצר לפי סעיף 16א לפקודה, אשר נאצלה למנהל רשות המסים. תחילה ניתנו ההטבות לקרנות הון סיכון בלבד, על השקעה בחברות בתחילת דרכן, בדגש על חברות טכנולוגיה, זאת במטרה לסייע לצמיחת המשק. בהמשך ניתנו ההטבות גם על השקעה בחברות בוגרות לקרנות השקעה פרטיות (Private Equity).

בסוף שנת 2017 פורסם בעניין זה דוח מבקר המדינה ובעקבותיו התקיים דיון בוועדת הכספים של הכנסת. הביקורת הציבורית התמקדה בשלושה היבטים כמפורט להלן:

(1) ביקורת על כך שלשון סעיף 16א לפקודה מאפשרת לכאורה החזר מס לתושב חוץ ולא פטור ממס. יצוין כי הממשלה פעלה בעבר להסדרה של נושא זה במסגרת הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 238), התשע"ז-2017 (פורסמה בהצעות חוק הממשלה – התשע"ז, עמ' 758), ואולם הצעת החוק לא קודמה בכנסת לאחר אישורה בקריאה ראשונה;

בהגדרה "שותפות" המוצעת, בסעיף 63א המוצע לפקודה, ניתנה סמכות לשר האוצר להחריג מההגדרה פעילויות משותפות מסוימות שמבחינה מהותית נכללות בהגדרה, אך בשל מאפייניהן המיוחדים יש הצדקה להחריגן. בסעיף זה מובהר אופן המיסוי של פעילויות משותפות כאמור.

למעשה, לפי הוראות הסעיף המוצע, יתעלמו מפעילותם המשותפת של אותם אנשים שהתקשרו בעסקה המשותפת, וימסו כל אחד מהאנשים שלוקחים חלק בפעילות המשותפת כאילו הוא הפיק את ההכנסה ישירות ומחזיק את הנכסים באופן ישיר. מכיוון שהסעיף המוצע מתייחס לעסקאות משותפות כאמור בעסקה המצרפית, במכירת חלקו של כל שותף במיזם, חישוב ריוח ההון של השותף ייעשה בנפרד לכל נכס ונכס שיש בתוך המיזם, והכול לפי הוראות הפקודה.

לסעיף 63כ המוצע

על פי הניסיון והידע המצטבר ברשות המסים ובעולם, שותפות עלולה לשמש מכשיר לביצוע תכנוני מס מורכבים. מכיוון שלא ניתן לכלול בפקודה הוראות מפורשות לכל תרחיש אשר באמצעותו יכול מבנה שותפות לשמש להפחתה לא נאותה של תשלום המס, מוצע להבהיר בסעיף זה כי אין זה לגיטימי להשתמש במאפייני המיסוי של שותפויות לצורך הפחתת מס בלתי נאותה, ולתת סמכות לפקיד השומה להתעלם מפעולה או מקיומה של שותפות אם היה סבור שאחת ממטרותיה העיקריות היא הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה, לרבות אם סבר זאת בשל מאפייני חלוקת הזכויות לפי הסכם השותפות או בשל אופיין של עסקאות בין שותפים בשותפות ומחוצה לה.

”דמי הצלחה” – החלק שלו זכאי שותף כללי ברווחי קרן השקעות מוטבת, למעט החלק שלו הוא זכאי בתמורה להשקעתו הכספית בקרן, ואולם אם השותף הכללי או קרובו השקיעו בקרן, יחד או לחוד, במישרין או בעקיפין, סכום העולה על 4% מכלל התחייבויות ההשקעה של השותפים בקרן – החלק שלו זכאי שותף כללי ברווחי קרן השקעות מוטבת, לרבות החלק שלו זכאי בתמורה להשקעתו הכספית בקרן;

”השקעה מוכה” – רכישה של נייר ערך בחברה מאדם אחר או הקצאת נייר ערך בחברה תמורת מזומן, ובלבד שהתקיימו לגבי החברה כל אלה:

- (1) היא תושבת ישראל או תושבת חוץ, אשר עיקר נכסיה ופעילותה נמצאים בישראל;
- (2) עיקר פעילותה אינו במתן שירות פיננסי כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע”ו–2016³³;
- (3) עיקר שוויים של נכסיה אינו נובע מזכות מן הזכויות המפורטות בסעיף 97(ב3), ואולם לעניין זה לא יראו תשתית חיונית כמקרקעין כמשמעותם בסעיף האמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

המקובלת לתגמול השותף המנהל מכונה בענף גם 2/20 (Two and Twenty) ומשקפת 2% עמלה המשולמת לשותף הכללי המנהל (אשר אינם כלולים בהגדרה זו) בתוספת של 20% מהרווח כאמור שהם דמי ההצלחה.

עמדת רשות המסים היא כי ההכנסה מדמי הצלחה היא הכנסה מעסק, הן במצב החוקי הקיים היום והן על פי ההבהרה אשר מוצע לקבוע בסעיף 63(ג) המוצע לפקודה, ולפיה ”בהקצאת זכות בשותפות לשותף תמורת שירות אשר נתן לשותפות, לא יחויב השותף במס במועד ההקצאה, ויראו את חלקו בהכנסתה החייבת של השותפות וברווח ההון שלה, כהכנסה לפי סעיף 2(1)”. עם זאת, כפי שיפורט בהמשך בדברי ההסבר לסעיף 63(ב) המוצע לפקודה, מוצע לקבוע שיעורי מס מוטבים על הכנסה מדמי הצלחה במקרים מסוימים.

בכל הנוגע לתגמול המשולם לשותף הכללי כתשואה על השקעתו הכספית בקרן, מוצע לקבוע בהגדרה כי אם השקיע סכום העולה על 4% מהתחייבויות ההשקעה של שאר השותפים – ימוסה התגמול בשיעור החל על דמי הצלחה. כן מוצע לקבוע כי אם השקיע השותף הכללי סכום אשר אינו עולה על 4%, יחויב במס בהתאם לשיעור המס החל על שותף מוגבל, כאמור בסעיף 63(ב) המוצע לפקודה, והכול בתנאי שמתקיימים כל התנאים למתן ההטבה כאמור בהוראות המוצעות בסימן ג’ המוצע.

(2) ביקורת על מתן הטבות מס בסכומים ניכרים במסגרת החלטות פרטניות ולא מכוח סמכות מפורשת בחוק תחת קריטריונים אחידים וברורים;

(3) ביקורת על העדר שקילות עלות ההטבות מול התועלת שבהן.

עמדתם של גורמי המקצוע ברשות המסים ומשרד האוצר בשנים האחרונות וגם כיום היא שיש לשמר הטבות למשקיעים זרים ולשמור על מעמדה של ישראל כיעד מבוקש להשקעות.

הוראות סימן ג’ המוצע לפקודה נועדו להסדיר בחקיקה את הטבות המס לקרנות ההשקעה, תחת קריטריונים אחידים המתייחסים למבנה הקרן שלה ניתנת ההטבה, סוג ההשקעה המוכה בהטבה ובפירוט של הסדרי המיסוי המוטבים, לתושבי חוץ ולגורמים נוספים.

לסעיף 63 כא המוצע

מוצעות כמה הגדרות אשר ישמשו לצורך סימן ג’, שעניינן קרנות השקעה:

להגדרה ”דמי הצלחה” – ”דמי הצלחה” הוא המונח המקובל בישראל לתיאור התגמול אשר נהוג להעניק לשותף הכללי, המנהל את קרן ההשקעה, בתמורה ל”הצלחתו” כלומר, מכירת החברה שבה השקיעה הקרן (אקזיט) ברווח העולה על סכום מסוים שנקבע בהסכם הקרן. הנוסחה

³³ ס”ח התשע”ו, עמ’ 1098.

(4) היא אינה גורם ריכוזי כהגדרתו בסעיף 3 לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013;³⁴

"השקעה מזכה בידי קרן הון סיכון" – השקעה מזכה בסכום אשר 75% ממנו לפחות ניתן בתמורה להקצאת ניירות ערך בחברה אשר עיקר עיסוקה מחקר ופיתוח או ייצור של מוצרים או תהליכים חדשניים ועתידי ידע, או תשתיות חיוניות;

"זכות בקרן" – זכות בשותפות, כהגדרתה בסעיף 63א;

"נייר ערך" – מניה בחברה או נכס פיננסי אחר אשר קבע שר האוצר;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 88;

"קרן הון סיכון" – קרן השקעות פרטית מוטבת שעיסוקה השקעה בחברות אשר בעת ביצוע ההשקעה בהן עיקר עיסוקן מחקר ופיתוח או ייצור של מוצרים או תהליכים חדשניים ועתידי ידע, שהסיכון בהשקעה בהן גבוה מהמקובל בהשקעות אחרות, או בחברות אשר בעת ביצוע ההשקעה בהן עיקר עיסוקן תשתיות חיוניות;

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה "השקעה מזכה בידי קרן הון סיכון" – בהמשך לאמור לעיל, מוצע לקבוע כי השקעה מזכה בידי קרן הון סיכון תהיה השקעה מזכה (כלומר, ממילא צריכים להתקיים לגביה התנאים האמורים בהגדרה "השקעה מזכה") בסכום אשר 75% ממנו לפחות ניתן בתמורה להקצאת ניירות ערך בחברה אשר עיקר עיסוקה במחקר ופיתוח או ייצור של מוצרים או תהליכים חדשניים ועתידי ידע או בהשקעה בתשתיות חיוניות. עיקר ההגדרה מופיע גם בהגדרה המוצעת "קרן הון סיכון" ומבוסס על הגדרה הקיימת בחוק ניירות ערך. ההגדרה המוצעת נועדה לקבוע את הבסיס להטבות מס מוגדלות, הניתנות גם על הכנסה מריבית ומדיבידנד. כדי לעמוד בתנאי ההגדרה המוצעת, נדרשת הקרן להזרים לחברת המטרה סכום תמורת הקצאת מניות, בשיעור של 75% מגובה ההשקעה. ההשקעה מוגדרת כהשקעה בסיכון, וזאת כדי לשקף את הקושי המימוני המצדיק את מתן התמיכה. מדובר כאמור בהשקעה בחברות בראשית דרכן. להשקעות אלה יש להוסיף השקעות בתשתיות חיוניות שמבקשת הממשלה לעודד באותה מתכונת.

להגדרה "קרן הון סיכון" – בהמשך לאמור לעיל לעניין ההגדרה "השקעה מזכה בידי קרן הון סיכון", מוצע להגדיר קרן הון סיכון באופן דומה להגדרה המופיעה בחוק ניירות ערך. יצוין כי לפי ההגדרה המוצעת בסעיף 63א המוצע לפקודה, קרן הון סיכון היא קרן השקעות פרטית מוטבת, כך שכל התנאים אשר צריכים להתקיים לגבי קרן השקעות

להגדרה "השקעה מזכה" – כפי שיפורט בהמשך בדברי ההסבר לפרק זה, מתווה הטבות המס בייחוס הרווחים שאותן מוצע לקבוע בהוראות סימן ג', יינתן בשתי מסגרות. הטבה לקרן השקעות פרטית מוטבת תינתן על בסיס השקעה מזכה (במקרים שבהם היא לא נעשית על ידי קרן הון סיכון היא רלוונטית לרווחים המיוחסים לתושבי חוץ ולקופת גמל). והטבה לקרן הון סיכון תינתן על בסיס השקעה מזכה בידי קרן הון סיכון. מוצע לקבוע כי השקעה מזכה תהיה רכישה של נייר ערך בחברה מאדם אחר, או הקצאת נייר ערך תמורת מזומן, ובלבד שהתקיימו לגבי החברה תנאים אלה:

- (1) עיקר נכסיה ופעילותה נמצאים בישראל;
- (2) עיקר פעילותה אינו במתן שירות פיננסי כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016;
- (3) עיקר שוויים של נכסיה אינו נובע מזכויות המפורטות בסעיף 97(33)(2) לפקודה;
- (4) היא אינה גורם ריכוזי כהגדרתו בסעיף 3 לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013.

עוד יובהר כי ההשקעה המזכה נקבעה לחברה, בין השאר, מכיוון שמתן הקלה על השקעה בפעילות עסקית באמצעות שותפות, הייתה מקנה הטבה על הפעילות העסקית ששימשה מטרה להשקעה, להבדיל מפעילות ההשקעה עצמה, או התשואה ביניה.

³⁴ ס"ח התשע"ד, עמ' 92.

“קרן השקעות פרטית מוטבת” – שותפות מוגבלת שעיסוקה

השקעה מזכה בחברות, באמצעות רכישה של מניות או זכויות בחברות, אשר לא נרשמו למסחר בבורסה בתקופה שמיום התאגדותה של כל חברה ועד תום שנה ממועד הרכישה, והתקיימו לגבי הקרן כל אלה:

(1) כל אחד מהשותפים בקרן אינו מחזיק ביותר מ-35% מסך כל הזכויות בקרן;

(2) הקרן השקיעה לפחות 5 מיליון דולר בהשקעות מזכות, בתוך תקופה של 48 חודשים מהמועד שבו החזיקה לראשונה במניה של חברה בגין השקעה מזכה;

(3) סכום ההשקעה המזכה אשר משקיעה הקרן בחברה יחידה אינו עולה 25% מהסכום הכולל של השקעותיה המזכות;

(4) בקרן שותפים לפחות עשרה שותפים מוגבלים שאינם קרובים זה לזה, ואולם לגבי קרן שהיא קרן הון סיכון – שותפים בה לפחות חמישה שותפים מוגבלים כאמור, ולגבי כל אחד מהם התקיימו כל אלה:

(א) הוא אינו נוטל חלק פעיל באיתור השקעות או בניהולן בעבור הקרן, או בניהול עסקיהן של החברות שבהן משקיעה הקרן, והכול במישרין או באמצעות קרובו;

(ב) הוא אינו בעל זכות הצבעה בוועדת ההשקעות של הקרן בהיקף העולה על 10% מסך כלל זכויות ההצבעה בוועדה כאמור, ואינו בעל זכות הצבעה, ביחד עם שאר השותפים המוגבלים אשר להם זכויות הצבעה, בהיקף העולה על 30% מסך כלל זכויות ההצבעה בוועדה כאמור;

(ג) אין בבעלותו זכות בשותף הכללי;

ד ב ר י ה ס ב ר

(1) פיזור משקיעים – נדרש כי בקרן שותפים לפחות עשרה שותפים מוגבלים, שאינם קרובים זה לזה, במישרין או בעקיפין, וכי חלקו של כל אחד מהשותפים אינו עולה על 20% מהזכויות בקרן;

(2) פיזור השקעות בישראל – מוצע כי הסכום אשר משקיעה הקרן כהשקעה מזכה בחברה יחידה אינו עולה על 25% מהסכום הכולל של השקעותיה המזכות;

(3) סכום השקעה מזכר של חמישה מיליון דולר בהשקעות מזכות, בתוך תקופה של 48 חודשים מהמועד שבו החזיקה הקרן לראשונה במניה של חברה בגין השקעה מזכה;

(4) הפרדה בין השותפים המוגבלים והכלליים, הן במבנה הבעלות שלהם והן בסוג תרומה שלהם לפעילות הקרן;

פרטית מוטבת צריכים להתקיים גם לגבי קרן הון סיכון, ובמקביל, כל ההטבות הניתנות לקרן השקעות פרטית מוטבת ניתנות ממילא גם לקרן הון סיכון.

להגדרה “קרן השקעות פרטית מוטבת” – כאמור לעיל, בשנים האחרונות ניתנו אישורים מכוח סעיף 16א לפקודה גם לקרנות השקעה פרטיות (Private Equity), המשקיעות בחברות בוגרות, על השקעה ברכישת מניות. ההגדרה המוצעת “קרן השקעות פרטית מוטבת”, כוללת את התנאים הנדרשים להטבות לעניין מבנה הקרן, התנאים האמורים בהגדרה רלוונטיים כאמור גם לקרן הון סיכון.

התנאים אשר מוצע שייקבעו במסגרת ההגדרה כוללים את אלה:

(5) הקרן נרשמה אצל פקיד השומה לפי סעיף 134 וקיבלה אישור על כך מפקיד השומה, והגישה מדי שנה דוח לפי סעיף 131 הכולל את מלוא הפרטים הנדרשים לפי פקודה זו;

"שותף", "שותף כללי" ו"שותף מוגבל" – כהגדרתם בסעיף 63א;

"שותפות מוגבלת" – כמשמעותה בפקודת השותפויות;

"תשתית חיונית" – תשתית שהיא חיונית ובעלת חשיבות לאומית, בהתאם לתנאים ולכללים שקבע שר האוצר בתקנות.

על אף הוראות פקודה זו – (א) 63בב.

מימוש השקעה
מזכה בדידי שותף
מוגבל בקרן
השקעות פרטית
מוטבת

(1) החלק המיוחס לשותף מוגבל שהוא תושב חוץ מההכנסה או מרווח ההון של קרן השקעות פרטית מוטבת, הנובעים ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה, יהיה פטור ממס;

(2) על החלק המיוחס לשותף מוגבל שהוא תושב ישראל מההכנסה של קרן הון סיכון, הנובעת ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה בידי קרן הון הסיכון, יחול שיעור המס הקבוע בסעיף 91(ב)(1) או (2), לפי העניין;

(3) החלק המיוחס לשותף מוגבל תושב ישראל שהוא קופת גמל הזכאית לפטור ממס לפי סעיף 9(2), מההכנסה של קרן השקעות פרטית מוטבת, הנובעת ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה, או מריבית או דיבידנד שהתקבלו בשל החזקה בנייר ערך שנרכש או הוקצה כאמור – יהיה פטור ממס, אם התקיימו לעניין הפטור האמור התנאים האמורים בסעיף 9(2), בשינויים המחויבים.

(ב) בסעיף זה, "חלק מההכנסה המיוחס לשותף מוגבל" – לרבות הכנסה המיוחסת לשותף כללי שהוא תושב חוץ, שאינה דמי הצלחה.

ד ב ר י ה ס ב ר

פי ההסדרים הכלליים הקבועים בפקודה, הקרן עשויה להיות חייבת במקרים מסוימים במס על הכנסה מעסק, בעת מימוש השקעתה, ובמקרים מסוימים אחרים, גם אם מימוש ההשקעה מסווג כרווח הון, ייתכן שלשותפים תושבי החוץ ייוחס מפעל קבע. כדי להעלות את רמת הוודאות בעניין זה ולשמור על התחרותיות של ישראל כיעד השקעות מול מדינות אחרות, מוצע לקבוע הטבות מס על מימוש השקעות מזכות. עם זאת, לצד הצורך במתן תמריצים להשקעות, יש לזכור שהנישומים שבהם מדובר נמנים עם בעלי הכנסות גבוהות וההכנסות שלגביהן ניתנות הטבות הן בסכומים גדולים. לכן, במקומות מסוימים הוגבלו ההטבות ונעשתה הבחנה בין ההטבות הניתנות לקרן הון סיכון המשקיעה בחברה בתחילת דרכה ובמקרים

(5) הקרן נרשמה אצל פקיד השומה עם תחילת פעילותה לפי סעיף 134 לפקודה והגישה מדי שנה דוח לפי סעיף 131 לפקודה, הכולל את מלוא הפרטים הנדרשים לפי הפקודה.

לסעיפים 63בב ו-63בג המוצעים

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 63בב המוצע לפקודה, סיווג החלקים המיוחסים לשותפים בהכנסות השותפות נקבע בהתאם לסיווג ההכנסה ברמת השותפות. פעילותן של קרנות השקעה בחלק מהמקרים עשויה להגיע לכדי עסק, שכן מדובר בגופים אשר צברו מומחיות וניסיון בהשבחה, ייעול וניהול חברות במטרה להניב תשואה גבוהה. זאת ועוד, לתושב החוץ המשקיע עשוי להיות במקרים מסוימים מפעל קבע בישראל. יוצא, אם כך, שעל

(1) ההכנסה המיוחסת לשותף כללי שהוא תושב חוץ בשל זכאותו לדמי הצלחה מתוך רווחי קרן השקעות פרטית מוטבת שמקורם בהחזקת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה, תחויב במס בשיעור 15%;

(2) ההכנסה המיוחסת לשותף כללי שהוא יחיד תושב ישראל בשל זכאותו לדמי הצלחה מתוך רווחי קרן הון סיכון שמקורם בהחזקת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה ביד קרן הון סיכון, תחויב במס בשיעור 32%;

(3) התקיים בשותפות מוגבלת האמור בהגדרה "קרן השקעות פרטית מוטבת" שבסעיף 63כא, למעט התנאי המפורט בפסקה (4) לאותה הגדרה, יחויב החלק המיוחס לשותף מוגבל או לשותף כללי שהם תושבי חוץ מההכנסה או מרווח ההון של קרן השקעות פרטית, הנובעים ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה, במס בשיעור 15%;

(4) שותף כללי שהוא תושב חוץ זכאי להחזר מס ששולם לפי פסקה (1), אם סכום המס ששילם בישראל עולה על הסכום שהותר לו, בגלל תשלום זה, בארץ מושבו הקבוע, כזיכוי מן המס שחל באותה ארץ על הכנסתו שהושגה או שנקבעה בישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

(4) ההכנסה המיוחסת לשותף כללי שהוא תושב חוץ בשל זכאותו לדמי הצלחה מתוך רווחי קרן השקעות פרטית מוטבת שמקורם בהחזקת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה, תחויב במס בשיעור 15%;

(5) ההכנסה המיוחסת לשותף כללי שהוא יחיד תושב ישראל בשל זכאותו לדמי הצלחה מתוך רווחי קרן הון סיכון שמקורם בהחזקת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה ביד קרן הון סיכון, תחויב במס בשיעור 32%;

(6) אם התקיים בשותפות מוגבלת האמור בהגדרה "קרן השקעות פרטית מוטבת" שבסעיף 63כא המוצע לפקודה, למעט התנאי המפורט בפסקה (4) לאותה הגדרה, יחויב החלק המיוחס לשותף מוגבל או לשותף כללי שהם תושבי חוץ, מההכנסה או רווח ההון של קרן השקעות פרטית הנובעים ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה, במס בשיעור 15%;

(7) חלקו של שותף מוגבל שהוא תושב חוץ, בקרן הון סיכון בהכנסתה מריבית של הקרן, אשר שולמה על ידי חברה שניירות ערך שלה נרכשו או הוקצו במסגרת השקעה מזכה בידי אותה קרן הון סיכון – פטור ממס, ובלבד שהסכום שלגביו שולמה הריבית נדרש לייצור הכנסה בחברה. הכוונה היא למקרים שבהם סכום הלוואה לחברת המטרה משמש לשחיקת המס שבו היא חייבת, בשל הוצאות ריבית מוגזמות אשר אינו נובע מצרכים עסקיים;

רבים מביאה לצמיחתה, לבין ההטבות הניתנות להשקעות באמצעות קרן השקעה פרטית מוטבת אחרת, שלגביהן התועלות המשקיות מובהקות פחות. ההטבות המוצעות לעניין זה הן אלה:

(1) פטור ממס לגבי החלק המיוחס לשותף מוגבל שהוא תושב חוץ מההכנסה או מרווח ההון של קרן השקעות פרטית מוטבת, הנובעים ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה;

(2) על החלק המיוחס לשותף מוגבל שהוא תושב ישראל מההכנסה של קרן הון סיכון, הנובעת ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה בידי קרן הון הסיכון, יחול שיעור המס הקבוע בסעיף 91(ב)(1) או (2) לפקודה, לפי העניין;

(3) החלק המיוחס לשותף מוגבל תושב ישראל שהוא קופת גמל הזכאית לפטור ממס לפי סעיף 9(2) לפקודה, מההכנסה של קרן השקעות פרטית מוטבת, הנובעת ממכירת נייר ערך שנרכש או הוקצה במסגרת השקעה מזכה או מריבית או דיבידנד שהתקבלו בשל החזקה בנייר ערך שנרכש או הוקצה כאמור – יהיה פטור ממס, אם התקיימו לעניין הפטור האמור התנאים האמורים בסעיף 9(2) לפקודה, בשינויים המחויבים. יובהר כי לעניין ההגבלות השונות המוטלות על הטבה לפי סעיף 9(2) לפקודה, יראו את קופת הגמל כאילו החזיקה בקרן באופן ישיר. כך למשל, אם החזיקה קופת הגמל ב-20% מהזכויות בקרן אשר היו לה 50% מהזכויות בחברת המטרה, יראו את קופת הגמל כאילו החזיקה בחברת המטרה בשיעור של 10%;

(5) חלקו של שותף מוגבל שהוא תושב חוץ, בקרן הון סיכון בהכנסתה מריבית של הקרן, אשר שולמה על ידי חברה שניירות ערך שלה נרכשו או הוקצו במסגרת השקעה מזכה בידי אותה קרן הון סיכון – פטור ממס, ובלבד שסכום ההלוואה שלגביו שולמה הריבית נדרש בחברה לתכלית עסקית;

(6) חלקו של שותף מוגבל שהוא תושב חוץ, בקרן הון סיכון, בהכנסתה מדיבידנד של הקרן, אשר שולם מתוך רווחי חברה שניירות ערך שלה נרכשו או הוקצו במסגרת השקעה מזכה בידי אותה קרן הון סיכון – פטור ממס, ובלבד שהרווחים שמתוכם שולם הדיבידנד נוצרו לאחר מועד ההשקעה המזכה האמורה.

63כד. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי חלקו של שותף מוגבל בהכנסה מעסק של שותפות שאינה קרן השקעות פרטית מוטבת, שעיסוקה מסחר בנכסים פיננסיים, בשל מכירת נכס פיננסי, יחויב בשיעור המס החל על רווח הון, והכול בתנאים שקבע השר באישור ועדת הכספים של הכנסת; לעניין זה, "נכס פיננסי" – מניה בחברה או נכס פיננסי מסוג אחר שקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת.

שיעור מס על חלקו של שותף מוגבל בהכנסת שותפות בשל מכירת נכס פיננסי

63כה. על סכום הפסד שותפות המיוחס לשותף בשנת מס פלונית, ואילו היה רווח היה מתחייב עליו במס בשיעורים האמורים בסעיפים 63כב עד 63כד, לפי העניין, יחולו הוראות סעיף 92.

קיוזו הפסד

ד ב ר י ה ס ב ר

כי נכס פיננסי יוגדר כמניה בחברה או נכס פיננסי מסוג אחר שקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת. יובהר כי הסדרת המיסוי בהתאם לסעיף המוצע לא תחול לעניין קרנות השקעה אשר זכאותן להטבות מס נבחנת לפי סעיפים 63כב עד 63כד המוצעים לפקודה.

במסגרת התנאים שיובאו בחשבון ליישום סעיף זה, ייבחנו קריטריונים המאפיינים הפעלת עסק אל מול אלה המאפיינים השקעה, הצורך לעודד השקעה מסוימת המשיאה ערך מיוחד לציבור, מאפיינים מיוחדים, אם יש, של הגוף המבצע את הפעילות או ההשקעה, דוגמת גוף מוסדי, וכן – הפסד הכנסות המדינה ממסים, שכן יש לזכור כי מדובר בפעילות בהיקף רב ובסכומים משמעותיים.

לסעיף 63כד המוצע

במקביל למתן הטבות המס על הכנסות ורווחים מהשקעות מזכות וכדי למנוע שחיקה בבסיס המס, מוצע לקבוע כי על סכום הפסד שותפות המיוחס לשותף בשנת מס פלונית ואילו היה רווח היה מתחייב עליו במס בשיעורים האמורים בסעיפים 63כב עד 63כד המוצעים לפקודה, לפי העניין, יחולו הוראות סעיף 92 פקודה.

(8) חלקו של שותף מוגבל שהוא תושב חוץ, בקרן הון סיכון, בהכנסתה מדיבידנד של הקרן, אשר שולם מתוך רווחי חברה שניירות ערך שלה נרכשו או הוקצו במסגרת השקעה מזכה בידי אותה קרן הון סיכון – פטור ממס, ובלבד שהרווחים שמתוכם שולם הדיבידנד נוצרו לאחר מועד ההשקעה המזכה האמורה.

לסעיף 63כד המוצע

נוסף על הטבות המס הניתנות להשקעות מזכות, מוצע להסדיר את אופן המיסוי החל על שותפויות השקעה הסותרות בנכסים פיננסיים. במקרים מסוימים עשויה פעילות שותפויות אלה להגיע לכדי עסק, בשל היקפי המסחר שלהם בניירות ערך, על פי המבחנים המוכרים לסיווג הכנסה מעסק. עם זאת, במקרים אחרים מדובר בפעילות שיש להתייחס אליה כאל השקעה. האבחנה עשויה להיות מחמקת וקשה ליישום. לצורך הגברת הוודאות בנושא, ופישוט הכללים, מוצע לקבוע כי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי חלקו של שותף מוגבל בהכנסה מעסק של שותפות שאינה קרן השקעות פרטית מוטבת, בשל מכירת נכס פיננסי, יחויב בשיעור המס החל על רווח הון, והכול בתנאים שקבע השר באישור ועדת הכספים של הכנסת; לעניין זה, מוצע לקבוע

- (1) מקרים ותנאים שבהם יחולו ההגדרות "השקעה מזכה" ו"השקעה מזכה בידי קרן הון סיכון" שבסעיף 63כא, גם לגבי רכישה של מניות בחברה או הקצאתן, לפי העניין, בעקיפין;
- (2) התאמות ותיאומים נדרשים בהגדרה "קרן השקעות פרטית מוטבת", לעניין שותפות עם מבנה השקעה מיוחד.

סימן ג'2: חברות בית";

- (8) סימן ה' לפרק שני בחלק ד' – בטל;

דברי הסבר

בשנת המס 18 שנים כהכנסות של הוריו, וזאת כדי למנוע תכנוני מס שבהם ההכנסות רשומות על שם הילד לצורך הקטנת שיעור המס השולי המוטל על ההכנסות. בשל ביטול ההסדר של חברה שקופה, ההוראות האמורות מתייתרות בכל הנוגע לחברה שקופה, ומוצע למחוק בסעיפים האמורים את האזכור לחברה שקופה. חלף זאת, מוצע לקבוע שהסעיפים יחולו על הכנסות משותפות, ובלבד שאם הילד הפיק את ההכנסות מיגיעה אישית שלו, לא תיווסף ההכנסה מהשותפות להכנסה של הוריו.

לפסקה (11): בסעיף 67א לפקודה נקבעה שמכותו של שר האוצר לקבוע כללים בדבר הניכויים והזיכויים שיתורו ליחיד תושב ישראל שיש לו הכנסה מיגיעה אישית שהופקה או שנצמחה מחוץ לישראל. הסעיף הקיים מסמך את שר האוצר גם לקבוע כללים כאמור להכנסה שיוחסה לבעל מניות בחברה שקופה. בשל ביטול ההסדר של חברה שקופה, מוצע, למחוק באותו סעיף את ההתייחסות לסמכות האמורה בנוגע לחברה שקופה. חלף זה, מוצע לקבוע ששר האוצר יוסמך לקבוע כללים כאמור גם לגבי הכנסה של שותף בשותפות אשר מפיקה הכנסה מחוץ לישראל.

לפסקה (12): לבסוף, בסעיף 67 לפקודה נקבעים התנאים להיותה של חברה, חברת אחזקות. מוצע לתקן את הסעיף האמור ולמחוק את התנאי שלפיו חברת אחזקות אינה יכולה להיות חברה שקופה, עקב ביטול ההסדר בדבר חברה שקופה.

זה נוסחו של סימן ה' לפרק שני בחלק ד' שמוצע לבטל:

"סימן ה': חברה שקופה"

1.64א. (א) בסעיף זה –

"בעל מניות" – חבר בחברה שקופה;

"הכנסה חייבת" – לרבות שבח כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין;

"חברה שקופה" – חברה תושבת ישראל שהתקיימו בה כל אלה:

- (1) היא אינה חברה ציבורית כהגדרתה בסעיף 1 לחוק החברות, ולא ניתן לפי תקנונה לשנות את סיווגה לחברה ציבורית;

בהמשך לאמור בחלק הכללי בדברי ההסבר לפרק זה, ההטבות לקרנות השקעה מוצעות לראשונה בחקיקה ראשית. במסגרת ההתנהלות של רשות המסים מול הקרנות ניתן עד כה מענה למגוון רחב של מקרים ומבני השקעות. לנוכח האמור וכדי שיהיה ניתן לתת מענה במקרים שבהם יש הצדקה מקצועית למתן הטבה, במקרים מורכבים, מוצע להעניק לשר האוצר סמכויות משלימות ולקבוע כי יהיה רשאי להתקין תקנות בעניינים אלה:

- (1) מקרים ותנאים שבהם יחולו ההגדרות "השקעה מזכה" ו"השקעה מזכה בידי קרן הון סיכון" שבסעיף 63כא המוצע לפקודה, גם לגבי רכישה של מניות בחברה, או הקצאתן, לפי העניין, בעקיפין;

- (2) התאמות ותיאומים נדרשים בהגדרה "קרן השקעות פרטית מוטבת", לעניין שותפות עם מבנה השקעה מיוחד.

לפסקאות (8) עד (12)

לפסקה (8): מוצע לבטל את ההסדר בדבר חברה שקופה הקבוע בסעיף 64א לפקודה, אשר טרם נכנס לתוקף אף על פי שהסעיף האמור נחקק בשנת 2003. ההסדר האמור נקבע במסגרת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 132), התשס"ב-2002 (בפרק זה – תיקון מס' 132). הסדר זה היה אמור להחליף את ההסדרים לעניין החברה המשפחתית וחברת הבית הקיימים בסעיף 64 ו-64א לפקודה. בסמוך לאחר חקיקת תיקון מס' 132, נעשה ניסיון להתקין תקנות מכוח סעיף 64א לפקודה, ואולם במהלך הליך התקנת התקנות התברר כי מבנה ההתארגנות אשר נקבע בסעיף 64א לפקודה בעניין חברה שקופה יוצר פרצות מס שלא עלו במסגרת הליך החקיקה, ומשכך התקנת התקנות לפי הסעיף אמור לא צלחה.

לנוכח הקשיים התפעוליים הנוגעים ליישום מודל החברה השקופה וכן החשש שמנגנון החברה השקופה עלול לגרום לאובדן מס משמעותי כתוצאה מתכנוני מס, ההוראות לעניין חברה שקופה לא נכנסו לתוקף עד היום וכעת מוצע לבטלן.

נוסף על כך, מוצע לבטל כמה הפניות לחברה שקופה בסעיפים שונים בפקודה.

לפסקאות (9) ו-10: בסעיפים 65 ו-66(א)(3) לפקודה, נקבע שיראו הכנסות מחברה שקופה של ילד שטרם מלאו לו

- (9) בסעיף 65, במקום "מחברה שקופה כהגדרתה בסעיף 1א64" יבוא "משותפות שאינן הכנסות מיגיעה אישית";
- (10) בסעיף 66(א)(3), במקום "מחברה שקופה כהגדרתה בסעיף 1א64" יבוא "משותפות שאינן הכנסות מיגיעה אישית";

ד ב ר י ה ס ב ר

- הכנסתו החייבת של אותו בעל המניות, ולא יותרו בקיזו כנגד הכנסתה של החברה השקופה;
- (ג) (נמוקה);
- (4) סיווגם של ההכנסה החייבת או של ההפסד, לפי הענין, שיוחסו לבעל מניות כאמור בסעיף זה, למקור הכנסה, יהיה בהתאם למקור ההכנסה שממנו הופקה או נצמחה בידי החברה השקופה, ואולם הכנסה זו לא תיחשב כהכנסה מיגיעה אישית, אלא אם כן מילא בעל המניות תפקיד פעיל בחברה;
- (5) לענין הזיכוי בשל מסי חוץ, כהגדרתם בסעיף 199, זכאי בעל המניות לחלקו היחסי במס החוץ ששילמה החברה השקופה;
- (6) לענין מקדמות של בעל מניות, כאמור בסעיף 175, יצורף חלקו היחסי בהכנסתה החייבת של החברה השקופה לרבות בהכנסתה מדיבידנד או בהפסדיה, למחזור המהווה בסיס למקדמות;
- (7) ניתן לגבות את המס על הכנסת החברה השקופה, לרבות המקדמות, הן מהחברה והן מבעלי מניותיה, בגובה המס החל על חלקם היחסי ברווחיה של החברה השקופה;
- (8) במכירת מניה של חברה שקופה, יחולו הוראות אלה:
- (א) לענין סעיף 88, יופחת מהתמורה לגבי המוכר ומהמחיר המקורי לגבי הרוכש, סכום השווה לחלק מסכום הרווחים שהצטברו בחברה בשנות ההטבה ולא חולקו, שיחסו לכלל הרווחים שלא חולקו הוא כיחס חלקה של המניה, בזכויות לרווחי החברה השקופה לכלל הזכויות לרווחיה; לענין זה –
- "רווחים" – הכנסתה החייבת של החברה השקופה בשנות ההטבה, בניכוי ההפסדים שהיו לה באותן שנים, ובלבד שהתוצאה המתקבלת לא תהיה בסכום שלילי;
- "רוכש" – לרבות מי שרכש מניות מהחברה השקופה;
- (ב) לא יחולו הוראות סעיף 94 בשל שנות ההטבה;
- (ג) לענין חישוב רווח ההון, יופחת מהמחיר המקורי המתואם סכום בגובה ההפסדים
- (2) מספר בעלי מניותיה אינו עולה על 50, או על מספר גבוה יותר אם אישר זאת המנהל, בתנאים שקבע, ולענין זה יראו בני זוג וילדיהם, יורשים של בעל מניות, או רוכשים מבעל מניות במכירה שלא מרצון, כבעל מניות אחד;
- (3) כל בעלי מניותיה הם יחידים תושבי ישראל;
- (4) מניותיה הן מאותו סוג, למעט מניות המקנות זכויות הצבעה, ואין לבעלי המניות אפשרות לשנות את הזכויות המוקנות מכוח המניות, למעט שינוי בזכויות ההצבעה;
- (5) הזכות לרווחי החברה מוקנית מכוח המניות בלבד;
- (6) זכותו של בעל מניות לרווחים וזה הזכותו לנכסי החברה בעת פירוקה;
- (7) החברה אינה מוסד כספי, כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף;
- (8) החברה ביקשה להיחשב כחברה שקופה, בהודעה שעליה חתמו כל בעלי מניותיה, שנמסרה לפקיד השומה בתוך 60 ימים מיום התאגדותה;
- "שנות ההטבה" – שנות המס שבהן היתה החברה חברה שקופה.
- (ב) לצורך חישוב המס, שיעור המס וקיזו ההפסדים וכן לענין פטורים ממס, תיחשב הכנסתה החייבת של חברה שקופה, לרבות הכנסתה מדיבידנד והפסדיה, כהכנסתם או כהפסדיהם של בעלי מניותיה, בהתאם לחלקיהם בזכויות לרווחים בחברה, ויחולו הוראות אלה:
- (1) רווחים שחולקו מהכנסתה החייבת של החברה השקופה, לא יראו אותם כהכנסה;
- (2) לענין זה, "רווחים שחולקו" – ההכנסה החייבת, בתוספת ההכנסה הפטורה ממס ובהפחתת המס החל על בעל המניה בשל ההכנסה, אם שולם על ידי החברה והיא לא חייבה אותו בהתאם;
- (3) (א) הפסדיה של החברה השקופה בשנת המס אשר יוחסו לבעל מניות יקוזו תחילה כנגד הכנסותיו של בעל המניות מהחברה השקופה, בהתאם להוראות הפקודה;
- (ב) הפסדים אשר יוחסו לבעל מניותיה בשנות המס הקודמות יותרו בקיזו רק כנגד

(11) בסעיף 67א, במקום "לבעל מניות מחברה שקופה כהגדרתה בסעיף 64א1" יבוא "לשותף בשותפות";

(12) בסעיף 67ג(א)(3), המילים "ואינה חברה שקופה כהגדרתה בסעיף 64א1" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

זה, יראו את יום ההפרה כיום שבו החלו הליכי הפירוק.

(ד) על אף הוראות פקודה זו, יחולו לענין שומה, השגה וערעור, הוראות אלה:

(1) נקבעה לחברה השקופה שומה, רשאי פקיד השומה, על אף הוראות פקודה זו, לקבוע את שומתו של בעל המניות או לתקנה, בהתאם, בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת החברה או במועד שבו רשאי הוא לשום את הכנסתו של בעל המניות, לפי המאוחר;

(2) החברה השקופה רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיף 150 או 153, לפי הענין; בעל המניות רשאי להשיג או לערער כאמור על ייחוס הכנסתה החייבת או הפסדיה של החברה השקופה, ועל השפעת השומה שנקבעה לחברה השקופה על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה לחברה.

(ה) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כללים, הוראות, תנאים ומגבלות לענין סעיף זה, ובכלל זה –

(1) קביעת מחיר מקורי;

(2) תמורה;

(3) הליכי שומה;

(4) זכות ערעור והליכי ערעור;

(5) קביעת מקדמה לחברה, על אף הוראות סעיף קטן (ב)(6), לפי בסיס המקדמות המחושב של החברה, בשיעור שיקבע, כללים לייחוס מקדמה כאמור לבעלי המניות, וכללים לקיוזו מקדמה בשל הוצאות עודפות כאמור בסעיף 181ב;

(6) ייחוסה של ההכנסה וחלוקתה בהתאם לזכות לרווחים, וכללים לעיגול חלקם היחסי של בעלי המניות בזכויות לרווחים;

(7) חבות ותשלום המס בנסיבות שבהן נמכרות מניות החברה במהלך השנה;

(8) דוחות שיגישו החברה השקופה ובעלי מניותיה;

(9) הוראות דבר הגבלת קיוזו הפסדים;

(10) הוראות לענין בעל תפקיד פעיל בחברה, כאמור בסעיף קטן (ב)(4).

שיוחסו למוכר המניה בשנות ההטבה, עד גובה המחיר המקורי המתואם; לענין זה, "הפסדים" – סכום השווה להכנסה החייבת שיוחסה לבעל המניות, בניכוי ההפסדים שיוחסו לו, ובלבד שהוא סכום שלילי;

(9) בעל מניות שמכר מניות בחברה שקופה יודיע לחברה השקופה, על המכירה בתוך 90 ימים מיום המכירה;

(10) הוראות חלק ה2 למעט פרק שלישי שבו, לא יחולו על חברה שקופה;

(11) (א) העברת נכסים מחברה שקופה שהוחל בפירוקה לבעלי מניותיה, בהתאם לשיעור זכויותיהם בה, לא תחויב במס לפי פקודה זו או לפי חוק מיסוי מקרקעין (בפסקה זו – המסים), ובלבד שהנכס המועבר לא שינה את ייעודו אגב ההעברה, כאמור בסעיפים 85 ו-100 ובסעיף 55 לחוק מיסוי מקרקעין; ואולם מקום שבו לא מתחייבת המכירה במס שבה בשל האמור בפסקה זו, תתחייב המכירה במס רכישה בשיעור של 0.5%; שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע מקרים שבהם לא יחול פטור מהמסים לפי פסקת משנה זו בפירוק החברה, בתנאים שיקבע; לענין זה, "מס שבה" ו"מס רכישה" – כמשמעותם בחוק מיסוי מקרקעין;

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים, הוראות ומגבלות לענין פסקה זו, לרבות לענין קביעת המחיר המקורי של נכסי החברה השקופה המתפרקת, יום הרכישה ושווי הרכישה כהגדרתם בחוק מיסוי מקרקעין, וכן הוראות לענין הפסדים וחלוקת הכנסות וכן מקרים שבהם תחויב במס עליית ערך של נכסים.

(ג) (1) שר אוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כללים לענין חברה שקופה שהפסיקה למלא אחר התנאים וההוראות הקבועים בסעיף זה, ובכלל זה לקבוע כי החברה תחדל להיות חברה שקופה; קבע כאמור, לא תוכל לחזור ולהיחשב חברה שקופה.

(2) חברה שחדלה להיות שקופה, כתוצאה מהפרת הוראה מהוראות סעיף זה, רשאית, באישור המנהל ובתנאים שקבע, לבקש להתפרק, בהתאם להוראות סעיף קטן (ב)(11), בתוך שנה מתום שנת המס שבה בוצעה הפרה כאמור; לענין

(13) בסעיף 91(ב2), בסופו יבוא "לעניין זה, "יחיד שהוא בעל מניות מהותי" – לרבות יחיד שהוא שותף בשותפות שהיא בעלת מניות מהותית, יחיד שהוא בעל מניות בחברה משפחתית שהיא בעלת מניות מהותית, או יחיד שהוא בעל מניות בחברת בית שהיא בעלת מניות מהותית";

(14) בסעיף 92, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) הפסד הון שנוצר בהעברת נכס שאין עימה העברת שליטה, לא יהיה ניתן לקיזוז כנגד הכנסה או רווח הון, למעט הכנסה או רווח בשל מכירת נכס אחר לאותו אדם.

(ב2) מרווח הון שנוצר בהעברת נכס שאין עימה העברת שליטה, לא יהיה ניתן לקיזוז הפסד, למעט הפסד בשל מכירת נכס אחר לאותו אדם.

(ב3) לעניין שליטה כאמור בסעיפים קטנים (ב1) ו-(ב2), יחולו הוראות סעיפים 25 ו-26, בשינויים המחויבים";

(15) בסעיף 97, אחרי סעיף קטן (3) יבוא:

"(ב4) על אף האמור בסעיף קטן (ב3), מכירת זכות בשותפות בידי תושב חוץ תהיה פטורה ממס על חלק מן התמורה, השווה לחלק מן הפטור אשר היה זכאי לו, אילו הייתה מוכרת השותפות את כל נכסיה";

(16) בסעיף 125ב, אחרי פסקה (3) יבוא:

"(א3) דיבידנד בשל חלקם היחסי של שותף יחיד אחד או יותר בהכנסות שותפות, אשר חולק על ידי חברה לשותפות שהיא בעלת מניות מהותית כהגדרתה בסעיף 88 בה – 30%;

(ב3) דיבידנד בשל חלקם היחסי של בעל מניות יחיד אחד או יותר בהכנסות חברת בית, אשר חולק על ידי חברה לחברת בית שהיא בעלת מניות מהותית כהגדרתה בסעיף 88 בה – 30%";

(17) בסעיף 125ג –

ד ב ר י ה ס ב ר

מהותית בחברה מסוימת, המיוחסת לשותף, תמוסה לפי שיעורי המס המוטלים על הכנסתו של בעל מניות מהותי, וההגבלות שחלות על בעל מניות מהותי יחולו על השותף.

בפסקה (13) מוצע לתקן את סעיף 91(ב2) לפקודת מס הכנסה, כך שיובהר עניין זה לגבי רווח הון במכירת ניירות ערך. בפסקה (16) מוצע לתקן את סעיף 125ב לפקודה, כך שיובהר עניין זה לגבי הכנסות מדיבידנד (וגם לעניין חברת בית המקבלת דיבידנד); ובפסקה (17) מוצע לתקן את סעיף 125ג לפקודה כך שיובהר עניין זה לגבי שיעור המס החל על הכנסות מריבית שמקבלת שותפות. נוסף על האמור, לגבי הכנסות מריבית, מוצע לקבוע כי יחיד לא יהיה זכאי לשיעורי המס המוטלים על הכנסה מריבית, אם הוא שותף בשותפות ששילמה את הריבית, וזאת כדי למנוע הפחתה של המס באמצעות מבנה השותפות.

לפסקה (14)

סעיף 92 לפקודה קובע הוראות הנוגעות לקיזוז הפסדי הון. לפי עיקרון המימוש, קביעת חבות הנישום במס מתרחשת במועד המימוש של הנכס, ובמועד זה נצמחת לו

לפסקאות (13), (16) ו-(17)

בהמשך להבהרת כללי המיסוי בהתאם לחוק המוצע באופן המדגיש את ההתייחסות לשותפות כישות נפרדת לצורכי מס, מוצע להבדיל את תחולתן של כמה הוראות בפקודה לעניין שותפויות. העיקרון הכללי שעומד מאחורי התיקונים המוצעים לעניין זה, הוא שאם שותפות מחזיקה בחברה כבעלת מניות מהותית, יראו את כל השותפים כבעלי מניות מהותיים. ההגדרה של בעל מניות מהותי שבסעיף 88 לפקודה קובעת כי בעל מניות מהותי הוא מי שמחזיק, לבדו או יחד עם אחר, ב-10% לפחות מאחד או יותר מסוג כלשהו של אמצעי השליטה בחבר בני אדם. בהגדרת "יחד עם אחר" שבאותו סעיף, מובהר כי יראו מי שמחזיק "יחד עם מי שאינו קרובו ויש ביניהם שיתוף פעולה דרך קבע על פי הסכם עניינים מהותיים של חבר בני האדם, במישרין או בעקיפין", כמי שמחזיק יחד עם אחר. החזקה באמצעי שליטה בחבר בני אדם באמצעות שותפות, היא למעשה סוג מסוים של החזקה יחד עם אחר, ומוצע להבהיר זאת. כתוצאה מהתיקונים המוצעים לעניין זה, יובהר במפורש כי הכנסת שותפות שהיא בעלת מניות

(א) בסעיף קטן (א), אחרי ההגדרה "בעל מניות מהותי" יבוא:

"יחסים מיוחדים" – כהגדרתם בסעיף 85א(ב);

(ב) בסעיף קטן (ד) –

(1) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(3א) היחיד הוא שותף בשותפות שהיא בעלת מניות מהותית

בחבר בני האדם ששילם את הריבית;

(3ב) היחיד הוא שותף בשותפות ששילמה את הריבית;

(ג3) היחיד הוא בעל מניות בחברת בית או חברה משפחתית שהיא

בעלת מניות מהותית בחבר בני האדם ששילם את הריבית";

(2) בפסקה (4), אחרי "בחבר בני אדם ששילם את הריבית" יבוא "או

שותף בשותפות ששילמה את הריבית", במקום "נותן לו" יבוא "נותן להם",

במקום "מוכר לו" יבוא "מוכר להם", במקום "עמו" יבוא "עיהם" ואחרי

"לבין חבר בני האדם" יבוא "או השותפות, לפי העניין";

(18) בסעיף 129א(1), אחרי "קרן נאמנות פטורה" יבוא "למעט הכנסותיה מעסק ומשלח

יד שיוחסו לה משותפות";

ד ב ר י ה ס ב ר

תושב חוץ ממס בשל רווח ההון שנצמח לו במכירת נכסים מסוימים, גם אם מקום הפקת הרווח הוא בישראל. מוצע להוסיף לסעיף 97 לפקודה את סעיף קטן (4ב) ולהבהיר כי במכירת זכות בשותפות על ידי תושב זה, תיבחן חבותו של התושב הזר באמצעות בחינה של החבות אשר הייתה נוצרת לו, לו השותפות הייתה מוכרת את נכסי השותפות (ולא באמצעות בחינת הזכאות לפטור של תושב זר במכירת זכות נפרדת בשותפות). כלומר, מוצע לקבוע שתושב החוץ יהיה פטור ממס על חלק מן התמורה, השווה לחלק אשר הוא היה פטור ממנו אם השותפות הייתה מוכרת את כל נכסיה.

לפסקה (18)

סעיף 129א(1) לפקודה קובע כי הכנסותיה ורווחיה של קרן נאמנות פטורה פטורים ממס. סעיף זה מניח כי השקעות הקרן הן בחברה, ועל כן הרווחים העסקיים שמועברים אליה, מועברים לה לאחר ששולם מס חברות, כאשר החברות המוחזקות הפיקו את ההכנסה שממנה מחולק הדיבידנדא ואולם ייתכנו מקרים שבהם הקרן תחזיק בשותפות. במקרים כאלה, הכנסות השותפות, ייוחסו ישירות לקרן הנאמנות, ולא ישולם כלל מס על ההכנסות, גם לא ברמת התאגיד המוחזק. מכיוון שמטרת הסעיף הייתה לפטור ממס הכנסות שהופקו מהשקעה של קרן נאמנות פטורה, ולא לתת פטור על הפעילות העסקית ששימשה מטרה להשקעה, מוצע לקבוע כי הכנסות קרן נאמנות שיוחסו אליה משותפות, לא יהיו פטורות ממס.

הכנסה או הפסד, לפי העניין. כדי למנוע עסקאות יזומות שתוצאתן, בין השאר, יצירת הפסד לצורכי מס לפני מכירת הנכס לצד שלישי, מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע כי הפסד הון שנוצר בהעברת נכס שאין עימה העברת שליטה, לא יהיה ניתן לקיזוז. הוראה זו דומה במהותה להוראה בסעיף 24 לפקודה לגבי ניכוי פחת ברכישת נכס שאין עימה העברת שליטה.

על אף האמור, מוצע לאפשר קיזוז הפסד כאמור, אל מול הכנסה או רווח בשל מכירת נכס אחר לאותו אדם, שלו נמכר הנכס בהפסד. הסייג הזה נועד כדי שלא ייווצר מצב שבו בהעברת כמה נכסים לאדם אחר, המוכר ימוסה רק על הרווח, אך לא יוכל לנצל אל מול אותו רווח את ההפסדים ממכירות הנכסים האחרים באותה המכירה.

באופן דומה, מוצע לקבוע כי מרווח הון שנוצר בהעברת נכס שאין עימה העברת שליטה, לא יהיה ניתן לקיזוז הפסד. וזאת, כדי שאדם לא יוכל לייצר רווחים פיקטיביים לצורך קיזוז הפסד, אשר לא היה יכול לקיזוז בדרך אחרת. גם בהקשר זה מוצע לקבוע סייג לגבי העברת כמה נכסים לאותו אדם.

בסעיפים 25 ו-26 לפקודה נקבעו הוראות לעניין הגדרת "שליטה" ו"בעל שליטה", ומוצע שהן יחולו גם לעניין זה.

לפסקה (15)

לפי חלק ה' לפקודה, תושב חוץ אינו חייב במס על רווח הון אם מקום הפקת הרווח הוא מחוץ לישראל. כמו כן, בסעיף 97 לפקודה שבחלק האמור, נקבעו הוראות הפוטרות

(א) בסעיף קטן (א), בפסקה (5), בסופה יבוא "לרבות שותפות שמחצית או יותר מאחד מאמצעי השליטה כהגדרתם בסעיף 88 בה, מוחזקים על ידי שותפים בה שהם תושבי ישראל, וכן שותפות שהייתה לה בשנת המס הכנסה אשר הופקה בישראל";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי המילים "למעט דו"ח של שותפות" יבוא "שלא חלה עליה חובה לנהל פנקסי חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, מכוח הוראות ניהול פנקסי חשבונות שנקבעו לפי סעיף 130".

17. (א) תחילתו של סעיף 63ג(ב) לפקודת מס הכנסה כנוסחו בסעיף 16(7) לחוק זה, לעניין ייחוס הכנסה שהופקה מיגיעה אישית לחבר אגודה שיתופית חקלאית אשר דינה כדון שותפות כאמור בסעיף 62(א) לפקודת מס הכנסה כנוסחו בסעיף 16(5) לחוק זה, ביום תחילתן של תקנות לפי סעיף 62(ב) לפקודת מס הכנסה כנוסחו בסעיף 16(5) לחוק זה.
- (ב) הוראות פקודת מס הכנסה, כנוסחן לפי סעיף 16 לחוק זה, יחולו על הכנסה שהופקה מיום תחילתו של חוק זה ואילך.
- (ג) ההוראה שבסעיף 63ג(ב) לפקודת מס הכנסה כנוסחו בסעיף 16(7) לחוק זה, שלפיה התוצאה המתקבלת מחישוב המחיר המקורי כאמור באותו סעיף, לא תהיה בסכום שלילי, תחול על חלוקה של סכומים או נכס כאמור באותו סעיף, שנעשתה מיום תחילתו של חוק זה ואילך.

ד ב ר י ה ס ב ר

(לפסקה 19)

לפסקת משנה (א)

שר האוצר, בהסכמת שר הכלכלה והתעשייה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע התאמות לעניין ייחוס הכנסה שהופקה מיגיעה אישית לחבר אגודה שיתופית חקלאית. מוצע לקבוע כי תחילתו של סעיף 63ג(ג) המוצע לפקודה, כנוסחו בסעיף 16(7) לחוק המוצע, לעניין ייחוס הכנסה מיגיעה אישית לחבר אגודה שיתופית חקלאית, תהיה ביום תחילתן של תקנות כאמור. יובהר כי עד לקביעת התקנות האמורות, תמשיך ההתנהלות בעניין זה לפי המצב המשפטי הנוכחי.

לסעיף קטן (ב)

יום תחילתו של פרק זה – למעט סעיף 63ג(ג) המוצע לפקודה כנוסחו בסעיף 16(7) לחוק המוצע, לעניין ייחוס הכנסה מיגיעה אישית לחבר אגודה שיתופית חקלאית, כאמור בדברי ההסבר לעיל לעניין סעיף קטן (א) – יהיה יום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022), וזאת בהתאם לסעיף התחילה הכללי של הצעת חוק זו. בהתאם לאמור, מוצע לקבוע שתחולת התיקון לפקודה בהתאם לפרק זה, תהיה לגבי הכנסות שהופקו מיום תחילתה האמור ואילך, וזאת כדי להבהיר כי חובות הדיווח המוטלות על שותפויות מדרווחות יחולו החל משנת 2023, על הכנסות שהופקו בשנת 2022, בשל הצורך לאסוף נתונים ומסמכים במהלך שנת המס כדי להכין את הדיווח.

לסעיף קטן (ג)

בהתאם לסעיף 63ג(ב) המוצע לפקודה, כנוסחו בסעיף 16(7) להצעת החוק, לצורך חישוב המחיר המקורי של זכות בשותפות, יופחתו מהמחיר המקורי כהגדרתו בסעיף 88

סעיף 131 לפקודה קובע מי חייב בהגשת דוח שנתי, ואת תוכן הדוח אשר יוגש. מוצע להבהיר כי שותפות שיש לה הכנסה בישראל תידרש להגיש דוח שנתי נפרד, ולקבוע לגבי שותפות שאין לה הכנסה בישראל, כי רק שותפות שרוב אמצעי השליטה בה מוחזקים על ידי שותפים שהם תושבי ישראל תידרש להגיש דוח שנתי.

לפסקת משנה (ב)

ככלל, לפי סעיף 131(ג) לפקודה, דוח אשר מוגש על ידי חבר בני אדם נדרש להיות מאושר על ידי רואה חשבון, ולהיות ערוך לפי כללי החשבונאות המקובלים (בפרק זה – דוח מאושר וערוך). לפי נוסח הסעיף האמור, דוח המוגש על ידי שותפות אינו נדרש להיות דוח מאושר וערוך. עובדה זו מקשה על עריכת הביקורת של שומתן העצמית של שותפויות. על כן, מוצע לקבוע שגם שותפות תידרש להגיש דוח מאושר וערוך, ובלבד שחלה עליה חובה לנהל פנקסי חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה מכוח הוראות ניהול ספרים. כך, השותפויות הגדולות והמורכבות יותר, יידרשו להגיש דוח מבוקר ומאושר, ואילו השותפויות הקטנות יוכלו להמשיך ולהגיש דוח שנתי שאינו מאושר וערוך.

סעיף 17 לסעיף קטן (א)

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 62(ב) המוצע לפקודה, בסעיף 16(5) להצעת החוק, מוצע להסמיך את

(ד) החלטה מקדמית שניתנה בעניין הפעלת סמכות לפי סעיף 16א לפקודת מס הכנסה, כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, ושהייתה בתוקף ערב תחילתו של חוק זה, תמשיך לעמוד בתוקפה, בהתאם לתנאים ולמועדים הקבועים בה.

(ה) שותפות מדווחת כהגדרתה בסעיף 63א לפקודת מס הכנסה, כנוסחו בסעיף 16(7) לחוק זה, שלא הגישה לפקיד השומה הודעה בכתב על תחילת התעסקות לפי סעיף 134 לפקודת מס הכנסה, עד ערב תחילתו של חוק זה, תגיש הודעה כאמור עד יום א' בתמוז התשפ"ב (30 ביוני 2022).

תיקון חוק מס ערך 18. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975³⁵ –

מוסף

(1) בסעיף 56, המילים "ומשנרשמו יראו אותם לעניין חוק זה כשותפים" – יימחקו;

(2) בסעיף 128(א), המילים "או שעשו מי שרואים אותם כשותפים לפי סעיף 56" – יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

המוצע, כדי לפגוע בתוקפה של החלטה מקדמית שניתנה לפי הסעיף האמור ושהייתה בתוקף ערב תחילתו של החוק המוצע, והחלטה כאמור תמשיך לעמוד בתוקפה, בהתאם לתנאים ולמועדים הקבועים בה.

לסעיף קטן (ה)

לפי הוראות סעיף 63ג המוצע לפקודה כנוסחו בסעיף 16(7) להצעת חוק זו, שותפות תבחר שותף מדווח אשר יודיע על תחילת העיסוק של שותפות בהתאם להוראות סעיף 134 לפקודה. מוצע לקבוע כי שותפות שטרם דיווחה לפי הוראות הסעיף האמור על פעילותה, תידרש להגיש לפקיד השומה הודעה בכתב על פעילותה לפי הסעיף האמור, עד יום א' בתמוז התשפ"ב (30 ביוני 2022).

סעיף 18 מוצע לתקן את סעיפים 56 ו-128 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, כדי להבהיר כי בניגוד למה שעלול להשתמע מלשון הסעיפים האמורים, חברים באיחוד עוסקים, אינם שותפים בשותפות. זאת, מאחר וחברים באיחוד עוסקים הם ישויות שונות; כלומר, הם יחידות כלכליות נפרדות שרק מדווחים יחד למע"מ. השותפים בשותפות, לעומת זאת, הם יחידה כלכלית אחת.

לפקודה, סכומים שחולקו לשותף או שווי נכס שחולק לו כפי שהיה במועד החלוקה, למעט סכומים שחולקו לו מתוך רווחי השותפות אשר השותף התחייב במס לגביהם לפי סעיף 63ב המוצע לפקודה כנוסחו סעיף 16(7) להצעת החוק, וטרם חולקו, ובלבד שהתוצאה המתקבלת לא תהיה בסכום שלילי.

עם זאת, בשל חלוקות שבוצעו טרם תחילתו של החוק המוצע, ייתכן שהמחיר המקורי הופחת למחיר מקורי שלילי. בשל כך, מוצע להבהיר כי אין באמור בסעיף 63ב(ב) המוצע לפקודה, כנוסחו סעיף 16(7) להצעת החוק, כדי לפגוע באפשרות של הפחתת המחיר המקורי למחיר מקורי שלילי, וזאת לגבי חלוקות שבוצעו טרם תחילתו של החוק המוצע והביאו למחיר שלילי כאמור.

לסעיף קטן (ד)

כאמור לעיל, בסעיף 16(3) להצעת חוק זו, מוצע לבטל את סעיף 16א לפקודה, שעניינו סמכות להחזיר מס לתושב חוץ. כיום, כדי לתת למשקיעים ודאות בדבר האופן שבו רשות המסים מתכוונת להפעיל את סמכותה לפי הסעיף האמור, רשות המסים מוציאה אישורים מקדמיים לתושבים זרים אשר מבקשים להשקיע בישראל. מוצע לקבוע, שלא יהיה בביטול המוצע של סעיף 16א לפקודה בהתאם לחוק

³⁵ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ח, עמ' 956.

פרק ט': ביטוח לאומי

סימן א': הבטחת הכנסה ומענק עבודה

19. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980³⁶ (בסימן זה – חוק הבטחת הכנסה), בתוספת תיקון חוק הבטחת הכנסה השנייה, במקום טור א' יבוא:

"טור א'

מי שהגיע לגיל הפרישה, ומי שמקבל קצבת אזור ותיק, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח

אם טרם מלאו לו 70 שנים	אם מלאו לו 70 שנים וטרם מלאו לו 80 שנים	אם מלאו לו 80 שנים
42.14%	42.55%	42.96%
66.58%	67.24%	67.89%
77.39%	78.04%	78.70%
88.19%	88.87%	89.50%
71.92% פחות הסכום הבסיסי לילד	72.59% פחות הסכום הבסיסי לילד	73.24% פחות הסכום הבסיסי לילד
82.72% פחות הסכום הבסיסי לילד	83.39% פחות הסכום הבסיסי לילד	84.04% פחות הסכום הבסיסי לילד
71.92% פחות הסכום הבסיסי לילד	72.59% פחות הסכום הבסיסי לילד	73.24% פחות הסכום הבסיסי לילד
82.72% פחות הסכום הבסיסי לילד	83.39% פחות הסכום הבסיסי לילד	84.04% פחות הסכום הבסיסי לילד

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לשפר את רווחתם ומצבם הכלכלי של אוכלוסיית האזרחים הוותיקים העניים בישראל, מוצע להעלות את סכום גמלת השלמת הכנסה לאוכלוסיית הזכאים לגמלה כמפורט בסעיפים 19 ו-20.

נוסף על כך, כדי לעודד עבודה בשכר גבוה יותר ויציאה לעבודה של הורה עצמאי, מוצע לקבוע מחדש עד סוף שנת 2022 הוראת שעה בחוק הבטחת הכנסה המפחיתה את שיעור קיזוז קצבת הבטחת הכנסה להורים עצמאיים, ולתקן בהתאם את החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007 (להלן – חוק מענק עבודה), כמפורט בסעיפים 21 עד 23.

סעיף 19 מוצע להעלות את סכום גמלת השלמת הכנסה לאוכלוסיית הזכאים לגמלה כך שליחיד אשר הגיע לגיל פרישה והוא מתחת לגיל 70 וזכאי להשלמת הכנסה, הזכאי לגמלה בסכום של 3,237 שקלים חדשים כיום, תינתן תוספת של 473 שקלים חדשים בחודש כך שסכום הגמלה החדשה יעמוד על 3,710 שקלים חדשים. כמו כן, מוצע כי לשאר הזכאים לגמלה תינתן תוספת

פרק ט' קצבת השלמת הכנסה לאזרחים ותיקים (וכן כללי למקבלי שאירים ותלויים), הניתנת מכוח חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (להלן – חוק הבטחת הכנסה), היא קצבה חודשית המיועדת לאוכלוסיית האזרחים הוותיקים העניים במדינת ישראל, ומטרתה להבטיח שהכנסתו של כל אזרח ותיק בישראל לא תפחת מסכום מוגדר הנקבע בחוק, בהתאם למצבו המשפחתי, לגילו ולהכנסותיו מעבודה ושלא מעבודה של האזרח הוותיק.

בשנים האחרונות הוחלו מספר רב של צעדים ומענים לאוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישראל, שמטרתם העיקרית שיפור רמת החיים, רווחתם ומצבם הכלכלי של אוכלוסייה זו. ביניהם, הוגדלה גמלת השלמת הכנסה במסגרת תיקון מס' 47 שבוצע לחוק הבטחת הכנסה בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016. בעקבות התיקון, ובעקבות העלייה במדד, ניתנה בשנים 2017 עד 2019 תוספת משמעותית לגמלת השלמת הכנסה, כך שסך הגמלה ליחיד מתחת לגיל 70 עלתה מסך של 2,981 שקלים חדשים בחודש בשנת 2017 לסך של 3,237 שקלים חדשים בשנת 2020.

³⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"א, עמ' 358.

20. תיקון חוק הבטחת הכנסה – תחילה ותחולה
- תחילתו של טור א' לתוספת השנייה לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחו בסעיף 19 לחוק זה, ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022), והוא יחול על גמלה המשתלמת בעד תקופה שמהיום האמור ואילך.
21. תיקון חוק הבטחת הכנסה – הוראת שעה ותחולה
- (א) בתקופה שמיום כ"ז בתמוז התשפ"א (7 ביולי 2021) עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022) (בסעיף זה – תקופת הוראת השעה), יקראו את חוק הבטחת הכנסה כך:
- (1) בסעיף 12(א), בפסקה (2), בסופה יבוא "ולעניין הורה עצמאי – סכום כמפורט להלן, לפי העניין (בפרק זה – סכום הניכוי להורה עצמאי):
- (א) לעניין חלק ההכנסה מתגמול וכן מהמקורות המפורטים בסעיף 12(1) ו-12(2) לפקודה (בפסקה זו – הכנסה מתגמול ומעבודה) עד ל-33.81% מהשכר הממוצע – סכום השווה ל-75% מההכנסה מתגמול ומעבודה לאחר שנוכה ממנה הסכום האמור בפסקה (1);
- (ב) לעניין חלק ההכנסה מתגמול ומעבודה העולה על 33.81% מהשכר הממוצע – סכום השווה ל-40% מההכנסה מתגמול ומעבודה";
- (2) בסעיף 12(א), בפסקה (2), בסופה יבוא "ולעניין הורה עצמאי – סכום הניכוי להורה עצמאי";
- (3) בסעיף 12(ב), בפסקה (2), בסופה יבוא "ולעניין הורה עצמאי – סכום הניכוי להורה עצמאי".
- (ב) הוראות סעיפים 12, 12א ו-12ב לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחם בסעיף קטן (א), יחולו על גמלה המשתלמת בעד תקופת הוראת השעה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- תיקון 2016, שנכנס לתוקף ביום ג' בטבת התשע"ז (1 בינואר 2017), קבע כללים חדשים בדבר הקטנת שיעורי הניכויים הקבועים בסעיפים 12, 12א ו-12ב לחוק הבטחת הכנסה, למשך התקופה שמיום כניסתו לתוקף כאמור ועד יום 31 בדצמבר 2018 (להלן – התקופה הראשונה). שינוי זה מאפשר לזכאי להבטחת הכנסה ומוזנות, שהוא הורה עצמאי, השתכרות בשיעורים גבוהים יותר תוך פגיעה מעטה בקצבה לה הוא זכאי. בייחוד, במקום שיקוזו מקצבת הבטחת הכנסה ומוזנות 60% מהכנסתו מעבודה שמעל גובה ההכנסה שהוא רשאי להשתכר בלא הפחתה בקצבה (להלן – הדיסריגארד), יקוזו רק 25% מסך ההכנסה שמעל הדיסריגארד ועד 33.81% מהשכר הממוצע (3,657 שקלים חדשים לחודש נכון לשנת 2021), ובעד הכנסה שמעל ל-33.81% מהשכר הממוצע יקוזו מהקצבה 60%.
- במסגרת חוק הבטחת הכנסה (הוראת שעה ותיקוני חקיקה) (תיקון), התשע"ט–2019, הוראה תקופת התחולה של תיקון 2016 לשנים 2019 ו-2020 (להלן – התקופה השנייה). בעקבות הליכי הבחירות, ובהתאם לסעיף 38 לחוק-יסוד: הכנסת, הוראה התחולה עד יום כ"ו בתמוז התשפ"א (6 ביולי 2021).
- במהלך התקופה הראשונה והשנייה של תיקון 2016, עקב המוסד לביטוח לאומי אחר השפעת שינוי המדיניות על שיעור התעסוקה וההכנסה המשפחתית בקרב משפחות שבראשן הורה עצמאי, המקבלות גמלת הבטחת הכנסה או תשלומי מוזנות. ממצאי מעקב זה העלו כי במהלך השנים
- חודשית בהתאם ליחס שבין סכום הגמלה החודשית שלהם וזכאים ביום לבין 3,237 שקלים חדשים.
- בעבור יחידים יינתנו תוספות של 473, 477 ו-482 שקלים חדשים בחודש לזכאים אשר טרם מלאו להם 70 שנה, מלאו להם 70 שנה וטרם מלאו להם 80 שנים ומלאו להם 80 שנים, בהתאמה; בעבור זוגות יינתנו תוספות של 747, 754 ו-762 שקלים חדשים בחודש לזכאים אשר טרם מלאו להם 70 שנים, מלאו להם 70 שנים וטרם מלאו להם 80 שנים ומלאו להם 80 שנים, בהתאמה. הסכומים צמודים למדד ויעודכנו מדי שנה.
- סעיף 20 מוצע כי התוספת לגמלת השלמת הכנסה תינתן החל משנת 2022, והיא תחול על גמלאות המשתלמות בעד התקופה שהחל ממועד זה.
- סעיף 21 חוק הבטחת הכנסה נחקק במטרה לספק "רשת ביטחון" סוציאלית לתושב שאין בידו די אמצעים כדי מחייתו, באמצעות מתן גמלת הבטחת הכנסה, בתנאים ובשיעורים המפורטים בו. הזכאות לגמלת הבטחת הכנסה ולתשלום מוזנות לפי חוק המוזנות (הבטחת תשלום), התשל"ב–1972 (להלן – חוק המוזנות), מוגבלת לסכומי השתכרות נמוכים יחסית, וכל השתכרות הגבוהה מסכומים אלה, המחושבים בהתאם להרכב המשפחה וגיל התובע, מביאה לקיזוז סכום הגמלה בהתאם להכנסת המבטח. בשביל לעודד עבודה בשכר גבוה יותר ויציאה לעבודה של הורה עצמאי, נחקק בשנת 2016 חוק הבטחת הכנסה (הוראת שעה ותיקוני חקיקה), התשע"ו–2016 (להלן – תיקון 2016).

22. בחוק להגדלת שיעור השתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007³⁷ (להלן – חוק מענק עבודה), בסעיף 6, במקום "2020" יבוא "2022" ואחרי "התשע"ו-2016" יבוא "או סעיף 21 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, לפי העניין".
23. תחילתו של סעיף 6 לחוק מענק עבודה, כנוסחו בסעיף 22 לחוק זה, ביום כ"ז בתמוז התשפ"א (7 ביולי 2021), והוא יחול לגבי מענק המשתלם בעד חודש בתקופת הוראת השעה כמשמעותה בסעיף 21(א) לחוק זה.

סימן ב': הסדרת מנגנון ההתחשבות בשל תביעות תאונות דרכים בין המוסד לביטוח לאומי לחברות הביטוח

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 23 מוצע כי תחילתו של התיקון לחוק מענק עבודה כנוסחו בחוק זה תהיה ביום כ"ז בתמוז התשפ"א (7 ביולי 2021).

סימן ב' כללי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי) מקנה למוסד לביטוח לאומי (להלן – המוסד) זכות לתבוע מצד שלישי שאינו מעביד (להלן – המזיק), פיצוי על הגמלאות שהמוסד שילם ושעתיד לשלם למבוטח שנפגע (להלן – הניזוק). זכות זו הוכרה בפסיקה כזכות השיבוט (קרי – המוסד כנכס בנעלי הניזוק ותובע את המזיק).

הסעיף האמור והפסיקה העניקו למזיק הנתבע בשל אחריותו לנזק, זכות לנכות את הגמלאות המשתלמות ואת הגמלאות שעתידות להשתלם על ידי המוסד לניזוק, מקום שבו עולה כי ישלמו מאוחר יותר, מתוך הפיצויים המשתלמים לניזוק על ידי המזיק, וזאת בין שהגמלאות כבר משתלמות בפועל באותו מועד ובין שלא (ניכוי רעיוני). משכך, המזיק מנכה כיום מסכומי הפיצויים המגיעים לניזוק את סכומי הגמלאות ששולמו או שעתידים להשתלם על ידי המוסד.

סעיף 328(א)(4) לחוק הביטוח הלאומי מאפשר למוסד לקבוע, חלף האפשרות להעביר דרישות תשלום פרטניות למבטחים של מזיקים, הסדר אחר בהסכם בינו לבין מבטח. בהתאם, בשנת 1979 חתם המוסד על הסכמים עם חלק מהמבטחים, כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ביחס למימוש זכות השיבוט בתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן – חוק הפל"ד). מטרתם של הסכמים אלה הייתה לממש את זכות השיבוט העומדת למוסד בלא

הראשונות להוראת השעה, מצבן של המשפחות הוטב בשל הפחתת שיעור הקיזוז של הקצבה.

כעת, מוצע להאריך את התקופה שבה חל תיקון 2016, בדרך של קביעת הוראת שעה חדשה לנוכח פקיעת הוראת השעה הקודמת, עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022) (להלן – הוראת השעה), כך שהזכויות למבחן ההכנסה המקל תימשך. מוצע כי הוראת השעה תחול על גמלה המשתלמת בעד תקופת הוראת השעה.

סעיף 22 במסגרת תיקון 2016 כאמור בדברי ההסבר לסעיף 21, תוקן גם חוק מענק עבודה, ונקבעו בו הוראות לעניין שלילת הזכויות לכפל הטבות בתקופה שבה חל תיקון 2016. זאת, כדי להביא למיצוי זכויות הורה עצמאי ולשיפור השירות שניתן לו, באמצעות מעבר לקבלת שירות ומימוש זכויות מול גורם ממשלתי אחד, המוסד לביטוח לאומי, ובלא כפל תשלומים. בהתאם לכך, זכאי למענק עבודה שקיבל גמלת הבטחת הכנסה או מוזנות, בסכום מוגדל, בשל מבחן ההכנסות המקל כמפורט בהוראת השעה של תיקון 2016, בעד חודש מסוים בשנות המס 2017 או 2018, נוכח מסכום מענק העבודה שהוא זכאי לו סכום השווה להפרש שבין הגמלה או המוזנות ששולמו לו בעד אותו חודש ובין הגמלה או המוזנות שהיו משתלמים לו לולא מבחן ההכנסות המקל כאמור לעיל.

בשנת 2019 תוקן תיקון 2016 כך ששנות המס שלגביהן יחול ההסדר יהיו 2017 עד 2022.

כעת, במקביל לתיקון המוצע בסעיף 21, מוצע גם לתקן את סעיף 6 לחוק מענק עבודה, כך שהאמור בו יחול גם לגבי שנות המס 2021 ו-2022 וכל עוד הוראת השעה עומדת בתוקפה.

³⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 84; התשפ"א, עמ' 46.

³⁸ ס"ח התשע"ח, עמ' 510; התשע"ט, עמ' 140.

(1) בסעיף 28, בסעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³⁹, המובא בו –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) אחרי "בסעיף זה –" יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 328א(ב)(5) לחוק קובע כי תקנות לפי סעיף 328א(ב)(4) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בסך התקבולים שהמוסד זכאי להם בעד תאונות דרכים שהתרחשו בשנים 2010 ו-2011; לוחות וריבית שנקבעו לפי סעיפים 113(א), 333 ו-369 לחוק הביטוח הלאומי, לעניין היוון קצבאות (כיום, תקנות הביטוח הלאומי (היוון) התשל"ח-1978); עלות הסיכון שההור, כהגדרתה בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; דמי ביטוח הרכב בענף ביטוח רכב חובה, שנגבו בפועל על ידי כלל המבטחים בענף האמור משנת 2010 עד שנת 2017, בהתאם לנתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר; ושיעורי הגמלאות שנקבעו לפי חוק הביטוח הלאומי.

כעת מוצע, חלק עיגון ההסדר הכולל בתקנות, אשר טרם הותקנו, לעגן את הסדר ההתחשבות הכולל בחקיקה. השיעור מדמי הביטוח שיעבירו חברות הביטוח למוסד כפי שנקבע בהסדר האמור נקבע לאחר שמיעת חברות הביטוח אשר העלו את טענותיהן, וגובש הסדר שלפיו הסדר ההתחשבות הכולל יעוגן בחוק, לצד הסדר לגבי תקופת העבר.

מטעמי שמרנות וכדי לאפשר לחברות הביטוח ולמוסד תקופת התארגנות ומעבר הדרגתי לשיטת ההתחשבות הגלובלית תוך כדי סגירת התיקים הפתוחים בשל השנים 2014 עד 2022 אשר בעניינים מתקיים הליך פרטני בנוגע לכל תיק בנפרד, הוסכם על תקופת מעבר בין השנים 2023–2024, כך שבשנים 2023–2024 השיעור שיעבר למוסד מתוך כלל דמי הביטוח שגבו חברות הביטוח יעמוד על 10%, והחל משנת 2025 השיעור יעמוד על 10.95%.

סעיף 24 לפסקה (1)

מוצע לתקן את סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 28 לחוק ההתייעלות הכלכלית 2019. בכלל זה, מוצע להוסיף הגדרות שונות הנדרשות לצורך יישום ההסדר המוצע. כמו כן, מוצע למחוק את פסקאות (3) עד (5) לסעיף 328א(ב) לחוק הביטוח הלאומי, אשר מקנות לשר האוצר סמכות לקבוע בתקנות את הסכום שיעבירו מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לרבות הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים שהוקמה מכוח חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן – קרנית), למוסד, כנגד סעיף 328א(ב), אשר קובע כי המוסד לא יהיה רשאי לתבוע מבטח אשר חייב בתשלום עקב נזק.

זאת ועוד, במקום האפשרות למוסד לתבוע מבטח שחייב בתשלום עקב נזק, מוצע לחייב מבטח, למעט קרנית, להעביר לקרנית מדי חודש שיעור מסך דמי הביטוח שנגבו

צורך בניהול הליכים משפטיים, בתמורה לתנאים מיטיבים למבטחים. בשנים 2008 עד 2010 ביטל המוסד את ההסכמים האמורים עם המבטחים, בין השאר, מן הטעם שההסכמים לא השיגו את מטרתם העיקרית שהייתה, כאמור, מניעת התדיינויות משפטיות. בשנת 2014 נחתמו הסכמים חדשים שאימצו את עקרונות ההסכמים הקודמים, לרבות בדבר התנאים המיטיבים שניתנו מכוחם למבטחים. ואולם, ההסכמים החדשים לא הביאו להעברת סכום הולם למוסד בשל זכותו לשיבוב.

כדי למצות את פוטנציאל זכות השיבוב של המוסד בצורה הטובה ביותר, להפחית את הנטל הבירוקרטי ואת העומס על בתי המשפט ולפשט את הליכי ההתחשבות בין המוסד לבין המבטחים בכל הנוגע לתשלום פיצויים לפי חוק הפלתי"ד, תוקן חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 204 לחוק הביטוח הלאומי) במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 (להלן – חוק ההתייעלות הכלכלית 2019). בתיקון האמור נוסף לחוק הביטוח הלאומי סעיף 328א, ובמסגרתו נקבע כי בכל הקשור לתביעות לפי חוק הפלתי"ד, חלק האפשרות של המוסד להגיש תובענה בעניין זה כאמור בסעיף 328א(א) לחוק הביטוח הלאומי, יחול הסדר התחשבות כולל שבמסגרתו מבטח יעביר למוסד סכום שנתי שייקבע לגביו בהתאם לתקנות, כמתואר להלן. יום התחילה של סעיף 328א כפי שנוסח בחוק ההתייעלות הכלכלית 2019, ביום 1 בינואר 2019, או במועד כניסתו לתוקף של תקנות ראשונות לפי סעיף 328א(ב)(4), לפי המאוחר. תקנות אלה טרם הותקנו, ולכן סעיף 328א טרם נכנס לתוקף.

סעיף 328א(ב)(4) הסמיך את שר האוצר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות, ולאחר שנתן למבטחים הזדמנות לטעון את טענותיהם, לקבוע בתקנות את הסכום שעל כלל המבטחים להעביר למוסד מדי שנה (להלן – הסכום הכולל) לפיצויי בשל מקרים המחייבים את המוסד לשלם גמלה לפי חוק הביטוח הלאומי, המשמשים גם עילה לחייב מבטחים לשלם פיצויים לפי חוק הפלתי"ד, שלגביהם המוסד רשאי לתבוע פיצוי לפי סעיף 328א(א) לחוק הביטוח הלאומי; את אופן עדכנו של הסכום הכולל וכללים לחלוקתו בין המבטחים; את מועדי העברת הסכומים; ואת הסכום שעל כלל המבטחים להעביר למוסד בעד מקרים כאמור שאירעו מיום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014) עד יום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018) והמוסד לא הגיש לגביהם תובענה לפי סעיף 328א(א) או דרישה לתשלום לפי סעיף 328א(2). נוסף על כך, ניתנה אפשרות לקבוע בתקנות גם הוראות מיוחדות לגבי הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים כמשמעותה בחוק הפלתי"ד.

³⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשפ"א, עמ' 354.

”דמי ביטוח” – סך כל התשלומים הנגבים ממבוטח בענף ביטוח רכב מנועי כמשמעותו בפקודת ביטוח רכב מנועי⁴⁰, לרבות עודפי התקציב של הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים, ולמעט עלות מימון הקרן ועלות אספקת השירותים;”

(2) אחרי ההגדרה ”מבטח” יבוא:

”עודפי התקציב של הקרן” – עודפי תקציב של הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים שהוחזרו למבטחים;
”עלות אספקת השירותים” – כהגדרתה בסעיף 112 לחוק הפיצויים;
”עלות מימון הקרן” – לפי צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן), התשס”ג-2002;”

(ב) בסעיף קטן (ב), פסקאות (3) עד (5) – יימחקו;

(ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

”ג) מבטח, למעט הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים, יעביר לקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים עד היום העשירי בכל חודש (בסעיף זה – מועד התשלום), לטובת פיצוי בשל מקרה כאמור בסעיף קטן (ב). את השיעור המפורט להלן מסך דמי הביטוח שנגבו על ידו בחודש הקודם –

(1) בעד התקופה שמיום ח’ בטבת התשפ”ג (1 בינואר 2023) עד יום ל’ בכסלו התשפ”ה (31 בדצמבר 2024) – 10%;

(2) בעד התקופה שמיום א’ בטבת התשפ”ה (1 בינואר 2025) ואילך – 10.95%.

(ד) סכומים אשר שולמו במועד מאוחר למועד התשלום (בסעיף קטן זה – מועד התשלום בפועל) יעודכנו בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום מועד התשלום לעומת המדד הידוע ביום מועד התשלום בפועל, ותיווסף להם ריבית קבועה בשיעור של 3% לשנה, בעד התקופה שבין מועד התשלום למועד התשלום בפועל.

(ה) הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים תעביר למוסד את הסכומים שקיבלה לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד), בניכוי עלויות הפעלת חשבון הבנק שיפתח לשם כך בקרן, מייד לאחר קבלתם.

(ו) עד סוף חודש מרס של כל שנה ימציא מבטח לקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ולמוסד אישור של רואה חשבון על העברת מלוא הסכומים לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד), בשל השנה שקדמה לה.

(ז) הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים רשאית לדרוש מכל מבטח להעמיד לרשותה ולביקורתה, במועד שתקבע, כל מידע הדרוש לדעתה לצורך בדיקת הסכומים שהיה על המבטח להעביר לקרן לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד); לעניין סעיף זה, ”מידע” – למעט מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ”א-1981⁴¹;

ד ב ר י ה ס ב ר

ימציא לקרנית אישור רואה חשבון על העברת הסכומים כאמור, וכי קרנית תהיה רשאית לדרוש מכל מבטח להעמיד לרשותה ולביקורתה כל מידע הדרוש לצורך בדיקת העברת הסכומים כאמור.

על ידי כל מבטח בחודש הקודם. כמו כן, מוצע לקבוע כי איחור בתשלום יישא הפרשי הצמדה וריבית.

כמו כן, כדי לוודא כי מבטחים יעבירו את התשלום הנכון לפי סעיף 328א(ג) ו-(ד) המוצע, מוצע לקבוע כי מבטח

⁴⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ’ 320.

⁴¹ ס”ח התשמ”א, עמ’ 128.

(א) בסעיף קטן (א), במקום "ביום תחילתו של חוק זה או במועד כניסתו לתוקף של תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (ב)(4) של אותו סעיף, לפי המאוחר" יבוא "ביום ח' בטבת התשפ"ג (1 בינואר 2023)";

(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

(3) סעיף 30 – יימחק.

תיקון חוק הביטוח 25. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁴² –

(1) בסעיף 328, בסעיף קטן (ג) –

(א) בפסקה (1), הסיפה החל במילים "למעט תובענה בשל נזק גוף" – תימחק;

(ב) בפסקה (4), ההגדרה "תאונת דרכים" – תימחק;

(2) בלוח ט"ז, במקום "2012 ואילך" יבוא "2012 עד 2021" ובסופו יבוא "2022 ואילך" – 174.

סימן ג': ביטוח נכות

תיקון חוק הביטוח 26. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 –

(1) בסעיף 32(א), במקום פסקאות (4) ו-(5) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

כאמור, תובענה בשל נזק גוף כתוצאה מתאונת דרכים מוחרגת מההוראה לעיל. על כן, ההתנהלות בין המדינה לבין המוסד במקרים אלה כוללת התחשבות פרטנית בעבור כל תיק בנפרד, כאשר מדובר בתיקים בודדים בכל שנה היוצרים עומס ובירוקרטיה מיותרת על המדינה.

לפיכך, מוצע לתקן את סעיף 328(ג)(1) לחוק הביטוח הלאומי כך שתובענות בשל נזקי גוף כתוצאה מתאונות דרכים לא יוחרגו מההוראה שלפיה המוסד לא רשאי להגיש תובענה כנגד המדינה או עובד שלה.

בהתאם, מוצע להגדיל את הסכום הגולבלי שמעבירה המדינה למוסד לביטוח לאומי כל שנה בהתאם למוצעת השנתי של תשלומי התביעות בשל אירועים אלה, בהיקף של ארבעה מיליון שקלים חדשים בשנה, אשר משקפים את שיעור השיבוב השנתי שנקבע לעיל בעבור המבטחות (10.95%) מסך הפרמיה התאורטית המוערכת בעבור הרכבים הרלוונטיים.

סימן ג' תחום ביטוח נכות מעוגן בפרק ט' לחוק הביטוח כללי הלאומי (להלן – חוק הביטוח הלאומי). ביום 15 בפברואר 2018 התקבל בכנסת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 200), התשע"ח-2018 (ס"ח התשע"ח, עמ' 164) (להלן – תיקון 200 לחוק). תיקון 200 לחוק כלל שורה של צעדים שהגדילו את קצבאות הנכות (נכות כללית, שירותים מיוחדים, ילד נכה ואורח ותיק נכה) (להלן – הפעימה הראשונה). ואלה עיקרי ההסדרים שנקבעו באשר לקצבאות הנכות:

כמפורט לעיל, לפי חוק ההתייעלות הכלכלית 2019, סעיף 328א לחוק הביטוח הלאומי ייבנס לתוקפו רק עם כניסת חוק ההתייעלות הכלכלית לתוקף, או עם כניסתו לתוקף של תקנות ראשונות לפי סעיף 328א(ב)(4) לפי המאוחר מכיוון שתקנות כאמור לא נקבעו. לא נכנס הסעיף האמור לתוקף. מאחר שמוצע לקבוע את הסדר התשלום כעת בחוק במקום בתקנות, מוצע לתקן את סעיף התחילה כך שההסדר המוצע יחל ביום ח' בטבת התשפ"ג (1 בינואר 2023).

לפסקה (3)

במסגרת ההסדר בחוק ההתייעלות הכלכלית 2019, נקבע כי שיעור התשלום של המבטחים למוסד ייקבע בתקנות, ולפיכך נקבע מועד להתקנת תקנות כאמור מכיוון שמוצע כעת להסדיר את עניין התשלום בחוק ולא בתקנות, סעיף זה מתייתר ומוצע לבטלו.

סעיף 25 בהתאם לסעיף 328(ג)(1) לחוק הביטוח הלאומי, המוסד אינו רשאי להגיש תובענה שעניינה שיבוב נגד המדינה, או נגד עובד שלה בשל מעשה שעשה תוך כדי עבודתו כעובד המדינה, למעט תובענה בשל נזק גוף כתוצאה מתאונת דרכים. כנגד אובדן זה של זכות השיבוב של המוסד מול המדינה, ובהתאם לסעיף 328(ד) לחוק הביטוח הלאומי, מעבירה המדינה למוסד תשלום גולבלי שנתי בסך של כ-170 מיליון שקלים חדשים, הכולל גם תשלום בעד תובענות שעילתן טיפול רפואי כאמור בסעיף 328(ג)(2) לחוק הביטוח הלאומי.

⁴² ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשפ"א, עמ' 354.

"(4) בשנת 2021 – 58.32 אחוזים;

(5) בשנת 2022 – 54.75 אחוזים;

(6) בשנת 2023 – 57.84 אחוזים;

ד ב ר י ה ס ב ר

במסגרת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – חוק הסיוע הכלכלי), הוחלט להגדיל את סכום הדיסריגארד לסכום של 5,300 שקלים חדשים, זאת עד ט"ז בטבת התשפ"א (1 ביולי 2021).

משלא עבר תקציב מדינה לשנת 2020, ומתוך מטרה לעמוד בהתחייבויותיה לאוכלוסיית הנכים, הוחלט על מתן מענקים לאוכלוסיית הנכים חלק התוספת שהייתה אמורה להינתן בשנה זו, לפי עקרונות שבהמלצות הצוות הבין-משרדי, במסגרת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 218 – הוראת שעה) (מענק חריגות חלק הגדלת קצבאות הנכות לשנת 2020), התשפ"א-2020. מענקים אלה ניתנו רטרואקטיבית בשתי פעימות: הראשונה בחודש נובמבר 2020 בעד התקופה שבין חודש ינואר 2020 וחודש אוקטובר 2020, והשנייה בחודש דצמבר 2020 בעבור החודשים נובמבר ודצמבר 2020. במסגרת המענקים ניתנו תוספות לקצבאות הנכות כמפורט להלן:

(1) תוספת של 190 שקלים חדשים לחודש לקצבה לכלל הנכים הזכאים לקצבת נכות כללית המתגוררים בקהילה ושנקבעה להם דרגת אי-כושר להשתכר של 100%, ותוספת יחסית לפי קצבת נכות כללית בעד זכאים שנקבעה להם דרגת אי-כושר הנמוכה מ-100%;

(2) תוספת של 190 שקלים חדשים בחודש לאזרחים ותיקים נכים בקהילה הזכאים לקצבת זקנה לנכה;

(3) תוספת של 100 שקלים חדשים לחודש לקצבה לכלל הנכים הזכאים לקצבת שירותים מיוחדים לנכים (להלן – קצבת שר"מ) בגובה 50%, 200 שקלים חדשים לזכאים לקצבה בגובה 112% ו-300 שקלים חדשים לזכאים לקצבה בגובה 188%;

(4) תוספת של 83 שקלים חדשים בחודש לזכאים לקצבת ילד נכה בגובה 50% ו-100%, ותוספת של 490 שקלים חדשים בחודש לזכאים לקצבה בגובה 188% מקצבת יחיד מלאה. נוסף על כך הוחלט כי ילד נכה שצבר בבדיקת תלות בזולת 8 או 9 נקודות, יקבל תוספת של 490 שקלים חדשים בחודש, גם אם דרגת נכותו קטנה מ-188%;

(5) תוספת לנכה מונשם בסך של 5,341 שקלים חדשים בחודש.

מענקים אלה המשיכו להינתן גם במחצית הראשונה של שנת 2021, עקב אי-העברה של תקציב מדינה לשנת 2021.

סעיף 26 לפסקה (1)

סעיף 32 לחוק הביטוח הלאומי קובע את שיעור השיפוי שיקציב אוצר המדינה למוסד, וזאת כאחוז מהתקבולים שגבה המוסד. לצורך שיפוי המוסד,

1. הוגדלה קצבת הנכות הכללית בסכום של 470-770 שקלים חדשים בחודש;

2. ניתנה תוספת של 200 שקלים חדשים בחודש לנכים קשים המקבלים קצבת שירותים מיוחדים לרמות הזכאות הגבוהות והבינוניות;

3. הוגדלו קצבאות לאזרחים ותיקים מקבלי תוספת לקצבת נכות בסך של 235 שקלים חדשים בחודש;

4. הוגדל הסכום שמאפשר לנכה לעבוד בלי שתקוץ הקצבה (להלן – הדיסריגארד) מ-2,873 ל-3,700 שקלים חדשים;

5. ניתנה תוספת של 50 מיליון שקלים חדשים לקצבת ילד נכה וכן תוספת של 50 מיליון שקלים חדשים בעד דמי ליווי לעיוורויות;

6. נקבע כי החל משנת 2022 הקצבה תוצמד לשכר הממוצע במשק.

לשם השוואה, לפני תיקון 200 לחוק, בחודש פברואר 2018 עמדה קצבת הנכות הממוצעת על 2,906 שקלים חדשים וקצבת הנכות הבסיסית על 2,350 שקלים חדשים לחודש. לאחר התיקון, בחודש מרס 2018, עמדה קצבת הנכות הממוצעת על סכום של 3,453 שקלים חדשים, וקצבת הנכות הבסיסית על 3,272 שקלים חדשים.

נוסף על כך, נקבע בתיקון 200 לחוק, בסעיף 220 לחוק הביטוח הלאומי, כי שר האוצר ושר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים (להלן – שר הרווחה) יבחנו את הגדלת שיעור קצבאות הנכות ויגישו לממשלה את המלצותיהם בעניין, לרבות המקורות התקציביים הנדרשים, כך שסך כל העלות בשנת 2021 של העלאת קצבאות הנכות יהיה 4.341 מיליארד שקלים חדשים, ובלבד שהקצבה החודשית המלאה לפי סעיף 200(א) לא תפחת מ-3,700 שקלים חדשים בחודש. המשמעות לסעיף זה, היא העלאת קצבאות הנכות בהפרש שבין סך כל התשלומים שהמוסד צפוי לשלם לאחר חקיקת הסעיף ותוצאה מיישום תקנות בהתאם לסעיף, לעומת סך כל התשלומים ששילם המוסד טרם תיקון הסעיף.

בשל זאת ובמטרה לסייע לשרים בגיבוש המלצותיהם, הוקם צוות ממשלתי בין-משרדי (להלן – הצוות הבין-משרדי) הכולל את נציגי משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים (להלן – משרד הרווחה), המוסד לביטוח לאומי (להלן – המוסד), משרד ראש הממשלה, המועצה הלאומית לכלכלה, בנק ישראל, משרד הבריאות ומשרד האוצר. מטרת הצוות הבין-משרדי הייתה לגבש המלצות בדבר אופן חלוקת המשאבים בהעלאת קצבאות הנכים במסגרת הפעילות השנייה והשלישית שתוכננו לשנים 2020 ו-2021, לפי תיקון 200 לחוק.

- (7) בשנת 2024 – 58.88 אחוזים;
- (8) בשנים 2025 עד 2033 – השיעור האמור בפסקה (7), בהפחתה, מדי שנה, של 0.22 אחוזים לעומת השנה הקודמת;
- (9) בשנת 2034 – 56.90 אחוזים;
- (2) בסעיף 200(א) –
- (א) במקום "37.35%" יבוא "50.23%";
- (ב) אחרי פסקה (3) יבוא:
- "(4) 17%, למעט לעניין מי שהוראות סעיף 307 חלות לגביו";
- (3) בסעיף 201(א), במקום "בסעיף 200(א)(1), (ג) ו-(ד)" יבוא "בסעיף 200(א)(1) ו-(4), (ג) ו-(ד)";
- (4) בסעיף 206 א –
- (א) בסעיף קטן (ב) –
- (1) בפסקה (1), במקום "51.61%" יבוא "65.07%";
- (2) בפסקה (2), במקום "37.61%" יבוא "46.59%";
- (3) בפסקה (3), במקום "14%" יבוא "18.50%";
- (ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב1) מי שזכאי לגמלת שירותים מיוחדים לעולה המשתלמת לפי ההסכם בדבר מתן גמלאות מיוחדות לעולים התלויים בעזרת הזולת, זכאי גם לגמלה שתחושב באחוזים מקצבת היחיד המלאה, כמפורט להלן:

ד ב ר י ה ס ב ר

התש"ף, עמ' 323), כהוראת שעה עד לחודש יוני 2021, וכעת מבוקש לתקן את ההוראה האמורה תיקון קבע.

כמו כן מוצע להגדיל את שיעור ה"קצבה החודשית המלאה" בשיעור 17% של קצבת יחיד מלאה כמשמעותה בסעיף 200(ב) לחוק הביטוח הלאומי. המדובר בתוספת של 379 שקלים חדשים לחודש, כך שקצבה חודשית מלאה תעמוד על סך של 3,700 שקלים חדשים. עם זאת, התוספת האמורה לא תשולם לנכה שחלות עליו הוראות סעיף 307 לחוק, קרי הוא זכאי לקצבה ונמצא במוסד, וזאת מכיוון שגוף ציבורי נושא ביותר ממחצית הוצאות החזקתו.

לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 201(א) לחוק הביטוח הלאומי כך שהתוספת בשיעור של 17% מקצבת יחיד מלאה המוצעת בסעיף 1(2)(ב), תשולם גם לקצבתו של נכה שנקבעה לו דרגת אי-כושר שאינה עולה על 74%, באופן יחסי לדרגת נכותו.

לפסקה (4)

סעיף 206 לחוק הביטוח הלאומי קובע זכאות לגמלת שירותים מיוחדים, כפי שיקבע השר בתקנות. מכוח סעיף זה, הותקנו תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (מתן שירותים מיוחדים), התשל"ט-1978, שקבעו את שיעורי

לנוכח העלויות של תיקון החוב, מוצע להגדיל את שיעור השיפוי האמור. השיעורים המוצעים בתיקון זה כוללים את השינויים הנובעים מכלל הוראות פרק הביטוח הלאומי בחוק זה, ולא רק את השינויים הנובעים מהוראות סימן זה.

לפסקאות (2) ו-(8)

סעיף 200(א) וכן לוח ח'1 לחוק הביטוח הלאומי קובעים את שיעור ההכנסה מעבודה שלא יובא בחשבון לצורך חישוב סכום קצבתו של נכה. מעבר לסכום האמור מופחתת קצבתו של הנכה מעבודה בשיעורים הקבועים בלוח ח'1 לחוק הביטוח הלאומי. מוצע לקבוע כי הסכום האמור, העומד כיום על סכום של 3,941 שקלים חדשים (37.35% מהשכר הממוצע במשק) יוגדל ויעמוד על 5,300 שקלים חדשים (50.23% מהשכר הממוצע במשק). כך שזכאות לקצבה לפי סעיף זה תינתן גם אם הנכה משתכר בסכום גבוה יותר מהסכום הקבוע בחוק כיום.

השיעור האמור תוקן במסגרת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, ובמסגרתו תיקונים עקיפים לחוק הביטוח הלאומי (חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש) – הוראת שעה – תיקון מס' 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"ף-2020 (ס"ח התש"ף עמ' 210), וחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 – תיקון מס' 217) (ס"ח

(1) 13.46% לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 188% מקצבת יחיד מלאה;

(2) 8.98% לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 111.9% מקצבת יחיד מלאה;

(3) 4.5% לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 50% מקצבת יחיד מלאה;"

(5) בסעיף 251, במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לעניין חישוב הגמלה הנוספת לנכה, מבוטח ששולמה לו קצבת נכות יהיה זכאי לתוספת לקצבת הנכות בשיעורים המפורטים להלן מקצבת יחיד מלאה כמשמעותה בסעיף 200(ב); תוספת לפי פסקאות (2) או (3) לא תחול על מי שהוראות סעיף 307 חלות לגביו:

(1) אם נעשה זכאי לתשלום קצבת אורח ותיק ביום תחילתו של תיקון מס' 200 או לפניו –

(א) בעד התקופה שמיום תחילתו של תיקון מס' 200 עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021) – 10.70%;

(ב) בעד התקופה שמיום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021) ואילך – 19.23%; אך אם הוראות סעיף 307 חלות לגביו – 10.70%; ואם היה זכאי לקצבה חלקית לפי סעיף 201 – 10.70% ובתוספת סכום שיחסו בין אחוז דרגת אי-כושרו להשתכר ובין מאה, במכפלת 8.52%;

(2) אם נעשה זכאי לתשלום קצבת אורח ותיק לאחר יום תחילתו של תיקון מס' 200 עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020) – 8.52%, בעד התקופה שמיום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021) ואילך, ואם היה זכאי לקצבה לפי סעיף 201 – כיחס שבין אחוז דרגת אי-כושרו להשתכר ובין מאה, במכפלת 8.52%;

ד ב ר י ה ס ב ר

התשע"ח (1 במרס 2018) עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021). מיום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021) יעלה שיעור התוספת לקצבה, ויעמוד על 19.23% מקצבת יחיד מלאה. מבוטחים ששולמה להם קצבת נכות חלקית ונעשו זכאים לתשלום קצבת אורח ותיק בתקופה זו, יהיו זכאים לתוספת סכום שיחסו בין אחוז דרגת אי-כושרו להשתכר ובין מאה, במכפלת 8.52%. עם זאת, מבוטח שחל עליו סעיף 307 לחוק הביטוח הלאומי, קרי הוא זכאי לקצבה ונמצא במוסד, יקבל תוספת נמוכה יותר לקצבה, בשיעור של 10.70%, וזאת מכיוון שלפי סעיף 307 לחוק מרבית הקצבה מועברת למוסד שמתקצבת המדינה ולא לידיו;

(ב) מבוטחים ששולמה להם קצבת נכות מלאה ונעשו זכאים לתשלום קצבת אורח ותיק מיום י"ד באדר התשע"ח (1 במרס 2018) עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020), יהיו זכאים לתוספת קבועה לקצבת הנכות בשיעור 8.52% מקצבת יחיד מלאה (קרי תוספת בסך 190 שקלים חדשים) מיום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021). גם כאן, יחולו אותן הוראות על מבוטחים ששולמה להם קצבת נכות חלקית, והזכאות האמורה בסעיף זה לא תחול על מבוטחים שחל עליהם סעיף 307 לחוק, מהטעם המפורט לעיל;

הגמלה שלה יהיו זכאים נכים בעד שירותים מיוחדים. סעיף 206 לחוק הביטוח הלאומי הגדיל את הזכאות לגמלת שירותים מיוחדים מכוח התקנות האמורות. כעת מוצע לתקן את סעיף 206 לחוק הביטוח הלאומי, כך שהזכאות לגמלת שירותים מיוחדים מכוח התקנות האמורות תהיה גבוהה אף יותר. בהתאמה, מוצע להעניק את התוספת המוצעת גם למי שזכאי לגמלת שירותים מיוחדים לעולה המשתלמת לפי ההסכם בדבר מתן גמלאות מיוחדות לעולים התלויים בעזרת הזולת.

לפסקה (5)

כדי להסדיר את הגדלת הקצבה במעבר מזכאות לקצבת נכות לזכאות לקצבת זקנה לנכה, לנוכח תיקון 200 לחוק והמענקים ששולמו מכוחו, מוצע לקבוע הוראות המחלקות את המבוטחים לשלוש קבוצות –

(א) מבוטחים ששולמה להם קצבת נכות מלאה ונעשו זכאים לתשלום קצבת אורח ותיק עד יום י"ד באדר התשע"ח (1 במרס 2018), דהיינו, ביום תחילתו של תיקון 200 לחוק או לפניו, יהיו זכאים לתוספת קבועה לקצבת הנכות בשיעור 10.70% מקצבת יחיד מלאה, מיום י"ד באדר

(3) אם נעשה זכאי לתשלום קצבת אזרח ותיק בתקופה שמיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021) – 17%, בעד התקופה שמיום כ"א בתמוז התשפ"א (1 ביולי 2021) ואילך, ואם היה זכאי לקצבה לפי סעיף 201 – כיחס שבין אחוז דרגת אי-כושרו להשתכר ובין מאה, במכפלת 8.52%;

(6) בסעיף 251א –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי ההגדרה "תיקון מס' 200" יבוא "תיקון מס' 226";*

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ערב תחילתו של תיקון מס' 200" יבוא "ערב תחילתו של תיקון מס' 200 או ערב תחילתו של תיקון מס' 226";

(7) בסעיף 15ד(א)(3), אחרי פסקה (ב) יבוא:

"ג) לגבי הסכם התקשרות שנכרת ערב תחילתו של חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 226), התשפ"ב–2021 (בסעיף זה – תיקון מס' 226) – כל סכום שנוסף על הקצבה בשל תיקון מס' 226.

(ד) לגבי הסכם התקשרות שנכרת ביום תחילתו של תיקון מס' 226 או לאחריו – סכום של 300 שקלים חדשים, ולגבי מי שזכאי להגדלה של קצבה כאמור לפי תקנות לפי סעיף 220ב, אם נקבעה – גם סכום השווה ל-40% מההגדלה כאמור;

(8) בלוח ח'1, בטור א', בכל מקום, במקום "37.75%" יבוא "50.23%".

27. בחוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 218 – הוראת שעה) (מענק חד-פעמי חלף הגדלת קצבאות הנכות לשנת 2020), התשפ"א–2021⁴³, בסעיף 1(ו), בסעיף 222 המובא בו, בסופו יבוא:

"(ו) לעניין התשלומים בעד התקופות המנויות בסעיפים (ד)(3) ו-(4) יקראו את לוח ח'1א כך –

תיקון חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 218 – הוראת שעה) (מענק חד-פעמי חלף הגדלת קצבאות הנכות לשנת 2020)

דברי הסבר

שנכרת ערב תחילתו של תיקון זה ולאחריו. זאת, באופן זהה להעלאת סכומי הקצבה שנערכה בתיקון 200. לגבי הסכם התקשרות שנכרת ערב תחילתו של התיקון, מוצע לקבוע כי כל סכום שנוסף על הקצבה בשל הוראות תיקון זה לא יובא בחשבון לעניין חישוב שכר טרחה. לגבי הסכם התקשרות שנכרת מיום תחילתו של תיקון זה או לאחריו מוצע לקבוע הגבלה של שכר הטרחה שניתן לגבות מהקצבה המוגדלת בעקבות התיקון.

סעיף 27 מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 218 – הוראת שעה) (מענק חד-פעמי חלף הגדלת קצבאות הנכות לשנת 2020), התשפ"א–2021, כך שגם בעד התקופה שבין החודשים ינואר 2021 לבין יוני 2021, יעמוד שיעור הקצבה המלאה, בתוספת המענקים האמורים, על סכום של 3,700 שקלים חדשים. לעניין זה מוצע להבהיר כי למי שנעשה זכאי לתשלום קצבת אזרח ותיק מיום ד' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2021), ישולם הפרש שבין קצבה חודשית מלאה לסך 3,700 שקלים חדשים.

(ג) מבוטחים ששולמה להם קצבת נכות ונעשו זכאים לתשלום קצבת אזרח ותיק מיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) עד ליום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021), יהיו זכאים לתוספת קבועה לקצבת הנכות בשיעור של 17% מקצבת יחיד מלאה. גם כאן, יחולו אותן הוראות על מבוטחים ששולמה להם קצבת נכות חלקית, והזכאות האמורה בסעיף זה לא תחול על מבוטחים שחל עליהם סעיף 307 לחוק, מהטעם המפורט לעיל.

לפסקה (6)

מוצע לקבוע כי תישמר הזכאות להטבות נלוות למי שהיה זכאי לגמלת הבטחת הכנסה ערב תחילתו של התיקון ובשל העלייה בשיעור הקצבאות חדלה להשתלם לו גמלת הבטחת הכנסה. זאת מכיוון שתכלית העלאת שיעורי הקצבאות היא להיטיב עם ציבור הזכאים, ולא לגרוע מהם הטבות אחרות.

לפסקה (7)

מוצע לקבוע הגבלות על שכר טרחה שרשאי עורך דין לגבות ממבוטח בעד הסכם התקשרות לייצוג משפטי

⁴³ ס"ח התשפ"א, עמ' 50 ועמ' 334.

* מספר סופי של התיקון יפורסם לאחר אישור החוק בקריאה שנייה ושלישית.

(1) בפרט 1, בטור ב, במקום "3,511 שקלים חדשים" יבוא "3,700 שקלים חדשים";

(2) בפרט 6, בטור ב, בסופו יבוא "ואם נעשה זכאי לתשלום קצבת אזרח ותיק מיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) – ההפרש שבין 3,700 שקלים חדשים לקצבה חודשית מלאה".

28. (א) תחילתו של סימן זה ביום פרסומו, והוא יחול על גמלאות המשתלמות לפי סימן זה.

סימן ג' – תחילה, תחולה ותשלומים ראשונים

(ב) תשלומים ראשונים לפי סימן זה, כנוסחו בחוק זה, ישולמו לא יאוחר מ־90 ימים מיום פרסום חוק זה.

פרק י': שונות

29. בחוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה, התשנ"ז–1997⁴⁴, בסעיף 4(א), במקום "התשפ"ג" תיקון חוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה יבוא "התשפ"ז".

30. בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח–1998⁴⁵ –

תיקון חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה

(1) בסעיף 9(ג), במקום "כהכנסתה" יבוא "כהכנסה";

(2) בסעיף 12, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

דבריו הסבר

נוסף על כך, השלמת החלתו של חוק זה כרוכה בעלויות תקציביות רחבות היקף העומדות על למעלה משלושה מיליארד שקלים חדשים בשנה.

בשל כך, ובשים לב להוראות סעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשס"ה–1985, ולצורך עמידה במסגרת התקציבית הכלולה בתכנית התקציב הרב־שנתית לשנים 2022 עד 2025, מוצע לדחות את השלמת החלתו של חוק יום חינוך ארוך בארבע שנות לימוד, כך שהשלמת החלתו תיעשה לא יאוחר מתחילת שנת הלימודים התשפ"ז.

מוצע לדחות את זמנאותם של תלמידים ליום חינוך ארוך, מתחילת שנת הלימודים התשפ"ג לתחילת שנת הלימודים התשפ"ז. כפי שצוין לעיל, עד היום הוחל בהדרגה יישומו של חוק יום חינוך ארוך בבתי ספר בכ־100 יישובים ושכונות, ובגני ילדים בכ־90 יישובים שקבע שר החינוך בצווים מכוח חוק יום חינוך ארוך, בהתאם למדדים סוציו-אקונומיים. במקומות שבהם כבר הוחל יום חינוך ארוך, ימשיך להיות מונהג הסדר זה, והחלת יום חינוך ארוך ביישובים נוספים ובשכונות נוספות תותאם למועד החדש.

סעיף 30 לפסקאות (1) ו־(2)

סעיף 12 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח–1998 (להלן – חוק גנים לאומיים). קובע בסעיף קטן (א) כי תקציב הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן – רשות הטבע והגנים) יאושר על ידי הממשלה, וכי לא ישולם סכום מכספי הרשות אלא על פי תקציב זה, ולא תתחייב הרשות בשום התחייבות אלא לפיו.

סעיף 28 מוצע כי הוראות החוק יחולו על גמלאות המשולמות בעד חודש יולי 2021, למעט אם נקבע אחרת לצידן, למשל בעד גמלאות רטרואקטיביות לפי חוק זה. כדי לאפשר למוסד שהוא להיערך לתשלום הגמלאות לפי חוק זה, מוצע כי תשלומים ראשונים מכוחו ישולמו בתום 90 ימים מיום פרסומו.

פרק י'

סעיף 29 חוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה, בללי התשנ"ז–1997 (בפרק זה – חוק יום חינוך ארוך), בא להוסיף שעות לימודים וחינוך על השעות הקיימות במוסדות החינוך. סעיף 4(א) לחוק יום חינוך ארוך כנוסחו כיום, שכותרתו "החלה בהדרגה", קובע כי הוראות החוק יחולו בהדרגה החל בשנת הלימודים התשנ"ח ביישובים, בשכונות, במוסדות חינוך או בשכבות גיל שיקבע שר החינוך בצו, תוך מתן עדיפות ליישובים, לשכונות, למוסדות חינוך או לשכבות גיל אשר לדעת השר זקוקים לסיוע נוסף בחינוך, ובלבד שהחלתו תושלם לא יאוחר מתחילת שנת הלימודים התשפ"ג.

עד היום הוחל בהדרגה יישומו של חוק יום חינוך ארוך בבתי ספר בכ־100 יישובים ושכונות, ובגני ילדים בכ־90 יישובים, בהתאם לצווים שפרסמו שרי החינוך מכוחו של חוק יום חינוך ארוך.

עם זאת, לנוכח קיומן של תכניות אשר הארכו בפועל את שעות הלימוד במוסדות החינוך ובייחוד רפורמת "אופק חדש", נדחתה במהלך השנים החלתו של החוק ביישובים נוספים ובשכונות נוספות.

⁴⁴ ס"ח התשנ"ז, עמ' 204; התשע"ח, עמ' 535.

⁴⁵ ס"ח התשנ"ח, עמ' 202; התשע"ט, עמ' 54.

”(א1) התקציב השנתי לפעילותה של הרשות ימומן מתקציב המדינה ומאגרות המשתלמות לפי חוק זה.

(א2) חלקו של התקציב השנתי שימומן מתוך תקציב המדינה, בהתאם להוראת סעיף קטן (א1), ייקבע בחוק התקציב השנתי של המדינה.”

31. בחוק השכר הממוצע (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התשפ”א–2020⁴⁶ – תיקון חוק השכר הממוצע (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)
- (1) בסעיף 1, אחרי ”בשנת הכספים 2021” יבוא ”ובשנת הכספים 2022”;
- (2) בסעיף 2, אחרי ”בשנת הכספים 2021” יבוא ”ובשנת הכספים 2022”.
32. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ”ה–1995⁴⁷, בסעיף 1, בהגדרה ”הסכום הבסיסי”, בסיפה החל במילים ”הסכום הבסיסי יעודכן כמפורט להלן”, בפסקה (4), במקום הסיפה החל במילים ”משנת 2022” יבוא ”כמפורט להלן”;

ד ב ר י ה ס ב ר

לאור האמור לעיל, ובשל מצב המשק בתקופה זו, בין השאר ביחס לגידול הצפוי במדד השכר הממוצע לשנת 2022, המסתמך על חודשים אוגוסט–אוקטובר של שנת 2021, אשר אינו מייצג עלייה באיכות החיים, מוצע לתקן את חוק השכר הממוצע (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התשפ”א–2020 (להלן – חוק השכר הממוצע) ואת חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ”ה–1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), כמפורט להלן.

סעיף 31 כתוצאה מעליית השכר הממוצע צפוי לעלות גם מדד השכר הממוצע שמפרסם הביטוח לאומי ולכן יש השלכות שיקשו על המשק להמשיך ולהשתקם. כך עשויים לעלות, בין השאר, שר המינימום וקצבאות הצמודות לשכר הממוצע במשק, הפרשות לביטוח לאומי, תעריף החשמל ותעריפי הארנונה. על פי ההערכות הכלכליות הראשיות במשרד האוצר השכר הממוצע במשק ובעקבות כך גם מדד הביטוח הלאומי (על בסיס חישוב חודשים אוגוסט – אוקטובר) צפוי לגדול בעוד כ-9.3% לעומת המדד שנקבע לשנים 2020 ו-2021, באופן שאינו משקף עלייה בשיעור דומה ברמת החיים בישראל בתקופה זו.

על כן, מוצע להאריך את הוראת השעה שנקבעה בחוק השכר הממוצע בשנת הכספים 2021, ולהותיר את מדד השכר הממוצע במשק, המחושב על ידי המוסד לביטוח לאומי בחודש ינואר, כך שישאר כפי שפורסם בשנת 2020, עד תום שנת 2022. כמו כן, מוצע להאריך לשנה נוספת את הגדרת השכר הממוצע במשק כאמור בסעיף 4(א1) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל”ה–1975, כך שתתייחס לגובה מבין שני אלה: השכר הממוצע כפי שנקבע על ידי הביטוח הלאומי כאמור או השכר הממוצע במשק כפי שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נכון ליום ד’ בניסן התש”ף (29 במרס 2020), שהוא המועד האחרון שבו פרסמה הלשכה את השכר הממוצע במשק לפני שניכרו השפעות ההגבלות כאמור.

סעיף 32 מכיוון שלפי הגדרת הסכום הבסיסי בחוק הביטוח הלאומי, הסכום הבסיסי לעניין קצבת נכות המשתלמת לפי הוראות סימן ג’ בפרק ט’ לחוק וכל

מוצע לתקן סעיף זה ולקבוע בסעיפים (א1) ו-(א2) המוצעים כי תקציב רשות הטבע והגנים ימומן מאוצר המדינה ומאגרות המשתלמות לפי חוק גנים לאומיים, וכי חלקו של התקציב השנתי מתוך תקציב המדינה ייקבע בחוק התקציב השנתי. זאת, כדי לעגן את הסמכות החוקית לתקצוב רשות הטבע והגנים מאוצר המדינה, ובכך להבטיח את המשך הניהול והשימור של ערכי הטבע ושמורות הטבע בידי הרשות.

יובהר כי אין בתיקון המוצע כדי לפגוע בשאר מקורות ההכנסה העצמיים של רשות הטבע והגנים או בעצמאותה התקציבית של הרשות, הרשאית לקבל, בין השאר, תרומות, עיזבונות, מתנות ומענקים לצורך ביצוע תפקידיה, כאמור בסעיף 12(ב) לחוק גנים לאומיים.

בהתאמה, מוצע לתקן את סעיף 9(ג) לחוק גנים לאומיים ולהבהיר כי ההכנסות מאגרות לפי סעיף 9 לחוק אינן הכנסתה הבלעדית של הרשות.

סעיפים התפרצות והתפשטות נגיף הקורונה החדש
31 ו-32 הביאה להטלת הגבלות שונות, בין השאר, על פתיחת מקומות עבודה ועל התייבבות של עובדים במקומות עבודתם, הגבלות אשר לא אפשרו לקיים שגרת עבודה רגילה. לאור זאת, מעסיקים רבים הוציאו את עובדיהם לחופשה ללא תשלום או הודיעו על פיטוריהם.

בשל המשבר הכלכלי המתמשך עובדים רבים עדיין לא חזרו לעבודה, ורמות האבטלה שטרם המשבר עמדו על כ-3.5% עלו כעת לכ-7%. בעקבות משבר הקורונה וההגבלות האמורות, בשנים 2020 ו-2021 חלה עלייה חדה בגובה השכר הממוצע במשק וזאת בעקבות הירידה במספר העובדים הפעילים ומכיוון שהעובדים שיוצאו לחופשה ללא תשלום או פוטרו – השתכרו לרוב משכורות נמוכות יותר מהשכר הממוצע במשק. גם לאחר הסרת ההגבלות, שיעורי האבטלה הגבוהים ביחס לימי טרום המשבר נובעים בעיקר מקשיי החזרה לעבודה של עובדים בעשירי הכנסה נמוכים, ובשל כך מטים את השכר הממוצע כלפי מעלה.

⁴⁶ ס”ח התשפ”א, עמ’ 260.

⁴⁷ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 210; התשפ”א, עמ’ 354.

(א) ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) – בשיעור של 2.45%;

(ב) משנת 2023 ואילך – ב-1 בינואר של כל שנה לפי שיעור עליית השכר הממוצע, המעודכן באותו יום, לעומת השכר הממוצע שעודכן ב-1 בינואר של השנה הקודמת שבה נעשה עדכון; ולעניין העדכון הראשון לפי סעיף קטן זה –

(1) אם שיעור עליית השכר הממוצע עולה על 2.45% – לפי שיעור עליית השכר הממוצע, המעודכן באותו יום, לעומת השכר הממוצע שעודכן ביום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) בניכוי 2.45%;

(2) אם שיעור עליית השכר הממוצע עד 2.45% – יידחה העדכון לשנה שלאחר מכן ויחול לגביה האמור בפסקה (1).

33. בחוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007⁴⁸, בסעיף 4(ג), במקום "3,960 שקלים חדשים" תיקון חוק הטבות לניצולי שואה יבוא "6,500 שקלים חדשים".

34. תחילתם של סעיפים 31 ו-32 לחוק זה, ביום פרסומו של חוק זה. פרק י' – תחילה

פרק י"א: תחילה

35. תחילתו של חוק זה ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022), אלא אם כן נקבע בו תחילה אחרת.

דבריו הסבר

בתקופת מלחמת העולם השנייה, לפי החלטות של שר האוצר מיום כ"א בכסלו התשע"ו (3 בדצמבר 2015) ומיום כ"ב בחשוון התשע"ז (23 בנובמבר 2016).

התיקון נועד לתת סיוע נוסף למי שאינם זכאים לתגמולים המיוחדים וההטבות הנלוות המשולמות לניצולים מקבלי התגמול החדש.

סעיף 4(ג) לחוק ההטבות בנוסחו הנוכחי קובע כי "מענק ההטבות השנתי שלו זכאי מי שמתקיים בו האמור בסעיף קטן (א) יהיה בסכום של 3,960 שקלים חדשים, והוא יושלם מאוצר המדינה עד 10 בפברואר של כל שנה".

מוצע לקבוע כי סכום המענק השנתי יוגדל לסכום של 6,500 שקלים חדשים כדי לתת סיוע מוגבר למקבלי המענק השנתי שאינם זכאים לתגמול חדש.

העלות הכוללת של ההצעה מוערכת בכ-300 מיליון שקלים חדשים לשנה הכוללת את הזכאים לפי סעיף 4 לחוק ההטבות ואת נפגעי התנכלויות אנטישמיות וגזעניות אשר סכום המענק המשתלם להם צמוד וזהה לסכום המענק המשתלם לפי סעיף 4 לחוק ההטבות.

סעיף 34 מוצע לקבוע כי תחילתם של סעיפים 31 ו-32 לחוק זה תהיה ביום פרסומו של חוק זה.

קצבה ששיעורה נגזר ממנה, יעודכן החל משנת 2022 לפי עליית השכר הממוצע, מוצע שקצבאות הנכות כאמור יעודכנו בשיעור של 2.45%.

שיעור זה הוא בהתאמה לשיעור שהממשלה החליטה לגביו ביחס לעדכון בצווים ותקנות הנוגעים לשיעור התגמולים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959, חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ז-1950, חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957, וחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954, אשר נקבע בהתאם לשיעור עליית מדד השכר בסקטור הציבורי הקהילתי בשנים 2018 ו-2019.

כמו כן, מוצע לקבוע הסדר משלים לשנת 2023 כדי למנוע שינוי מלאכותי בקצבאות בשנת 2023.

סעיף 33 מדינת ישראל משלמת לפי סעיף 4 לחוק הטבות כללי לניצולי שואה, התשס"ז-2007 (להלן בפרק זה – חוק ההטבות) מענק שנתי בסך של 3,991 שקלים חדשים לשנה לכ-65 אלף ניצולי שואה, שאינם זכאים לתגמול חודשי מכוח חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957, וזאת בין השאר מהטעם שעלו לישראל לאחר יום כ"ב בתשרי התשי"ד (1 באוקטובר 1953) ולא שהו במחנה ריכוז או בגטו.

נוסף על כך, מדינת ישראל משלמת מענק בסכום צמוד וזהה לכ-51 אלף נפגעי התנכלויות אנטישמיות וגזעניות

⁴⁸ ס"ח התשס"ז, עמ' 47; התשע"ח, עמ' 538.